

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของอุตสาหกรรมแก้วในประเทศไทย

ในการดำเนินงานของธุรกิจใด ๆ ย่อมมีเป้าหมายในการสร้างเศรษฐกิจที่พึงประสงค์ของเจ้าของกิจการให้มากที่สุด ซึ่งหมายความว่า เป้าหมายของธุรกิจ คือ การทำให้มูลค่าของหุ้นสามัญของธุรกิจเพิ่มขึ้นสูงที่สุด ปัจจัยสำคัญที่ทำให้หุ้นสามัญมีมูลค่าสูงที่สุดได้แก่ ความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ นโยบายการจ่ายเงินปันผลของธุรกิจ และความเสถียรที่เกิดจากการลงทุนในธุรกิจนั้น ๆ ในการบริหารงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายดังกล่าวของธุรกิจนั้น ธุรกิจจะแบ่งงานออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ เช่น ฝ่ายขาย, ฝ่ายผลิต, ฝ่ายการเงิน เป็นต้น เพื่อรับผิดชอบหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ สำหรับงานทางด้านการเงินนั้นนอกจากมีจุดมุ่งหมายในการรักษาสภาพคล่องของธุรกิจ ซึ่งหมายถึงการจัดหาเงินหรือเงินทุนให้เพียงพอแก่ความต้องการ และสามารถชำระหนี้ได้เมื่อครบกำหนดแล้ว ยังต้องสามารถทำกำไรให้ธุรกิจด้วย รวมทั้งยังต้องทำให้ธุรกิจสามารถยืนหยัดแข่งขันกับคู่แข่งและปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างเศรษฐกิจที่ให้แก่เจ้าของกิจการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

เมื่อธุรกิจได้เริ่มดำเนินการไปแล้ว ย่อมต้องมีการติดตามผลงานว่าการดำเนินงานในอดีตที่ผ่านมาได้ผลตามเป้าหมายหรือไม่ มีความมั่นคงและจุดอ่อนของฐานะการเงินของกิจการเป็นอย่างไร หรือในการวางแผนงานในอนาคต ธุรกิจย่อมต้องการทราบว่าตนมีความสามารถทางด้านการเงินเพื่อดำเนินงานตามแผนหรือไม่ การที่จะทราบฐานะทางการเงินของธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งได้ จำเป็นจะต้องมีการวิเคราะห์ทางการเงิน (FINANCIAL ANALYSIS) เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ทางการเงินอันหนึ่งที่มีความสำคัญและใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วไปคือ การใช้อัตราส่วนโดยใช้ตัวเลขจากงบการเงิน ซึ่งประกอบด้วยงบดุล ซึ่งเป็นงบที่แสดงฐานะการเงินของธุรกิจ ณ วันใดวันหนึ่ง และงบกำไรขาดทุนซึ่งเป็นงบที่แสดงผลการดำเนินงานของธุรกิจในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

กลุ่มผู้สนใจฐานะการเงินของธุรกิจ

ผู้สนใจฐานะทางการเงินของธุรกิจแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มด้วยกันคือ

1. เจ้าหนี้ (CREDITORS) เจ้าหนี้แบ่งเป็นเจ้าหนี้ระยะสั้นและระยะยาว เจ้าหนี้ระยะสั้นรวมทั้งผู้ที่กำลังจะพิจารณาให้เครดิตระยะสั้นแก่กิจการจะสนใจในสภาพคล่องของธุรกิจว่ามีความสามารถที่จะชำระดอกเบี้ยและเงินต้นได้ตามกำหนดเวลาหรือไม่ และธุรกิจมีความสามารถที่จะก่อหนี้เพิ่มขึ้นได้อีกหรือไม่ สำหรับเจ้าหนี้ระยะยาว นอกจากจะสนใจในสภาพคล่องแล้วยังสนใจความสามารถในการหากำไรในอนาคตของธุรกิจ และโครงสร้างของเงินทุนอีกด้วย เนื่องจากหนี้สินระยะยาวมีกำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ค่อนข้างยาวนานออกไป เจ้าหนี้ระยะยาวจึงต้องการความมั่นใจว่ากิจการจะมีความมั่นคงเพียงพอในการชำระหนี้คืนทั้งดอกเบี้ยและเงินต้นเมื่อครบกำหนดหรือไม่

2. ผู้ลงทุนหรือผู้ถือหุ้นสามัญ (SHAREHOLDERS) หมายความว่ารวมทั้งผู้ถือหุ้นในปัจจุบันและผู้ที่กำลังจะมาลงทุนซื้อหุ้นด้วย กลุ่มนี้จะสนใจความสามารถในการหากำไรของธุรกิจทั้งในปัจจุบันและอนาคต ประกอบกับความสม่ำเสมอของกำไร นอกจากนี้ยังสนใจสภาพคล่องและความเสี่ยงภัยในการกู้ยืมด้วย ทั้งนี้เพื่อกำหนดความอยู่รอดของธุรกิจ

3. ฝ่ายจัดการ จะต้องสนใจในฐานะทางการเงินของกิจการทุก ๆ ด้าน เนื่องจากฝ่ายจัดการเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบทางการเงินของธุรกิจ เพื่อให้เป็นที่พอใจทั้งของเจ้าหนี้และผู้ลงทุน ฝ่ายจัดการจึงต้องติดตามดูว่า ได้มีการใช้เงินทุนไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ การจัดหาเงินทุนได้ทำไปอย่างถูกต้อง ไม่ทำให้ธุรกิจต้องเสี่ยงภัยมากเกินไป ทุนหมุนเวียนมีเพียงพอที่จะรักษาสภาพคล่องได้หรือไม่ กิจการมีความสามารถในการหากำไรเพียงพอได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ฝ่ายจัดการจะต้องคอยเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานของงวดปัจจุบันกับอดีตว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร เพื่อที่จะได้ปรับปรุงการบริหารในด้านที่มีความบกพร่องให้ดีขึ้นได้ทันที่

ชนิดของอัตราส่วนทางการเงิน

ธุรกิจสามารถหาอัตราส่วนทางการเงินจากงบการเงินได้มากมายหลายชนิด เนื่องจากอัตราส่วนทางการเงินเกิดจากการนำรายการในงบดุลหรืองบกำไรขาดทุนรายการหนึ่งมาหารด้วยรายการอีกรายการหนึ่งในงบดุลหรืองบกำไรขาดทุน เช่น อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเกิดจากการนำรายการสินทรัพย์หมุนเวียนมาหารด้วยหนี้สินหมุนเวียน หรืออัตรากำไรเบื้องต้นต่อค่าขายก็เกิดจากการนำกำไรเบื้องต้นมาหารด้วยค่าขายสุทธิในงบกำไรขาดทุน วิธีการเช่นนี้จะทำให้ได้อัตราส่วนต่าง ๆ หลายชนิดเพื่อที่จะใช้วิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของธุรกิจ อัตราส่วนต่าง ๆ ที่คำนวณได้สามารถวัดผลการดำเนินงานของธุรกิจในด้านต่าง ๆ กันได้ตามชนิดของอัตราส่วนนั้น ๆ แต่อัตราส่วนเพียงชนิดเดียวไม่สามารถวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธุรกิจได้ทั้งหมด เพราะไม่สามารถให้ข้อมูลที่เพียงพอในการพิจารณาตัดสินใจใด ๆ เช่น อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเพียงอัตราส่วนเดียวจะไม่สามารถบอกได้ว่าสภาพคล่องของธุรกิจนั้นเป็นอย่างไร จำเป็นต้องพิจารณาอัตราส่วนอื่นประกอบด้วย เช่น อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง อัตราส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียน เป็นต้น ในทำนองเดียวกันการวิเคราะห์เพียงด้านใดด้านหนึ่งก็ไม่จำเป็นต้องใช้อัตราส่วนที่คำนวณได้ทั้งหมด เช่น การวิเคราะห์สัมรรถภาพในการหากำไร ก็ไม่จำเป็นต้องใช้อัตราส่วนที่แสดงสภาพคล่อง และอัตราส่วนที่แสดงสภาพเสี่ยง เป็นต้น

โดยทั่วไปอัตราส่วนทางการเงินแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทคือ

1. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (LIQUIDITY RATIO)
2. อัตราส่วนแสดงสภาพเสี่ยง (LEVERAGE RATIO)
3. อัตราส่วนแสดงสัมรรถภาพในการดำเนินงาน (EFFICENCY RATIO OR ACTIVITY RATIO)
4. อัตราส่วนแสดงสัมรรถภาพในการหากำไร (PROFITABILITY RATIO)

ในการวิเคราะห์ทางการเงินสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อัตราส่วนแต่ละประเภทประกอบด้วยอัตราส่วนต่าง ๆ และวิธีคำนวณดังต่อไปนี้

1. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (LIQUIDITY RATIO) ประกอบด้วย

1.1 อัตราส่วนหมุนเวียน (CURRENT RATIO)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

1.2 อัตราส่วนหมุนเวียนอย่างถึงแก่น (ACID TEST RATIO)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงคลัง}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

1.3 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (ACCOUNTS RECEIVABLE TURNOVER)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{ค่าขายสุทธิต่อปี}}{\text{ลูกหนี้อverage}}$$

ระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้ (AVERAGE COLLECTION PERIOD)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{ลูกหนี้อverage} \times 360}{\text{ค่าขายสุทธิต่อปี}}$$

1.4 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (INVENTORY TURNOVER)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{ต้นทุนสินค้าขาย}}{\text{สินค้าคงคลังโดยเฉลี่ย}}$$

ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (THE AVERAGE AGE OF INVENTORY)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{สินค้าคงคลังโดยเฉลี่ย} \times 360}{\text{ต้นทุนสินค้าขาย}}$$

$$\text{สินค้าคงคลังโดยเฉลี่ย} = \frac{\text{สินค้าคงคลังต้นงวด} + \text{สินค้าคงคลังปลายงวด}}{2}$$

นอกจากอัตราส่วนข้างต้นแล้ว การวิเคราะห์สภาพคล่องยังพิจารณาถึงส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนด้วยว่า สินทรัพย์หมุนเวียนประกอบด้วยอะไรบ้างอย่างละเอียด เพื่อดูว่าสินทรัพย์หมุนเวียนที่ธุรกิจมีอยู่ทั้งหมดนั้นมีสภาพคล่องสูงแค่ไหน ทั้งนี้เนื่องจากรายการที่ประกอบเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน ซึ่งได้แก่ เงินสด เงินลงทุนระยะสั้น, ตัวเงินรับ, ลูกหนี้, สินค้าคงคลัง และสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นนั้นมีสินทรัพย์หมุนเวียนบางชนิดที่อาจจะเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ไม่ง่ายนัก เช่นสินค้าคงคลังที่ล้าสมัย ดังนั้นจึงต้องพิจารณาว่าธุรกิจมีสินทรัพย์หมุนเวียนเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็วจริง ๆ เป็นอัตราส่วนเท่าใด

2. อัตราส่วนแสดงสภาพเลียง (LEVERAGE RATIO) ประกอบด้วย

2.1 หนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (DEBT RATIO OR DEBT TO TOTAL ASSETS RATIO)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{หนี้สินทั้งหมด}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

2.2 หนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมด (CURRENT DEBT TO TOTAL ASSETS RATIO)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}{\text{เงินลงทุนทั้งหมด}}$$

$$\text{เงินลงทุนทั้งหมด} = \text{หนี้สินทั้งหมด} + \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}$$

2.3 หนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมด (LONG-TERM DEBT TO TOTAL CAPITALIZATION)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{หนี้สินระยะยาว}}{\text{เงินทุนทั้งหมด}}$$

$$\text{หนี้สินระยะยาว} = \text{เงินกู้ยืมระยะยาว} + \text{เจ้าหนี้และเงินกู้ยืมจากกรรมการ}$$

$$\text{เงินทุนทั้งหมด} = \text{หนี้สินระยะยาว} + \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}$$

2.4 อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (TIMES INTEREST EARNED OR INTEREST COVERAGE)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{กำไรสุทธิก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}$$

3. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน (EFFICIENCY RATIO OR ACTIVITY RATIO)

3.1 อัตราส่วนหมุนเวียน (CURRENT RATIO)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

3.2 ระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้ (AVERAGE COLLECTION PERIOD)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{ลูกหนี้ปลายงวด} \times 360}{\text{ค่าขายสุทธิ}}$$

3.3 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (INVENTORY TURNOVER)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{ต้นทุนสินค้าขาย}}{\text{สินค้าคงคลังโดยเฉลี่ย}}$$

$$\text{สินค้าคงคลังโดยเฉลี่ย} = \frac{\text{สินค้าคงคลังต้นงวด} + \text{สินค้าคงคลังปลายงวด}}{2}$$

3.4 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ประจำ (FIXED ASSETS TURNOVER)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{ค่าขายสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์ประจำสุทธิ}}$$

3.5 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินการ (TANGIBLE ASSETS TURNOVER)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{ค่าขายสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์ดำเนินการสุทธิ}}$$

$$\text{สินทรัพย์ดำเนินการสุทธิ} = \text{สินทรัพย์ทั้งหมด} - \text{สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน}$$

4. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร (PROFITABILITY RATIO)

4.1 กำไรเบื้องต้นต่อค่าขาย (GROSS PROFIT MARGIN)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{กำไรเบื้องต้น}}{\text{ค่าขายสุทธิ}}$$

4.2 อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (NET PROFIT MARGIN)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี}}{\text{ค่าขายสุทธิ}}$$

4.3 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (RATE OF RETURN ON TOTAL ASSETS)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

4.4 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินงาน (RATE OF RETURN ON TANGIBLE ASSETS)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี}}{\text{สินทรัพย์ดำเนินงาน}}$$

$$\text{สินทรัพย์ดำเนินงาน} = \text{สินทรัพย์ทั้งหมด} - \text{สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน}$$

4.5 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (NET OPERATING PROFIT RATE OF RETURN)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{กำไรสุทธิก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้}}{\text{สินทรัพย์ดำเนินงาน}}$$

4.6 อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (RATE OF RETURN ON NET WORTH)

$$\text{สูตร} = \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

การหาอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม

การคำนวณหาอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในที่นี้หาได้โดยนำอัตราส่วนทั้งหมดที่คำนวณได้ของอุตสาหกรรมแต่ละประเภทมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในแต่ละปี โดยใช้วิธีถ่วงน้ำหนัก (EQUAL-WEIGHTED AVERAGE) ซึ่งก็คือการหาตัวกลางเลขคณิตของอัตราส่วนชนิดต่าง ๆ ของกิจการในอุตสาหกรรมแต่ละประเภท โดยใช้สูตรดังนี้ (ยกตัวอย่างการคำนวณอัตราส่วนเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์)

$$\bar{X}_R = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \left(\frac{P_i}{I_i} \right)$$

โดยให้ $\bar{X}_R$ = อัตราส่วนเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์

P = กำไรสุทธิ

I = สินทรัพย์รวม

n = จำนวนกิจการในอุตสาหกรรมแต่ละประเภท

หลังจากที่ได้ค่าเฉลี่ย ซึ่งได้จากการคำนวณดังกล่าวข้างต้น ค่าสูงสุดซึ่งได้จากค่าของอัตราส่วนที่สูงที่สุดในแต่ละปีของอุตสาหกรรมแต่ละประเภท และค่าต่ำสุด ซึ่งได้จากค่าของอัตราส่วนที่ต่ำที่สุดในแต่ละปีของอุตสาหกรรมแต่ละประเภทแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือ การหาค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ยค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด ในช่วงปีที่ทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีถ่วงน้ำหนัก (WEIGHTED AVERAGE) โดยให้น้ำหนักในปีแรก = 1, ปีที่ 2 = 2 เช่นนี้เรื่อย ๆ จนปีที่ n = n

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของอุตสาหกรรมแก้วในประเทศไทยนี้ ข้อมูลสำคัญที่ใช้คือ งบการเงิน ซึ่งได้จากแหล่งข้อมูลของทางราชการ คือ กองทะเบียนธุรกิจ กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยจะทำการวิเคราะห์เป็นระยะเวลา 5 ปี คือตั้งแต่ 2518 - 2522 สำหรับอุตสาหกรรมขวดแก้วและภาชนะแก้ว อุตสาหกรรมกระจกแผ่น และอุตสาหกรรมหลอดแก้ว และขวดแก้วบรรจุยาสูบ ส่วนอุตสาหกรรมอุปกรณ์แก้วในหองทดลองนั้นจะวิเคราะห์เพียง 4 ปี คือตั้งแต่ 2519 - 2522 เนื่องจากปี 2518 อุตสาหกรรมนี้ยังไม่มีรายได้ออกจากการขายผลิตภัณฑ์

เนื่องจากเพิ่งเริ่มก่อตั้งและสำหรับอุตสาหกรรมกระจกนิรภัยรถยนต์นั้นจะวิเคราะห์เพียง 3 ปีคือ ตั้งแต่ 2520 - 2522 เนื่องจากกิจการในอุตสาหกรรมนี้ประกอบด้วยกิจการที่ตั้งขึ้นในรูปห้างหุ้นส่วนด้วย ซึ่งไม่สามารถจะหางบการเงินจากกระทรวงพาณิชย์ย้อนขึ้นไปเป็นระยะเวลาหลายปีได้ *

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของอุตสาหกรรมแก้วในประเทศไทย

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของอุตสาหกรรมแก้วในประเทศไทยนี้จะวิเคราะห์แยกเป็น 5 ส่วนตามประเภทของอุตสาหกรรมแก้วทั้ง 5 ประเภท และในการวิเคราะห์ของแต่ละส่วนจะวิเคราะห์ในลักษณะของอุตสาหกรรมโดยเฉลี่ย โดยใช้อัตราส่วนต่าง ๆ 4 ประเภทซึ่งได้แก่

- ก. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง
- ข. อัตราส่วนแสดงสภาพเสถียร
- ค. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน
- ง. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร

และในการวิเคราะห์อัตราส่วนแต่ละอัตราส่วนจะวิเคราะห์แนวโน้มควบคู่กันไป

ดังนั้นการวิเคราะห์จึงแบ่งเป็น

1. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ยและแนวโน้มทางการเงินของอุตสาหกรรมขวดแก้วและภาชนะแก้ว โดยแบ่งเป็น 2 ขนาดของการลงทุน คือ กลุ่มที่มีเงินลงทุนเกิน 100 ล้านบาท และกลุ่มที่มีเงินลงทุนต่ำกว่า 10 ล้านบาท
2. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ยและแนวโน้มทางการเงินของอุตสาหกรรมกระจกแผ่น
3. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ยและแนวโน้มทางการเงินของอุตสาหกรรมอุปกรณ์แก้วในห้องทดลอง

* กองทะเบียนธุรกิจ กระทรวงพาณิชย์ มีคำสั่งห้ามตรวจงบของห้างหุ้นส่วนตั้งแต่ประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ 2523 ด้วยเหตุผลที่ว่ากำลังเจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอ แต่งบการเงินของห้างหุ้นส่วนที่ได้มาตั้งแต่ปี 2520 - 2522 นี้ก็ด้วยความกรุณาเป็นพิเศษ

4. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ยและแนวโน้มทางการเงินของ
อุตสาหกรรมกระดาษกึ่งนิรภัยรถยนต์

5. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ย และแนวโน้มทางการเงินของ
อุตสาหกรรมหลอดแก้วและขวดแก้วบรรจุยาเม็ด

เนื่องในการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของอุตสาหกรรมขวดแก้วและภาชนะแก้ว
ได้วิเคราะห์แยกเป็น 2 ขนาดการลงทุนเนื่องจากกิจการในอุตสาหกรรมนี้มีขนาดการลงทุนแตกต่างกัน
กันมาก ส่วนอุตสาหกรรมแก้วประเภทอื่นมีขนาดการลงทุนใกล้เคียงกัน จึงไม่จำเป็นต้องแยกกลุ่มตาม
ขนาดการลงทุน สำหรับอุตสาหกรรมกระดาษแผ่นและอุตสาหกรรมอุปกรณ์แก้วในห้องทดลอง ซึ่งเป็น
อุตสาหกรรมที่มีลักษณะผูกขาดในประเทศ คือ มีผู้ผลิตเพียงรายเดียวในอุตสาหกรรม จึงมีค่าเฉลี่ย
ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดของอุตสาหกรรมเป็นค่าเดียวกัน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน้า 66 อัตราส่วนทางการเงิน: งบกำไรสุทธิของอุตสาหกรรมขุดถ่านหินและถ่านหิน (ปี 2518-- 2522)

อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง						อัตราส่วนแสดงสภาพเสถียร				อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน					อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร					
อัตราส่วนทุน หมุนเวียน (เท่า)	อัตราส่วนทุนหมุน เวียนอย่างถึง กัน (เท่า)	อัตราภาครวม เวียนของสุทธิ (รอบ)	ระยะเวลาใน การเบิกเก็บ หนี้ (วัน)	อัตราภาครวม เวียนของสินค้า คงคลัง (รอบ)	ระยะเวลาการ หมุนเวียนของ สินค้าคงคลัง(วัน)	หนี้สินต่อสินทรัพย์ รวม (%)	หนี้สินหมุนเวียน ต่อเงินลงทุนทั้ง หมด (%)	หนี้สินระยะยาว ต่อเงินลงทุนทั้ง หมด (%)	ความสามารถใน การจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)	อัตราส่วนทุน หมุนเวียน (เท่า)	ระยะเวลาใน การเบิกเก็บ หนี้ (วัน)	อัตราภาครวม เวียนของสินค้า คงคลัง (รอบ)	อัตราภาครวม เวียนของสิน- ทรัพย์ถาวร (รอบ)	อัตราภาครวม เวียนของสิน- ทรัพย์ถาวร (รอบ)	กำไรเบื้องต้น ต่อค่าขาย (%)	กำไรสุทธิต่อ ค่าขาย (%)	อัตรามหาตอบแทน จากสินทรัพย์รวม (%)	อัตรามหาตอบแทน จากสินทรัพย์ค่า เงินการ (%)	อัตรามหาตอบแทน จากสินทรัพย์ค่า เงินการก่อนหัก ดอกเบี้ยและภาษี (%)	อัตรามหาตอบแทน จากส่วนของผู้ ถือหุ้น (%)
40.52	8.99	5.92	114	9.87	513	106.62	106.62	31.47	7.16	40.52	114	9.87	24.82	1.80	30.88	8.59	13.36	13.36	18.46	21.96
6.72	1.46	4.54	88	3.25	217	44.94	38.80	27.00	(15.84)	6.72	88	3.25	4.35	0.81	(53.02)	(85.42)	(6.10)	(6.15)	(4.94)	(30.45)
0.36	0.00	3.15	61	0.70	36	1.59	1.59	22.52	(53.86)	0.36	61	0.70	0.09	0.08	(564.60)	(666.78)	(53.41)	(54.51)	(53.51)	(206.16)
38.13	14.38	4.44	91	12.81	301	111.59	111.59	44.50	7.32	38.13	91	12.81	20.48	1.81	37.97	9.62	9.62	10.06	15.95	25.16
6.64	2.60	4.21	86	3.54	170	41.83	33.59	38.27	(10.83)	6.64	86	3.54	3.61	0.85	21.74	(1.00)	(0.03)	0.00	0.70	(2.94)
0.49	0.01	3.97	81	1.20	28	1.75	1.75	32.04	(46.45)	0.49	81	1.20	0.46	0.34	(2.86)	(23.64)	(10.43)	(10.62)	(10.39)	(43.32)
28.59	11.64	5.05	79	19.42	189	110.11	37.03	110.55	47.87	28.59	79	19.42	16.12	1.88	25.88	9.63	11.54	11.90	22.15	24.65
7.97	2.29	4.82	75	5.42	121	39.24	15.45	45.18	25.92	7.97	75	5.42	3.64	1.14	19.60	3.30	3.52	3.56	4.74	4.48
0.62	0.03	4.58	71	1.91	19	1.66	1.66	23.34	8.54	0.62	71	1.91	0.88	0.77	16.70	(0.4)	(0.78)	(0.78)	(0.78)	(11.74)
32.53	13.05	4.82	75	13.78	195	105.81	49.09	106.00	6.50	32.53	75	13.78	18.80	2.10	24.13	8.52	9.64	9.85	17.70	22.01
9.37	2.37	4.82	75	6.03	110	42.21	18.86	41.83	3.63	9.37	75	6.03	4.28	1.25	18.75	1.50	2.13	2.15	3.50	(7.69)
0.22	0.01	4.82	75	1.85	26	1.35	1.35	14.75	0.75	0.22	75	1.85	0.87	0.77	12.25	(2.83)	(2.55)	(2.55)	(2.55)	(88.62)
35.79	23.69	4.90	73	12.32	138	59.34	50.28	50.47	5.51	35.79	73	12.32	23.31	2.97	22.38	6.32	8.56	8.69	18.65	21.04
11.21	4.16	4.90	73	5.48	84	32.31	18.90	34.44	2.91	11.21	73	5.48	5.34	1.59	15.59	(0.59)	(4.04)	(4.03)	2.67	(10.43)
0.30	0.02	4.90	73	2.61	29	1.34	1.34	28.07	0.30	0.30	73	2.61	1.18	0.99	5.44	(17.14)	(50.86)	(50.86)	(50.86)	(116.52)
34.11	16.22	4.92	80	14.03	210	92.00	59.24	75.23	14.60	34.11	80	14.03	20.39	2.29	26.19	8.16	9.91	10.14	18.72	22.67
9.16	2.92	4.75	77	5.21	119	38.45	21.48	38.57	4.62	9.16	77	5.21	4.42	1.26	13.48	(4.96)	(0.49)	(0.46)	2.54	(7.05)
0.37	0.02	4.57	73	1.95	27	1.48	1.48	23.73	(7.78)	0.37	73	1.95	0.87	0.74	(29.60)	(54.15)	(22.74)	(22.84)	(22.74)	(84.34)

อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง						อัตราส่วนแสดงสภาพเสถียร					อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน				อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร					
อัตราส่วนหมุนเวียน (เท่า)	อัตราส่วนหมุนเวียนอย่างถึงแก่น (เท่า)	อัตราส่วนการหมุนเวียนของลูกหนี้ (รอบ)	ระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้ (วัน)	อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (รอบ)	ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (วัน)	หนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (%)	หนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมด (%)	หนี้สินระยะยาวต่อเงินลงทุนทั้งหมด (%)	ความล่าช้าในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)	อัตราส่วนหมุนเวียน (เท่า)	ระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้ (วัน)	อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (รอบ)	อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (รอบ)	อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (รอบ)	กำไรเบื้องต้นต่อค่าขาย (%)	กำไรสุทธิต่อค่าขาย (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (%)	อัตราผลตอบแทนจากเงินของเจ้า (%)
1.56	1.03	6.92	114	9.87	220	56.44	43.78	22.52	7.16	1.56	114	9.87	2.83	1.19	24.04	8.59	9.55	10.23	18.46	21.92
1.40	0.84	4.54	88	5.76	128	51.65	41.06	22.52	3.17	1.40	88	5.76	2.43	0.93	18.5	3.71	4.39	4.73	9.06	10.24
1.23	0.64	3.15	61	1.64	36	46.86	38.34	22.52	(0.83)	1.23	61	1.64	2.03	0.66	11.96	(1.17)	(0.77)	(0.78)	(0.35)	(1.45)
2.52	1.21	4.44	91	12.81	168	61.77	31.12	44.50	7.32	2.52	91	12.81	2.50	1.05	23.48	9.62	9.62	10.06	15.95	25.16
1.89	1.15	4.21	86	7.48	98	49.11	26.22	44.50	6.99	1.89	86	7.48	2.14	0.96	19.53	6.68	6.42	6.65	9.57	15.12
1.25	1.08	3.97	81	2.14	28	36.44	21.32	44.50	6.65	1.25	81	2.14	1.77	0.87	15.58	3.74	3.22	3.24	3.18	5.07
4.84	2.53	5.05	79	19.42	131	53.57	36.28	27.13	47.87	4.84	79	19.42	3.21	1.28	25.88	9.63	11.54	11.90	22.15	24.85
3.03	1.80	4.82	75	11.08	75	41.42	24.05	27.13	28.21	3.03	75	11.08	2.79	1.11	22.40	9.45	10.21	10.42	14.84	18.71
1.21	1.07	4.58	71	2.74	19	29.26	11.81	27.13	8.54	1.21	71	2.74	2.36	0.93	18.92	9.27	8.88	8.93	7.52	12.56
1.14	0.93	4.82	75	13.78	26	56.18	39.41	27.67	6.50	1.14	75	13.78	2.13	1.16	24.13	8.52	9.64	9.85	17.70	22.01
1.14	0.93	4.82	75	13.78	26	56.18	39.41	27.67	6.50	1.14	75	13.78	2.13	1.16	24.13	8.52	9.64	9.85	17.70	22.01
1.14	0.93	4.82	75	13.78	26	56.18	39.41	27.67	6.50	1.14	75	13.78	2.13	1.16	24.13	8.52	9.64	9.85	17.70	22.01
1.19	0.95	4.90	73	12.32	29	59.34	43.03	28.63	5.51	1.19	73	12.32	2.92	1.37	22.38	6.32	8.56	8.69	18.65	21.04
1.19	0.95	4.90	73	12.32	29	59.34	43.03	28.63	5.51	1.19	73	12.32	2.92	1.37	22.38	6.32	8.56	8.69	18.65	21.04
1.19	0.95	4.90	73	12.32	29	59.34	43.03	28.63	5.51	1.19	73	12.32	2.92	1.37	22.38	6.32	8.56	8.69	18.65	21.04
2.11	1.30	4.92	80	14.03	80	57.47	39.18	29.78	14.60	2.11	80	14.03	2.71	1.24	23.80	8.16	9.65	9.93	18.72	22.67
1.65	1.13	4.75	77	11.38	53	53.04	35.90	29.78	10.36	1.65	77	11.38	2.55	1.18	22.18	7.41	8.61	8.81	15.78	19.32
1.19	0.97	4.57	73	8.72	27	48.60	32.61	29.78	6.11	1.19	73	8.72	2.38	1.11	20.55	6.65	7.58	7.69	12.84	15.97

งบส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ยของกิจกรรมลักษณะกึ่งการเงินลงทุนต่ำกว่า 10 ล้านบาท (0 2518 - 2522)

อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง						อัตราส่วนแสดงสภาพเสีย				อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน					อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร					
อัตราส่วนหมุนเวียน (บาท)	อัตราส่วนหมุนเวียน แบบ (บาท)	อัตราส่วนหมุนเวียน ของสุทธิ (บาท)	ระยะเวลาในการ เรียกเก็บหนี้ (วัน)	อัตราส่วนหมุนเวียน ของสินค้าคงคลัง (บาท)	ระยะเวลาการ หมุนเวียนของสินค้า คงคลัง (วัน)	หนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (%)	หนี้สินหมุนเวียนต่อ เงินลงทุนทั้งหมด (%)	หนี้สินระยะยาว ต่อเงินลงทุนทั้งหมด (%)	ความล่าช้าในการ จ่ายดอกเบี้ย (บาท)	อัตราส่วนหมุนเวียน (บาท)	ระยะเวลาในการ เรียกเก็บหนี้ (วัน)	อัตราส่วนหมุนเวียน ของสินค้าคงคลัง (บาท)	อัตราส่วนหมุนเวียน ของสินทรัพย์ถาวร (บาท)	อัตราส่วนหมุนเวียน ของสินทรัพย์ ค่าเงินการ (บาท)	กำไรเบื้องต้น ต่อค่าขาย (%)	กำไรสุทธิต่อ ค่าขาย (%)	อัตราส่วนผลตอบแทน จากสินทรัพย์รวม (%)	อัตราส่วนผลตอบแทน จากสินทรัพย์ค่า เงินการ (%)	อัตราส่วนผลตอบแทน จากสินทรัพย์ค่า เงินการก่อนหัก ดอกเบี้ยและภาษี (%)	อัตราส่วนผลตอบแทน จากส่วน ของเจ้าของ (%)
40.52	8.99	-	-	6.43	513	106.62	106.62	31.47	(53.86)	40.52	-	6.43	24.82	1.80	30.88	7.44	13.36	13.36	13.36	21.96
8.49	1.67	-	-	2.41	246	42.70	38.05	31.47	(53.86)	8.49	-	2.41	4.99	0.77	(76.69)	(115.-)	(9.59)	(9.78)	(9.61)	(44.01)
0.36	0.00	-	-	0.70	56	1.59	1.59	31.47	(53.86)	0.36	-	0.70	0.09	0.08	(564.60)	(666.78)	(53.41)	(54.51)	(53.51)	(206.16)
38.13	14.38	-	-	5.46	301	111.59	111.59	32.04	(46.45)	38.13	-	5.46	20.48	1.81	37.97	2.58	1.16	1.28	1.28	2.16
8.00	3.01	-	-	2.41	191	39.76	35.69	32.04	(46.45)	8.00	-	2.41	4.03	0.82	22.37	(3.20)	(1.87)	(1.90)	(1.83)	(8.10)
0.49	0.01	-	-	1.20	66	1.75	1.75	32.04	(46.45)	0.49	-	1.20	0.46	0.34	(2.86)	(23.64)	(10.43)	(10.62)	(10.39)	(43.32)
28.59	11.64	-	-	10.50	189	110.11	37.03	110.55	21.34	28.59	-	10.50	16.12	1.88	22.98	6.23	7.01	7.12	7.47	9.64
9.38	2.43	-	-	3.81	134	38.62	12.99	49.69	21.34	9.38	-	3.81	3.89	1.15	18.80	1.54	1.60	1.62	1.85	-0.42
0.62	0.03	-	-	1.91	34	1.66	1.66	23.34	21.34	0.62	-	1.91	0.88	0.77	16.70	(0.41)	(0.78)	(0.78)	(0.78)	(11.74)
32.53	13.05	-	-	10.74	195	105.81	49.09	106.-	0.75	32.53	-	10.74	18.80	2.10	23.94	2.45	5.15	5.15	5.15	3.27
10.55	2.57	-	-	4.15	122	40.22	15.93	45.37	0.75	10.55	-	4.15	4.58	1.26	17.98	0.49	1.05	1.05	1.48	(11.94)
0.22	0.01	-	-	1.85	34	1.35	1.35	14.75	0.75	0.22	-	1.85	0.87	0.77	12.25	(2.83)	(2.55)	(2.55)	(2.55)	(88.62)
35.79	23.69	-	-	7.21	138	56.35	50.28	50.47	0.30	35.79	-	7.21	23.31	2.97	21.76	1.93	5.17	4.49	4.49	4.61
12.65	4.62	-	-	4.50	91	28.45	15.45	36.37	0.30	12.65	-	4.50	5.69	1.62	14.62	(1.58)	(5.84)	(5.84)	(5.72)	(14.92)
0.30	0.02	-	-	2.61	50	1.34	1.34	28.07	0.30	0.30	-	2.61	1.18	0.99	5.44	(17.14)	(50.86)	(50.86)	(50.86)	(116.52)
34.11	16.22	-	-	8.52	210	91.01	59.24	73.57	(5.22)	34.11	-	8.52	20.39	2.29	25.35	3.38	5.54	5.36	5.43	6.09
10.54	3.22	-	-	3.85	132	36.08	19.29	40.53	(5.22)	10.54	-	3.85	4.77	1.27	11.30	(8.18)	(2.24)	(2.25)	(2.03)	(12.09)
0.37	0.02	-	-	1.95	45	1.48	1.48	24.33	(5.22)	0.37	-	1.95	0.87	0.74	(29.60)	(54.15)	(22.74)	(22.84)	(22.74)	(84.34)

ตารางที่ 69 ส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนของอุตสาหกรรมขวดแก้วและภาชนะแก้ว

	2518	2519	2520	2521	2522	เฉลี่ย (WEIGHTED AVERAGE)
<u>สินทรัพย์</u>						
<u>สินทรัพย์หมุนเวียน</u>						
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	5.26	12.68	11.17	11.96	14.26	12.22
ตัวเงินรับ	4.03	0.46	-	-	-	0.38
ลูกหนี้การค้า	8.72	10.94	10.13	6.55	6.75	8.06
สินค้าคงเหลือ	77.55	68.88	70.27	76.24	73.89	73.37
วัสดุซ่อมสร้าง	2.02	2.56	2.85	3.59	3.01	3.01
ลูกหนี้อื่น ๆ	0.04	2.70	3.58	-	-	1.08
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	2.38	1.78	2.00	1.66	2.09	1.93
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	100.-	100.-	100.-	100.-	100.-	100.-

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ยและแนวโน้มทางการเงินของอุตสาหกรรมขวดแก้วและภาชนะแก้ว

เงินลงทุนของกิจการต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมขวดแก้วและภาชนะแก้วที่มีขนาดแตกต่างกันมากตั้งแต่ไม่ถึง 1 ล้านบาทไปจนถึง 500 กว่าล้านบาท ในการวิเคราะห์ได้แบ่งกิจการต่าง ๆ ออกเป็น 2 กลุ่มตามขนาดเงินลงทุน คือ กลุ่มที่มีเงินลงทุนเกิน 100 ล้านบาท และกลุ่มที่มีเงินลงทุนต่ำกว่า 10 ล้านบาท การที่แบ่งออกเป็น 2 ขนาดเช่นนี้ เนื่องจากกิจการต่าง ๆ มีขนาดการลงทุนเกาะกลุ่มกันอยู่ใน 2 ระดับนี้ ส่วนกิจการที่มีเงินลงทุนอยู่ระหว่าง 10 ล้านบาทถึง 100 ล้านบาท ซึ่งมีอยู่เพียง 2 กิจการ ได้แก่ บริษัทโอเชียนกลาสส์จำกัด และบริษัทแก้วปราการจำกัดนั้น ไม่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วย เนื่องจากในขณะนี้ บริษัทโอเชียนกลาสส์จำกัด ยังไม่ได้เริ่มดำเนินงาน ส่วนบริษัทแก้วปราการจำกัดนั้น เพิ่งจะเริ่มดำเนินงานและมีรายได้จากการดำเนินงานในปี 2521 ซึ่งในระยะแรกของการดำเนินงานย่อมประสบผลขาดทุนจำนวนมาก หากนำมาหาค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมด้วย จะทำให้ค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมถูกกระทบกระเทือนไปมาก และไม่เป็นตัวแทนที่ดีของอุตสาหกรรม อนึ่งสำหรับกิจการที่มีเงินลงทุนเกิน

100 ล้านบาทนั้น มีกิจการที่ไม่ได้นำมาหาค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมด้วย 2 กิจการ คือ บริษัท บางกอกกล๊าส จำกัด ซึ่งเพิ่มเริ่มดำเนินงานในปี 2523 ซึ่งอยู่นอกเหนือขอบเขตของการวิเคราะห์ และบริษัทอุตสาหกรรมแก้วสมุทรปราการ จำกัด ซึ่งเริ่มดำเนินงานในปี 2522 และในระยะแรกของการดำเนินงานย่อมประสบผลขาดทุนจำนวนมาก หากนำมาหาค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมด้วยจะทำให้ค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมถูกระทบกระเทือนไปมาก และไม่เป็นตัวแทนที่ดีของอุตสาหกรรม เช่นกัน

นอกจากนี้ในการวิเคราะห์อัตราส่วนของกิจการที่มีเงินลงทุนเกิน 100 ล้านบาทในปี 2521 และ 2522 นั้นไม่ได้รวมองค์การแก้วไว้อด้วย เนื่องจากงบการเงินขององค์การแก้วในช่วงปีนั้นยังไม่ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน จึงไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ ดังนั้นในช่วงปี 2521 - 2522 สำหรับกิจการที่มีเงินลงทุนเกิน 100 ล้านบาทจึงเหลือกิจการที่ทำการวิเคราะห์ได้เพียงกิจการเดียว คือ บริษัทอุตสาหกรรมทำเครื่องแก้วไทย จำกัด

จากตารางที่ 66 หน้า 196 ซึ่งแสดงอัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ย ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด ของอุตสาหกรรมขวดแก้วและภาชนะแก้ว ตั้งแต่ปี 2518 - 2522 และค่าเฉลี่ยช่วง 2518 - 2522, ตารางที่ 67 หน้า 197 ซึ่งแสดงอัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ยของกิจการผลิตขวดแก้วและภาชนะแก้ว ที่มีเงินลงทุนเกิน 100 ล้านบาท และตารางที่ 68 หน้า 198 ซึ่งแสดงอัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ยของกิจการผลิตขวดแก้วและภาชนะแก้วที่มีเงินลงทุนต่ำกว่า 10 ล้านบาท ตลอดจนกราฟที่ 1.1 - 1.18 หน้า 227 - 243 ซึ่งแสดงแนวโน้มของอัตราส่วนทางการเงินแต่ละอัตราส่วน สามารถวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินในด้านต่าง ๆ กันได้ดังนี้

ก. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง

สภาพคล่องของอุตสาหกรรมขวดแก้วและภาชนะแก้วโดยส่วนรวมจัดอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และมีแนวโน้มที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ อัตราส่วนทุนหมุนเวียนโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในช่วง 2518 - 2522 มีค่าเท่ากับ 9.16 ระยะเวลาเก็บหนี้โดยเฉลี่ยเท่ากับ 77 วัน ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังโดยเฉลี่ยเท่ากับ 119 วัน กิจการขนาดใหญ่หรือกิจการที่มีเงินลงทุนเกิน 100 ล้านบาทมีการจัดการสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีประสิทธิภาพดีกว่ากิจการขนาดเล็ก หรือกิจการที่มีเงินลงทุนต่ำกว่า 10 ล้านบาท ดังจะเห็นได้ว่ากิจการขนาดใหญ่มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนโดยเฉลี่ย

ในช่วง 2518 - 2522 เพียง 1.65 แต่มีอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังที่เร็วกว่ากิจการขนาดเล็กลง กล่าวคือ มีอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังโดยเฉลี่ยเท่ากับ 11.38 รอบ ในขณะที่กิจการขนาดเล็กรวมมีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนโดยเฉลี่ยสูงถึง 10.54 แต่มีอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังโดยเฉลี่ยเพียง 3.85 รอบและกิจการขนาดเล็กรวมมีอัตราส่วนกระจายกันตั้งแต่ระดับต่ำสุดจนถึงระดับสูงสุดของอุตสาหกรรม ส่วนกิจการขนาดใหญ่มีอยู่ในระดับหัวเฉลี่ยของอุตสาหกรรม

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (ดูตารางที่ 66, 67, 68 และกราฟที่ 1.1 หน้า 227 ประกอบ)

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของอุตสาหกรรมในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ย ในช่วง 2518 - 2522 มีค่า 9.16, 34.11 และ 0.37 ตามลำดับ โดยกิจการที่มีเงินลงทุนเกิน 100 ล้านบาทมีค่าเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยในช่วงปีเดียวกันเท่ากับ 1.65, 2.11 และ 1.19 ตามลำดับ ในขณะที่กิจการที่มีเงินลงทุนต่ำกว่า 10 ล้านบาทมีค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด โดยเฉลี่ยในช่วงปีเดียวกันเท่ากับ 10.54, 34.11 และ 0.37 ตามลำดับ จะเห็นว่ากิจการที่มีขนาดการลงทุนต่ำกว่า 10 ล้านบาทมีค่าของอัตราส่วนทุนหมุนเวียนกระจายกันอยู่ตั้งแต่ในระดับต่ำสุดจนถึงระดับสูงสุดของอุตสาหกรรม ส่วนกิจการที่มีขนาดการลงทุนเกิน 100 ล้านบาทนั้นมีค่าของอัตราส่วนทุนหมุนเวียนอยู่ระหว่าง 1.19 ถึง 2.11 เท่านั้น

สำหรับแนวโน้มของอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของอุตสาหกรรมในระดับเฉลี่ยสูงขึ้นเล็กน้อยในแต่ละปี ตั้งแต่ 2518 - 2522 ยกเว้นปี 2519 ซึ่งลดต่ำกว่าปี 2518 เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนอัตราส่วนในระดับสูงสุดของอุตสาหกรรม ซึ่งมีค่าเท่ากับอัตราส่วนในระดับสูงสุดของกิจการที่มีเงินลงทุนต่ำกว่า 10 ล้านบาทนั้นมีแนวโน้มลดลงจากปี 2518 - 2520 แสดงว่ากิจการที่ดำรงสินทรัพย์หมุนเวียนสุทธิไว้ในระดับสูงสุดได้พยายามปรับให้การถือสินทรัพย์หมุนเวียนสุทธิต่ำลง หลังจากนั้นในปี 2521 - 2522 อัตราส่วนในระดับสูงสุดมีแนวโน้มสูงขึ้นเล็กน้อย แต่ก็ยังต่ำกว่าปี 2519 การที่แนวโน้มสูงขึ้นในปี 2521 และ 2522 นี้เนื่องจากกิจการบางกิจการได้ถือเงินสดเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก แทนที่จะนำไปลงทุนในทางที่ให้มีผลตอบแทนเพิ่มขึ้น สำหรับอัตราส่วนในระดับต่ำสุดของอุตสาหกรรม ซึ่งมีค่าเท่ากับอัตราส่วนในระดับต่ำสุดของกิจการขนาดเล็กรวม มี

แนวโน้มสูงขึ้นในตอนแรกเพียงเล็กน้อยจาก 0.36 ในปี 2518 เป็น 0.62 ในปี 2520 แต่แล้วกลับลดลงอีกเป็น 0.22 ในปี 2521 ซึ่งเป็นปีที่มีค่าของอัตราส่วนทุนหมุนเวียนต่ำที่สุด แล้วเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2522 เป็น 0.30 การที่กิจการเหล่านี้มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนต่ำเช่นนี้ หมายความว่ามีความเสี่ยงสูงมากในการที่จะไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลา แต่เมื่อพิจารณาถึงเจ้าหน้าที่ของกิจการเหล่านี้จะพบว่า เจ้าหน้าที่หมุนเวียนส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่เงินกู้ยืมจากกรรมการในระยะสั้น ซึ่งในการบริหารงานแบบครอบครัวนั้นผู้บริหารมักเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือเจ้าของและบุคคลในครอบครัว ฉะนั้นเงินทุนของกิจการและของผู้บริหารจึงมักจะปะปนกัน แม้ว่าในทางกฎหมายจะแยกจากกันโดยเด็ดขาดก็ตาม ดังนั้นกิจการที่มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนอยู่ในระดับที่ต่ำมากจนน่าจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อการล้มละลายในกรณีที่ขาดแคลนทุนหมุนเวียนที่จะชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลานั้นก็ยังสามารถอยู่รอดได้ด้วยเหตุเจ้าหน้าที่หมุนเวียนส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่เงินกู้ยืมจากกรรมการนั่นเอง สำหรับกิจการขนาดใหญ่ที่มีเงินลงทุนเกินกว่า 100 ล้านบาทนั้น อัตราส่วนทุนหมุนเวียนทั้งในระดับเฉลี่ย และระดับสูงสุดมีแนวโน้มสูงขึ้นจากปี 2518 - 2520 เนื่องจากกิจการได้ลดหนี้สินระยะสั้นลงเป็นจำนวนมาก ทั้งเจ้าหน้าที่เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร และเจ้าหน้าที่การค้า แต่กลับเพิ่มเจ้าหน้าที่ระยะยาวเพื่อซื้อเครื่องจักรเตรียมขยายงานในอนาคต ต่อมาในปี 2521 อัตราส่วนได้ลดลงและกลับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2522 ส่วนอัตราส่วนในระดับต่ำสุดมีค่าค่อนข้างคงที่ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมากนัก แม้ว่าจะมีแนวโน้มขึ้น ๆ ลง ๆ ก็เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนกิจการขนาดเล็กนั้นโดยส่วนรวมมีแนวโน้มของอัตราส่วนทุนหมุนเวียนสูงขึ้นเรื่อย ๆ จาก 2518 - 2522 และมีแนวโน้มของอัตราส่วนในระดับสูงสุด และต่ำสุดเป็นไปในทางเดียวกับของอุตสาหกรรม เนื่องจากอัตราส่วนในระดับสูงสุดและต่ำสุดของอุตสาหกรรมเป็นอัตราส่วนในระดับสูงสุดและต่ำสุดของกิจการขนาดเล็ก

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแก่น (ดูตารางที่ 66, 67, 68 และกราฟที่ 1.2 หน้า 228 ประกอบ)

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแก่นของอุตสาหกรรมในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 มีค่าเท่ากับ 2.92, 16.22 และ 0.02 ตามลำดับ โดยที่กิจการขนาดใหญ่มีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยในช่วงเดียวกันเท่ากับ

1.13, 1.30 และ 0.97 ตามลำดับ และกิจการขนาดเล็กมีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยในช่วงเดียวกันเท่ากับ 3.22, 16.22 และ 0.02 ตามลำดับ จะเห็นว่าอัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแก่นในระดับสูงสุด และต่ำสุดของอุตสาหกรรมมีค่าเท่ากับอัตราส่วนในระดับสูงสุด และต่ำสุดของกิจการขนาดเล็ก แสดงว่ากิจการขนาดเล็กมีทั้งที่มีสภาพคล่องสูงมาก เนื่องจากถือเงินสด และลูกหนี้ไว้สูงมาก และมีทั้งที่มีสภาพคล่องต่ำมากจนน่าจะเป็นอันตรายต่อการหมุนเงินไม่ทันมาชำระหนี้ ส่วนกิจการขนาดใหญ่มีการถือสินทรัพย์หมุนเวียนที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็วอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน

แนวโน้มของอัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแก่นของอุตสาหกรรมประเภทนี้ได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปี 2518 - 2522 ยกเว้นปี 2520 ซึ่งมีแนวโน้มลดลงจากปี 2519 เล็กน้อย แสดงว่ากิจการโดยส่วนรวมมีการถือสินทรัพย์หมุนเวียนสุทธิในรูปเงินสด หรือสินทรัพย์ที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายเพิ่มขึ้นมาโดยลำดับ ถ้าดูแนวโน้มของอัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแก่นของกิจการขนาดใหญ่จะพบว่าเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปี 2518 - 2520 แล้วลดลงในปี 2521 แต่กลับเพิ่มขึ้นอีกเพียงเล็กน้อยในปี 2522 แสดงให้เห็นว่าปี 2520 มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแก่นสูงที่สุด ส่วนแนวโน้มของกิจการขนาดเล็กเหมือนกับของอุตสาหกรรม คือ เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จาก 2518 - 2522 ยกเว้นปี 2520 ซึ่งลดจากปี 2519 เพียงเล็กน้อย

อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้และระยะเวลาในการเก็บหนี้ (ดูตารางที่ 66, 67, 68 และกราฟที่ 1.3 และ 1.4 หน้า 229 ประกอบ)

ทางด้านลูกหนี้นั้นกิจการต่าง ๆ โดยส่วนรวมในอุตสาหกรรมนี้มีความสามารถในการจัดการลูกหนี้ดีขึ้นมาเป็นลำดับ อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในช่วงปี 2518 - 2522 มีค่าเท่ากับค่าของกิจการที่มีเงินลงทุนเกิน 100 ล้านบาท กล่าวคือมีค่า 4.75 รอบ, 4.92 รอบ และ 4.57 รอบตามลำดับ ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์กิจการขนาดเล็กทราบว่ากิจการมีวิธีลงบัญชีค่าขายด้วยวิธี CASH BASIS ซึ่งไม่ปรากฏบัญชีลูกหนี้ในงบดุล หากในทางปฏิบัติของกิจการจะมีการขายทั้งเงินสดและเงินเชื่อ แต่เมื่อไม่มีการบันทึกการขายบัญชีลูกหนี้จึงไม่สามารถหาอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ได้

สำหรับแนวโน้มของอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ในระดับสูงสุดลดลงในปี 2519 จากปี 2518 แล้วเพิ่มขึ้นในปี 2520 - 2522 แต่ก็ยังต่ำกว่าในปี 2518 ส่วนอัตราส่วนในระดับต่ำสุดนั้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปี 2518 - 2522 และทำให้อัตราส่วนในระดับเฉลี่ยมีแนวโน้มลดลงในปี 2519 จากปี 2518 แล้วเพิ่มขึ้นในปี 2520 - 2522 แสดงว่ากิจการขนาดใหญ่โดยส่วนรวมมีการจัดการลูกหนี้ที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นจากปี 2519 - 2522 เพราะมีการหมุนเวียนของลูกหนี้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ถ้าพิจารณาระยะเวลาในการเก็บหนี้ประกอบไปด้วยจะพบว่า กิจการโดยส่วนรวมมีระยะเวลาในการเก็บหนี้โดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 เท่ากับ 77 วัน และกิจการที่มีระยะเวลาในการเก็บหนี้สั้นที่สุดใช้เวลา 80 วัน ในขณะที่กิจการที่มีระยะเวลาในการเก็บหนี้เร็วที่สุดใช้เวลา 73 วัน แนวโน้มของระยะเวลาในการเก็บหนี้ของกิจการโดยส่วนรวมลดลงมาโดยตลอดจาก 88 วัน ในปี 2518 เป็น 73 วันในปี 2522 จะเห็นว่าความสามารถในการเก็บหนี้ดีขึ้นมาเรื่อย ๆ และเมื่อเทียบกับระยะเวลาที่กิจการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ซึ่งเป็นเวลา 30 - 90 วันนั้นก็เห็นว่ากิจการมีความสามารถบริหารลูกหนี้ให้เป็นไปตามเป้าหมาย แต่เมื่อเทียบกับระยะเวลาที่กิจการได้รับสินเชื่อจากเจ้าหนี้การค้าประเภทวัตถุดิบซึ่งเป็นเวลาเพียง 30 วัน และเจ้าหนี้บางประเภทซึ่งให้สินเชื่อสั้นมาก ประมาณ 2 อาทิตย์เท่านั้น หรือบางครั้งไม่ให้เลย อันได้แก่เจ้าหนี้ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงนั้นก็นับว่าเป็นความเสี่ยงเปรียบของกิจการในอุตสาหกรรมนี้ที่ต้องจ่ายเงินสดออกไปก่อนที่จะได้รับเงินสดเข้า ทำให้กิจการต้องเตรียมเงินสดให้พอเพียงที่จะชำระหนี้ให้ทันกำหนด

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง และระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (ดูตารางที่ 66, 67, 68 และกราฟที่ 1.5 และ 1.6 หน้า 230-231 ประกอบ)

ทางด้านสินค้าคงคลัง ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังของอุตสาหกรรมในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 เท่ากับ 119 วัน 210 วัน และ 27 วันตามลำดับ โดยที่ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังในระดับเฉลี่ยมีแนวโน้มลดลงมาโดยตลอดจาก 217 วันในปี 2518 เป็น 84 วันในปี 2522 ซึ่งเห็นว่ากิจการโดยส่วนรวมมีการจัดการสินค้าคงคลังดีขึ้นเรื่อย ๆ ส่วนกิจการที่มีระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังในระดับสูงสุด หรือมีการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังนานที่สุดนั้นก็มีแนวโน้มในการจัดการสินค้าคงคลังได้ดีขึ้นจาก 513 วันในปี 2518 เป็น 138 วันในปี 2522 และกิจการที่มีระยะเวลาการหมุนเวียน

ของสินค้าคงคลังในระดับต่ำสุด หรือมีการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังเร็วมากนั้นก็จะมีแนวโน้มของระยะเวลาการหมุนเวียนในปี 2522 ลดลงจากปี 2518 แม้ว่าในช่วงปี 2518 - 2522 จะมีแนวโน้มลดลงและเพิ่มขึ้นบ้าง เมื่อพิจารณาประกอบกับกิจการที่มีเงินลงทุนเกิน 100 ล้านบาท และกิจการที่มีเงินลงทุนต่ำกว่า 10 ล้านบาท จะพบว่ากิจการขนาดใหญ่มีระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังเร็วกว่ากิจการขนาดเล็กมาก กล่าวคือ กิจการขนาดใหญ่มีระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังในระดับเฉลี่ยสูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 เท่ากับ 53 วัน 80 วัน และ 27 วันตามลำดับ โดยอัตราส่วนในระดับเฉลี่ยและสูงสุดมีแนวโน้มลดลงจากปี 2518-2521 แล้วเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2522 แต่ก็อาจกล่าวได้ว่ากิจการส่วนใหญ่มีการปรับปรุงการจัดการสินค้าดีขึ้น แม้ว่าแนวโน้มในระดับต่ำสุด หรือของกิจการที่มีการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังนานที่สุดนั้นจะลดลงในตอนแรกจาก 2518 - 2520 แล้วเพิ่มขึ้นในปี 2521 และ 2522 ก็ตาม การที่ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังของกิจการขนาดใหญ่โดยส่วนรวมเพิ่มขึ้นในปี 2522 เนื่องจากภาวะตลาดซบเซาอันเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจ การเงิน และวิกฤตการณ์น้ำมัน ส่วนกิจการขนาดเล็กมีระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 เท่ากับ 132 วัน 210 วัน และ 45 วันตามลำดับ ซึ่งนานกว่าของกิจการขนาดใหญ่ทุกระดับ แนวโน้มในระดับเฉลี่ยและสูงสุดนั้นลดลงจาก 2518 - 2522 แสดงว่าสินค้าหมุนเวียนได้เร็วขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจการที่มีระยะเวลาการหมุนเวียนนานที่สุดนั้นได้ปรับปรุงการจัดการสินค้าคงคลังให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดจาก 513 วันในปี 2518 เหลือ 138 วันในปี 2522 ส่วนกิจการขนาดเล็กที่มีระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังในระดับต่ำสุด หรือหมุนเวียนเร็วที่สุดนั้นมีแนวโน้มของระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังขึ้น ๆ ลง ๆ ไม่มากนัก คืออยู่ในระดับเฉลี่ย 45 วันในแต่ละปี

สำหรับอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง ซึ่งเป็นการแสดงถึงความสามารถในการจัดการสินค้าคงคลังโดยคำนวณเป็นจำนวนรอบใน 1 ปีที่สินค้าหมุนเวียนเปลี่ยนจากวัตถุดิบจนเป็นสินค้าสำเร็จรูป ตลอดไปจนถึงขายสินค้าได้นั้นจะมีแนวโน้มไปทางตรงกันข้ามกับระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง กล่าวคือ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังยิ่งสูงก็ยิ่งดี แต่ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังยิ่งมากหรือยิ่งนานก็ยิ่งไม่ดี อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังของอุตสาหกรรมในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 มีค่า

5.21 รอบ 14.03 รอบและ 1.95 รอบตามลำดับ โดยมีแนวโน้มสูงขึ้นจากปี 2518 - 2522 ทั้งในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด แม้ว่าในระหว่างปี 2518 - 2522 จะมีแนวโน้มขึ้น ๆ ลง ๆ บ้างก็ตาม ก็เป็นการแสดงว่ากิจการโดยส่วนรวมในอุตสาหกรรมมีความสามารถในการจัดการสินค้าคงคลังดีขึ้น สำหรับกิจการขนาดใหญ่มีอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 11.38 รอบ 14.03 รอบ และ 8.72 รอบตามลำดับ ส่วนกิจการขนาดเล็กมีอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 รอบ 8.52 รอบ และ 1.95 รอบตามลำดับ

ส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียน (ดูตารางที่ 69 ประกอบ)

เมื่อพิจารณาลักษณะประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนของกิจการในอุตสาหกรรมขวดแก้วและภาชนะแก้วจะเห็นว่าสินทรัพย์หมุนเวียนที่กิจการในอุตสาหกรรมนี้ถือไว้ในระดับสูงสุดคือ สินค้าคงคลัง ซึ่งคิดเป็น 73.37% ของสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งหมด รองลงไปได้แก่เงินสดและเงินฝากธนาคารและลูกหนี้การค้าซึ่งมีมูลค่า 12.22% และ 8.06% ของสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งหมดตามลำดับ เมื่อสินค้าคงคลังเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนที่กิจการในอุตสาหกรรมนี้ลงทุนสูงสุด แต่ในขณะเดียวกันก็สามารถจัดการให้สินค้ามีการหมุนเวียนเร็วขึ้น นอกจากนี้ระยะเวลาการเก็บเงินจากลูกหนี้ก็มีแนวโน้มลดลงมาโดยตลอด ประกอบกับอัตราส่วนทุนหมุนเวียนและอัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแก่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งกล่าวได้ว่าสภาพคล่องของอุตสาหกรรมนี้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปี 2518 - 2522 แต่สภาพคล่องโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูงมาก และอาจกล่าวได้ว่าสูงเกินความจำเป็นอันทำให้เกิดการเปลืองเปลืองของเงินทุน แทนที่จะนำเงินไปลงทุนอย่างอื่นให้ผลตอบแทนสูงกว่าการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน อย่างไรก็ตามกิจการที่มีสภาพคล่องสูงเกินไปและต่ำเกินไปนั้นเป็นกิจการขนาดเล็กที่มีเงินลงทุนต่ำกว่า 10 ล้านบาท ทั้งนี้เนื่องจากกิจการขนาดเล็กส่วนใหญ่มีการบริหารงานแบบครอบครัว และไม่มีแบบแผนตั้ง เช่นกิจการขนาดใหญ่ ซึ่งมีการบริหารงานอย่างมีระบบ โดยผู้บริหารอาชีพ ซึ่งต้องรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจการขนาดใหญ่แห่งหนึ่งเป็นกิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีผู้ถือหุ้นเป็นจำนวนมาก กิจการจึงจำเป็นต้องบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อรักษาราคาตลาดของหุ้นของตนไม่ให้ลดต่ำลง และในขณะเดียวกันก็พยายามทำให้ราคาตลาดของหุ้นเพิ่มขึ้นด้วย เพื่อเป็นประโยชน์ในการเพิ่มทุนครั้งต่อไป

ข. อัตราส่วนแสดงสภาพเสีย

กิจการโดยส่วนรวมในอุตสาหกรรมนี้มีการใช้เงินทุนจากเจ้าหนี้ไม่สูงมากและมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ โดยมีอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในช่วง 2518 - 2522 เท่ากับ 38.45% แต่ก็มีบางกิจการที่มีการใช้ทุนจากเจ้าหนี้สูงมากโดยเฉลี่ยถึง 92.00% และก็มีบางกิจการที่มีการใช้ทุนจากเจ้าหนี้ต่ำมากโดยเฉลี่ยเพียง 1.48% เท่านั้น ส่วนอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดโดยเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 21.48% และอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมดโดยเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 38.57% โดยที่กิจการที่มีการใช้หนี้สินแต่ละประเภทในระดับสูงสุดและต่ำสุดมักจะ เป็นกิจการที่มีขนาดเงินลงทุนต่ำกว่า 10 ล้านบาท ส่วนกิจการขนาดใหญ่มักจะมีการใช้หนี้สินอยู่ในระดับเฉลี่ยของอุตสาหกรรม สำหรับความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยวโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมมีค่า 4.62 เท่า โดยที่กิจการขนาดใหญ่จะมีความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยวสูงกว่ากิจการขนาดเล็กมาก

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (ดูจากตารางที่ 66, 67, 68 และกราฟที่ 1.7 หน้า 232 ประกอบ)

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในช่วง 2518 - 2522 มีค่าเท่ากับ 38.45%, 90.20% และ 1.48% ตามลำดับ โดยที่กิจการขนาดใหญ่มีการใช้ทุนจากหนี้สินโดยเฉลี่ยสูงกว่ากิจการขนาดเล็ก และมีการใช้ทุนจากหนี้สินในระดับที่ค่อนข้างใกล้เคียงกันและไม่สูงมากเกินไป กล่าวคือ มีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 เท่ากับ 53.04%, 57.47% และ 48.60% ตามลำดับ ส่วนกิจการขนาดเล็กมีแบบแผนของการใช้ทุนจากเจ้าหนี้ที่แตกต่างกันมาก ตั้งแต่ระดับต่ำสุดจนถึงระดับสูงสุดของอุตสาหกรรม ดังจะเห็นได้จากอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 36.08%, 91.01% และ 1.48% ตามลำดับ แสดงว่ามีบางกิจการที่ใช้ทุนจากเจ้าหนี้โดยเฉลี่ยสูงถึง 91.01% ซึ่งหมายความว่า จากเงินลงทุนในสินทรัพย์ทั้งหมด 100 บาท นั้นได้มาจากเจ้าหนี้ถึง 91.01 บาท และได้มาจากเจ้าของเพียง 8.09 บาทเท่านั้น ซึ่งนับว่ากิจการอยู่ในภาวะที่เสี่ยงมาก เพราะถ้าหากกิจการเกิดการขาดสภาพคล่องที่จะชำระดอกเบี้ยและเงินต้นคืนเจ้าหนี้แล้ว เจ้าหนี้ก็อาจจะฟ้องร้องเอาสินทรัพย์ของกิจการได้ตามลำดับความสำคัญ of เจ้าหนี้ และกิจการก็อาจจะประสบการล้มละลายได้ในที่สุด แต่ในขณะที่เดียวกันก็มีบางกิจการที่

ใช้ทุนจากเจ้าหนี้โดยเฉลี่ยน้อยมากจนเรียกได้ว่าเกือบไม่มีการใช้ทุนจากเจ้าหนี้เลย กล่าวคือใช้เพียง 1.48% ของสินทรัพย์ทั้งหมดเท่านั้น ซึ่งการใช้ทุนในลักษณะเช่นนี้แม้ว่าจะไม่เสียเลย แต่ก็ไม่เป็นผลดีต่อกิจการเนื่องจากต้นทุนของเงินทุนที่ได้จากเจ้าหนี้ถูกกว่าต้นทุนของเงินทุนที่ได้จากเจ้าของมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งทุนที่ได้จากเจ้าหนี้หมุนเวียนนั้นนับว่าถูกที่สุด ผลตอบแทนของกิจการจะต่ำถ้าไม่มีการใช้ทุนจากเจ้าหนี้หรือใช้น้อยเกินไป ดังนั้นไม่ว่ากิจการจะใช้ทุนจากเจ้าหนี้มากเกินไปหรือน้อยเกินไปก็ตามย่อมไม่เป็นผลดีต่อกิจการทั้งสิ้น และแสดงให้เห็นว่าการเลือกแหล่งที่มาของเงินทุนของกิจการเป็นไปอย่างไม่เหมาะสม

สำหรับแนวโน้มของอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของอุตสาหกรรมในระดับเฉลี่ยและระดับสูงสุดนั้นลดลงเรื่อย ๆ จากปี 2518 - 2522 ยกเว้นปี 2521 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2520 บ้าง แต่ในที่สุดก็มีแนวโน้มลดลงในปี 2522 ส่วนในระดับต่ำสุดนั้นมีแนวโน้มขึ้น ๆ ลง ๆ ไม่มากนักในแต่ละปี แต่อัตราส่วนในปี 2522 ก็ต่ำกว่าในปี 2518 แสดงว่ากิจการโดยส่วนรวมในอุตสาหกรรมนี้ได้ปรับให้การใช้ทุนจากเจ้าหนี้ลดลงเป็นลำดับ

สำหรับอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของกิจการขนาดใหญ่ในระดับสูงสุดมีแนวโน้มขึ้น ๆ ลง ๆ แต่ในที่สุดแนวโน้มก็ได้เพิ่มขึ้นในปี 2522 ส่วนอัตราส่วนในระดับต่ำสุดของกิจการขนาดใหญ่ นั้นมีแนวโน้มลดลงในตอนแรกจาก 2518 - 2520 แล้วเพิ่มขึ้นในปี 2521 - 2522 ทำให้อัตราส่วนในระดับเฉลี่ยมีแนวโน้มลดลงในตอนแรกจาก 2518 - 2520 แล้วเพิ่มขึ้นในปี 2521 และ 2522 เช่นกัน จะเห็นได้ว่าสำหรับกิจการขนาดใหญ่แล้ว แนวโน้มของการก่อหนี้สินได้เพิ่มขึ้นในปี 2521 - 2522 ซึ่งเป็นปีที่คู่แข่งขึ้นเพิ่มขึ้นในอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจเริ่มแยกลงในปี 2522 แต่กิจการขนาดใหญ่ก็ยังคงมีความสามารถก่อหนี้ได้เพิ่มขึ้น

ส่วนอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของกิจการขนาดเล็กนั้นมีแนวโน้มในระดับเฉลี่ย และสูงสุดลดลงเรื่อย ๆ จากปี 2518 - 2522 ยกเว้นปี 2521 ซึ่งมีค่าเพิ่มขึ้นจากปี 2520 บ้าง แต่ในที่สุดแนวโน้มก็ได้ลดลงในปี 2522 ส่วนอัตราส่วนในระดับต่ำสุดนั้นมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยเรื่อย ๆ ในแต่ละปีจาก 2518 - 2522 ยกเว้นปี 2519 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2518 เล็กน้อย จากแนวโน้มของกิจการทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็กข้างต้นมีผลให้แนวโน้มในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดของอุตสาหกรรมนี้ลดลงเรื่อย ๆ จาก 2518 - 2522 เช่นเดียวกับแนวโน้มของกิจการขนาดเล็ก แสดงว่ากิจการโดย

ส่วนรวมในอุตสาหกรรมนี้ได้มีการปรับปรุงการใช้ทุนจากเจ้าหนี้ให้ลดลงมาเป็นลำดับตามที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น

อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมด (ดูตารางที่ 66, 67, 68 และกราฟที่ 1.8 หน้า 233 ประกอบ)

อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในช่วง 2518 - 2522 มีค่าเท่ากับ 21.48%, 59.24% และ 1.48% ตามลำดับ โดยกิจการขนาดใหญ่มีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยในช่วงเดียวกันเท่ากับ 35.90%, 39.18% และ 32.61% ตามลำดับ และกิจการขนาดเล็กมีอัตราส่วนทั้ง 3 ระดับเท่ากับ 19.29%, 59.24 % และ 1.48% ตามลำดับ จะเห็นว่ากิจการโดยส่วนรวมของอุตสาหกรรมนี้ใช้ทุนจากหนี้สินหมุนเวียนไม่สูงมากเมื่อเทียบกับเงินลงทุนทั้งหมด อย่างไรก็ตามหนี้สินหมุนเวียนก็เป็นแหล่งที่มาแหล่งใหญ่ของหนี้สินทั้งหมด

แนวโน้มของอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดในระดับเฉลี่ยของอุตสาหกรรมมีแนวโน้มลดลงจาก 38.80% ในปี 2518 เป็น 15.45% ในปี 2520 แล้วเพิ่มขึ้นในปี 2521 และ 2522 เป็น 18.86% และ 18.90% ตามลำดับ หรืออาจกล่าวได้ว่าแนวโน้มของอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดของอุตสาหกรรมมีแนวโน้มลดลงจากปี 2518 สำหรับกิจการที่ใช้หนี้สินหมุนเวียนอยู่ในระดับสูงสุดของอุตสาหกรรมจะเป็นกิจการขนาดเล็ก ซึ่งมีการใช้หนี้สินหมุนเวียนในการลงทุนในสินทรัพย์ทั้งหมดสูงมากถึง 106.62% ในปี 2518 และ 111.59% ในปี 2519 และไม่มีการใช้ทุนจากเจ้าหนี้ระยะยาวในช่วง 2518 - 2522 เลย ดังจะเห็นได้ว่าอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ทั้งหมดของกิจการขนาดเล็กในระดับสูงสุดในปี 2518 และ 2519 เท่ากับ 106.62% และ 111.59% เช่นกัน ซึ่งนับว่ากิจการขนาดเล็กมีการใช้ทุนอย่างไม่เหมาะสม เพราะการใช้เงินทุนหมุนเวียนไปลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเป็นการเสี่ยงต่อการที่กิจการไม่สามารถหมุนเวียนเงินมาชำระหนี้เจ้าหนี้หมุนเวียนได้ทันกำหนด อนึ่งอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดซึ่งมีค่าสูงเกิน 100% นี้หมายความว่ากิจการประสบผลขาดทุนจนเกินทุน ทำให้ทุนที่ลงไปลงทุนในสินทรัพย์ทั้งหมดของกิจการเป็นเงินทุนจากเจ้าหนี้หมุนเวียนทั้งหมด เจ้าหนี้หมุนเวียนจะเป็นผู้มีสิทธิเรียกร้องเหนือสินทรัพย์ทั้งหมดของกิจการ กิจการจึงอยู่ในภาวะที่เสี่ยงมากเพราะกิจการมีพันธะที่จะต้องชำระ

หนี้สินในระยะเวลายาว แต่สินทรัพย์ถาวรที่กิจการมีอยู่เป็นสินทรัพย์ที่กิจการมีไว้สำหรับหารายได้ ให้กิจการในระยะเวลายาวและไม่อาจหมุนเป็นเงินมาชำระหนี้ได้หมดในระยะเวลายาว และใน ขณะเดียวกัน เจ้าหนี้หมุนเวียนก็เสี่ยงต่อการที่สินทรัพย์ที่กิจการมีอยู่อาจขายได้เงินไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้ได้ครบถ้วน อย่างไรก็ตามแม้ว่ากิจการขนาดเล็กจะมีโครงสร้างของเงินทุนในลักษณะที่เสี่ยงเช่นนี้ แต่กิจการก็ยังคงดำเนินกิจการต่อไปได้อย่างปกติโดยไม่มีปัญหา ทั้งนี้โดยมีข้อเท็จจริง อยู่ว่า เจ้าหนี้หมุนเวียนของกิจการขนาดเล็กส่วนใหญ่เป็นเจ้าหนี้เงินกู้ยืมจากกรรมการในการดำเนินงานของกิจการขนาดเล็กนั้นมีการดำเนินงานแบบครอบครัว โดยมีเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้นใหญ่เป็นผู้บริหารงาน เมื่อกิจการขาดแคลนเงินทุน เจ้าของจะลงทุนเพิ่มในรูปแบบเงินให้กู้ยืมแก่กิจการ ซึ่งก็คือ ทุนจากเจ้าของนั่นเอง แต่ไม่ได้ดำเนินการเพิ่มทุนตามกฎหมายเพราะ เป็นเรื่องที่ยุ่งยากกว่า อย่างไรก็ตามในปี 2520 กิจการขนาดเล็กที่ไ้ทุนจากเจ้าหนี้หมุนเวียนสูงสุดก็ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างของเงินทุนให้การใช้ทุนจากหนี้สินหมุนเวียนลดลง แต่ในปี 2521 และ 2522 กลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังต่ำกว่าปี 2518 มาก ส่วนกิจการที่มีการใช้เงินลงทุนจากหนี้สินหมุนเวียนจำนวนน้อยที่สุดนั้นก็ เป็นกิจการขนาดเล็กเช่นกัน ดังจะเห็นว่าอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดในระดับต่ำสุดโดยเฉลี่ยของกิจการขนาดเล็กเท่ากับของอุตสาหกรรม สำหรับแนวโน้มในระดับต่ำสุดของ อุตสาหกรรม ซึ่งเหมือนกับของกิจการขนาดเล็กนั้นมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ โดยลดเป็นจำนวน เล็กน้อยในแต่ละปี ยกเว้นปี 2519 ที่มีค่าของอัตราส่วนเพิ่มจากปี 2518 เล็กน้อยเท่านั้น

อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมด (ดูตารางที่ 66, 67, 68 และกราฟที่ 1.9 หน้า 234 ประกอบ)

อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมดเป็นอัตราส่วนที่แสดงความสำคัญของหนี้สิน ระยะยาวที่มีต่อโครงสร้างของเงินทุนที่มีค่านิ่งถึงหนี้สินหมุนเวียน อัตราส่วนในระดับเฉลี่ย ระดับสูงสุด และระดับต่ำสุดของอุตสาหกรรม โดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 มีค่า 38.57% 75.23% และ 23.73% ตามลำดับ โดยกิจการขนาดใหญ่มีอัตราส่วนนี้ทั้งในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยในช่วงเดียวกันเท่ากับทั้งหมด คือ 29.78% ทั้งนี้เนื่องจากกิจการขนาดใหญ่ ที่มีการกู้เงินระยะยาวมีเพียงกิจการเดียว ส่วนกิจการขนาดเล็กมีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ยสูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 40.53% 73.57% และ 24.33% ตามลำดับ

แนวโน้มของหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมดของกิจการขนาดใหญ่ในปี 2519 สูงขึ้น จากปี 2518 มาก โดยสูงขึ้นจาก 22.52% ในปี 2518 เป็น 44.50% ในปี 2519 ทั้งนี้เนื่องจาก ในปี 2519 กิจการขนาดใหญ่มีการลงทุนในสินทรัพย์ประจำประเภทอาคารและเครื่องจักรเพิ่มขึ้น ฉะนั้นจึงต้องการเงินทุนระยะยาวเพิ่มขึ้น ส่วนในปี 2520 หนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมดได้ลดลง จากปี 2519 เนื่องจากกิจการขนาดใหญ่ได้มีการเพิ่มทุนจดทะเบียน ซึ่งเป็นทุนส่วนของเจ้าของเพื่อให้เหมาะสมกับความเจริญเติบโตของธุรกิจ ทำให้อัตราส่วนนี้ลดลง อย่างไรก็ตามตั้งแต่ปี 2520 เป็นต้นไปจนถึงปี 2522 อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินลงทุนทั้งหมดได้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย และอยู่ในระดับที่สูงกว่าปี 2518 ที่เป็นดังนี้เพราะกิจการขนาดใหญ่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นมาตลอด การเพิ่มกำลังการผลิตต้องลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเพิ่มขึ้นจึงเป็นการเหมาะสมที่จะใช้ทุนประจำประเภทเงินกู้ยืมระยะยาวลงทุนในสินทรัพย์ถาวร เพราะทุนประจำจากเจ้าหนี้ระยะยาวมีต้นทุนของเงินทุนที่ถูกกว่าเงินทุนจากเจ้าของ นอกจากนี้ผู้ถือหุ้นก็ไม่เสียสิทธิ์ในการออกเสียง ตลอดจนไม่ทำให้รายได้ต่อหุ้น (EARNING PER SHARE) ลดลงอีกด้วย

แนวโน้มของอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมดของกิจการขนาดเล็กในระดับสูงสุด มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จาก 31.47% ในปี 2518 เป็น 110.55% ในปี 2520 และ 106% ในปี 2521 แล้วลดลงเหลือ 50.47 ในปี 2522 แสดงว่าในปี 2520 และ 2521 กิจการขนาดเล็กมีการใช้ทุนจากเจ้าหนี้ระยะยาวสูงมาก อันเนื่องมาจากกิจการเหล่านั้นประสบผลขาดทุนจนเกินทุน แต่ไม่ได้ทำการเพิ่มทุนจากเจ้าของหากกู้ยืมจากเจ้าของในรูปเงินกู้ยืมระยะยาว ส่วนอัตราส่วนในระดับต่ำสุดนั้นลดลงเรื่อย ๆ จากปี 2518 - 2521 แล้วจึงเพิ่มขึ้นในปี 2522 ดังนั้นอัตราส่วนในระดับเฉลี่ยจึงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2518 ถึงปี 2520 แล้วลดลงเรื่อย ๆ จนถึงปี 2522 ซึ่งมีแนวโน้มเหมือนกับอัตราส่วนในระดับสูงสุด ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ในบรรดากิจการขนาดเล็กมีการใช้เงินทุนระยะยาวที่แตกต่างกัน และไม่ผู้จะมีแบบแผนนัก

จากแนวโน้มของอัตราส่วนหนี้สินระยะยาว ต่อเงินทุนทั้งหมดของกิจการขนาดใหญ่ และขนาดเล็กจะเห็นว่าแนวโน้มของทั้งสองอุตสาหกรรมในระดับเฉลี่ยมีการใช้ทุนจากเจ้าหนี้ระยะยาวเพิ่มขึ้นจากปี 2518 - 2520 แล้วลดลงในปี 2521 และ 2522

ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยย (ดูตารางที่ 66, 67, 68 และกราฟที่ 1.10 หน้า 235 ประกอบ)

เมื่อดูถึงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยยของกิจการในอุตสาหกรรมนี้ จะพบว่า ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยยหรืออัตราส่วนกำไรสุทธิก่อนหักดอกเบี้ยยจ่าย และภาษีเงินได้ต่อดอกเบี้ยจ่ายในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในช่วง 2518 - 2522 มีค่าเท่ากับ 4.62 เท่า, 14.6 เท่า และ (7.78) เท่าตามลำดับ โดยกิจการขนาดใหญ่มีอัตราส่วนในระดัเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด เท่ากับ 10.36 เท่า 14.60 เท่า และ 6.11 เท่าตามลำดับ ส่วนกิจการขนาดเล็กมีค่าทั้ง 3 ระดับเท่ากับ (5.22) เท่า จากอัตราส่วนข้างต้นจะเห็นว่ากิจการขนาดใหญ่มีความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยยอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง ส่วนกิจการขนาดเล็กนั้นไม่มีความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยยเลย แนวโน้มของความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยยของกิจการขนาดใหญ่ในปี 2520 สูงที่สุดเพราะเป็นปีที่กิจการมีกำไรก่อนหักดอกเบี้ยยจ่าย และภาษีเงินได้สูงที่สุด ทางด้านกิจการขนาดเล็กมีแนวโน้มความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยยในปี 2520 ดีขึ้นจากปี 2518 และกลับลดลงในปี 2521 - 2522 แต่ก็ยังอยู่ในระดับที่สูงกว่าปี 2518 มาก ในปี 2518 นั้นกิจการขนาดเล็กมีผลขาดทุนจากการดำเนินงานสูงถึง 53.86 เท่าของจำนวนดอกเบี้ยยที่ต้องจ่าย อันแสดงให้เห็นถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น หากกิจการไม่มีสภาพคล่องพอที่จะชำระดอกเบี้ยยให้แก่เจ้าหนี้ได้ ส่วนในปี 2519 ผลการดำเนินงานค่อย ๆ ดีขึ้น จนผลขาดทุนจากการดำเนินงานลดลง แม้กระนั้นกิจการก็ยังไม่สามารถจ่ายดอกเบี้ยยจากผลกำไรได้อยู่หนึ่งเอง ต่อมาในปี 2520 กิจการมีผลการดำเนินงานดีขึ้นจนมีกำไรจากการดำเนินงานอยู่ในระดับที่สูงถึง 21.34 เท่าของจำนวนดอกเบี้ยยที่ต้องจ่าย หลังจากนั้นในปี 2521 และ 2522 เนื่องจากผลการดำเนินงานของกิจการทั้งอุตสาหกรรมต่างก็แยลงเพราะถูกกระทบกระเทือนโดยภาวะน้ำ้นขาดแคลนและขึ้นราคา ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยยเงินกู้ที่สูงขึ้นตามอัตราดอกเบี้ยในตลาดโลกเมื่อปลายปี 2521 ตลอดจนภาวะเงินตึงในประเทศในช่วงครึ่งหลังของปี 2522 ทำให้ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยยของกิจการทั้งอุตสาหกรรมลดลงจากปี 2520 ดังนั้นแนวโน้มของความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยยของกิจการโดยส่วนรวมสูงเพิ่มขึ้นในตอนแรกจาก 2518 - 2520 แล้วลดลงในปี 2521 และ 2522 แต่ก็ยังอยู่ในระดับที่สูงกว่าปี 2518 และ 2519 ฉะนั้นปีที่มีความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยยสูงสุดจึงเป็นปี 2520

ค. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน ความสามารถในการจัดการสินทรัพย์
หมุนเวียน (ดูตารางที่ 66, 67, 68 และกราฟที่ 1.1 และ 1.3-1.6 หน้า 227-229 ประกอบ)

ความสามารถในการจัดการสินทรัพย์หมุนเวียน มีแนวโน้มที่ดีขึ้นจากปี 2518 - 2522 โดยดูได้จากอัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้าคงคลังซึ่งหมุนเวียนเร็วขึ้น โดยเฉลี่ยเท่ากับ 5.21 รอบ และระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้โดยเฉลี่ยก็ลดลงมาเป็นลำดับ ใช้เวลาโดยเฉลี่ย 77 วัน แต่สินทรัพย์หมุนเวียนสุทธิที่กิจการขนาดใหญ่บางกิจการถือไว้นั้นค่อนข้างสูงเกินความจำเป็น แม้ว่าจะทำให้กิจการโดยส่วนรวมมีสภาพคล่องสูงมาก แต่ก็เป็นการใช้เงินทุนอย่างไม่มีประสิทธิภาพ เพราะเสียโอกาสที่จะไปลงทุนอย่างอื่นให้ผลตอบแทนสูงกว่า ดังจะเห็นได้จากอัตราส่วนหมุนเวียนโดยเฉลี่ยมีค่าสูงถึง 9.16 อย่างไรก็ตามกิจการขนาดใหญ่จะมีประสิทธิภาพในการจัดการสินทรัพย์หมุนเวียนได้ดีกว่ากิจการขนาดเล็ก

ความสามารถในการจัดการสินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์ดำเนินงาน (ดูตารางที่ 66, 67, 68 และกราฟที่ 1.11 - 1.12 หน้า 236-237 ประกอบ)

ความสามารถในการจัดการสินทรัพย์ถาวรของอุตสาหกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปี 2519 - 2522 และความสามารถในการจัดการสินทรัพย์ดำเนินงานก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน ตั้งแต่ 2518 - 2522 อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรโดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 มีค่าเท่ากับ 4.42 รอบ ส่วนอัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินงานโดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 มีค่าเท่ากับ 1.26 รอบ โดยเฉลี่ยแล้วกิจการขนาดเล็กมีความสามารถในการจัดการสินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์ดำเนินงานดีกว่ากิจการขนาดใหญ่

อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรของอุตสาหกรรมในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 มีค่าเท่ากับ 4.42 รอบ 20.39 รอบ และ 0.87 รอบ ตามลำดับจะเห็นว่าอัตราส่วนในระดับสูงสุด และต่ำสุด แตกต่างกันมาก ถ้าพิจารณาถึงขนาดของกิจการจะพบว่ากิจการขนาดใหญ่มีอัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยค่อนข้างใกล้เคียงกัน คือมีค่า 2.55 รอบ 2.71 รอบ และ 2.38 รอบ ตามลำดับ ส่วนกิจการขนาดเล็กมีอัตราส่วนนี้เท่ากับ 4.77 รอบ 20.39 รอบ และ 0.87 รอบ ในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดตามลำดับ

แนวโน้มของอัตราค่าธรรมเนียมของสินทรัพย์ถาวรของกิจการขนาดเล็กในระดับเฉลี่ย ลดลงในปี 2518 - 2520 แล้วเพิ่มขึ้นในปี 2521 - 2522 แสดงว่าความสามารถในการจัดการสินทรัพย์ถาวรในช่วง 2518 - 2520 ของกิจการขนาดเล็กลดลง แต่กิจการเหล่านั้นพยายามปรับปรุงให้ความสามารถในการจัดการสินทรัพย์ถาวรดีขึ้นในช่วง 2521 - 2522 สำหรับกิจการขนาดเล็กที่มีความสามารถในการจัดการสินทรัพย์ถาวรในระดับสูงที่สุดนั้น ก็มีแนวโน้มของอัตราส่วนนี้ไปในทางเดียวกับอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย แต่ค่าของอัตราส่วนในระดับสูงที่สุดนี้สูงมาก แสดงว่ากิจการสามารถหารายได้จากสินทรัพย์ถาวรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพมาก สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากกิจการเหล่านั้นมีสินทรัพย์ถาวรที่ยังสามารถใช้งานได้ดี ในขณะที่ในทางบัญชีได้ตัดค่าเสื่อมราคาไปเกือบหมดแล้ว แต่กิจการที่มีการจัดการสินทรัพย์ถาวรในระดับต่ำสุดนั้นมีแนวโน้มของอัตราส่วนนี้เพิ่มขึ้นเล็กน้อยในแต่ละปีจากปี 2518 - 2522 เนื่องจากกิจการเหล่านั้นพยายามปรับปรุงการจัดการสินทรัพย์ถาวรของตนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นโดยใช้สินทรัพย์ถาวรที่มีอยู่ให้เต็มที่ยิ่งขึ้น ทางด้านกิจการขนาดใหญ่มีแนวโน้มของอัตราค่าธรรมเนียมของสินทรัพย์ถาวรขึ้น ๆ ลง ๆ ในแต่ละปี แต่ในที่สุดแนวโน้มในปี 2522 ก็ได้เพิ่มขึ้นจากปี 2521 และอยู่ในระดับที่สูงกว่าทุกปีที่ผ่านมา จากค่าเฉลี่ยของอัตราค่าธรรมเนียมของสินทรัพย์ถาวรของกิจการขนาดใหญ่และกิจการขนาดเล็กจะเห็นว่ากิจการขนาดเล็กมีอัตราค่าธรรมเนียมของสินทรัพย์ถาวรที่สูงกว่ากิจการขนาดใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากกิจการขนาดใหญ่มีการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรจำนวนมากเมื่อเทียบกับกิจการขนาดเล็ก สินทรัพย์ถาวรของกิจการขนาดใหญ่ได้แก่ ที่ดิน อาคาร โรงงานที่ทันสมัย เครื่องจักรอัตโนมัติในการแปรรูปเตาหลอมแก้วขนาดใหญ่ ซึ่งสินทรัพย์ถาวรเหล่านี้ต้องลงทุนด้วยเงินจำนวนมาก ส่วนกิจการขนาดเล็กนั้นเป่าแก้วโดยใช้แรงงานคน ซึ่งไม่ต้องลงทุนในเครื่องจักรอัตโนมัติ หากมีเพียงเตาหลอมขนาดเล็กและอาคารโรงงานก็เป็นแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนอันเต็มไปด้วยระบบไฟฟ้า ดังเช่นกิจการขนาดใหญ่ นอกจากนี้กิจการขนาดเล็กบางกิจการก็ไม่ได้ถือที่ดินไว้เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง แต่ใช้วิธีเช่าที่ดินจากเจ้าของที่ดินแล้วมาสร้างโรงงานเอง ดังนั้นจำนวนเงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรของกิจการขนาดเล็กจึงต่ำกว่าของกิจการขนาดใหญ่มาก ส่วนทางด้านค่าขาย แม้ว่ากิจการขนาดใหญ่จะมีค่าขายสูงกว่ากิจการขนาดเล็กมากมาย แต่เมื่อเทียบกับสินทรัพย์ถาวรที่ต้องลงทุนสูง เช่นนั้นก็ทำให้อัตราค่าธรรมเนียมของกิจการขนาดใหญ่ต่ำกว่ากิจการขนาดเล็กบางกิจการได้ อย่างไรก็ตามกิจการทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็กต่างก็ปรับปรุงให้การใช้สินทรัพย์ถาวรมีประสิทธิภาพสูงขึ้นในปี 2521 และ

2522 ดังจะเห็นได้จากแนวโน้มของอุตสาหกรรมโดยส่วนรวมได้สูงขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี 2519 - 2522

ทางด้านการศึกษาสินทรัพย์ดำเนินงาน อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินงานใน ระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 ของอุตสาหกรรมมีค่าเท่ากับ 1.26 รอบ, 2.29 รอบ และ 0.74 รอบตามลำดับ โดยกิจการขนาดใหญ่มีอัตราส่วนดังกล่าว ในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.18 รอบ 1.24 รอบและ 1.11 รอบตามลำดับ และกิจการ ขนาดเล็กมีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.26 รอบ 2.29 รอบ และ 0.74 รอบตามลำดับ แนวโน้มของการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินงานของอุตสาหกรรม โดยส่วนรวมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปี 2518 - 2522 ซึ่งมีแนวโน้มในการทำงานเกี่ยวกับแนวโน้มของ กิจการขนาดใหญ่และขนาดเล็กโดยส่วนรวมซึ่งสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในช่วงปีดังกล่าวเช่นกัน แสดงว่า กิจการโดยส่วนรวมของอุตสาหกรรมได้มีการลงทุนในสินทรัพย์ดำเนินงาน ตลอดจนการใช้สินทรัพย์ ดำเนินการในการหารายได้ให้กิจการอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ง. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร

จากอัตราส่วนต่าง ๆ ที่แสดงสมรรถภาพในการหากำไรแสดงให้เห็นว่าผลการ ดำเนินงานของกิจการโดยส่วนรวมไม่เป็นที่น่าพอใจ เพราะอัตราผลตอบแทนจากค่าขาย อัตรา ผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมและสินทรัพย์ดำเนินงาน ตลอดจนอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ เจ้าของมีค่าติดลบ แต่ถ้าพิจารณาแยกแยะระหว่างกิจการที่มีเงินลงทุนเกิน 100 ล้านบาท และต่ำกว่า 10 ล้านบาท จะเห็นว่ากิจการที่มีเงินลงทุนเกิน 100 ล้านบาทนั้น โดยส่วนรวมจะมีผลการดำเนินงานที่มีผลกำไร กล่าวคือ อัตราผลตอบแทนต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นมีค่า 7.41%, 8.61%, 8.81% และ 19.32% ตามลำดับ แต่กิจการที่มีเงินลงทุนต่ำกว่า 10 ล้านบาทโดยส่วนรวมจะมี ผลการดำเนินงานที่ขาดทุนโดยดูได้จากอัตราผลตอบแทนต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นเช่นกัน ซึ่งมีค่า (8.18%), (2.24%), (2.25%) และ (12.09%) ตามลำดับ ซึ่งจะได้อธิบายถึงรายละเอียด และแนวโน้มของแต่ละอัตราส่วนดังนี้

อัตราค่าไ้เบ้้องตันต่อค่าขาย (ดูตารางที่ 62, 63, 64 และกราฟที่ 1.13 หน้า 238 ประกอบ)

อัตราค่าไ้เบ้้องตันต่อค่าขายในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดของอุตสาหกรรมขวดแก้ว และภาชนะแก้วโดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 มีค่า 13.48%, 26.19% และ (29.60)% ตามลำดับ โดยแนวโน้มในระดับเฉลี่ยมีค่าสูงสุดในปี 2519 = 21.74% ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2518 อย่างมาก สำหรับในปี 2518 การที่อัตราค่าไ้เบ้้องตันต่อค่าขายมีค่าต่ำมากถึง (53.02)% นั้น แสดงให้เห็นว่าต้นทุนสินค้าขายสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับค่าขาย หลังจากนั้นตั้งแต่ปี 2519 เป็นต้นไป ค่าไ้เบ้้องตันต่อค่าขายก็ลดลงเรื่อย ๆ จนถึงปี 2522 ซึ่งมีค่า 15.59% แสดงว่าต้นทุนสินค้าขายได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของค่าขายตั้งแต่ปี 2519 เป็นต้นมา เมื่อพิจารณาถึงอัตราค่าไ้เบ้้องตันต่อค่าขายของกิจการขนาดใหญ่ ซึ่งมีอัตราในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 เท่ากับ 22.18% 23.80% และ 20.55% ตามลำดับแล้ว จะเห็นว่าผลการดำเนินงานเบ้้องตันของกิจการขนาดใหญ่โดยส่วนรวมดีกว่าของอุตสาหกรรมโดยส่วนรวม ส่วนผลการดำเนินงานเบ้้องตันของกิจการขนาดเล็กโดยส่วนรวมนั้นมีค่าอัตราค่าไ้เบ้้องตันต่อค่าขายโดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 เท่ากับ 11.30% ซึ่งต่ำกว่าค่าของกิจการขนาดใหญ่ แต่อัตราส่วนในระดับสูงสุดของกิจการขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ย 25.35% ซึ่งสูงกว่าของกิจการขนาดใหญ่ แสดงว่ากิจการขนาดเล็กบางกิจการมีความสามารถดำเนินงานให้ผลกำไรเบ้้องตันสูงกว่ากิจการขนาดใหญ่ ส่วนอัตราส่วนในระดับต่ำสุดโดยเฉลี่ยของกิจการขนาดเล็กนั้นมีค่าเท่ากับอัตราส่วนในระดับต่ำสุดโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมคือมีค่าเท่ากับ (29.60)%

แนวโน้มของอัตราค่าไ้เบ้้องตันต่อค่าขายของกิจการขนาดใหญ่โดยส่วนรวมมีค่าสูงขึ้นจาก 18% ในปี 2518 เป็น 24.13% ในปี 2521 ซึ่งเป็นปีที่มีอัตราค่าไ้เบ้้องตันต่อค่าขายสูงที่สุด หลังจากนั้นอัตราค่าไ้เบ้้องตันต่อค่าขายได้ลดลงเหลือ 22.38% ในปี 2522 ส่วนกิจการขนาดเล็กนั้นมีแนวโน้มของอัตราค่าไ้เบ้้องตันต่อค่าขายเหมือนของอุตสาหกรรมโดยส่วนรวมคือเพิ่มขึ้นในปี 2519 ต่อจากนั้นก็ลดลงเรื่อยไปจนถึงปี 2522 ดังนั้นปี 2519 จึงเป็นปีที่มีอัตราค่าไ้เบ้้องตันต่อค่าขายสูงที่สุด

จากแนวโน้มของอัตรากำไรเบื้องต้นต่อค่าขายของกิจการขนาดเล็กและของอุตสาหกรรม โดยส่วนรวมซึ่งมีค่าสูงสุดในปี 2519 แล้วค่อย ๆ ลดลงเรื่อย ๆ นั้นมีสาเหตุเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของต้นทุนสินค้าขายซึ่งเพิ่มในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของค่าขาย อันเนื่องด้วยในระยะเวลาไม่กี่ปีที่ผ่านมาได้เกิดวิกฤติการณ์ทางด้านน้ำมัน: ราคาน้ำมันขึ้นทั่วโลก ทำให้ราคาสินค้าชนิดต่าง ๆ สูงขึ้นมาก ซึ่งกระทบกระเทือนต่อต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์แก้วด้วย ตัวที่มีผลโดยตรงที่ทำให้ต้นทุนการผลิตแก้วสูงขึ้นได้แก่ น้ำมันเตา ทั้งนี้เนื่องจากน้ำมันเตาเป็นเชื้อเพลิงที่จำเป็นและต้องใช้ปริมาณมากในการหลอมแก้ว นอกจากนี้วิกฤติการณ์ที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตโดยตรงอีกตัวหนึ่งคือ โซดาแอช ซึ่งเป็นส่วนผลผลิตสำคัญในการผลิตขวดแก้วและภาชนะแก้วและต้องใช้ในการผลิตแก้วที่สูงกว่าสารเคมีชนิดอื่น ซึ่งในขณะนี้ยังไม่มีการผลิตโซดาแอชขึ้นได้ในประเทศจึงต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศ และในระยะ 3 - 4 ปีมาที่ราคาโซดาแอชได้สูงขึ้นมาก เนื่องจากการขึ้นของราคาน้ำมัน เชื้อเพลิงที่สูงขึ้นทั่วโลก ประกอบกับยังเกิดการขาดแคลนโซดาแอชในตลาดโลกอีกด้วย ดังนั้นจากการขึ้นราคาของน้ำมันเตาและโซดาแอชตามราคาตลาดโลก อันเป็นปัจจัยภายนอกที่กระทบต่อธุรกิจซึ่งธุรกิจไม่สามารถควบคุมได้นั้นจึงมีผลทำให้ต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมนี้สูงขึ้น ส่วนทางด้านยอดขายซึ่งเป็นผลคูณของปริมาณขายและราคาต่อหน่วยนั้นเพิ่มได้ไม่มากนักเนื่องจากสินค้าในอุตสาหกรรมนี้เป็นขวดแก้ว อันได้แก่ ขวดน้ำอัดลม ขวดเหล้า ขวดเบียร์ ขวดยาชนิดต่าง ๆ และภาชนะแก้ว อันได้แก่ แก้วน้ำ แจกัน ขวดโหล เป็นต้น ขวดและภาชนะเหล่านี้มีลักษณะเหมือนกัน ตรงที่เป็นแก้วเหมือนกัน แม้รูปร่างจะต่างกันไปบ้างตามคำสั่งของลูกค้า แต่ประโยชน์ในการใช้งานก็เหมือนกัน นั่นคือ เป็นสินค้าที่ใช้ทดแทนกันได้ถ้าผู้ผลิตรายหนึ่งขึ้นราคามากผู้บริโภคจะหันไปซื้อจากผู้ผลิตรายอื่นได้ ราคาสำเนาของสินค้าเหล่านี้โดยเฉพาะภาชนะแก้ว ขวดโหล ขวดยาเล็ก ๆ และขวดแปงน้ำ ซึ่งมีผู้ผลิตเป็นจำนวนมากจึงไม่สามารถตั้งราคาให้สูงกว่าของคู่แข่งขึ้นได้ สำหรับขวดน้ำอัดลมซึ่งมีผู้ผลิตเพียงรายเดียวตั้งแต่ตั้งแต่นั้นก็อาจขึ้นราคาได้โดยอิสระ เพราะไม่มีคู่แข่ง หากแต่การขึ้นราคาก็ทำได้ไม่มากนักเพราะในการจำหน่ายจะจำหน่ายให้แก่บริษัทผู้ผลิตน้ำอัดลมครั้งละเป็นจำนวนมาก ซึ่งย่อมต้องมีการทำสัญญาซื้อขายไว้ล่วงหน้า เมื่อต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้นมากในขณะที่ค่าขายเพิ่มได้ไม่มากนัก กำไรเบื้องต้นต่อค่าขายจึงมีแนวโน้มลดลง

นอกจากต้นทุนการผลิตส่วนที่ควบคุมไม่ได้ดังกล่าวแล้ว ยังมีต้นทุนการผลิตส่วนที่ควบคุมได้อยู่ส่วนหนึ่งซึ่งขึ้นกับความสามารภในการบริหารงานของฝ่ายบริหารเอง ได้แก่ การจัดการวัตถุดิบ เทคนิคการผลิต ตลอดจนการจัดการสินค้าคงคลัง ถ้ากิจการมีการถือวัตถุดิบในจำนวนที่เหมาะสมก็จะสามารถมีวัตถุดิบสำหรับใช้ในการผลิตได้อย่างสม่ำเสมอไม่ขาดมือ และไม่สิ้นเปลืองที่เก็บ ต.แอดจนเงินทุนไม่จมในวัตถุดิบมากเกินไปด้วย และหากกิจการรู้จักใช้ประโยชน์จากส่วนลดเงินสดที่กิจการจะได้จากผู้ขาย และใช้ CREDIT จากเจ้าหนี้ กิจการก็จะมต้นทุนที่ต่ำลงได้ นอกจากนี้กิจการที่มีเทคนิคการผลิตที่ดีก็จะสามารถผลิตภาชนะแก้วที่ส่วยงามนำไป เนื้อแก้วเรียบใส ไม่มีฟองอากาศ เป็นที่ถูกใจของผู้ใช้ ส่วนการจัดการสินค้าสำเร็จรูปที่มีประสิทธิภาพดี จะช่วยให้กิจการลดต้นทุนคงคลังสินค้าลงได้ สิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้นล้วนเป็นต้นทุนที่ควบคุมได้ ซึ่งกิจการที่จัดการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพย่อมสามารถลดต้นทุนเหล่านั้นให้ต่ำลงได้

อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (ดูตารางที่ 66, 67, 68 และกราฟที่ 1.14 หน้า 239 ประกอบ)

สำหรับอัตราผลตอบแทนจากค่าขาย หรือกำไรสุทธิต่อค่าขายของอุตสาหกรรม มีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย ระดับสูงสุด และระดับต่ำสุด โดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 เท่ากับ (4.96)%, 8.16% และ (54.15)% ตามลำดับ โดยกิจการที่มีเงินลงทุนเกิน 100 ล้านบาท มีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยในช่วงปีเดียวกันเท่ากับ 7.41%, 8.16% และ 6.65% ตามลำดับ ส่วนกิจการที่มีเงินลงทุนต่ำกว่า 10 ล้านบาทมีค่าดังกล่าว (8.18)%, 3.38% และ (54.15)% ตามลำดับ จากค่าของอัตราส่วนข้างต้นจะเห็นว่ากิจการที่มีเงินลงทุนเกิน 100 ล้านบาทมีผลการดำเนินงานขั้นสุดท้ายหรือกำไรสุทธิหลังหักภาษี เมื่อเทียบกับค่าขายสุทธิแล้วดีกว่ากิจการขนาดเล็กที่มีเงินลงทุนต่ำกว่า 10 ล้านบาท

แนวโน้มของกำไรสุทธิต่อค่าขายของทั้งอุตสาหกรรมในระดับเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากผลขาดทุนในปี 2518 (85.42)% เป็น 3.30% ในปี 2520 แล้วลดลงเหลือ (0.59)% ในปี 2522 แสดงว่าปี 2520 เป็นปีที่มีผลการดำเนินงานดีที่สุดในแนวโน้มของกำไรสุทธิต่อค่าขายในระดับสูงสุดและต่ำสุดของอุตสาหกรรมก็เป็นไปในทางเดียวกับอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย คือ เพิ่มขึ้นสูงสุดในปี 2520 จากปี 2518 แล้วลดต่ำลงในปี 2521 - 2522 เมื่อดูถึงแนวโน้มของกำไรสุทธิต่อค่าขาย

ของกิจการขนาดใหญ่ และขนาดเล็กด้วยจะพบว่าอัตราส่วนเฉลี่ยของกิจการทั้ง 2 ขนาดดังกล่าว มีแนวโน้มสูงขึ้นจากปี 2518 - 2520 แล้วลดลงในปี 2521 - 2522 เช่นกัน อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากิจการโดยส่วนรวมในอุตสาหกรรมจะมีผลการดำเนินงานดีขึ้นในช่วง 2518 - 2520 แต่ กิจการขนาดเล็กส่วนใหญ่ต่างประสบผลขาดทุนในปี 2518 และบางกิจการที่มีผลขาดทุนเบื้องต้น อยู่แล้วยังมีผลขาดทุนสุทธิเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากกิจการขนาดเล็กมีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร สูงมากเมื่อเทียบกับค่าขายและกำไรเบื้องต้นไม่สูงพอที่จะชดเชยค่าใช้จ่ายเหล่านั้น จึงอาจกล่าว ได้ว่ากิจการขนาดเล็กหย่อนสมรรถภาพในการควบคุมค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร เมื่อดูถึงส่วน ประกอบของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารจะพบว่ารายจ่ายสำคัญที่จ่ายสูงกว่ารายจ่ายชนิดอื่น ๆ ได้แก่ ภาษีการค้า ค่าเงินเดือนพนักงาน ค่าไฟฟ้า ค่าใช้จ่ายรถยนต์ ค่าวัสดุสิ้นเปลือง สำหรับค่า ภาษีการค้านั้น เป็นค่าใช้จ่ายที่ควบคุมไม่ได้ เพราะว่าจะสูงขึ้นและลดลงตามค่าขาย ส่วนค่าใช้จ่าย ชนิดอื่นนั้นสามารถควบคุมได้ เช่น ค่าใช้จ่ายรถยนต์ เงินเดือน วัสดุสิ้นเปลือง เป็นต้น ค่าใช้จ่าย ต่าง ๆ เหล่านี้ก็มีวิธีการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพก็จะทำให้ลดลงได้ เช่น ตรวจสอบว่ามีจำนวนพนักงาน ล้นงานหรือไม่ รถยนต์ได้ใช้ไปในเรื่องของงานโดยแท้จริงหรือไม่ หรือวัสดุสิ้นเปลืองมีการใช้อย่าง ประหยัดหรือไม่

ส่วนการที่กำไรสุทธิต่อค่าขายของกิจการโดยส่วนรวมนี้มีแนวโน้มลดลง ในปี 2521 และ 2522 นั้น นอกจากจะมีสาเหตุจากต้นทุนสินค้าขายได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการ เพิ่มขึ้นของค่าขายอันผลทำให้กำไรเบื้องต้นต่อค่าขายลดลงแล้ว ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ก็เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มของค่าขายอีกด้วย อันเนื่องมาจากราคาสินค้าชนิดต่าง ๆ สูงขึ้น ตามราคาน้ำมัน เมื่อค่าครองชีพสูงขึ้นจึงต้องปรับค่าจ้างและเงินเดือนให้สูงขึ้นไปด้วย อัตรากำไร สุทธิต่อค่าขายจึงลดลง

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (ดูตารางที่ 66, 67, 68 และกราฟที่ 1.15 หน้า 240 ประกอบ)

อันเนื่องมาจากการขาดทุนสุทธิของกิจการขนาดเล็กในอุตสาหกรรมนี้ในช่วง 2518 - 2522 ทำให้อัตรากำไรสุทธิต่อทรัพย์สินรวม อัตรากำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ดำเนินการ และอัตรากำไร สุทธิต่อส่วนของเจ้าของโดยเฉลี่ยมีค่าติดลบ หรือหมายความว่าเงินลงทุนที่ลงไปสินทรัพย์ทั้งหมด

และเงินทุนที่ได้จากเจ้าของไม่ก่อให้เกิดผลตอบแทนเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด ข้ำยังทำให้เงินทุนบางส่วนขาดหายไป เนื่องจากการขาดทุนอีกด้วย ดังจะเห็นได้จากอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมของอุตสาหกรรมในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยมีค่า (0.49)%, 9.91% และ (22.74)% ตามลำดับ โดยกิจการขนาดใหญ่มีอัตราในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 8.61%, 9.65% และ 7.58% ตามลำดับ และกิจการขนาดเล็กมีค่าในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยเท่ากับ (2.24)%, 5.54% และ (22.74)% ตามลำดับ จะเห็นว่ากิจการขนาดเล็กโดยส่วนรวมดำเนินการขาดทุน ซึ่งแสดงว่าการลงทุนในสินทรัพย์ทั้งหมดของกิจการไม่ได้ก่อให้เกิดผลตอบแทนแก่กิจการแต่อย่างใด แต่กิจการขนาดใหญ่มีความสามารถในการใช้สินทรัพย์ทั้งหมดที่มีอยู่หาผลตอบแทนให้กับกิจการได้ในระดับที่น่าพอใจ แต่ถึงกระนั้นอัตราส่วนเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมของอุตสาหกรรมก็ยังมีค่าติดลบ ทั้งนี้เนื่องจากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมของกิจการขนาดเล็กมีค่าต่ำมากนั่นเอง

• สำหรับแนวโน้มของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมของกิจการขนาดเล็กในระดับเฉลี่ยค่อย ๆ เพิ่มขึ้นจาก (9.59)%, ในปี 2518 เป็น 1.60% ในปี 2520 แล้วลดลงเหลือ (5.84)% ในปี 2522 ส่วนอัตราส่วนในระดับสูงสุดนั้นในปี 2519 ลดลงจากปี 2518 แล้วเพิ่มขึ้นในปี 2520 หลังจากนั้นก็ลดลงอีกจนถึงปี 2522 สำหรับอัตราส่วนในระดับต่ำสุดนั้นมีแนวโน้มในทางเดียวกับในระดับเฉลี่ย คือ เพิ่มขึ้นจากปี 2518 จนถึง 2520 ซึ่งเป็นปีที่มีค่าสูงสุด แล้วลดลงจนถึงปี 2522 แม้กระนั้นอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมในระดับต่ำสุดในปี 2520 ซึ่งมีค่าสูงที่สุดภายใน 5 ปี ที่วิเคราะห์นี้ก็ยังคงติดลบ . คือมีค่า (0.78)%

ส่วนแนวโน้มของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมของกิจการขนาดใหญ่โดยส่วนรวมเพิ่มขึ้นจาก 4.39% ในปี 2518 เป็น 10.21% ในปี 2520 แล้วลดลงเหลือ 8.56% ในปี 2522 แสดงถึงปี 2520 เป็นปีที่มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมสูงสุด จากแนวโน้มของกิจการขนาดใหญ่และขนาดเล็กจะเห็นว่าแนวโน้มของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมของอุตสาหกรรมโดยส่วนรวมเพิ่มขึ้นจาก (6.10)% ในปี 2518 เป็น 3.52% ในปี 2520 แล้วค่อย ๆ ลดลงเหลือ (4.04)% ในปี 2522

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินงาน (ดูตารางที่ 66, 67, 68 และกราฟที่ 1.16 หน้า 241 ประกอบ)

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินงานหรืออัตรากำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ดำเนินงานของอุตสาหกรรมในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 เท่ากับ (0.46)%, 10.14% และ (22.84)% ตามลำดับ โดยกิจการขนาดใหญ่มีอัตราในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยเท่ากับ 8.81%, 9.93% และ 7.69% ตามลำดับ และกิจการขนาดเล็กมีอัตราในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยเท่ากับ (2.25)%, 5.36% และ (22.84)% ตามลำดับ

แนวโน้มของอัตราร้อยละกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ดำเนินงานของอุตสาหกรรมในระดับเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก (6.15)% ในปี 2518 เป็น 3.58% ในปี 2520 แล้วลดลงเหลือ (4.03)% ในปี 2522 แสดงว่ากิจการโดยเฉลี่ยมีความสามารถในการหาผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินงานที่สูงที่สุดในปี 2520 เหมือนกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม และอัตราผลตอบแทนจากค่าขาย ส่วนกิจการที่มีผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินงานในระดับสูงสุดของอุตสาหกรรมเป็นกิจการที่มีขนาดเงินลงทุนเกิน 100 ล้านบาท ยกเว้นปี 2518 เพียงปีเดียวที่กิจการขนาดเล็กบางกิจการมีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินงานสูงกว่ากิจการขนาดใหญ่ และกิจการที่มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินงานในระดับต่ำสุดนั้นเป็นกิจการขนาดเล็กทั้งหมด

สำหรับแนวโน้มของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินงานของกิจการขนาดใหญ่ และขนาดเล็กโดยเฉลี่ยมีแนวโน้มไปในทางเดียวกัน คือ เพิ่มขึ้นจากปี 2518 - 2520 แล้วลดลงในปี 2521 - 2522

จากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินงานซึ่งเป็นผลคูณของอัตรากำไรหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินงานและอัตราผลตอบแทนจากค่าขาย จะเห็นว่าอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินงานโดยเฉลี่ยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2518 - 2520 ตามการเพิ่มขึ้นของอัตราผลตอบแทนจากค่าขายและอัตรากำไรหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินงาน ส่วนการที่อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินงานลดลงในปี 2521 และ 2522 ทั้ง ๆ ที่อัตรากำไรหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นนั้น เนื่องจากอัตราผลตอบแทนจากค่าขายมีแนวโน้มลดลงในปี 2521 และ 2522 และการลดลงของ

อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย เป็นไปในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของอัตราค่าธรรมเนียมของสินทรัพย์ ค่าเงินการมาก ดังนั้นถ้าจะให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ค่าเงินการสูงขึ้นก็ต้องหาวิธีที่ทำให้อัตราผลตอบแทนจากค่าขายสูงขึ้น ซึ่งก็คือการเพิ่มช่วงกำไร (PROFIT MARGIN) ให้สูงขึ้นนั่นเอง โดยการเพิ่มค่าขายให้มากขึ้น และเพิ่มให้มากกว่าต้นทุนการผลิตและรายจ่ายค่าเงินการต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้น การเพิ่มขึ้นของค่าขายนี้อาจทำได้โดยการเพิ่มราคาขายหรือเพิ่มจำนวนสินค้าที่ขาย ราคาขายของขวดแก้วและภาชนะแก้วอาจเพิ่มได้บ้างแต่ไม่มากนัก เนื่องจากสินค้าจำพวกขวดแก้วและภาชนะแก้วนี้ไม่มีลักษณะพิเศษจนถึงกับเมื่อขึ้นราคาสูงมากแล้วผู้บริโภคจะยังใช้อยู่เหมือนเดิม ดังเช่นสินค้าที่จำเป็นต่อการอยู่รอด เช่น ไม้ค้ำ น้ำตาล เป็นต้น ประกอบกับในอุตสาหกรรมนี้มีคู่แข่งจำนวนมาก ราย นอกจากนี้ ถ้าหากผู้ผลิตขึ้นราคาจากผู้บริโภคอาจหันไปใช้ภาชนะอย่างอื่นแทน เช่น พลาสติก เป็นต้น ดังนั้นผู้ผลิตควรที่จะเพิ่มปริมาณการขายดีกว่าการเพิ่มราคาขาย โดยวิธีการเผยแพร่ประโยชน์และความสวยงามของแก้วไปในท้องถิ่นที่ห่างไกลออกไป เพื่อให้ปริมาณการใช้ขวดแก้วและภาชนะแก้วเพิ่มขึ้น อีกวิธีที่จะเพิ่มช่วงกำไรก็คือ การลดต้นทุนต่าง ๆ ลงให้มากกว่าค่าขายที่เพิ่มขึ้น ซึ่งวิธีนี้ช่วยได้มาก โดยการปรับปรุงการบริหารงานให้ดีขึ้น และควบคุมค่าใช้จ่ายต่าง ๆ อย่างรัดกุมยิ่งขึ้น

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ค่าเงินการก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ (ดูตารางที่ 66, 67, 68 และกราฟที่ 1.17 หน้า 242 ประกอบ)

อัตราส่วนกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ต่อสินทรัพย์ค่าเงินการมีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในช่วง 2518 - 2522 เท่ากับ 2.54% 18.72% และ (22.74)% ตามลำดับ โดยกิจการขนาดใหญ่มีอัตราส่วนดังกล่าวในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยในช่วงเดียวกันเท่ากับ 15.78%, 18.72% และ 12.84% และกิจการขนาดเล็กมีค่าของอัตราส่วนนี้ทั้ง 3 ระดับเท่ากับ (2.03)%, 5.43% และ (22.74)% ตามลำดับ

แนวโน้มของอัตราส่วนกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ต่อสินทรัพย์ค่าเงินการในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดของอุตสาหกรรมมีแนวโน้มในทางเดียวกับแนวโน้มของอัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์ค่าเงินการ เพียงแต่ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ค่าเงินการก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีเงินได้จะมีอัตราส่วนสูงกว่าผลตอบแทนจากสินทรัพย์ค่าเงินการในแต่ละปีของทุกระดับ ส่วนแตกต่างนี้เนื่องมาจากจำนวนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ของกิจการในอุตสาหกรรม แต่ถ้าพิจารณาถึงกิจการขนาดใหญ่

ใหญ่และขนาดเล็กล้วนจะพบว่ากิจการขนาดใหญ่มีแนวโน้มของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินการก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย และภาษีเงินได้สูงขึ้นเรื่อย ๆ จากปี 2518 - 2522 ในขณะที่แนวโน้มของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินการในปี 2521 และ 2522 ลดลงจากปี 2520 ที่เป็นเช่นนั้นเนื่องจากความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยของกิจการขนาดใหญ่ได้ลดลงในปี 2521 และ 2522 นั้นเอง ส่วนกิจการขนาดเล็กล้วนมีแนวโน้มของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินการก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ไปในทางเดียวกับแนวโน้มของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินการแต่สูงกว่าในทุกๆระดับ เช่นเดียวกับแนวโน้มของอุตสาหกรรม

อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ดูตารางที่ 66, 67, 68 และกราฟที่ 1.18 หน้า 243 ประกอบ)

อัตรากำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของอุตสาหกรรมมีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย ระดับสูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 เท่ากับ (7.05)%, 22.67% และ (84.34)% ตามลำดับ โดยกิจการขนาดใหญ่มีอัตราส่วนทั้ง 3 ระดับเท่ากับ 19.32%, 22.67% และ 15.97% ตามลำดับ และกิจการขนาดเล็กมีอัตราส่วนทั้ง 3 ระดับเท่ากับ (12.09)%, 6.09% และ (84.34)% ตามลำดับ จะเห็นว่าอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นของกิจการต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมนี้แตกต่างกันมากตั้งแต่ระดับต่ำสุดโดยเฉลี่ย (83.34)% ถึงระดับสูงสุดโดยเฉลี่ย 22.67% แต่กิจการที่มีผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในระดับต่ำสุดนั้นเป็นกิจการขนาดเล็ก ส่วนกิจการที่มีผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในระดับสูงสุดเป็นกิจการขนาดใหญ่ทั้งสิ้น แสดงว่ากิจการขนาดใหญ่มีความสามารถในการใช้เงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นไปหาผลตอบแทนได้อย่างมีประสิทธิภาพกว่ากิจการขนาดเล็ก

แนวโน้มของอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในระดับเฉลี่ยของกิจการขนาดใหญ่สูงขึ้นเรื่อย ๆ จาก 10.24% ในปี 2518 เป็น 22.01% ในปี 2521 แล้วลดลงเหลือ 21.04% ในปี 2522 ส่วนในระดับสูงที่สุดนั้นแนวโน้มในปี 2519 สูงขึ้นจากปี 2518 แล้วลดลงเรื่อย ๆ จากปี 2519 - 2522 สำหรับอัตราส่วนในระดับต่ำสุดนั้นในปี 2518 กิจการแห่งหนึ่งประสบขาดทุนจากการดำเนินงาน ทำให้ผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมีอัตรา (1.45)% แต่แล้วความสามารถในการหากำไรมีแนวโน้มดีขึ้นในปี 2519 และมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนผลตอบแทนจาก

ส่วนของเจ้าของมีค่าสูงสุดในปี 2521 เท่ากับ 22.01% หลังจากนั้นแนวโน้มลดลงในปี 2522 เล็กน้อยเป็น 21.04% ทางด้านกิจการขนาดเล็กนั้นความสามารถในการหาผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของมีความแตกต่างกันมาก กล่าวคือ มีทั้งกิจการที่ไม่มีความสามารถในการหาผลตอบแทนจากเงินทุนที่ได้จากเจ้าของเลย และกิจการที่สามารถหาผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของได้บ้าง แต่ก็อาจกล่าวได้ว่ามีอัตราโดยเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ กล่าวคืออัตราในระดับสูงสุดโดยเฉลี่ยมีค่าเพียง 6.09% ดังนั้นอัตราส่วนในระดับเฉลี่ยหรือกิจการ โดยส่วนรวมจึงมีอัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของต่ำมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเพียง (12.09)% โดยมีแนวโน้มในปี 2519 ขาดทุนน้อยลงกว่าปี 2518 และกลับกลายเป็นได้รับกำไรเล็กน้อยในปี 2520 แต่แล้วผลตอบแทนก็ลดลงอีกในปี 2521 และ 2522 จากแนวโน้มของกิจการขนาดใหญ่และกิจการขนาดเล็กทำให้ได้แนวโน้มของอัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของของอุตสาหกรรม ดังนี้คือ แนวโน้มในระดับเฉลี่ย เพิ่มขึ้นจาก (30.45)% ในปี 2518 เป็น 4.48% ในปี 2520 แล้วลดลงเหลือ (10.43)% ในปี 2522 สำหรับอัตราส่วนในระดับสูงสุดของอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นอัตราส่วนในระดับสูงสุดของกิจการขนาดใหญ่ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2519 จากปี 2518 แล้วกลับค่อย ๆ ลดลงจนถึงปี 2522 ส่วนอัตราส่วนในระดับต่ำสุดซึ่งเป็นอัตราส่วนในระดับต่ำสุดของกิจการขนาดเล็กนั้น ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2518 จนถึงปี 2520 แล้วลดลงในปี 2521 และ 2522

กล่าวโดยสรุปความสามารถในการหากำไรของอุตสาหกรรมขวดแก้วและภาชนะแก้ว ทั้งผลตอบแทนจากค่าขายผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินงาน และผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2518 ถึงปี 2520 แล้วลดลงในปี 2521 - 2522 แสดงว่าในปี 2520 เป็นปีที่กิจการต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมขวดแก้วและภาชนะแก้วนี้มีความสามารถในการหากำไรสูงที่สุดและกิจการที่มีความสามารถในการหากำไรอยู่ในระดับสูงเป็นที่น่าพอใจ คือ กิจการที่มีเงินลงทุนเกินกว่า 100 ล้านบาท ส่วนกิจการที่มีเงินลงทุนต่ำกว่า 10 ล้านบาท โดยเฉลี่ยแล้วจะมีผลขาดทุน แสดงว่ามีความสามารถในการหากำไรต่ำมาก แต่อย่างไรก็ตาม ทั้งกิจการขนาดใหญ่และขนาดเล็กต่างมีความสามารถในการหากำไรลดลงในปี 2521 และ 2522 เหตุที่กำไรในปี 2521 และ 2522 ค่อย ๆ ลดลงนั้นเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการประกอบกัน ซึ่งแบ่งเป็นปัจจัยภายนอกที่ธุรกิจควบคุมไม่ได้ และปัจจัยภายในที่ธุรกิจสามารถควบคุมได้ ปัจจัยภายนอกได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ภาวะการเงิน นโยบายทางการเงิน และการคลังของ

รัฐบาล ภาวะเงินเฟ้อ ภาวะน้ำมันขาดแคลน และน้ำมันขึ้นราคา เป็นต้น ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้อยู่นอกเหนืออำนาจที่ธุรกิจจะควบคุมได้ ธุรกิจทุกธุรกิจต่างก็ประสบปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เช่นกัน กล่าวคือ ตั้งแต่ปี 2521 เป็นต้นมา ภาวะเศรษฐกิจของประเทศ เริ่มถูกกระทบกระเทือนโดยภาวะการขาดแคลนน้ำมัน และน้ำมันขึ้นราคา ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น มีผลให้ค่าขนส่งและราคาสินค้าชนิดต่าง ๆ เพิ่มขึ้นมาก เมื่อค่าครองชีพของประชาชนสูงขึ้นธุรกิจต่าง ๆ จึงต้องเพิ่มค่าจ้างและค่าแรงให้ลูกจ้างและคนงาน ซึ่งมีผลให้ต้นทุนของสินค้าสูงขึ้นตามไปด้วย และในขณะที่เดียวกันพ่อค้าต่างก็ผลักราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้นนั้นให้กับผู้บริโภค ซึ่งหมายถึงการเพิ่มราคาสินค้านั้นเอง วนเวียนกันอยู่เช่นนี้เรื่อยไป นอกจากนี้ภาวะดอกเบี้ยในตลาดโลกเริ่มสูงขึ้นเมื่อปลายปี 2521 และทวีความรุนแรงขึ้นในปี 2522 จนทำให้เกิดภาวะเงินตึงในประเทศในปี 2522 เมื่อกิจการต่าง ๆ ขาดแคลนทุนหมุนเวียนก็ไม่สามารถขยายกิจการต่อไปได้ และบางกิจการถึงกับต้องเลิกล้มกิจการไปก็มี เหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมกระทบกระเทือนถึงอุตสาหกรรมแก้วไปด้วย โดยเป็นเหตุให้ต้นทุนการผลิตและการดำเนินงานของกิจการสูงขึ้น และมีผลให้กำไรลดลง และบางกิจการถึงกับต้องประสบผลขาดทุนเป็นจำนวนมาก ส่วนทางด้านปัจจัยภายในที่สามารถควบคุมได้อันได้แก่ การวางแผนต่าง ๆ ทางด้านการผลิต การตลาด การเงิน ตลอดจนการบุคลากร และการควบคุมให้มีการปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ นั้น ถ้าธุรกิจใดมีแผนงานที่ดี และมีการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพก็จะสามารถยืนหยัดอยู่ได้ในภาวะเศรษฐกิจที่ทรุดลง พร้อมทั้งสามารถทำกำไรให้กับธุรกิจของตนด้วย แต่ถ้าธุรกิจใดไม่มีการวางแผนที่ดี และไม่มีการควบคุมการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ธุรกิจนั้นก็อาจประสบปัญหาได้ทั้งในภาวะเศรษฐกิจที่ทรุดลง หรือแม้แต่ในภาวะเศรษฐกิจที่เป็นปกติก็ตาม สำหรับกิจการขนาดใหญ่ในอุตสาหกรรมขวดแก้วและภาชนะแก้วมักมีการบริหารงานที่มีแบบแผนดีกว่ากิจการขนาดเล็กมาก ฉะนั้นจึงสามารถทำกำไรให้กับกิจการได้ แม้ว่าผลลดลงอีกก็ตาม ส่วนกิจการขนาดเล็กส่วนใหญ่มีการบริหารงานแบบครอบครัว และไม่มีการมีแบบแผนที่ดีนัก กิจการส่วนใหญ่จึงต้องประสบผลขาดทุนในปี 2521 และ 2522

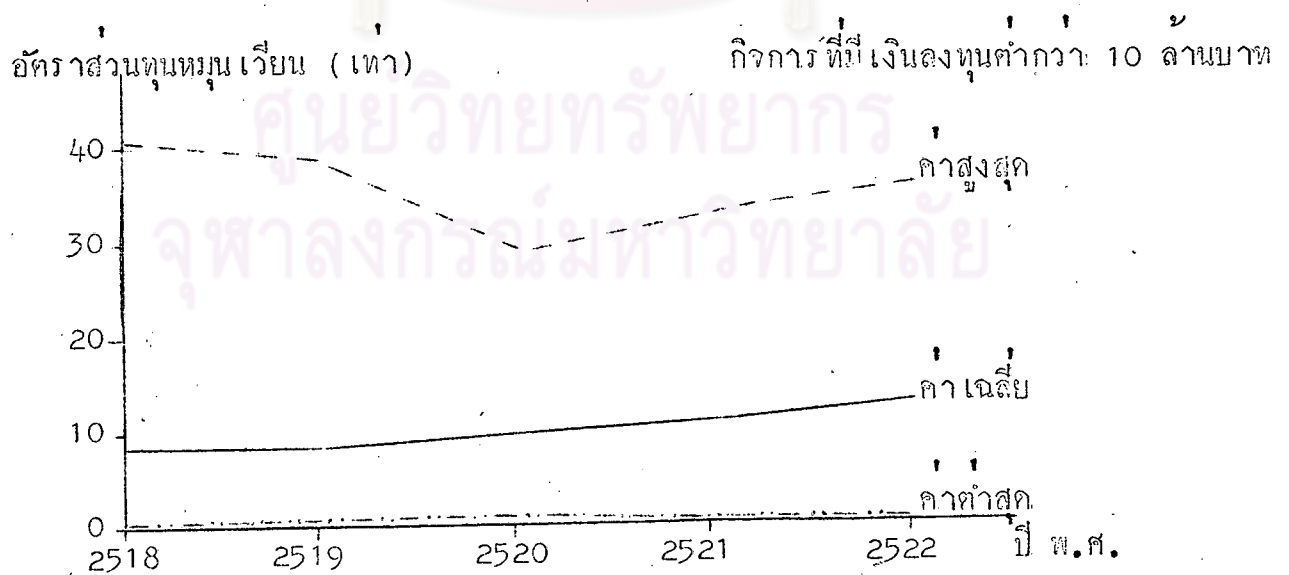
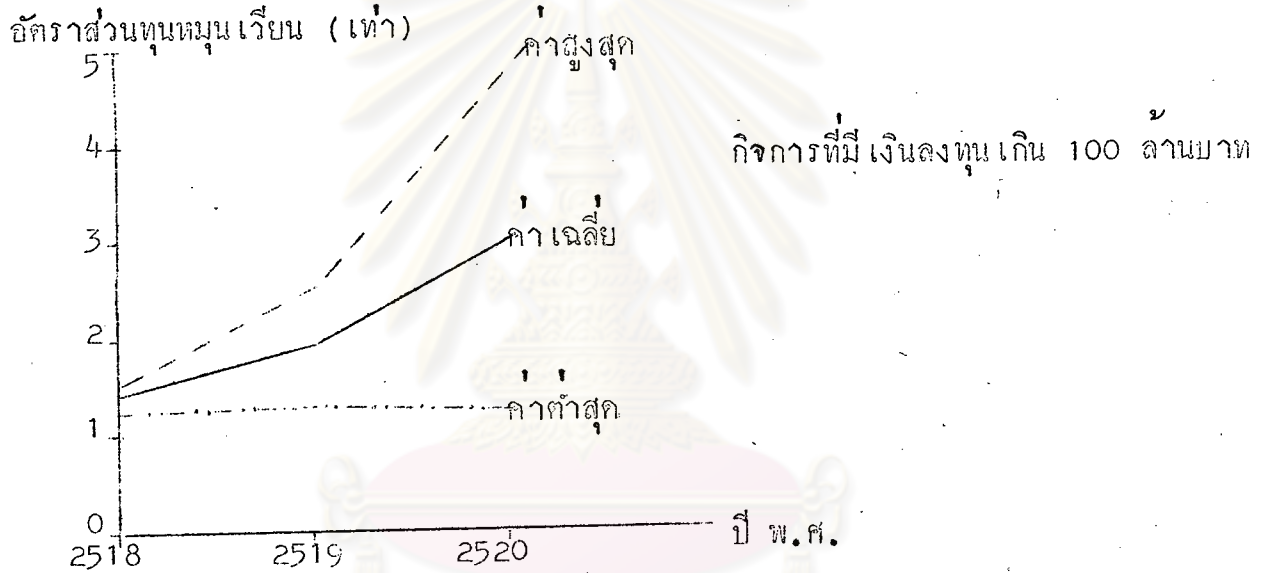
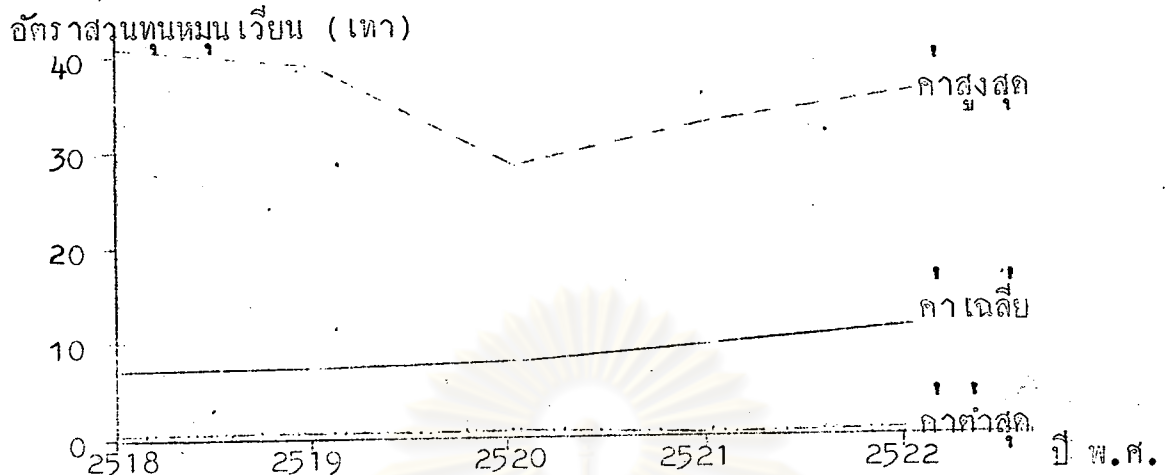
อย่างไรก็ดีผู้เขียนคิดว่าแนวโน้มของกำไรของอุตสาหกรรมขวดแก้วและภาชนะแก้วคงจะต้องลดลงอีกในปี 2523 เนื่องจากในปี 2523 เศรษฐกิจยังทรุดหนักลงอีก กิจการแก้วส่วนใหญ่คงจะต้องประสบผลขาดทุนและราคาน้ำมันก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง ยิ่งไปกว่านั้นการ

การประกาศขึ้นภาษีน้ำอวดลมและเปียร์ ตลอดจนวิกฤติการณ์น้ำตาลในปี 2523 นี้ทำให้ผู้ผลิต เครื่องดื่มบรรจุขวด เช่น เป๊ปซี่ โคล่า แฟนต้า ไบเล่ ต่างขึ้นราคาเครื่องดื่มของตนเพื่อชดเชย ต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น/การขึ้นราคาเครื่องดื่มทั้งน้ำอวดลม และเปียร์ ทำให้ปริมาณการบริโภคลดลง ซึ่งย่อมกระทบกระเทือนการใช้ขวดด้วย นอกจากนี้ยังมีเหตุการณ์ผิดปกติเกิดขึ้นในปี 2523 ซึ่งทำให้ โรงงานแก้วหลายแห่งได้รับความเดือดร้อน คือ การเกิดน้ำท่วมในท้องถิ่นหลายแห่ง ทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และนอกเขตกรุงเทพมหานคร เป็นเวลาประมาณ 1 - 2 เดือน โรงงานแก้วที่ตั้งอยู่ในเขต น้ำท่วมและอยู่ในทำเลที่ไม่สะดวกต่อการลำเลียงวัตถุดิบเข้าไปใช้ในการผลิตจำเป็นต้องหยุดการผลิต ไประยะเวลาหนึ่ง ทำให้ต้นทุนต่อหน่วยสูงขึ้นเพราะกิจการต้องจ่ายค่าใช้จ่ายประจำตลอดเวลาแม้ว่า จะไม่มีการผลิตก็ตาม ดังนั้นกำไรสุทธิของกิจการเหล่านี้ย่อมจะต้องลดลงหรืออาจขาดทุนเพิ่มขึ้น ซึ่ง ฝนผลให้ผลตอบแทนโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมลดลงด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กราฟที่ 1
อุตสาหกรรมชวคแก้วและภาชนะแก้ว

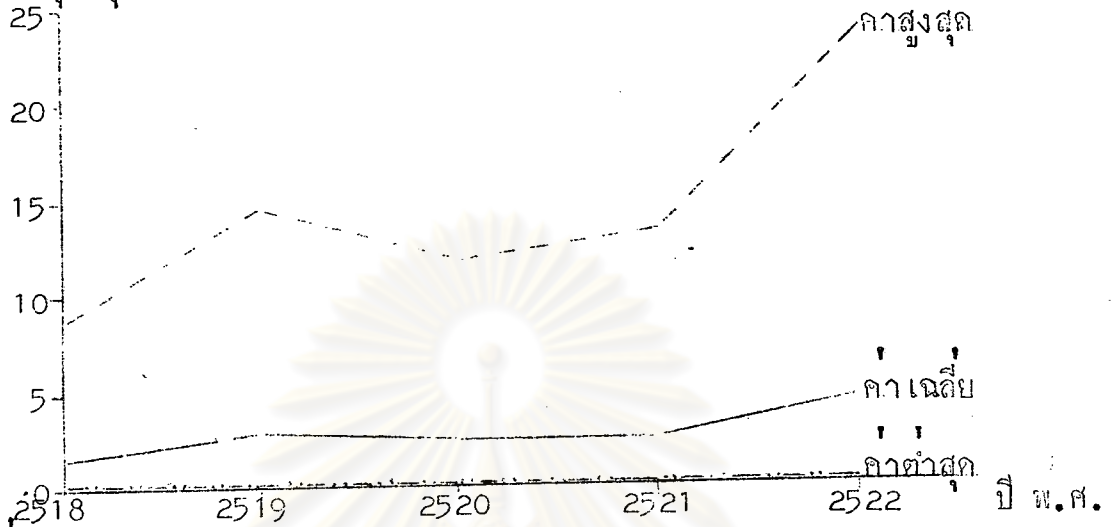

หมายเหตุ สำหรับกิจการที่มีเงินลงทุนเกิน 100 ล้านบาท ไม่สามารถหาตัวเลขทางการเงินในปี 2521 และ 2522 ได้ครบถ้วน เสนอแนวโน้มจึงแสดงถึง ปี 2520

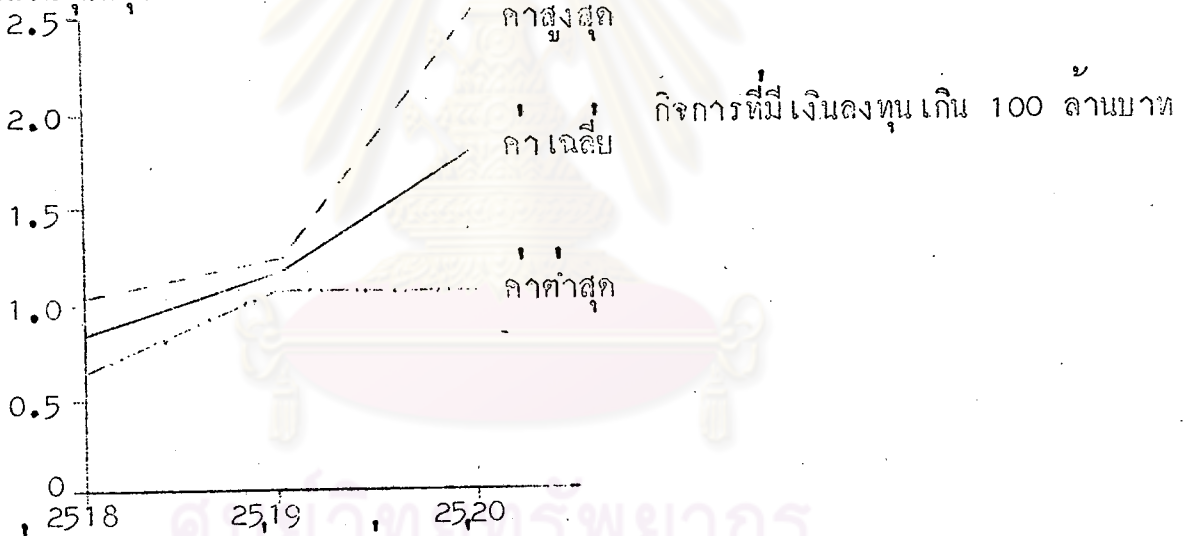
กราฟที่ 1.2

อุตสาหกรรมชุกแถวและภาวะแนว

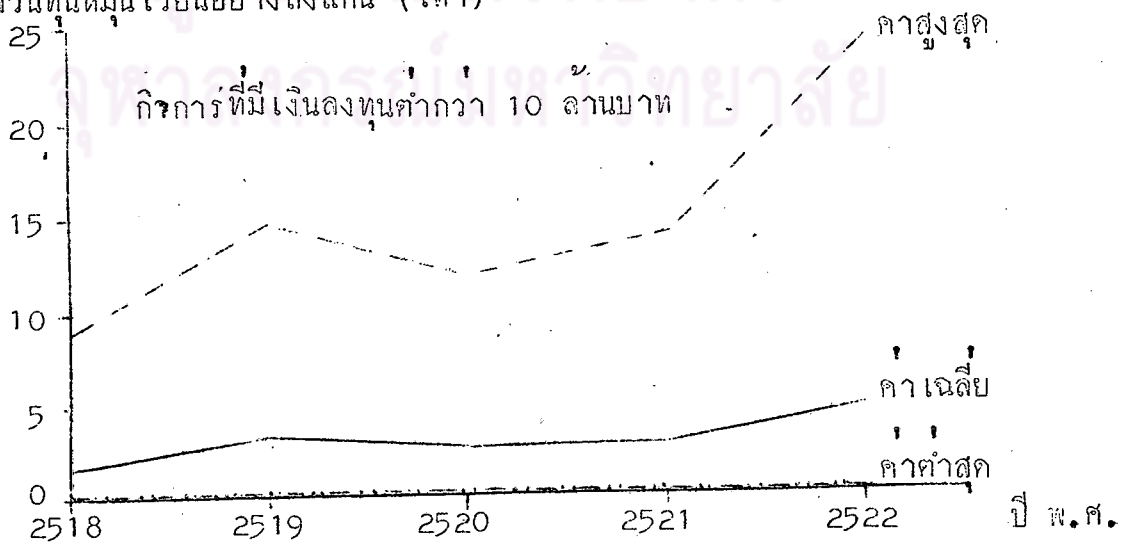
อัตราส่วนหมุนเวียนอย่างถึงแกน (เท่า)

อัตราส่วนหมุนเวียนอย่างถึงแกน (เท่า)

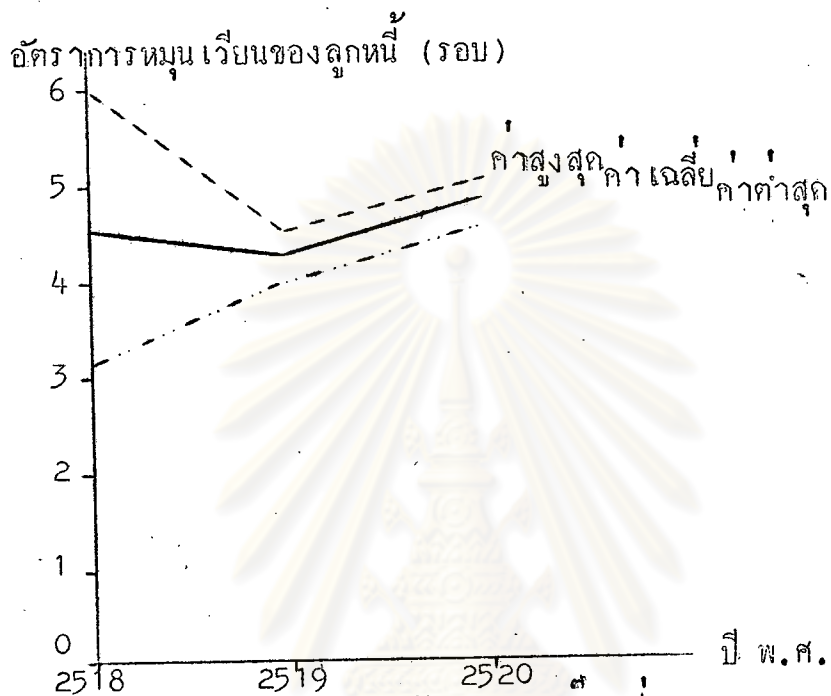

อัตราส่วนหมุนเวียนอย่างถึงแกน (เท่า)

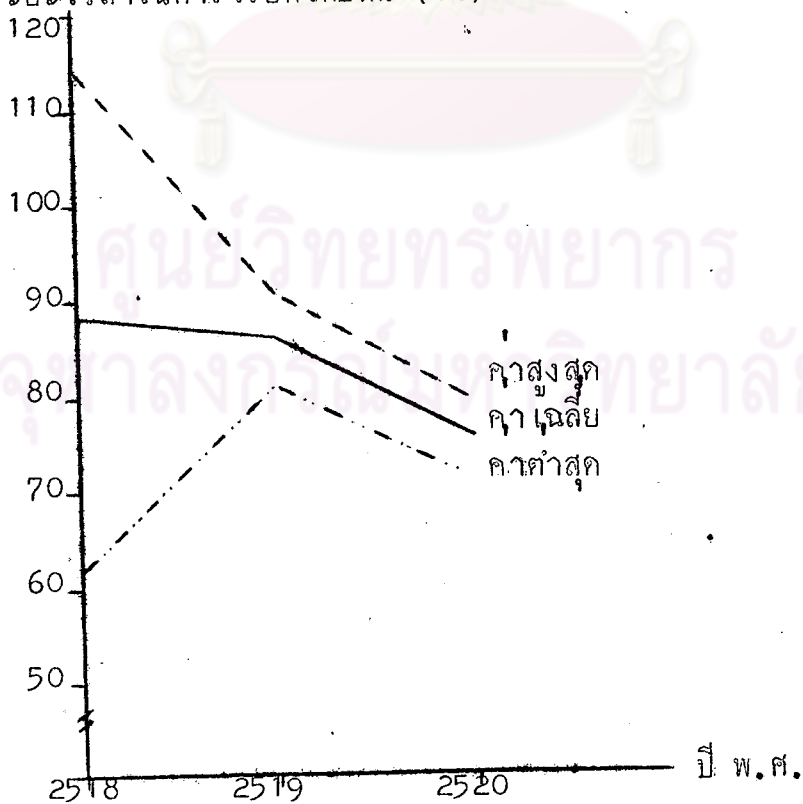

กราฟที่ 1.3

อุตสาหกรรมชวกแกวและภาชนะแกว

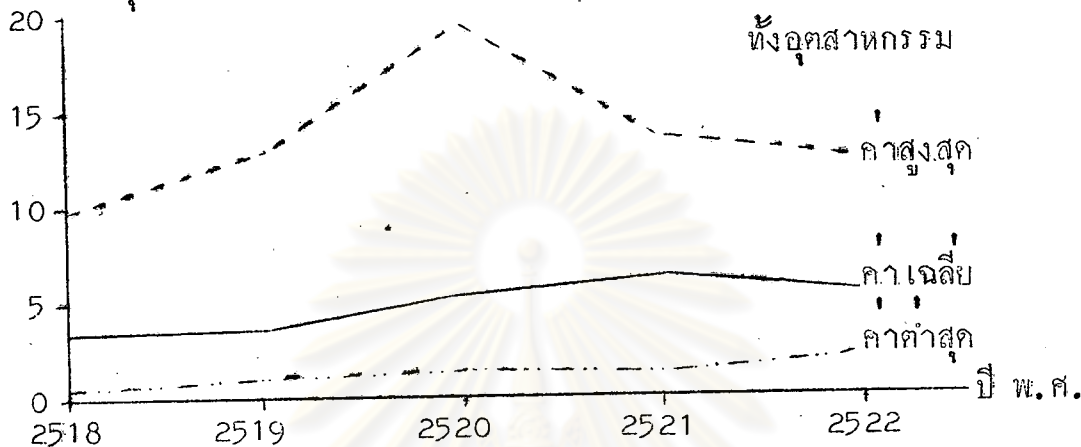
ระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้ (วัน) กราฟที่ 1.4

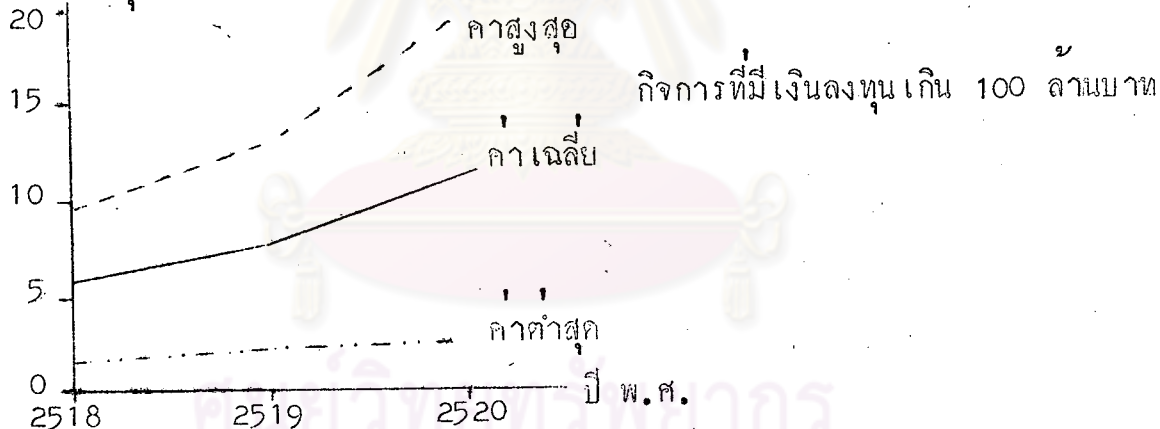
กราฟที่ 1.5

อุตสาหกรรมชวคแนวและภาชนะแก้ว

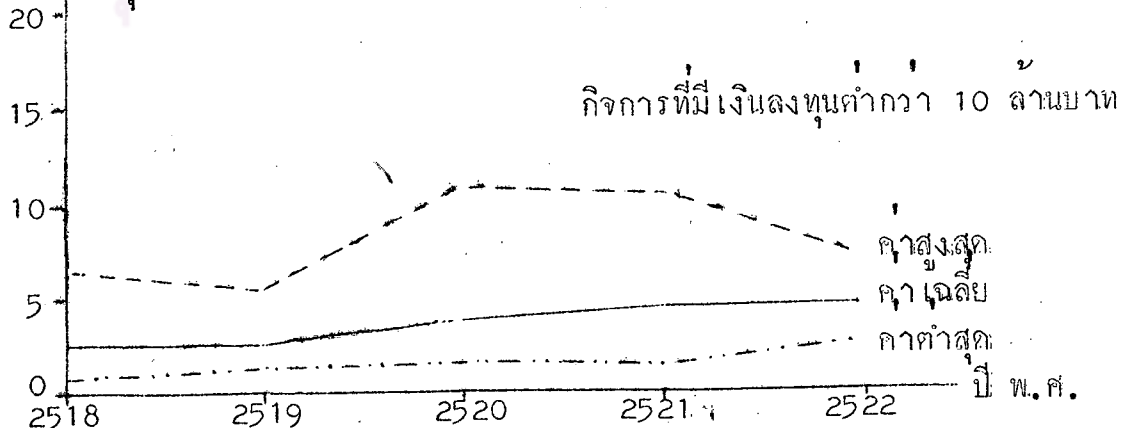
อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (เท่า)

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (เท่า)

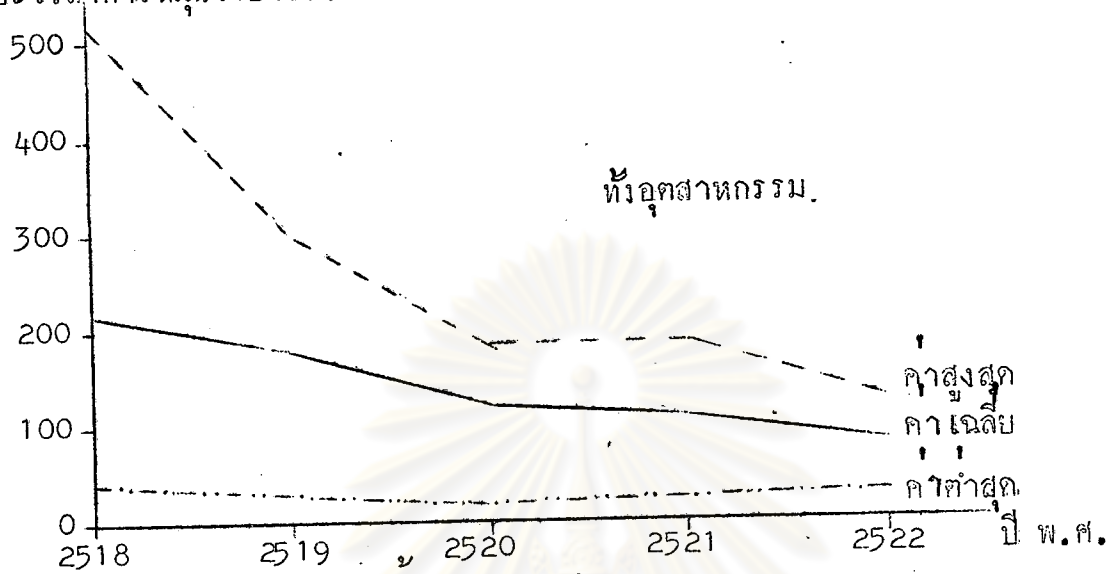
อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (เท่า)

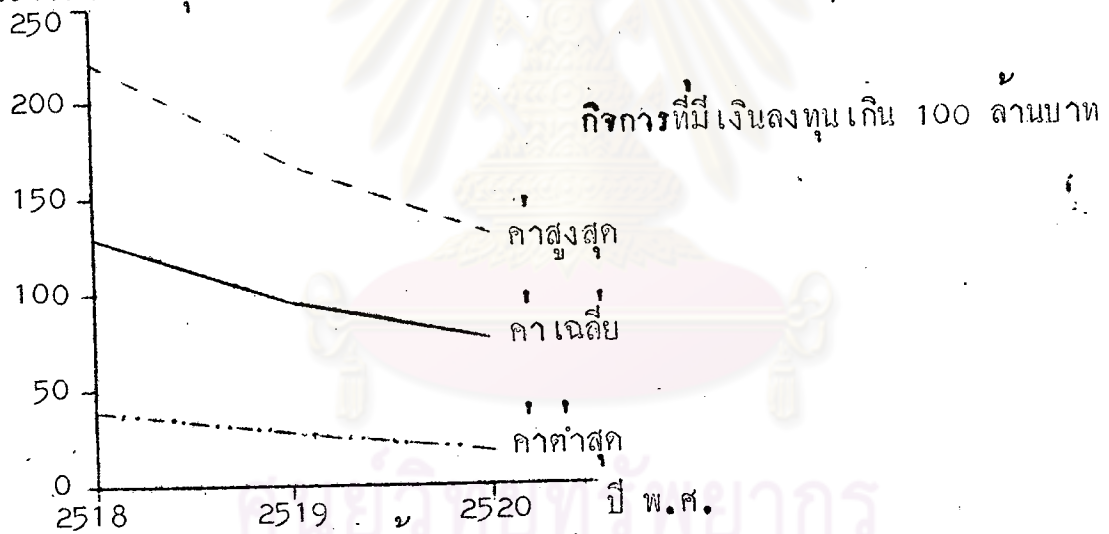
กราฟที่ 1.6

อุตสาหกรรมขุดถ่านหินและถ่านหิน

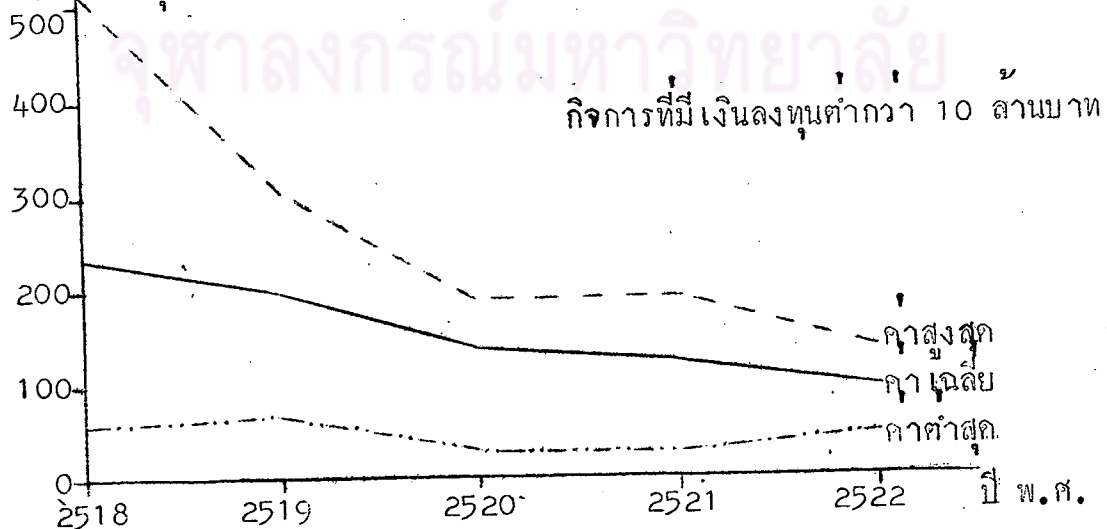
ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (วัน)

ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (วัน)

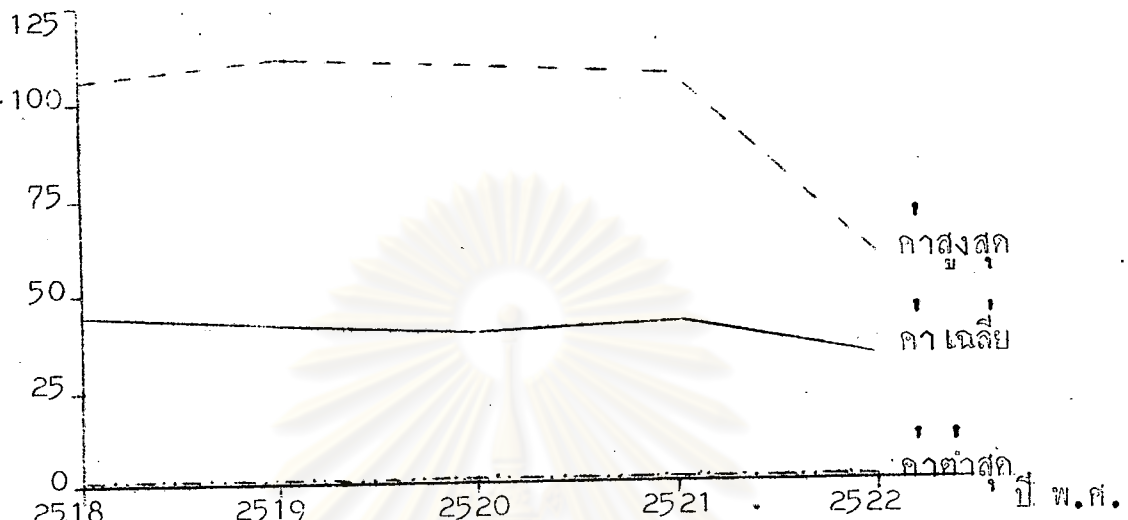
ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (วัน)

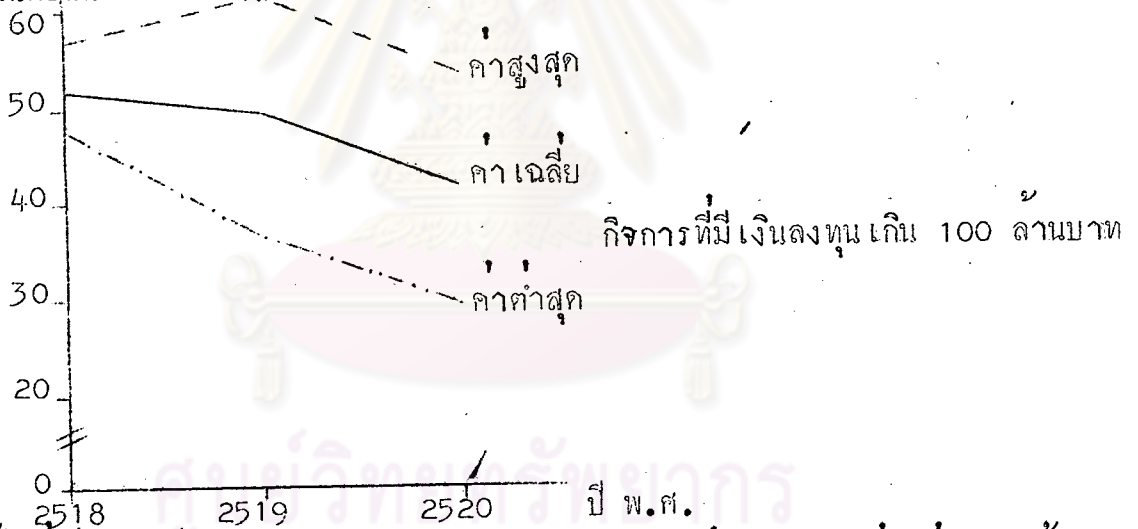
กราฟที่ 1.7

อุตสาหกรรมชวคแนวและภาชนะแก้ว

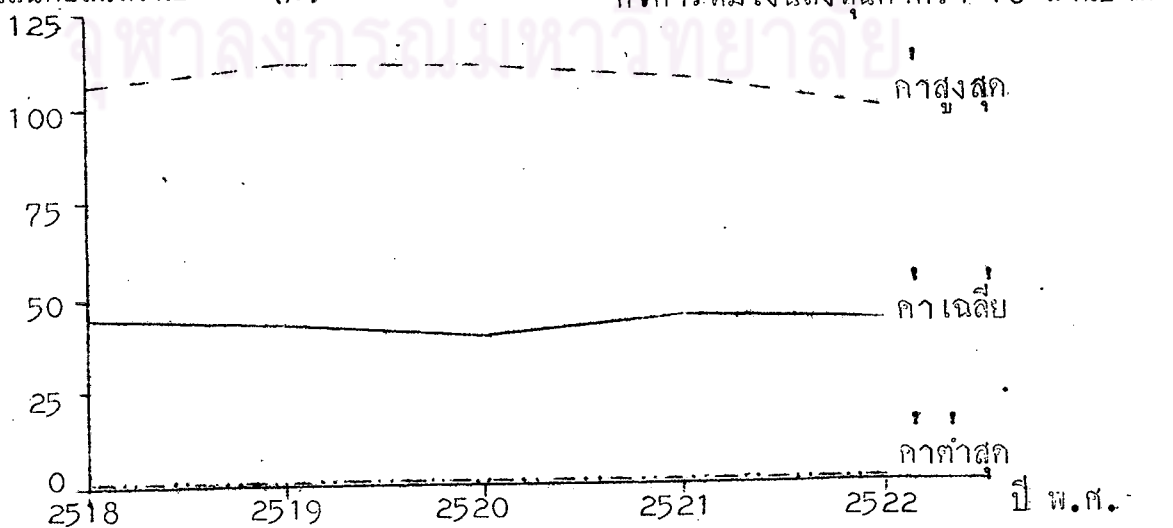
หนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (%)

หนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (%)

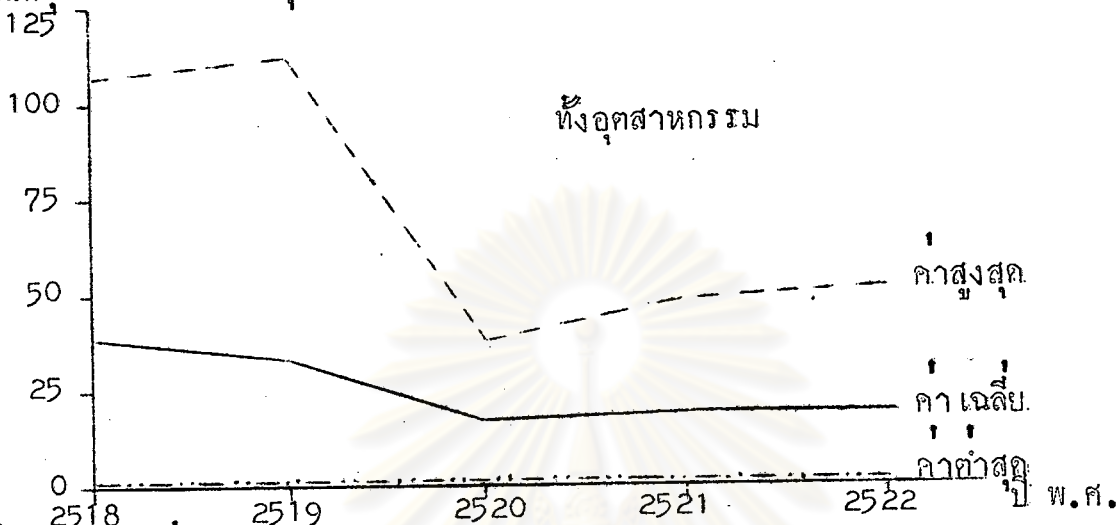
หนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (%)

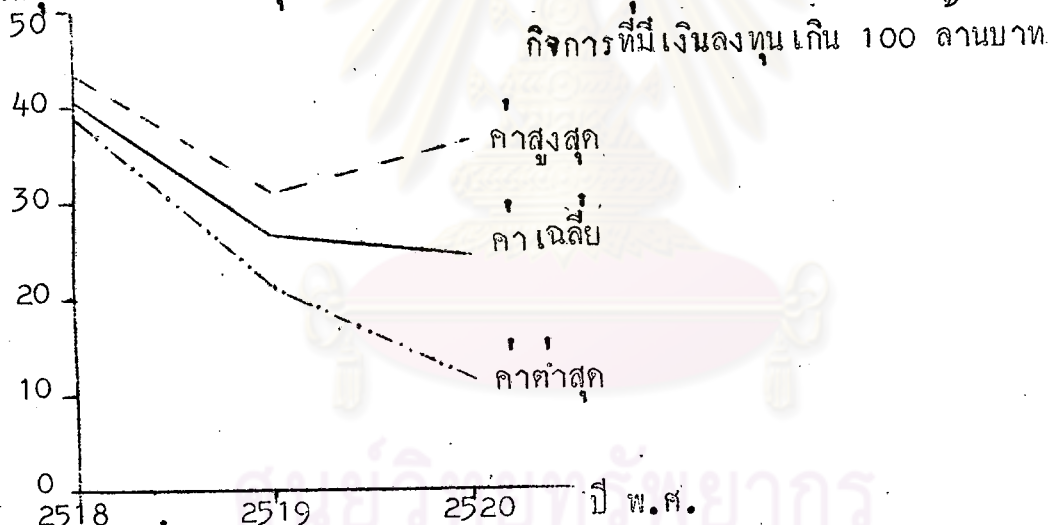
กราฟที่ 1.8

อุตสาหกรรมชวคแวงและภาชนะแวง

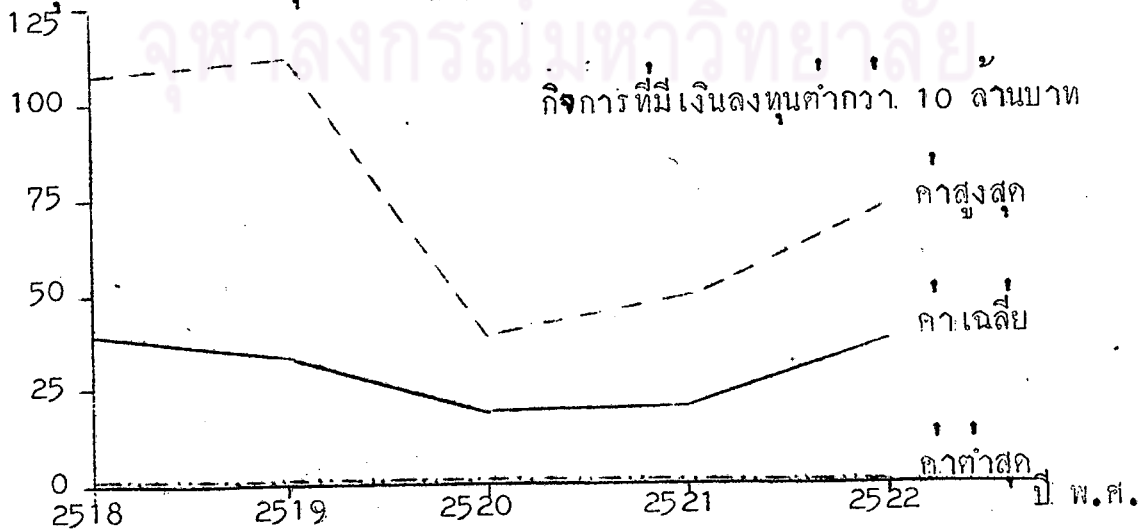
หนี้สินทมนเวียนตอเงินลงทุนทั้งหมด (%)

หนี้สินทมนเวียนตอเงินลงทุนทั้งหมด (%)

หนี้สินทมนเวียนตอเงินลงทุนทั้งหมด (%)

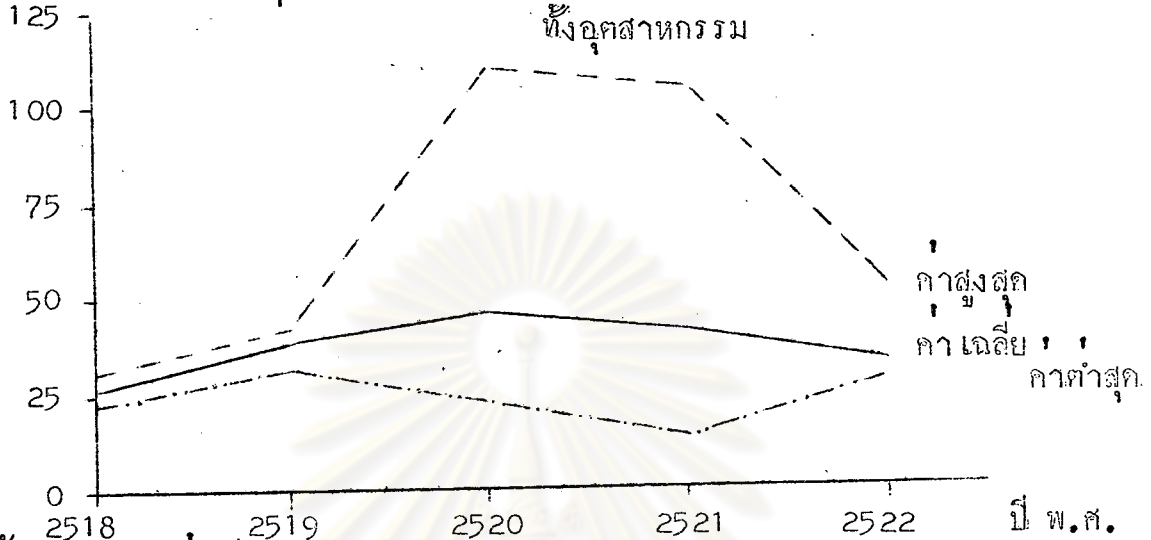

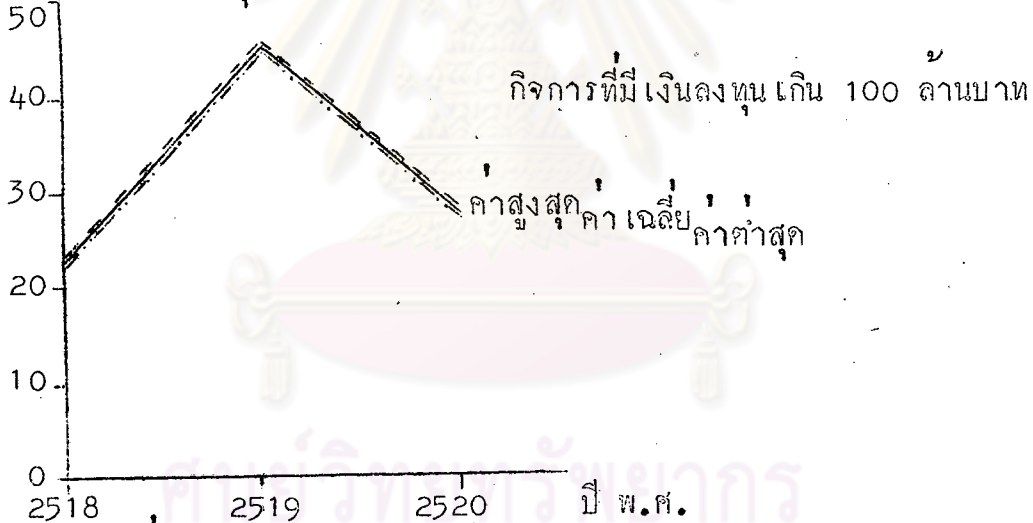
กราฟที่ 1.9

อุตสาหกรรมขวดแก้วและภาชนะแก้ว

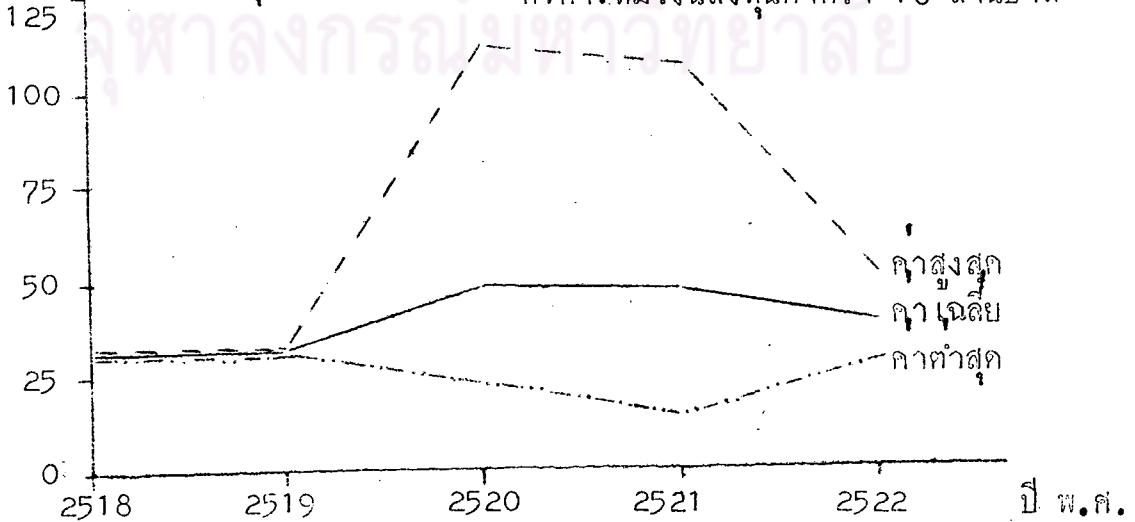
หนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมด (%)

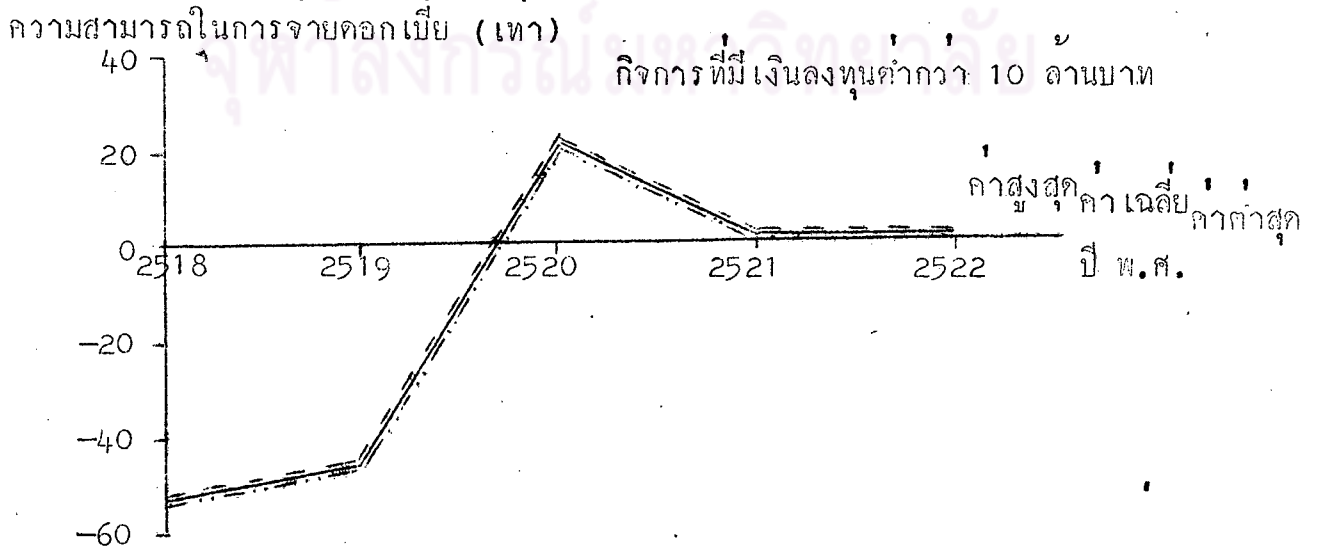
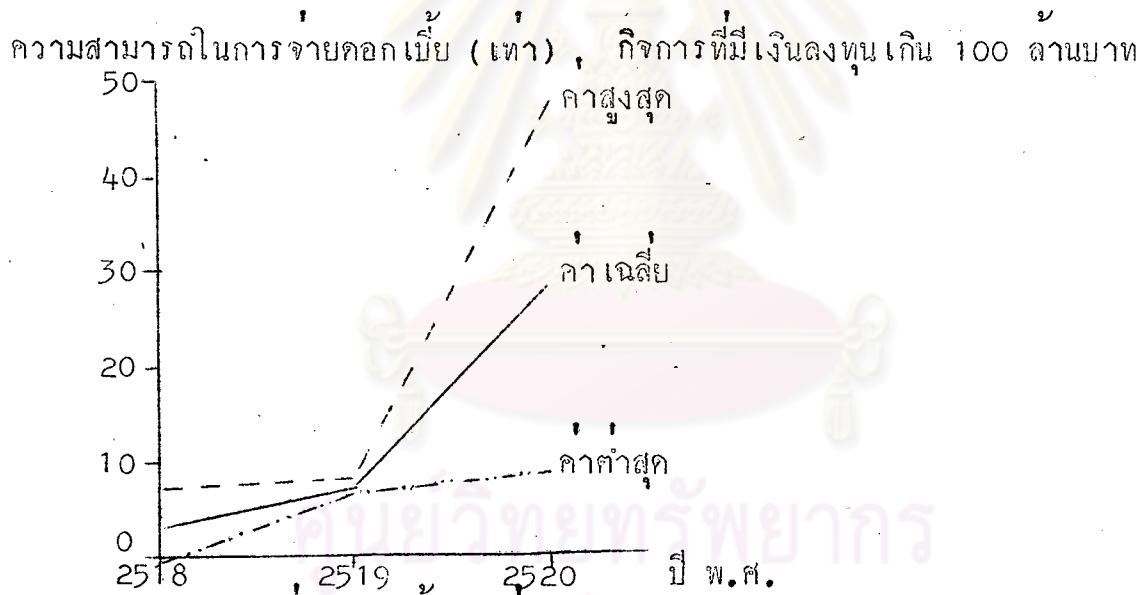
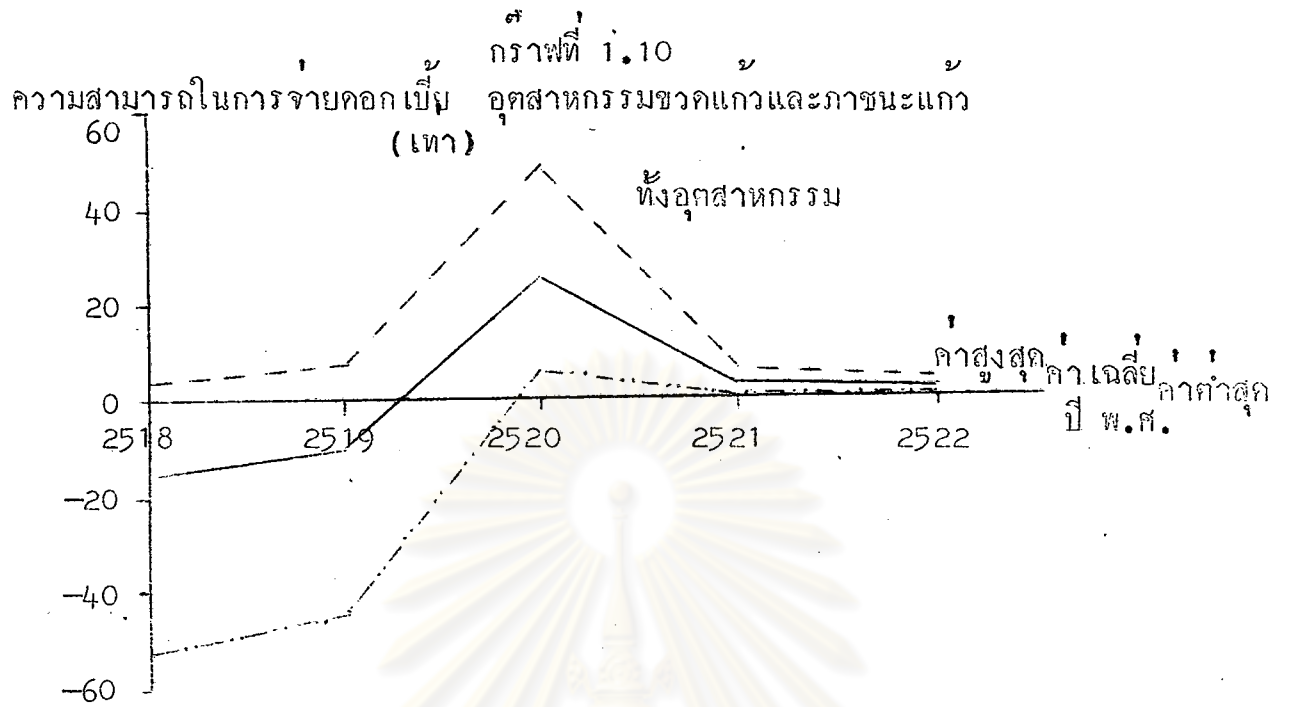

หนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมด (%)

หนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมด (%)

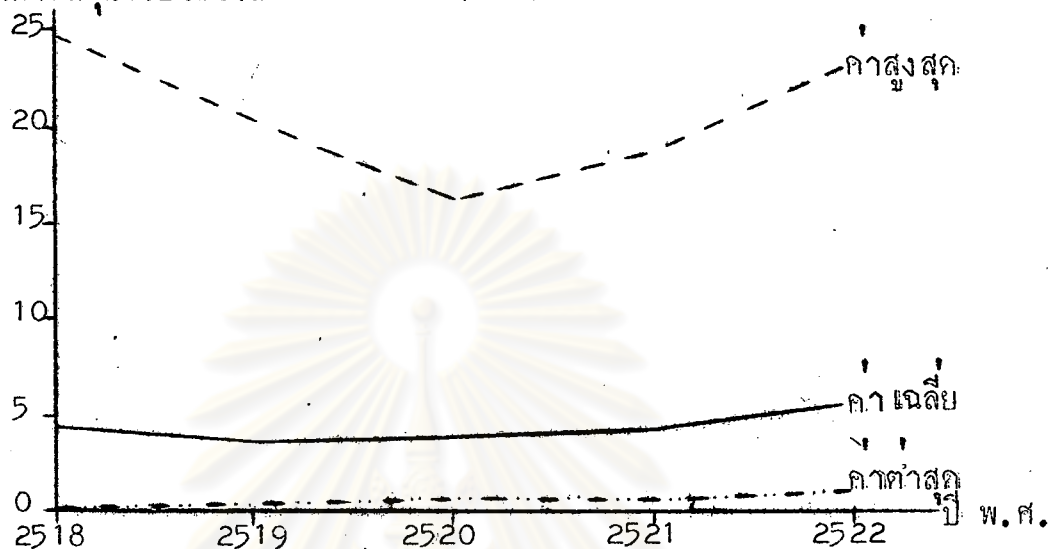

กราฟที่ 1.11

อุตสาหกรรมขวดแก้วและภาชนะแก้ว

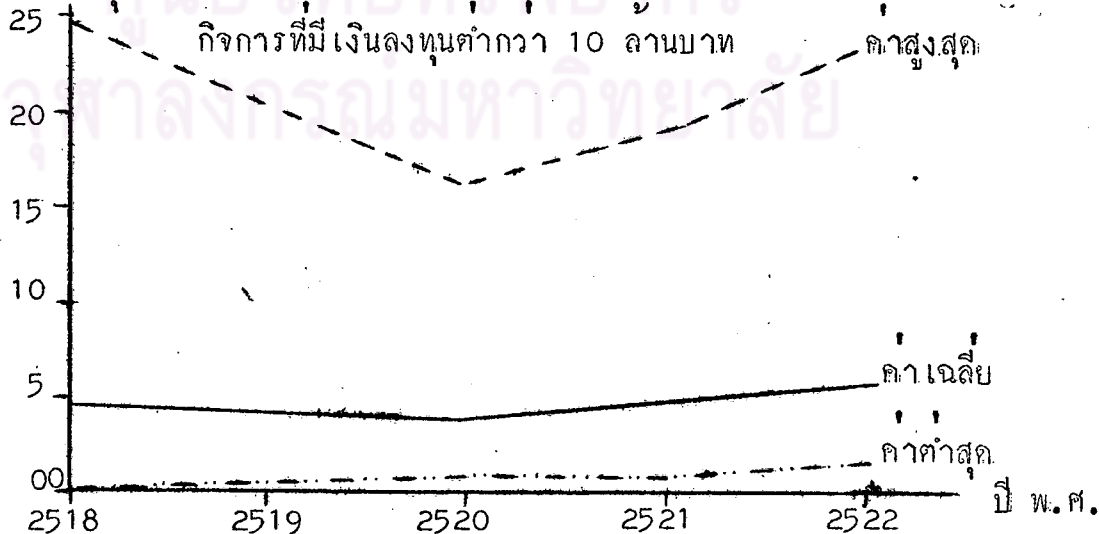
อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (รอบ)

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (รอบ)

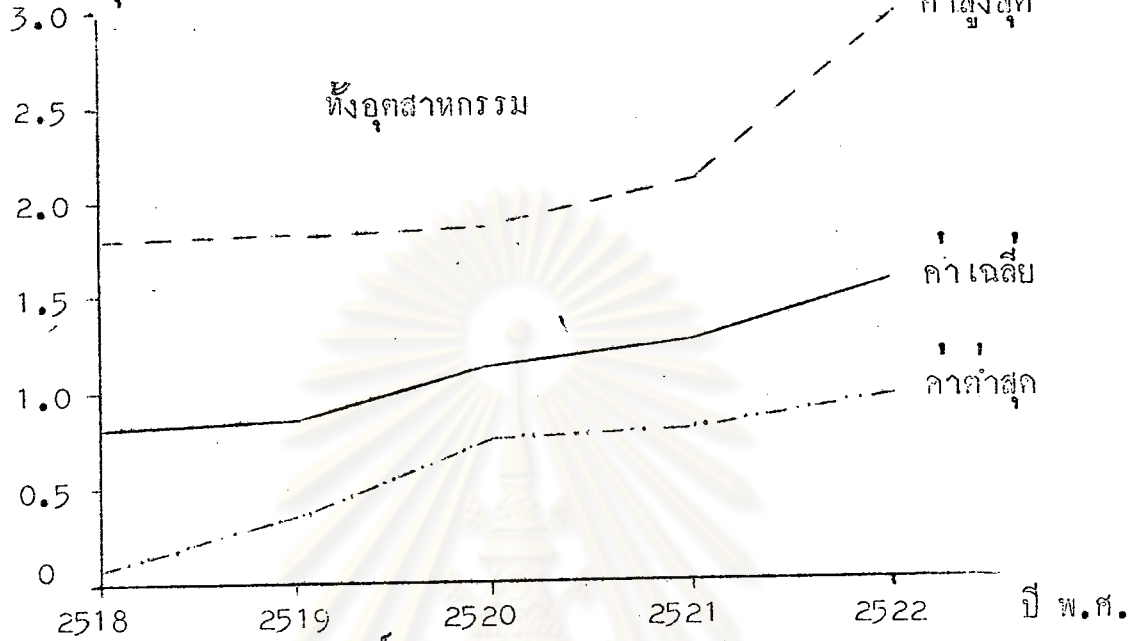
อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (รอบ)

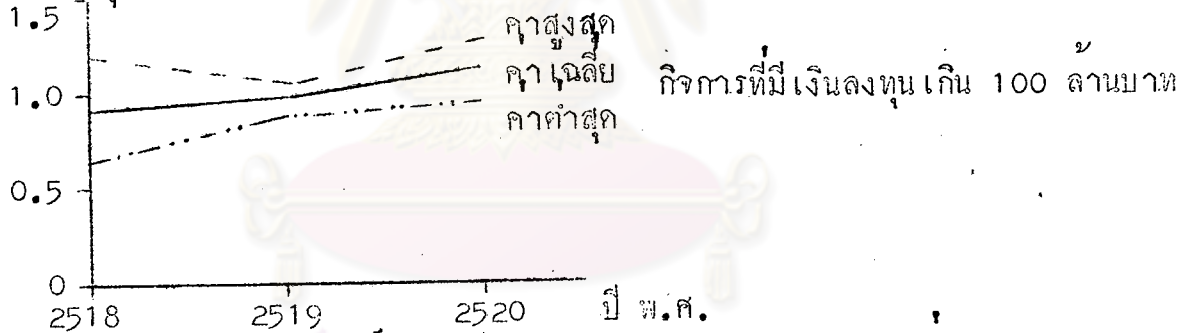
กราฟที่ 1.12

อุตสาหกรรมชวกแวงและภาชนะแวง

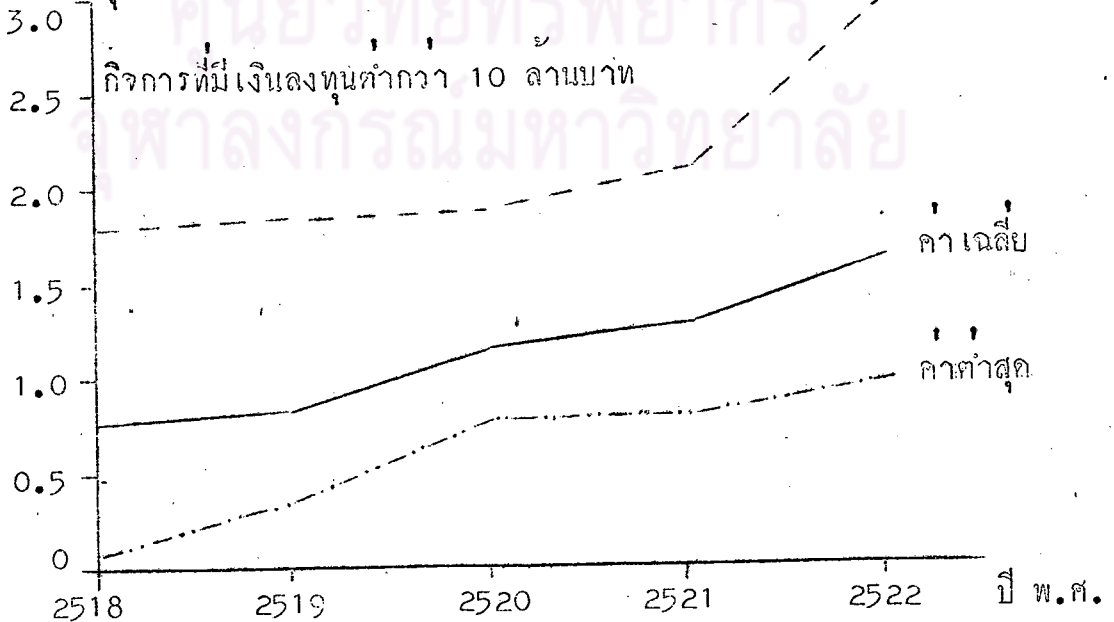
อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินการ

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินการ

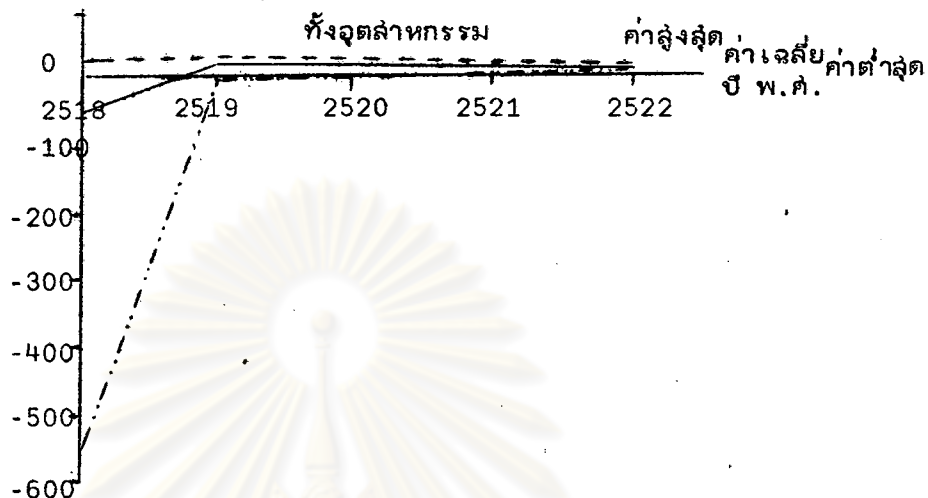
อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินการ

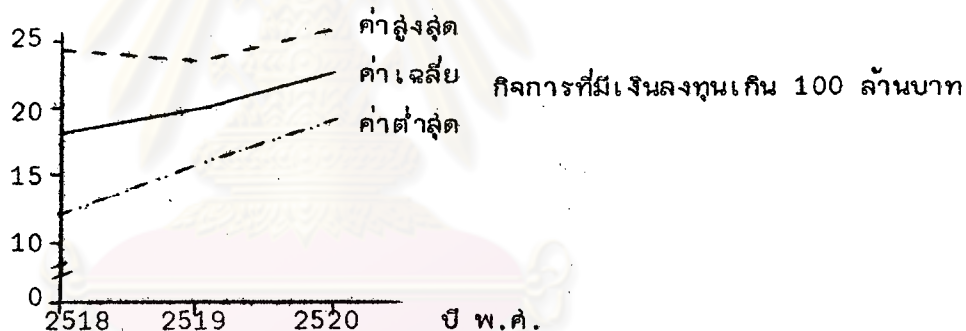
กราฟที่ 1.13

อุตสาหกรรมขวดแก้วและภาชนะแก้ว

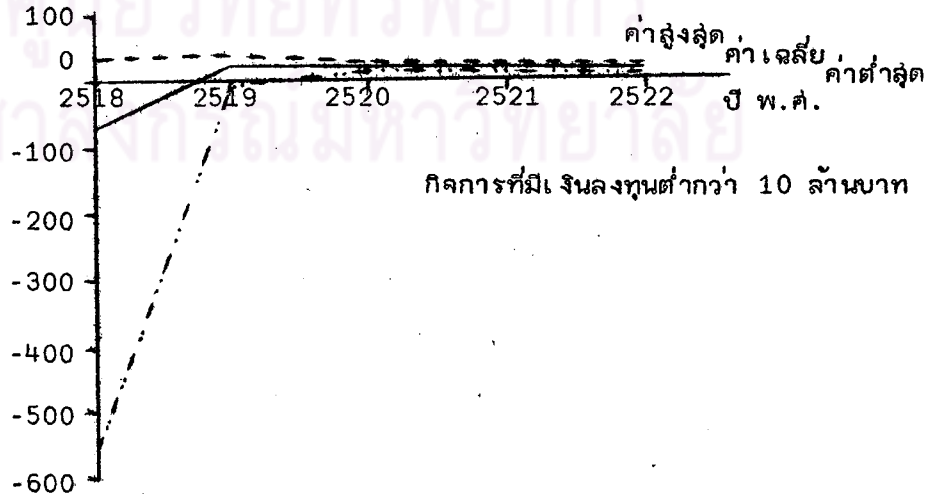
กำไรเบื้องต้นต่อค่าขาย (%)

กำไรเบื้องต้นต่อค่าขาย (%)

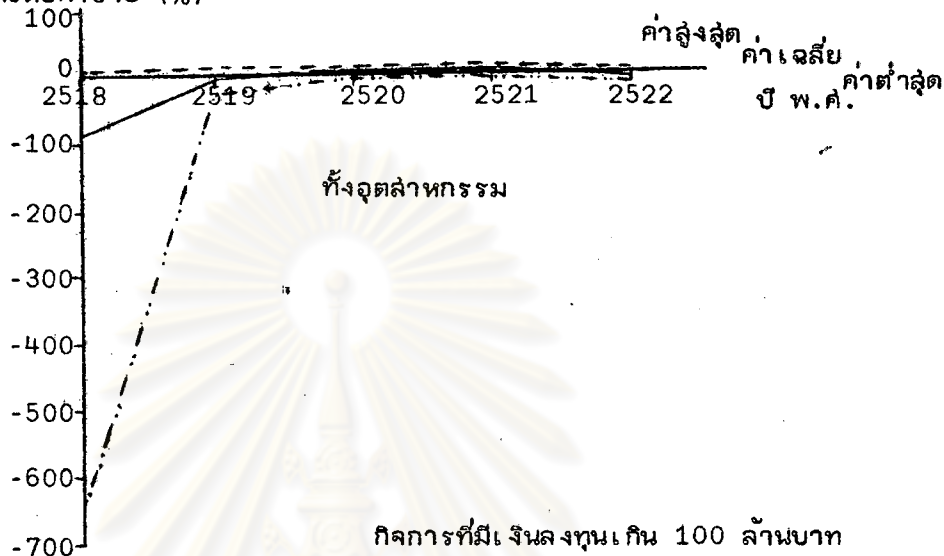

กำไรเบื้องต้นต่อค่าขาย (%)

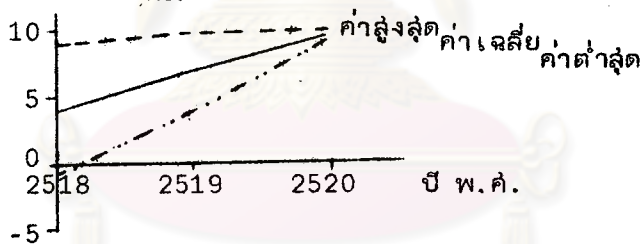

อุตสาหกรรมขวดแก้วและภาชนะแก้ว

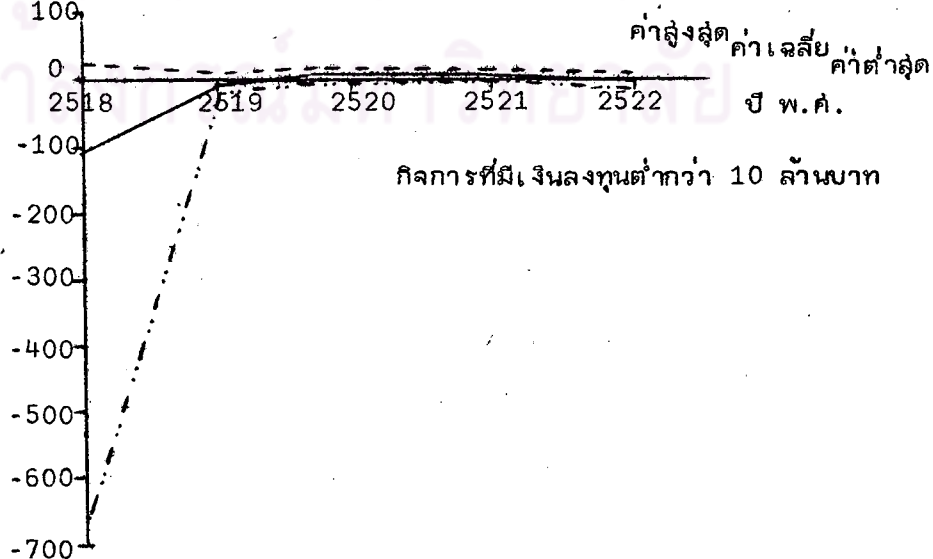
กำไรสุทธิต่อค่าขาย (%)

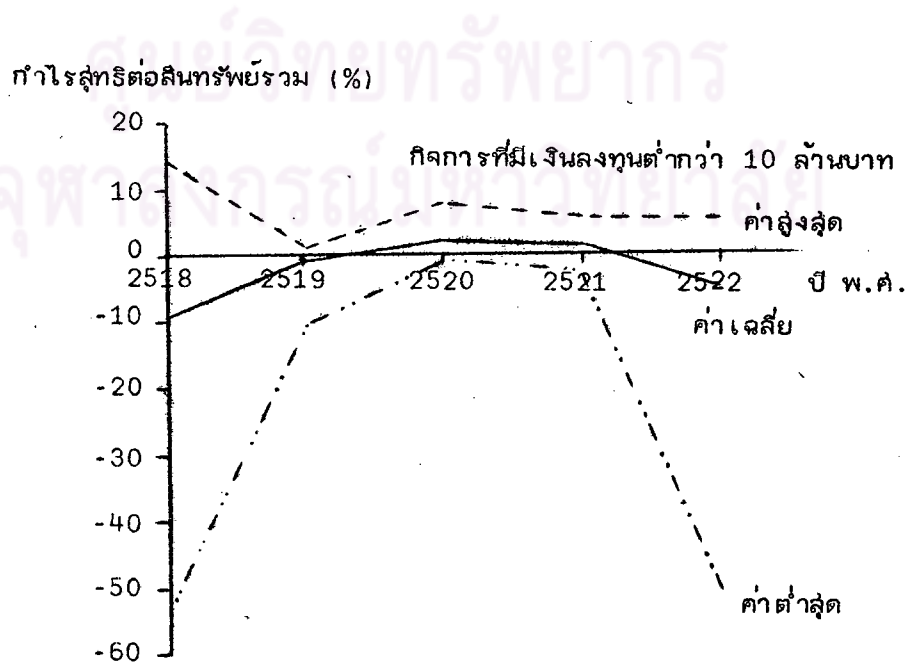
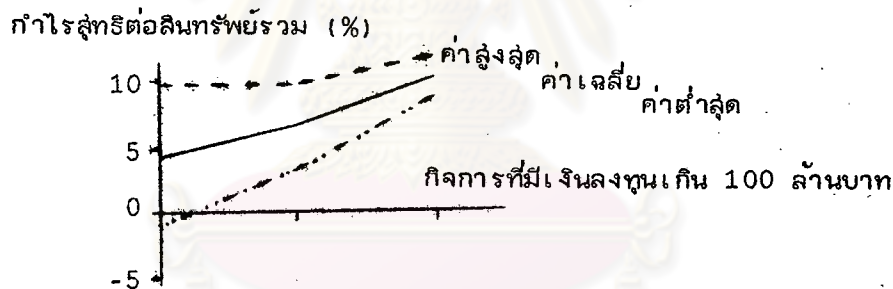
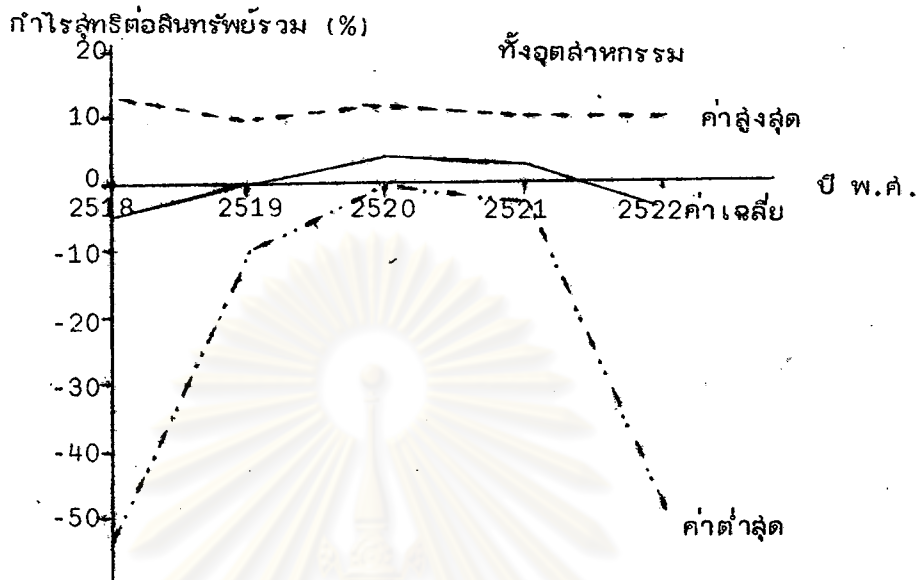
กำไรสุทธิต่อค่าขาย (%)

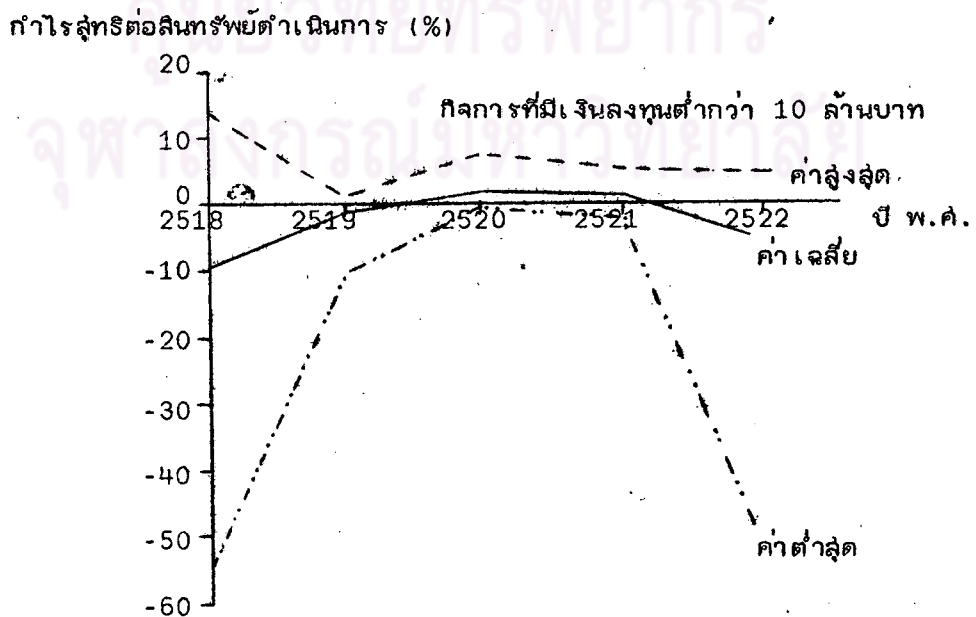
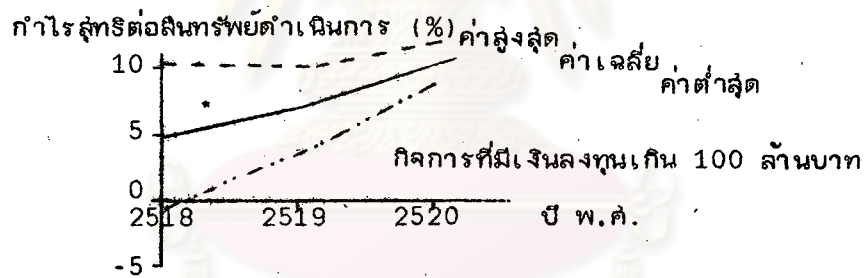
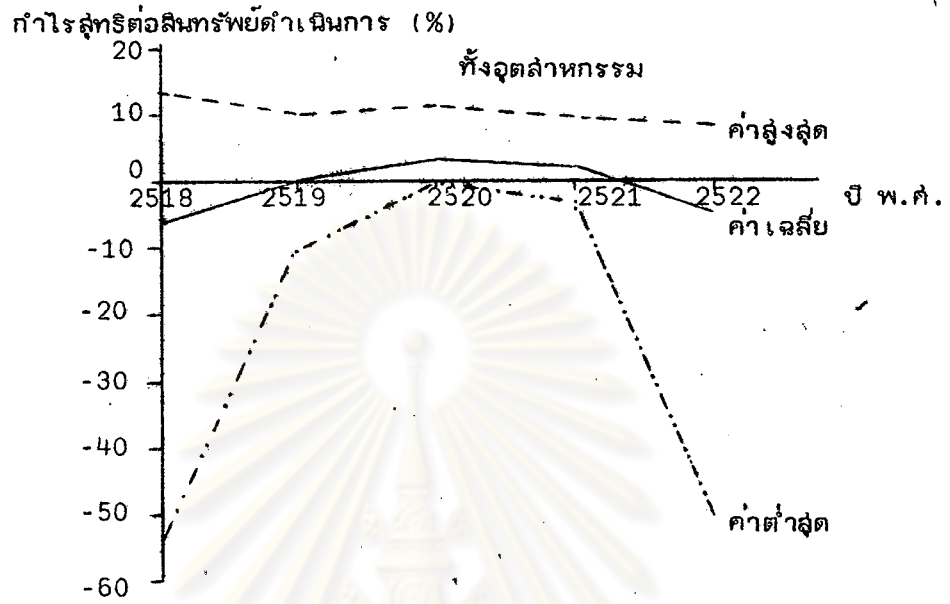
กำไรสุทธิต่อค่าขาย (%)

อุตสาหกรรมขวดแก้วและภาชนะแก้ว

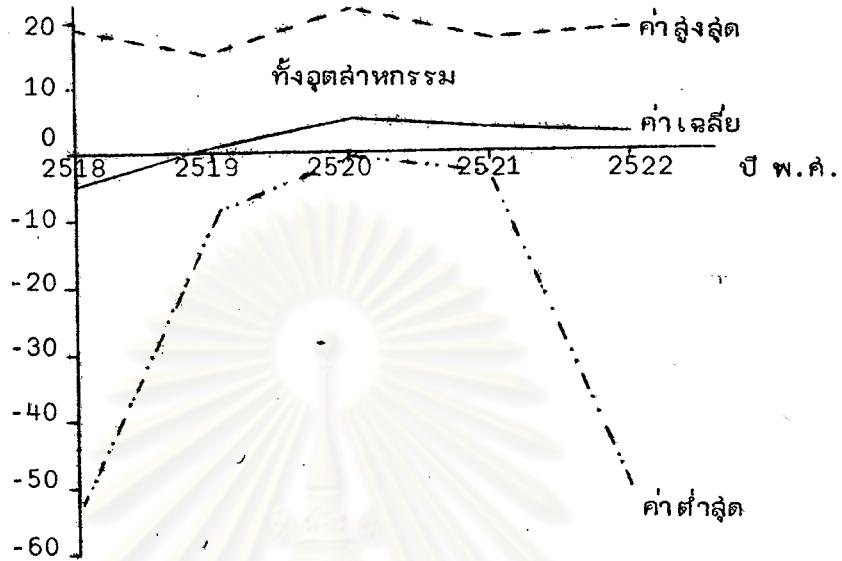

จุดสำรวจรวมขวดแก้วและภาชนะแก้ว

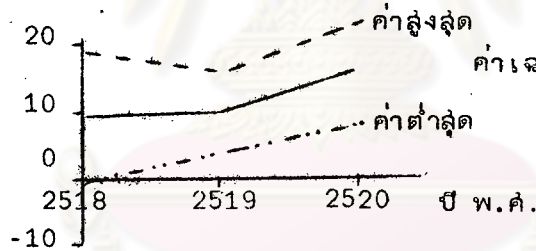

อุตสาหกรรมขวดแก้วและภาชนะแก้ว
กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีต่อสินทรัพย์ดำเนินการ (%)

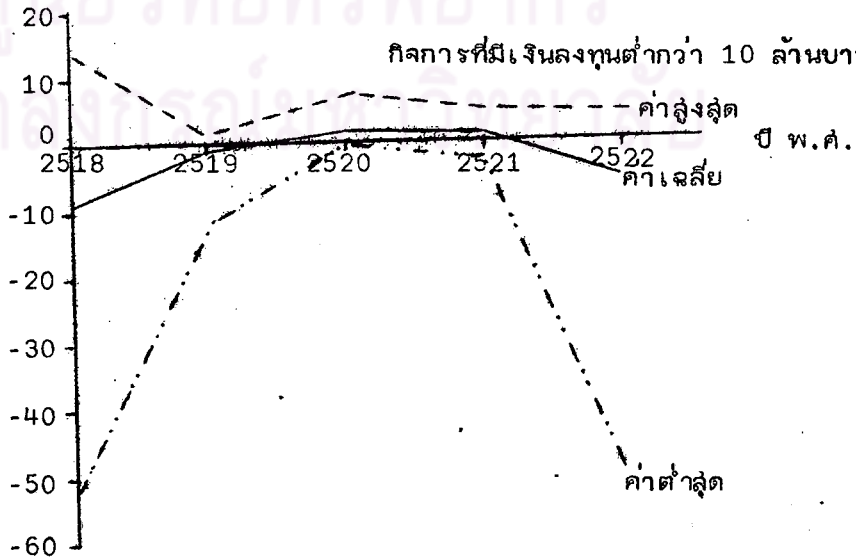

กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีต่อสินทรัพย์ดำเนินการ (%)

กิจกรรมที่มีเงินลงทุนเกิน 100 ล้านบาท

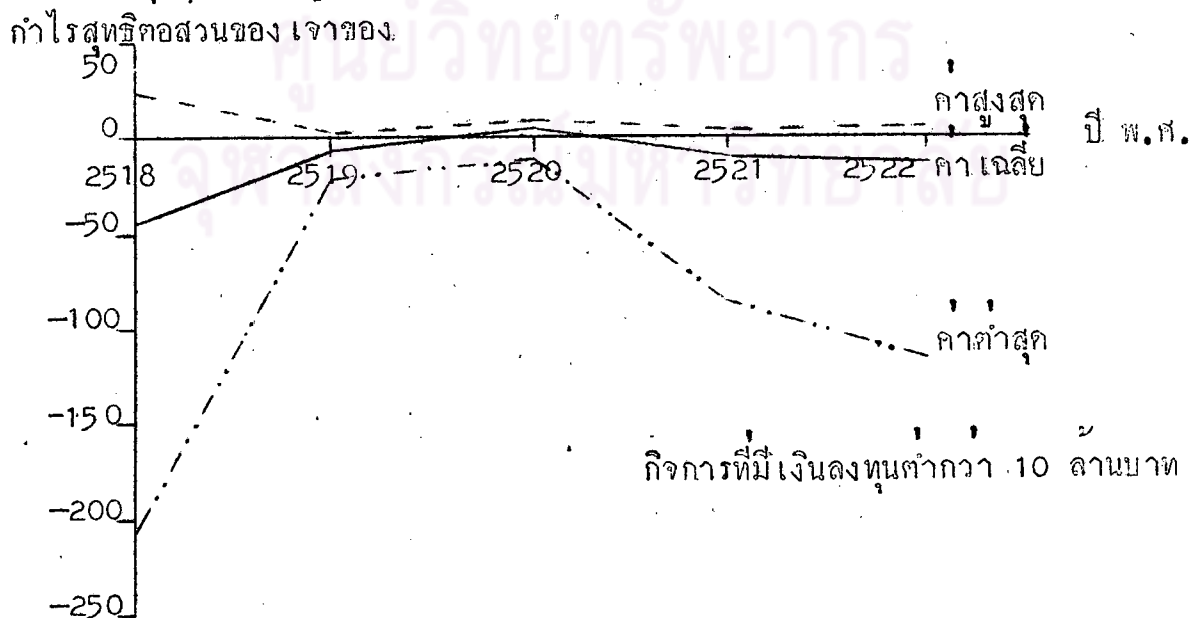
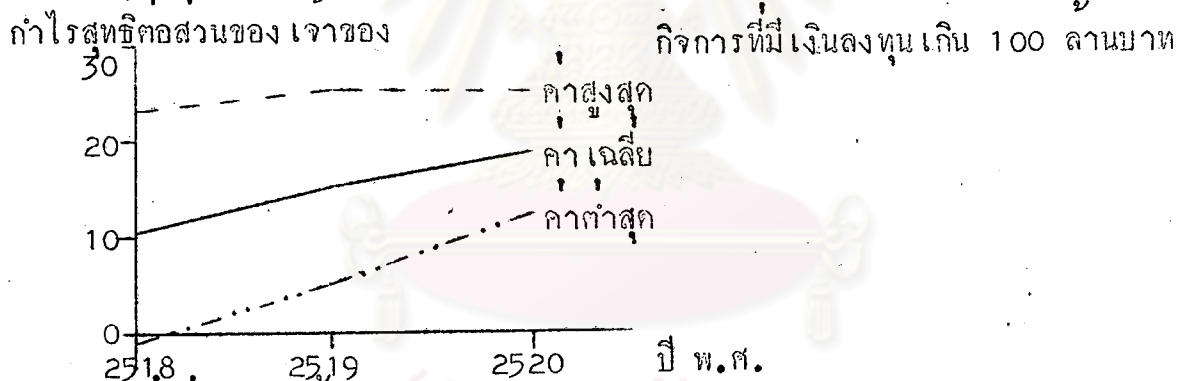
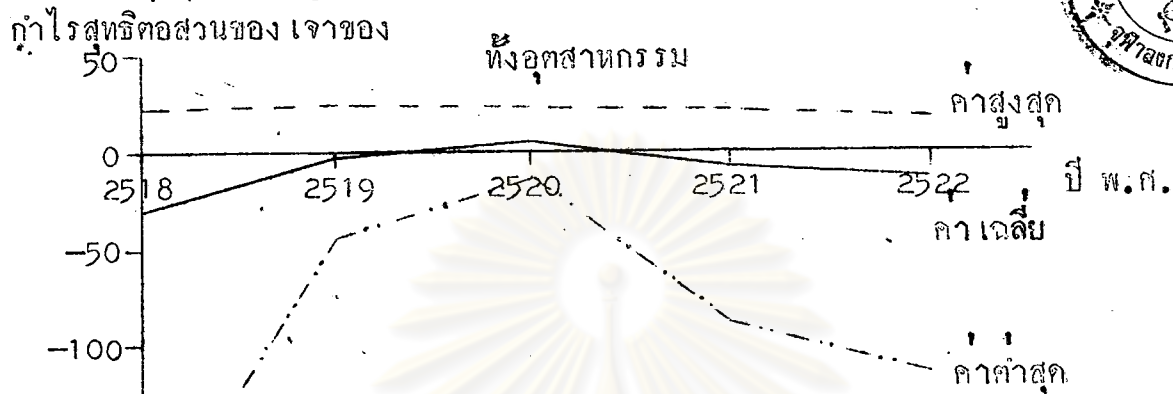
กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีต่อสินทรัพย์ดำเนินการ (%)

กิจกรรมที่มีเงินลงทุนต่ำกว่า 10 ล้านบาท

กราฟที่ 1.18

อุตสาหกรรมขุดแกวและภาชนะแกว

70 อัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมกระดาษ (ปี 2518 - 2522)

ปี	อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง						อัตราส่วนแสดงสภาพเสีย				อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน					อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร						
	อัตราส่วนหมุนเวียน (เท่า)	อัตราส่วนหมุนเวียนอย่างถึงแก่น (เท่า)	อัตราส่วนหมุนเวียนของสุทธิ (ร้อยละ)	ระยะเวลาในการหมุนเวียน (วัน)	อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (ร้อยละ)	ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (วัน)	หนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (%)	หนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมด (%)	หนี้สินระยะยาวต่อเงินลงทุนทั้งหมด (%)	ความคล่องตัวในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)	อัตราส่วนหมุนเวียน (เท่า)	ระยะเวลาในการหมุนเวียน (วัน)	อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (ร้อยละ)	อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (ร้อยละ)	อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (ร้อยละ)	กำไรเบื้องต้นต่อค่าขาย (%)	กำไรสุทธิต่อค่าขาย (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวรเงินการ (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวรเงินการ (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวรเงินการ (%)
พ.ศ. 2518	0.67	0.34	4.82	75	3.06	118	84.62	43.61	64.43	0.58	0.67	75	3.06	0.82	0.58	23.66	(2.50)	(1.44)	(1.45)	2.01	(9.35)	
พ.ศ. 2519	0.56	0.18	24.42	15	3.17	114	71.23	40.25	43.43	2.49	0.56	15	3.17	1.02	0.77	33.29	7.87	5.88	6.08	10.15	20.42	
พ.ศ. 2520	0.51	0.12	32.57	11	3.49	103	66.74	50.56	28.45	3.61	0.51	11	3.49	1.24	0.90	33.57	5.18	4.55	4.66	10.26	13.68	
พ.ศ. 2521	0.44	0.19	42.12	9	4.85	74	62.54	46.91	17.10	3.06	0.44	9	4.85	1.52	1.18	29.88	2.98	3.33	3.47	12.96	8.89	
พ.ศ. 2522	0.74	0.25	23.88	15	5.38	67	53.61	44.59	3.36	7.69	0.74	15	5.38	2.21	1.41	32.56	8.32	11.39	11.72	21.66	21.56	
2518-2522	0.59	0.20	29.28	17	4.41	86	63.03	45.76	21.46	4.47	0.59	17	4.41	1.58	1.11	31.55	5.48	6.28	6.48	14.22	15.39	

ตารางที่ 71 ส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนของอุตสาหกรรมกระจกแผ่น

	2518.	2519	2520	2521	2522	เฉลี่ย
<u>สินทรัพย์</u>						
สินทรัพย์หมุนเวียน						
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	0.32	0.51	0.51	0.79	0.49	0.56
ลูกหนี้การค้าและตัวแลกเงินรับ	41.77	13.49	10.51	13.04	17.31	15.93
สินค้าคงเหลือ	50.26	68.31	75.55	58.88	66.66	65.49
พัสดุดอกคลั่ง	5.63	14.85	11.34	14.97	10.71	12.19
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	2.02	2.84	2.09	12.32	4.83	5.83
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	100	100	100	100	100	100

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ยและแนวโน้มของการเงินของอุตสาหกรรมกระจกแผ่น

จากตารางที่ 70 หน้า 244 ซึ่งแสดงอัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมกระจกแผ่น ^{1/} ตั้งแต่ปี 2518 - 2522 และค่าเฉลี่ยของช่วง 2518 - 2522 และกราฟที่ 2.1-2.18 หน้า 252-260 ซึ่งแสดงแนวโน้มของอัตราส่วนทางการเงินแต่ละอัตราส่วน สามารถวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

ก. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (ดูตารางที่ 70 และกราฟที่ 2.1-2.6 หน้า 252-254 ประกอบ)

อุตสาหกรรมกระจกแผ่นมีสภาพคล่องค่อนข้างต่ำ เพราะมีหนี้สินหมุนเวียนสูงกว่าสินทรัพย์หมุนเวียนมาก โดยมีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนโดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 = 0.59 และมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ จาก 2518 - 2521 และอัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแก่นโดยเฉลี่ย

^{1/} เนื่องจากอุตสาหกรรมกระจกแผ่นมีผู้ผลิตเพียงรายเดียว อัตราส่วนในระดับเฉลี่ยสูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยจึงเป็นค่าเดียวกัน

ในช่วง 2518 - 2522 มีค่าเพียง 0.20 แต่การที่อุตสาหกรรมล่ามารถอยู่รอดได้ เนื่องจากล่ามารถเก็บเงินจากลูกหนี้ได้เร็วมากคือมีระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้โดยเฉลี่ยเพียง 17 วัน และมีแนวโน้มเก็บได้เร็วขึ้นด้วย มีระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังโดยเฉลี่ยเท่ากับ 86 วัน โดยมีแนวโน้มของการหมุนเวียนเร็วขึ้นมาตลอดเช่นกัน

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนโดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 เท่ากับ 0.59 โดยมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ จาก 0.67 ในปี 2518 เป็น 0.44 ในปี 2521 แต่ได้เพิ่มขึ้นเป็น 0.74 ในปี 2522 ส่วนอัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแก่นโดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 = 0.20 โดยมีแนวโน้มลดลงในแต่ละปีจาก 2518 - 2520 แล้วเพิ่มขึ้นในปี 2521 - 2522 แสดงว่าตั้งแต่ปี 2518 เป็นต้นมาจนถึงปี 2520 กิจการได้ปรับปรุงการถือสินทรัพย์หมุนเวียนที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายให้ลดลงเพื่อไม่ให้เกิดเปลืองเปล่านั้นของเงินทุนและเมื่อลดลงจนถึงระดับที่อาจจะก่อให้เกิดความเสี่ยงในการชำระหนี้ได้แล้ว กิจการก็ได้เพิ่มการถือสินทรัพย์หมุนเวียนที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายขึ้นในปี 2521 - 2522 และอาจกล่าวได้ว่าการถือสินทรัพย์หมุนเวียนของกิจการมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นโดยดูได้จากระยะเวลาการเก็บเงินจากลูกหนี้โดยเฉลี่ยและระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังโดยเฉลี่ย กล่าวคือ การเก็บเงินจากลูกหนี้ใช้เวลาโดยเฉลี่ย 17 วันในช่วง 2518 - 2522 ซึ่งนับว่าน่าพอใจเพราะเมื่อเทียบกับระยะเวลาที่กิจการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ซึ่งเป็นเวลา 30 วันและระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่การค้าให้เครดิตแก่กิจการซึ่งเป็นเวลา 30-60 วันแล้ว จะเห็นว่ากิจการมีความสามารถในการเก็บเงินจากลูกหนี้ได้ดีกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทำให้ล่ามารถนำเงินสดไปหมุนเวียนลงทุนหาผลประโยชน์ได้ก่อนที่จะต้องชำระเงินคืนเจ้าหน้าที่ แนวโน้มของระยะเวลาในการเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ลดลงเรื่อย ๆ จาก 75 วันในปี 2518 เป็น 9 วันในปี 2521 แล้วเพิ่มขึ้นในปี 2522 แต่เพิ่มไม่มากนัก คือ เพิ่มเป็น 15 วันเท่านั้น ระยะเวลาในการเก็บหนี้โดยเฉลี่ยนี้เมื่อคำนวณเป็นจำนวนรอบของการหมุนเวียนของลูกหนี้โดยเฉลี่ยจะเท่ากับ 29.28 รอบใน 1 ปี ในช่วง 2518 - 2522 สำหรับระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังมีอัตราโดยเฉลี่ย = 86 วัน และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 รอบ โดยมีแนวโน้มการหมุนเวียนเร็วขึ้น เป็นลำดับในแต่ละปีจาก 118 วันในปี 2518 เป็น 67 วันในปี 2522 หรือจาก 3.06 ครอบรอบในปี 2518 เป็น 5.38 ครอบรอบในปี 2522 แสดงว่ากิจการมีสภาพคล่องของสินค้าคงคลังดีขึ้น กล่าวคือกิจการสามารถขายสินค้าได้เร็วขึ้น ซึ่งทำให้สินค้าเปลี่ยนสภาพเป็นเงินสดหรือลูกหนี้

ได้เร็วขึ้นทั้ง ๆ ที่กิจการมีการลงทุนในสินทรัพย์คงคลังเป็นสัดส่วนสูงที่สุดของสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งหมด ตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ทำการวิเคราะห์ดังจะเห็นได้จากส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนของ อุตสาหกรรมกระดาษแผ่น (ดูตารางที่ 71 ประกอบ)

ข. อัตราส่วนแสดงสภาพเสีย (ดูตารางที่ 70 และกราฟที่ 2.7-2.10 หน้า 255-256 ประกอบ)

กิจการในอุตสาหกรรมกระดาษแผ่นใช้ทุนจากหนี้สินทั้งหมดโดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 = 63.03% โดยมีแนวโน้มที่ลดลงเรื่อย ๆ ส่วนอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมด โดยเฉลี่ยมีค่า = 45.76% และหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมดมีค่า = 21.46% สำหรับความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยของอุตสาหกรรมนี้มีแนวโน้มที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉลี่ยมีค่า = 4.47

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมโดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 ของอุตสาหกรรมนี้มีค่าเท่ากับ 63.03% โดยมีแนวโน้มที่ลดลงเรื่อย ๆ จาก 84.62% ในปี 2518 เป็น 53.61% ในปี 2522 แสดงว่าอุตสาหกรรมกระดาษแผ่นมีการใช้เงินทุนจากหนี้สินลดลงและการใช้ทุนจากเจ้าหนี้ของกิจการในอุตสาหกรรมนี้มีการใช้ทุนจากเจ้าหนี้ระยะสั้นในอัตราที่สูงกว่าเจ้าหนี้ระยะยาว ทั้งนี้เนื่องจากแหล่งเงินทุนระยะสั้น มักมีต้นทุนของเงินทุนถูกกว่าแหล่งเงินทุนระยะยาว ดังจะเห็นได้จากอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมด มีอัตราส่วนโดยเฉลี่ย = 45.76% ซึ่งแสดงว่าจากอัตราส่วนหนี้สินทั้งหมดต่อสินทรัพย์ทั้งหมด 63.03% เป็นหนี้สินหมุนเวียนถึง 45.76% ซึ่งเหลือเป็นหนี้สินระยะยาวและหนี้สินอื่นเพียง 17.27% เท่านั้น สำหรับแนวโน้มของอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดนั้นขึ้น ๆ ลง ๆ ตั้งแต่ปี 2518 - 2520 โดยมีค่าสูงที่สุดในปี 2520 แล้วมีแนวโน้มลดลงในปี 2521 - 2522 เช่นเดียวกับอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ทั้งหมดที่มีแนวโน้มลดลงแต่อย่างไรก็ตามอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดในปี 2522 ก็ยังสูงกว่าในปี 2518 แต่ก็เพียงเล็กน้อยเท่านั้น สำหรับอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมดโดยเฉลี่ยมีค่า 21.46% โดยมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ จาก 64.43% ในปี 2518 เป็น 3.36% ในปี 2522 แสดงว่ากิจการใช้เงินทุนจากการกู้ยืมระยะยาวในอัตราที่ต่ำกว่าส่วนของเจ้าของ และมีนโยบายในการใช้เจ้าหนี้ระยะยาวลดลงด้วย ทั้งนี้เนื่องจากอุตสาหกรรมกระดาษแผ่นเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเป็นจำนวนมาก และตั้งแต่ปี 2518 เป็นต้นมา กิจการมีการขยายกำลังการผลิตเพิ่มขึ้น

ซึ่งต้องลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเป็นจำนวนมาก สินทรัพย์ถาวรเป็นสินทรัพย์ที่มีไว้สำหรับหารายได้ ให้กิจการในระยะยาว หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การลงทุนในสินทรัพย์ถาวรกว่าจะได้เงินคืนลงทุน ต้องรอเป็นระยะเวลาอันยาวนานถ้ากิจการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรโดยใช้เจ้าหนี้ แม้ว่าจะเป็นเจ้าหนี้ ระยะยาวก็ตามกิจการก็อาจจะหมุนเวียนมาชำระหนี้ไม่ทัน ดังนั้นเพื่อความไม่เสี่ยงในสภาพคล่อง และเพื่อสำรองสำหรับการขยายตัวของธุรกิจ กิจการจึงเลือกวิธีหาทุนเพิ่มจากส่วนของ เจ้าของ โดยการออกหุ้นทุนเพิ่มขึ้น และในปี 2519 ได้เรียกชำระเงินค่าหุ้นให้ครบตามมูลค่าหุ้นที่จดทะเบียน ครั้งก่อน นอกจากนั้นยังได้เพิ่มทุนจดทะเบียนในปี 2520 จาก 50 ล้านบาท เป็น 100 ล้านบาท และ เรียกชำระค่าหุ้นเป็นงวด ๆ ตั้งแต่ปี 2520 จนครบในปี 2522 เมื่อดูถึงความสามารถในการจ่าย ดอกเบี้ย กิจการในอุตสาหกรรมนี้มีความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยโดยเฉลี่ย = 4.47 เท่า และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จาก 0.58 เท่าในปี 2518 เป็น 7.69 เท่าในปี 2522 ซึ่งจะเห็นได้ ว่าความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยในปี 2518 นั้นค่อนข้างต่ำ เนื่องจากในปีนั้นกิจการมีหนี้สินระยะ ยาวเป็นจำนวนมาก ทำให้ดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายชำระเจ้าหนี้มีจำนวนสูง ประกอบกับกำไรสุทธิจากการ ดำเนินงานในปีนั้นค่อนข้างต่ำ อย่างไรก็ตามความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากกิจการได้ลดหนี้สินระยะยาวมาโดยตลอด และใช้ทุนจากส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น จึงกล่าว ได้ว่าอุตสาหกรรมนี้ไม่มีความเสี่ยงจากการกู้ยืม

ค. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน (ดูตารางที่ 70 และกราฟที่ 2.1, 2.3 ถึง 2.6 และ 2.11 ถึง 2.12 หน้า 252-254 และ 257 ประกอบ)

การวัดการสินทรัพย์หมุนเวียนของอุตสาหกรรมประเภทนี้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นตั้งแต่ 2518 - 2522 ดังจะเห็นได้จากการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง ซึ่งมีการหมุนเวียนเร็วขึ้น โดยมี อัตราส่วนโดยเฉลี่ย = 4.41 รอบ และระยะเวลาในการเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ก็เร็วขึ้นตั้งแต่ 2518 - 2521 แม้ว่าในปี 2522 ระยะเวลาในการเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยก็ตาม แต่ก็ยังคงใช้เวลาโดยเฉลี่ยเพียง 17 วัน

ทางด้าน การวัดการสินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์ดำเนินงานก็นับว่ากิจการในอุตสาหกรรม นี้มีการวัดการที่ดีขึ้นมาเป็นลำดับ ดังจะเห็นได้จากอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรโดยเฉลี่ย ซึ่ง มีค่า = 1.58 รอบ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จาก 0.82 รอบในปี 2518 เป็น 2.21 รอบในปี

2522 และอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินการซึ่งมีอัตราโดยเฉลี่ย = 1.11 รอบ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปีเช่นกันจาก 0.58 รอบในปี 2518 เป็น 1.41 รอบในปี 2522 แสดงว่ากิจการในอุตสาหกรรมนี้มีการจัดสรรเงินทุนไปในการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร และสินทรัพย์ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น กล่าวคือได้มีการใช้สินทรัพย์ถาวร และสินทรัพย์ดำเนินการอย่างเต็มที่ยิ่งขึ้น

ง. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร (ดูตารางที่ 70 และกราฟที่ 2.13 ถึง 2.18 หน้า 258-260 ประกอบ)

ความสามารถในการหากำไรของกิจการในอุตสาหกรรมนี้ นอกจากจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานของฝ่ายบริหารแล้วยังขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจอีกด้วย กล่าวคือในปีใดที่ภาวะเศรษฐกิจและภาวะการก่อสร้างซบเซา ผลตอบแทนของอุตสาหกรรมจะลดลง ผลตอบแทนจากเจ้าของโดยเฉลี่ยมีอัตราสูงกว่าผลตอบแทนอื่น ๆ ดังนี้คือ ผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของโดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 มีอัตรา 15.39% ในขณะที่ผลตอบแทนจากค่าขาย ผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินการ และผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินการก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย และภาษีเงินได้โดยเฉลี่ยมีอัตรา 5.48%, 6.28%, 6.48% และ 14.22% ตามลำดับ สำหรับปี 2522 เป็นปีที่ผลตอบแทนต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นมีอัตราสูงกว่าทุกปีที่ผ่านมา (2518 - 2522)

อัตรากำไรเบื้องต้นต่อค่าขาย มีอัตราส่วนโดยเฉลี่ย = 31.55% โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 23.66% ในปี 2518 เป็น 33.57% ในปี 2520 ทั้งนี้เนื่องมาจากค่าขายเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของต้นทุนสินค้าขาย สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากเมื่อประมาณกลางปี 2519 ทางคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้อนุมัติให้มีการปรับราคาจำหน่ายกระจกแผ่นในระดับต่าง ๆ ให้สูงขึ้นอีกประมาณ 18.39% ทำให้ราคาขายของกระจกแผ่นสูงขึ้น ประกอบกับปริมาณขายได้เพิ่มขึ้นทั้งปริมาณการขายในประเทศและต่างประเทศ ทำให้ค่าขายของอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น แต่แนวโน้มของกำไรเบื้องต้นต่อค่าขายก็ได้ลดลงในปี 2521 แสดงว่าต้นทุนสินค้าขายเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของค่าขาย ทั้งนี้เป็นเพราะในปี 2521 นี้ภาวะการก่อสร้างได้ซบเซาลงเนื่องจากการขาดแคลนวัสดุก่อสร้าง ทำให้ปริมาณการจำหน่ายกระจกแผ่นในประเทศลดลง ผู้ผลิตจึงพยายามทำการส่งออกเพิ่มขึ้น แต่ราคากระจกที่ส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศนั้นต่ำกว่าราคา

ที่จำหน่ายในประเทศมาก เนื่องจากต้องแข่งขันกับตลาดในต่างประเทศ ทำให้ผู้ผลิตจำเป็นต้องตั้งราคาขายเพียงให้คุ้มกับต้นทุนคงที่เท่านั้น ค่าขายรวมจึงลดลง ส่วนปี 2522 นั้นค่าขายได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของต้นทุนสินค้าขายทำให้อัตรากำไรเบื้องต้นต่อค่าขายเพิ่มขึ้นเป็น 32.56%

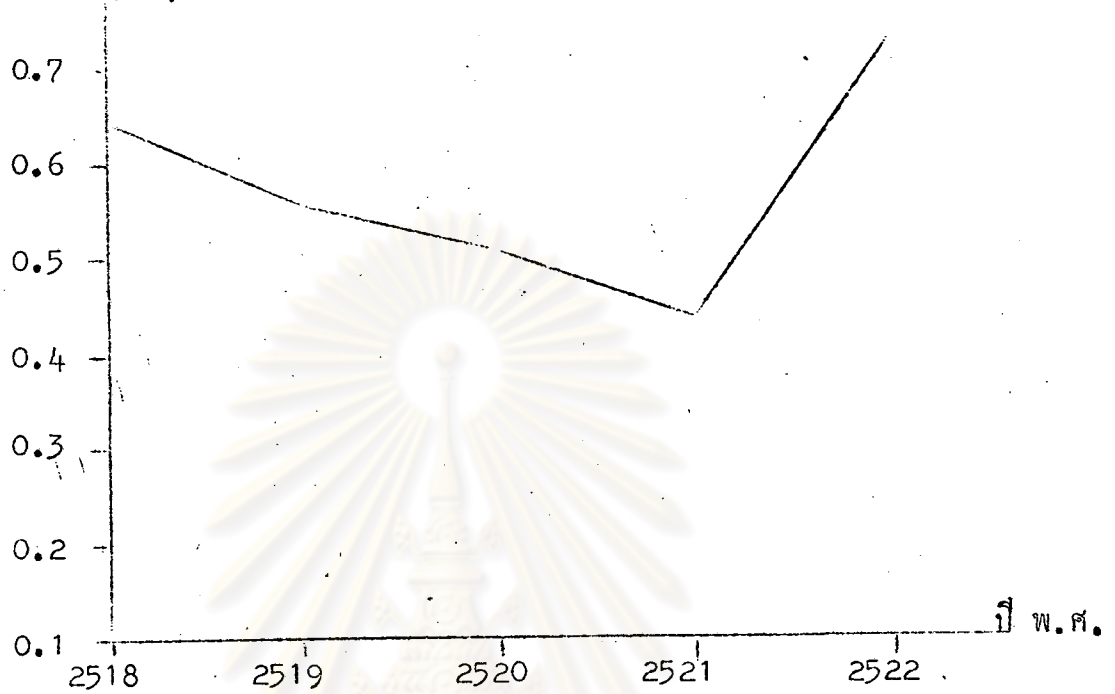
สำหรับอัตรามลตอบแทนจากค่าขายหรือกำไรสุทธิต่อค่าขายมีอัตราโดยเฉลี่ย = 5.48% โดยกิจการดำเนินงานขาดทุนในปี 2518 หรือมีอัตรากำไรสุทธิต่อค่าขายเท่ากับ (2.50)% ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากอัตรากำไรเบื้องต้นต่อค่าขายในปี 2518 มีระดับค่อนข้างต่ำ อันเกิดจากภาวะน้ำมันขึ้นราคาทำให้ต้นทุนการผลิตสูง นอกจากนี้ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในปี 2518 ก็มีจำนวนสูงเมื่อเทียบกับค่าขาย สาเหตุใหญ่เกิดจากกิจการได้ทำการรีโอเตาเก่าออกเพื่อเปลี่ยนเตาใหม่ ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในช่วงหยุดผลิตจำนวนมาก ตลอดจนดอกเบี้ยจ่ายที่เกิดจากการกู้ยืมเงินจากเจ้าหนี้มีจำนวนมาก อย่างไรก็ตามกิจการก็สามารถดำเนินงานให้พ้นจากการขาดทุนพร้อมทั้งมีผลกำไรในปี 2519 โดยมีอัตรามลตอบแทนจากค่าขายเท่ากับ 7.87% แต่แล้วแนวโน้มของอัตรามลตอบแทนจากค่าขายก็ได้ลดลงเรื่อย ๆ ในปี 2520 และ 2521 ทั้ง ๆ ที่อัตรากำไรเบื้องต้นต่อค่าขายในปี 2520 มีแนวโน้มสูงขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตลอดจนค่าใช้จ่ายที่เกิดจากผลกระทบจากช่วงปี 2520 มีจำนวนสูงกว่าปีที่ผ่านมาจึงแสดงถึงการบริหารค่าใช้จ่ายในปี 2520 มีประสิทธิภาพต่ำกว่าปี 2519 ส่วนในปี 2521 นั้น ด้วยเหตุที่อัตรากำไรเบื้องต้นต่อค่าขายลดลงจึงทำให้อัตรากำไรสุทธิต่อค่าขายลดลงด้วย แต่ในปี 2522 แนวโน้มของอัตรากำไรสุทธิต่อค่าขายกลับเพิ่มขึ้นจากปี 2521 อย่างเห็นได้ชัดเป็น 8.32% ซึ่งสูงกว่า 4 ปีที่ผ่านมาด้วย เมื่อพิจารณาอัตรากำไรเพิ่มขึ้นของกำไรสุทธิต่อค่าขาย และอัตรากำไรเบื้องต้นต่อค่าขายในปี 2522 นี้จะเห็นว่าอัตรากำไรสุทธิต่อค่าขายเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของอัตรากำไรเบื้องต้นต่อค่าขาย จึงแสดงว่าอัตรากำไรสุทธิต่อค่าขายในการดำเนินงานตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ และดอกเบี้ยจ่ายต่อค่าขายลดลงในปี 2522

สำหรับอัตรามลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมและสินทรัพย์ดำเนินงานโดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 มีอัตราใกล้เคียงกันคือเท่ากับ 6.28% และ 6.48% ตามลำดับ โดยมีแนวโน้มในแต่ละปีเหมือนกับอัตรามลตอบแทนจากค่าขาย ส่วนอัตรามลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและ

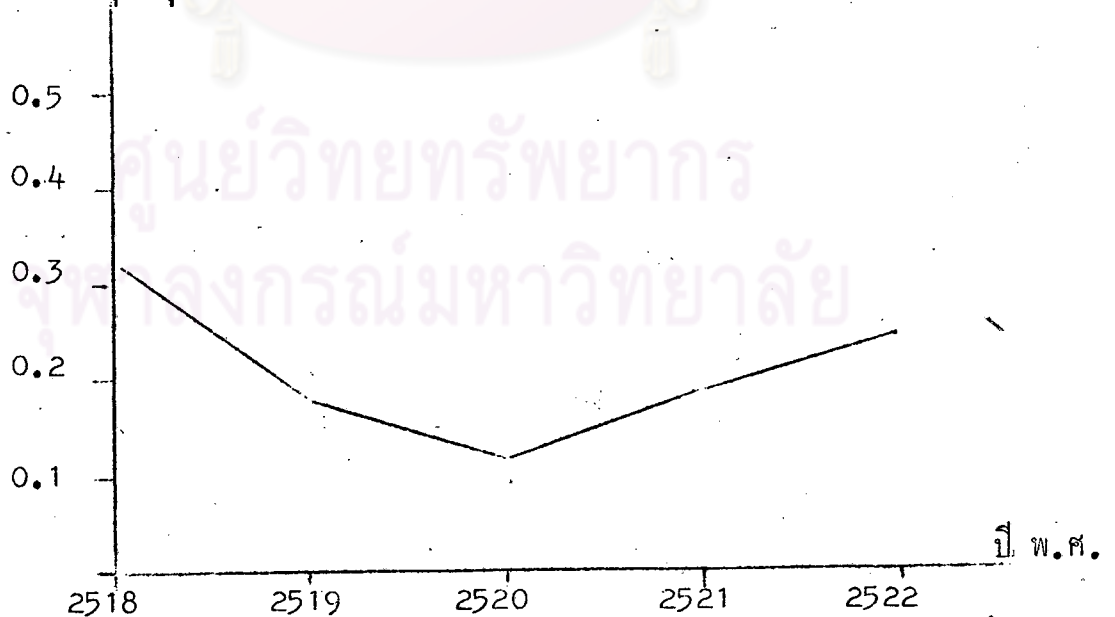
ภาษีเงินได้โดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 มีอัตราใกล้เคียงกับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้
 เจ้าของ โดยเฉลี่ย คือ มีค่า 14.22% และ 15.39% ตามลำดับ โดยอัตราผลตอบแทนจาก
 สินทรัพย์ค่าเงินการก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปีจาก 2.01%
 ในปี 2518 เป็น 21.66% ในปี 2522 แสดงถึงประสิทธิภาพของการใช้เงินลงทุนในสินทรัพย์
 ค่าเงินการว่ามีประสิทธิภาพดีขึ้นมาโดยตลอดสามารถให้ผลตอบแทนสูงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะในปี
 2522 นั้นนับว่าค่อนข้างสูงมาก ส่วนอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้เจ้าของนั้นมีแนวโน้มไปในทาง
 เดียวกับผลตอบแทนจากค่าขาย กล่าวคือ มีแนวโน้มขึ้น ๆ ลง ๆ โดยแบ่งได้เป็น 3 ช่วงคือ
 ช่วงแรกอัตราส่วนในปี 2519 สูงขึ้นจากปี 2518 ช่วงที่ 2 เริ่มลดในปี 2520 และลดลงมาก
 ขึ้นในปี 2521 แต่ก็ยังสูงกว่าปี 2518 และช่วงที่ 3 เพิ่มขึ้นในปี 2522

จากอัตราผลตอบแทนต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นแสดงว่าอุตสาหกรรมกระจกแผ่นมี
 ประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความสามารถในการหากำไรในปี 2522 ดีกว่าทุกปีที่ผ่านมา
 (ในช่วงที่วิเคราะห์) ทั้ง ๆ ที่ต้นทุนค่าวัสดุดิบ ค่าเชื้อเพลิง ค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายในการ
 ขนส่ง ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ มีแนวโน้มสูงขึ้นตลอดเวลา อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการขาดแคลน
 น้ำมัน และการขึ้นราคาน้ำมันซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกที่ธุรกิจไม่สามารถควบคุมได้ และโดยเฉพาะ
 อย่างยิ่งในปี 2522 มีปัญหาภาวะเงินตึงเกิดขึ้นในระบบการเงินของประเทศไทย ซึ่งกระทบ
 กระเทือนต่ออุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ มากมาย แต่การที่อุตสาหกรรมกระจกแผ่นมีความ
 สามารถในการหากำไรได้ดีมากในปี 2522 นี้จึงแสดงถึงความสามารถของฝ่ายจัดการในการบริหาร
 งานให้ยืนหยัดอยู่ได้ในภาวะเศรษฐกิจที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการลงทุน อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรม
 กระจกแผ่นเป็นอุตสาหกรรมผูกขาดในประเทศ ความแน่นอนของรายได้ย่อมมีมากกว่าอุตสาหกรรม
 ประเภทอื่น ๆ ที่มีคู่แข่งมากมาย ดังนั้นผลตอบแทนของอุตสาหกรรมจึงมักมีความแน่นอนและมี
 ระดับที่ค่อนข้างน่าพอใจ

อุตสาหกรรมกระจกแผ่น
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า) กราฟที่ 2.1

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแกม (เท่า) กราฟที่ 2.2

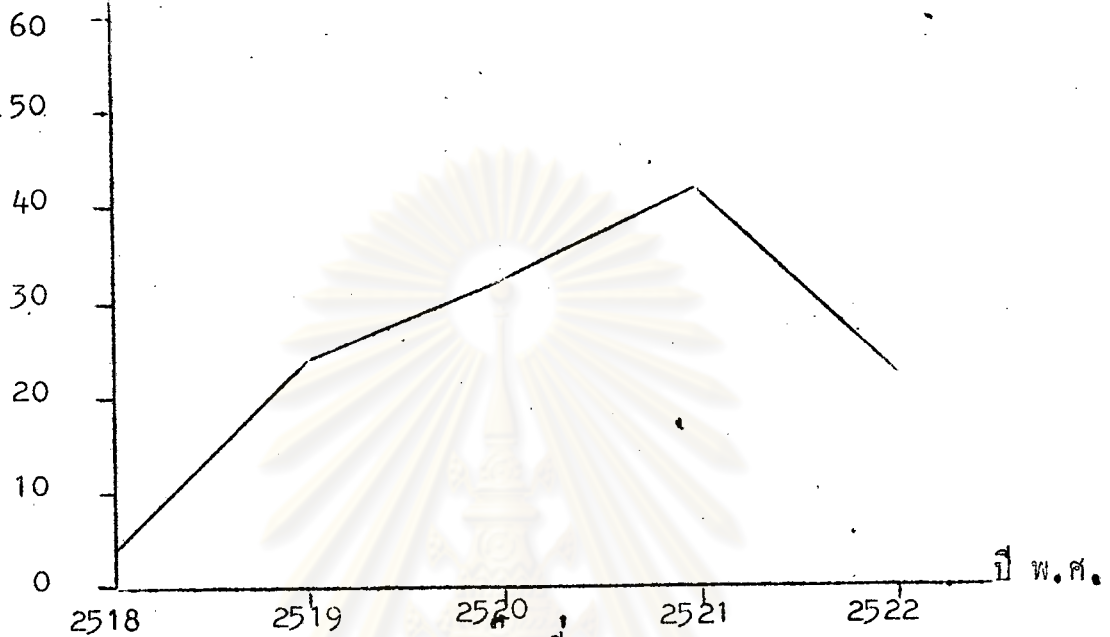

หมายเหตุ เนื่องจากอุตสาหกรรมกระจกแผ่นมีผู้ผลิตเพียงรายเดียว อัตราส่วนใน
ระดับ เดียวสูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยจึง เป็นค่าเดียวกัน

อุตสาหกรรมกระจกแผ่น

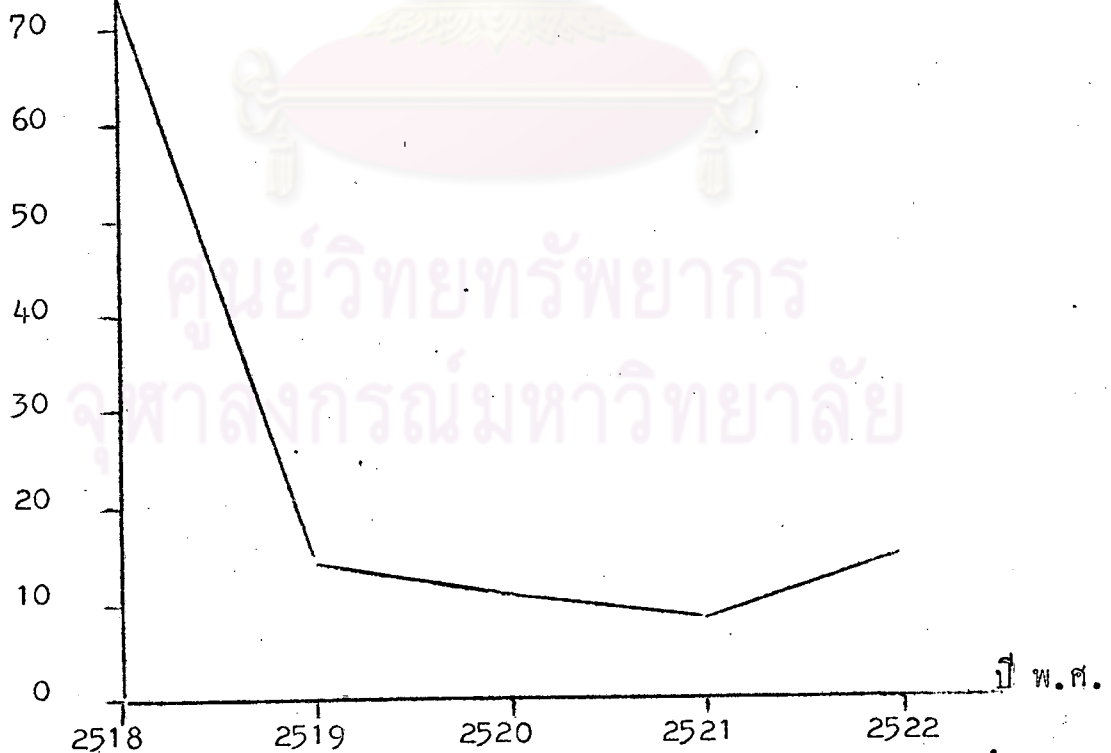
กราฟที่ 2.3

อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (รอบ)

กราฟที่ 2.4

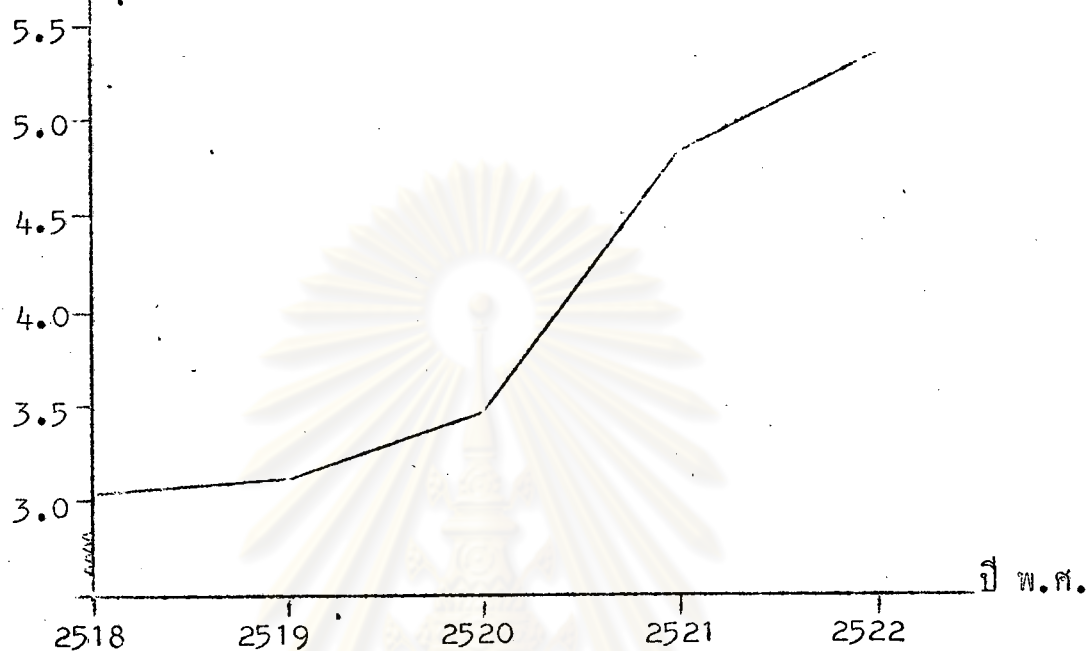
ระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้ (วัน)

หมายเหตุ เนื่องจากอุตสาหกรรมกระจกแผ่นมีผู้ผลิตเพียงรายเดียว อัตราส่วนใน
ระดับเฉลี่ยสูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยจึง เป็นค่าเดียวกัน

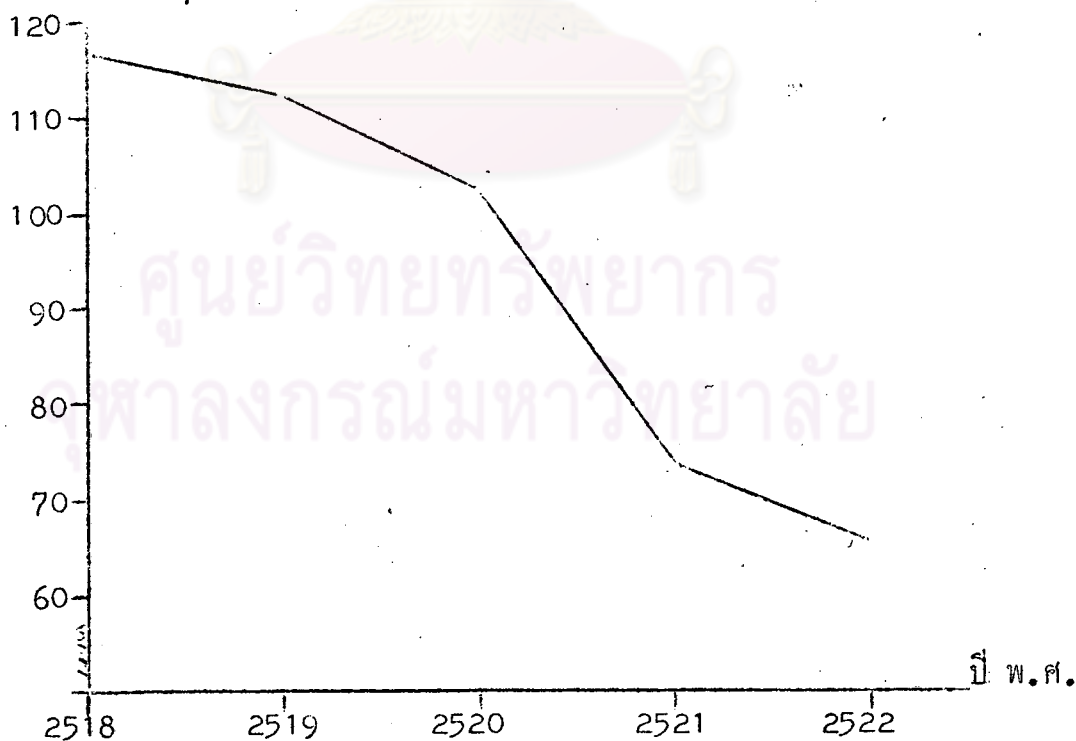
อุตสาหกรรมกระจกแผ่น
กราฟที่ 2.5

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (รอบ)

กราฟที่ 2.6

ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (วัน)

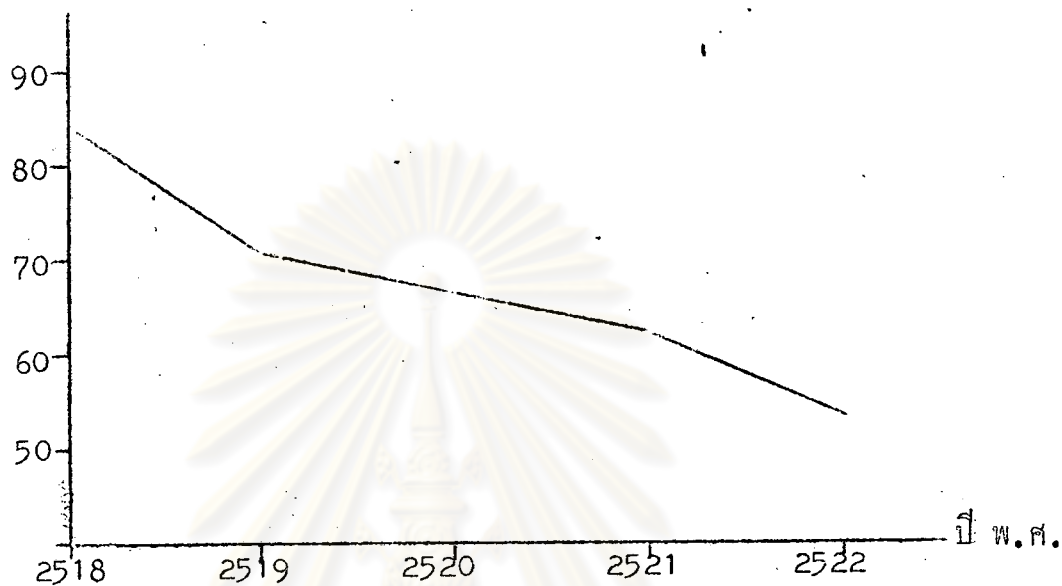

หมายเหตุ เนื่องจากอุตสาหกรรมกระจกแผ่นมีผู้ผลิตเพียงรายเดียว อัตราส่วนใน
ระดับเฉลี่ยสูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยจึงเป็นค่าเดียวกัน

อุตสาหกรรมกระจกแผ่น

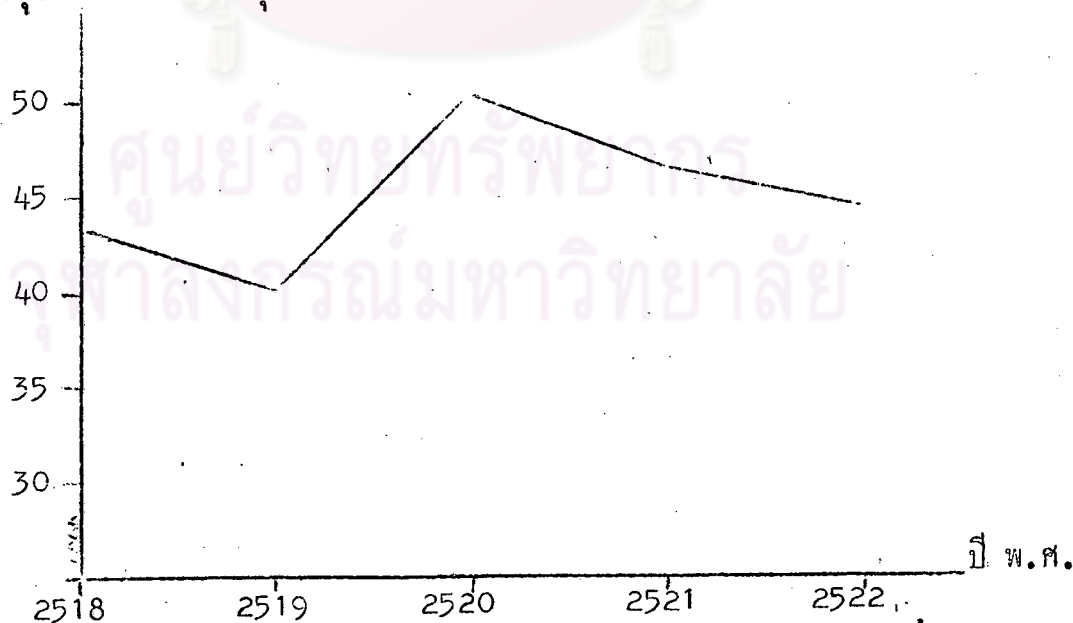
กราฟที่ 2.7

หนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (%)

กราฟที่ 2.8

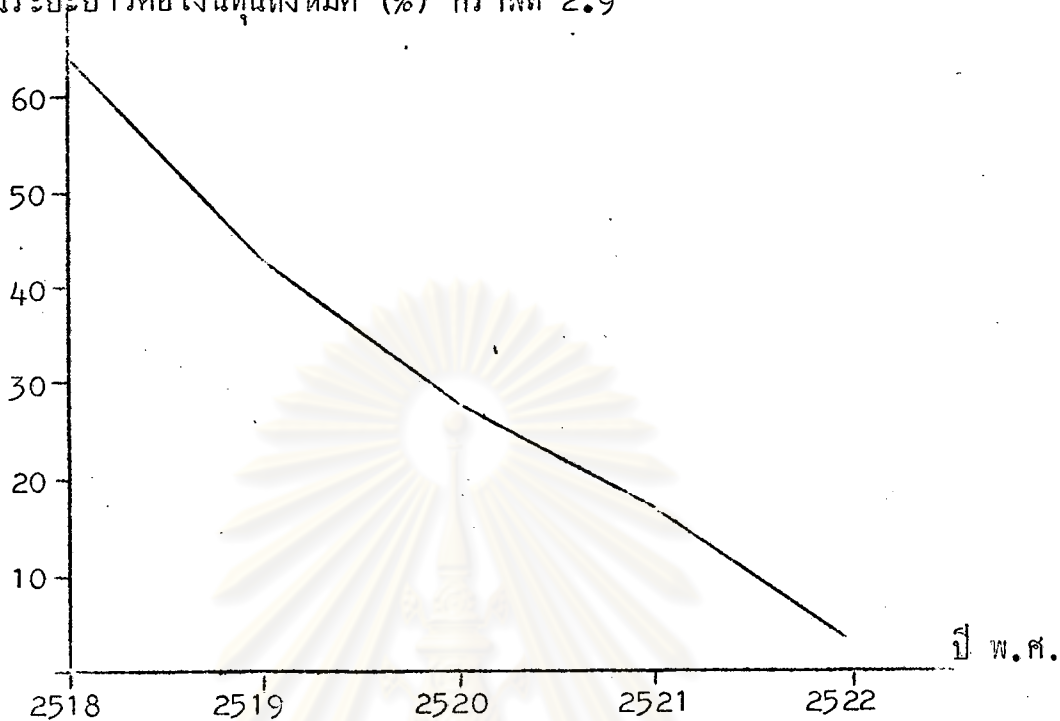
หนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมด (%)

หมายเหตุ เนื่องจากอุตสาหกรรมกระจกแผ่นมีผู้ผลิตเพียงรายเดียว อัตราส่วนในระดับเฉลี่ยสูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยจึงเป็นค่าเดียวกัน

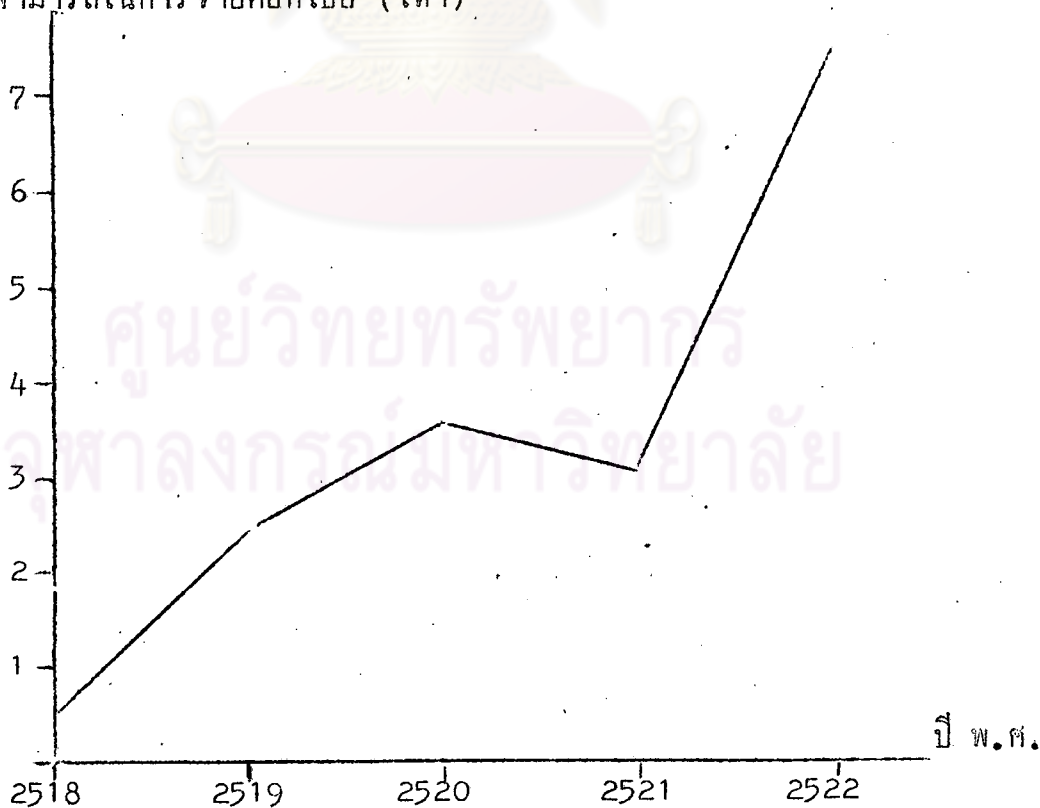
อุตสาหกรรมกระจกแผ่น

หนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมด (%) กราฟที่ 2.9

กราฟที่ 2.10

ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)

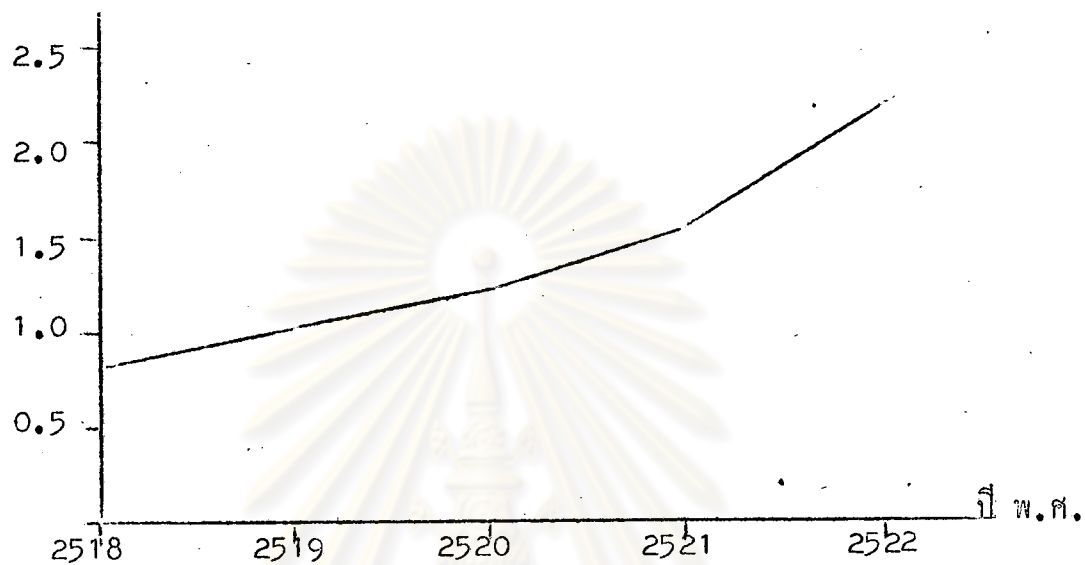

หมายเหตุ เนื่องจากอุตสาหกรรมกระจกแผ่นมีผู้ผลิตเพียงรายเดียว อัตราส่วนในระดับเฉลี่ยสูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยจึงเป็นค่าเดียวกัน

อุตสาหกรรมกระจกแผ่น

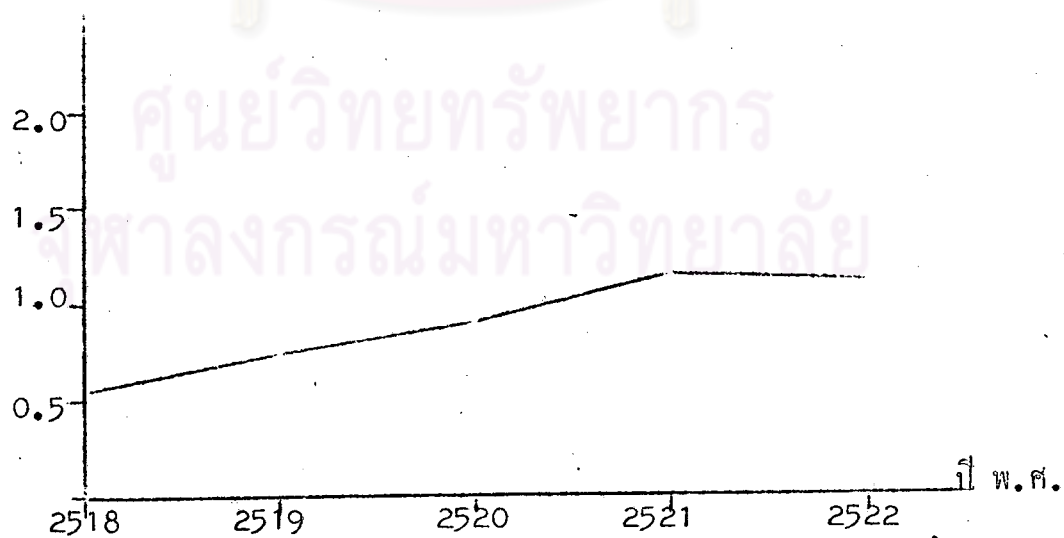
กราฟที่ 2.11

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (รอบ)

กราฟที่ 2.12

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินการ (รอบ)

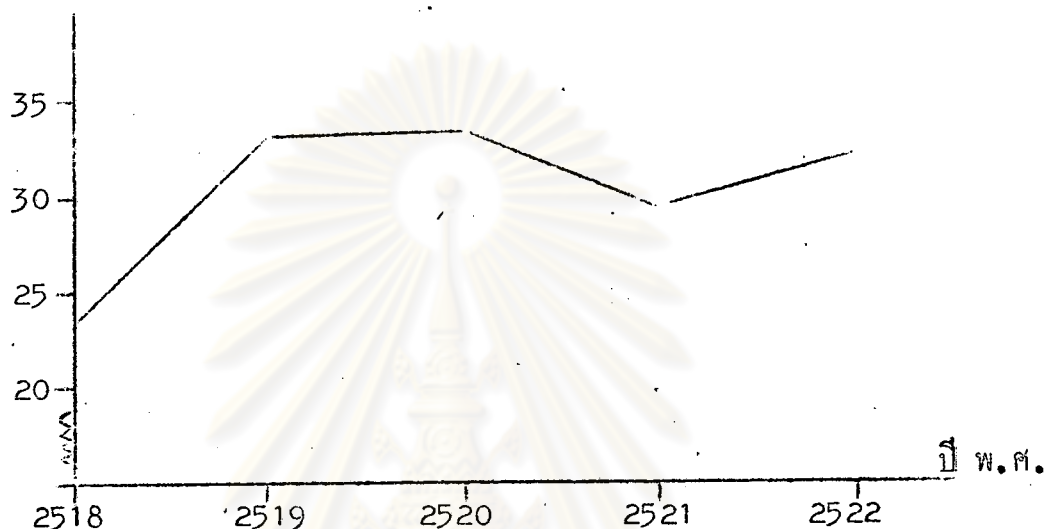
หมายเหตุ เนื่องจากอุตสาหกรรมกระจกแผ่นมีผู้ผลิตเพียงรายเดียว อัตราส่วนใน
ระดับเฉลี่ยสูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยจึงเป็นค่าเดียวกัน

อุตสาหกรรมกระจกแผ่น

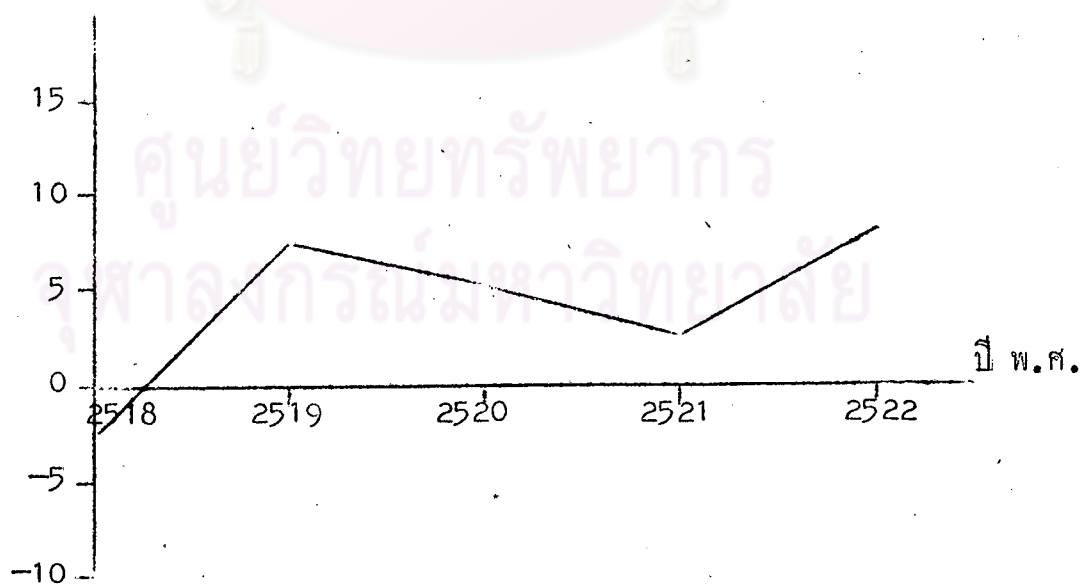
กราฟที่ 2.13

กำไรเบื้องต้นต่อคาขาย (%)

กราฟที่ 2.14

กำไรสุทธิต่อคาขาย (%)

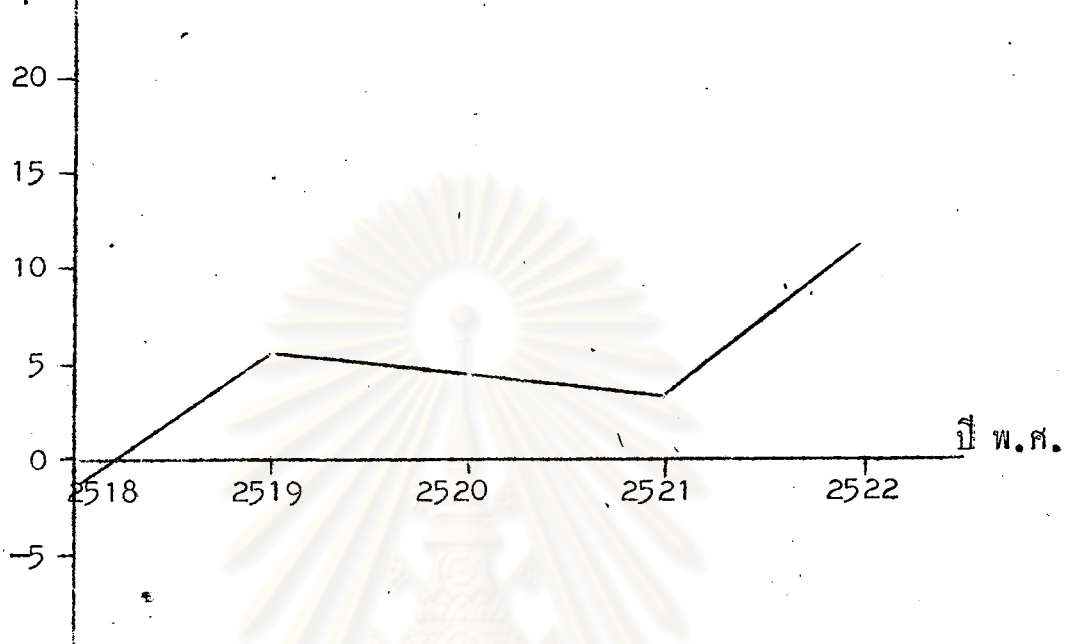

หมายเหตุ เนื่องจากอุตสาหกรรมกระจกแผ่นมีผู้ผลิตเพียงรายเดียว อัตราส่วนใน
ระดับเฉลี่ยสูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยจึง เป็นค่าเดียวกัน

อุตสาหกรรมกระจกแผ่น

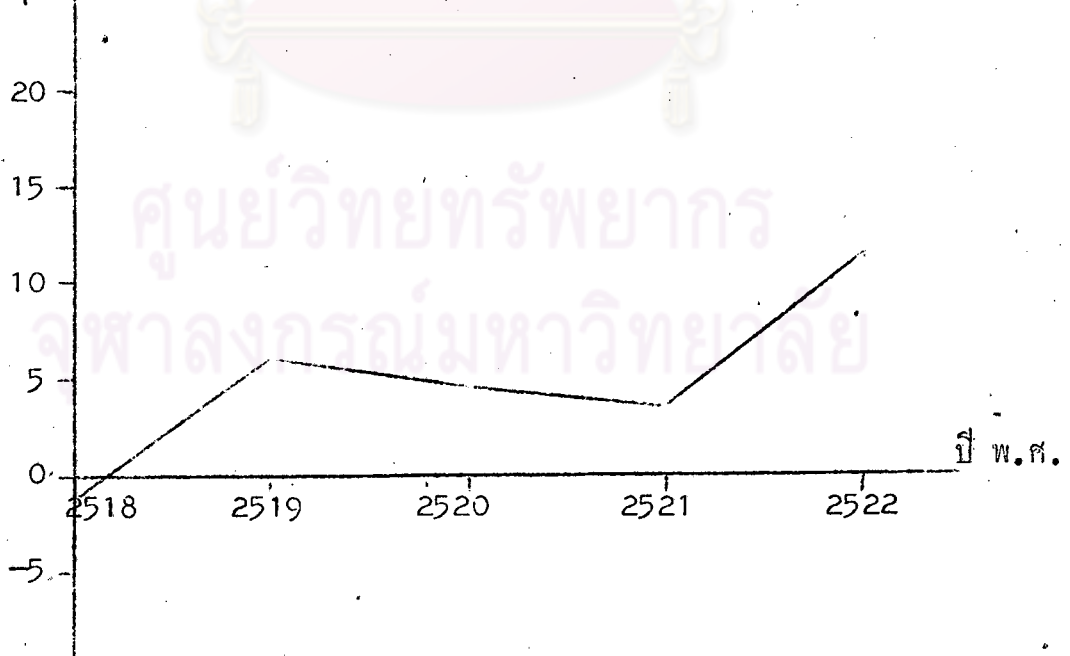
กราฟที่ 2.15

กำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (%)

กราฟที่ 2.16

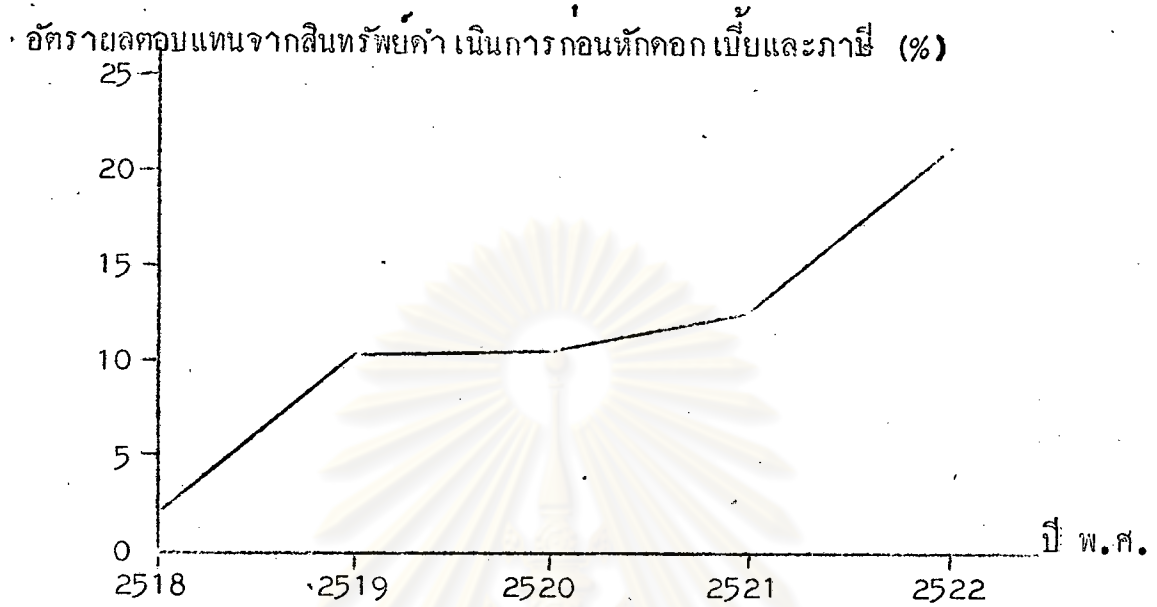
กำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ค่าเงินการ (%)

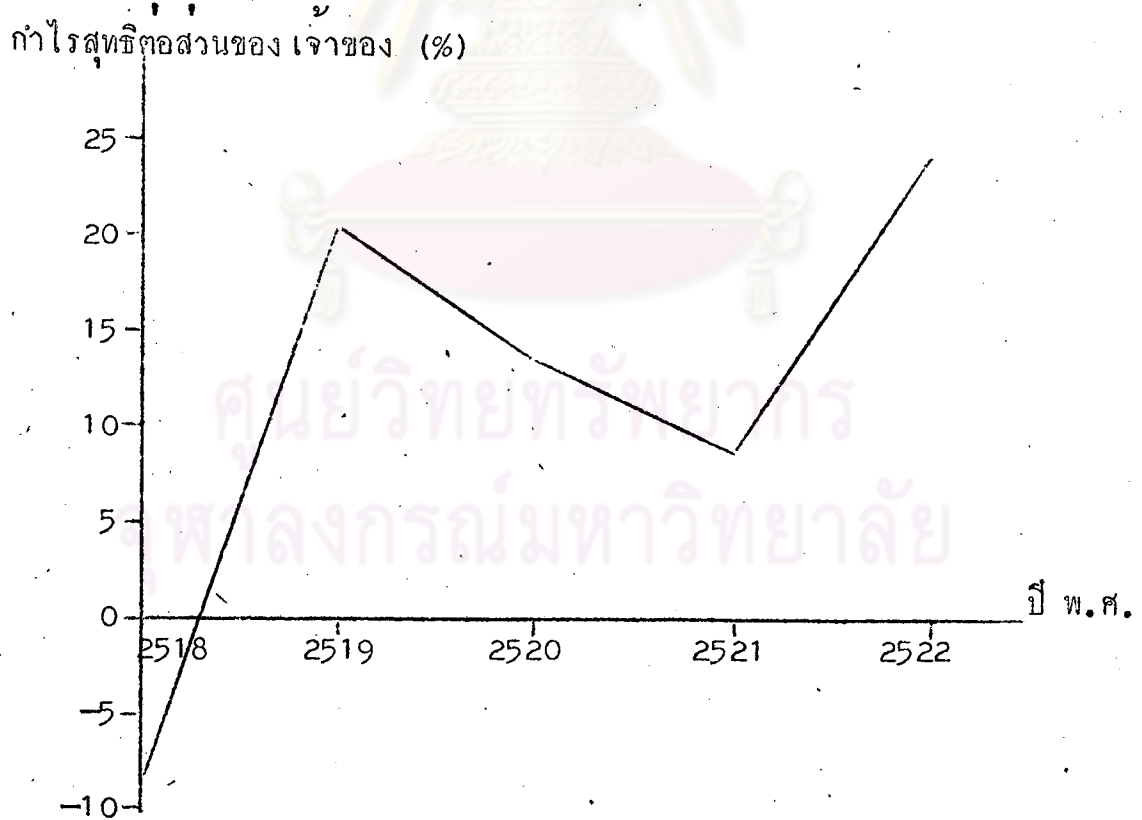
หมายเหตุ เนื่องจากอุตสาหกรรมกระจกแผ่นมีผู้ผลิตเพียงรายเดียว อัตราส่วนใน
ระดับเฉลี่ยสูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยจึง เป็นค่าเดียวกัน

อุตสาหกรรมกระจกแผ่น

กราฟที่ 2.17

กราฟที่ 2.18

หมายเหตุ เนื่องจากอุตสาหกรรมกระจกแผ่นมีผู้ผลิตเพียงรายเดียว อัตราส่วนใน
ระดับเฉลี่ยสูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยจึง เป็นค่าเดียวกัน

72 อัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมสุบรรมภัณฑ์ในฮ่องกง (0 2519 - 2522)

อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง						อัตราส่วนแสดงสภาพแข็ง				อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน					อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร					
อัตราส่วนหมุนเวียน (เท่า)	อัตราส่วนหมุนเวียนของค้างเกิน (เท่า)	อัตราส่วนการหมุนเวียนของลูกหนี้ (รอบ)	ระยะเวลาในการหมุนเวียนหนี้ (วัน)	อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (รอบ)	ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (วัน)	หนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (%)	หนี้สินหมุนเวียนต่อเงินคงทุนทั้งหมด (%)	หนี้สินระยะยาวต่อเงินคงทุนทั้งหมด (%)	ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)	อัตราส่วนหมุนเวียน (เท่า)	ระยะเวลาในการหมุนเวียนหนี้ (วัน)	อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (รอบ)	อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (รอบ)	อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (รอบ)	กำไรเบื้องต้นต่อค่าขาย (%)	กำไรสุทธิต่อค่าขาย (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวรต่อราคาขาย (%)
2.03	0.40	4.57	79	1.33	271	55.96	16.30	47.39	(3.74)	2.03	79	1.33	0.71	0.39	16.38	(29.13)	(8.47)	(11.31)	(8.95)	(19.23)
1.71	0.20	4.86	74	0.99	362	75.55	24.12	67.78	(20.16)	1.71	74	0.99	0.67	0.30	(30.39)	(80.34)	(19.12)	(24.37)	(23.22)	(78.21)
1.58	0.09	10.00	36	0.65	553	88.27	34.83	81.99	(7.58)	1.58	36	0.65	1.12	0.37	7.54	(35.27)	(10.55)	(12.93)	(11.26)	(89.94)
0.94	0.09	6.89	52	1.16	311	127.76	58.29	166.55	(16.57)	0.94	52	1.16	1.27	0.42	(74.95)	(114.67)	(40.99)	(48.62)	(45.86)	(147.68)
1.40	0.14	7.19	54	0.99	390	98.29	40.22	109.51	(13.31)	1.40	54	0.99	1.05	0.38	(32.16)	(75.43)	(24.23)	(29.33)	(27.26)	(103.62)

ตารางที่ 73 ส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนของอุตสาหกรรมอุปโภคบริโภคในฮ่องกง

	2519	2520	2521	2522	เฉลี่ย (WEIGHTED AVERAGE)
<u>สินทรัพย์</u>					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	0.09	0.01	0.05		0.03
ลูกหนี้การค้าและตัวเงินรับ	19.25	11.92	5.43	9.49	9.73
สินค้าคงเหลือ	80.09	88.02	94.26	90.37	90.04
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	0.57	0.05	0.26	0.14	0.20
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	100	100	100	100	100

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ยและแนวโน้มทางการเงินของอุตสาหกรรมอุปโภคบริโภคในฮ่องกง

จากตารางที่ 72 หน้า 261 ซึ่งแสดงอัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมอุปโภคบริโภคในฮ่องกง ตั้งแต่ปี 2519 - 2522 ^{1/} และค่าเฉลี่ยของช่วง 2519 - 2522 และกราฟที่ 3.1-3.18 หน้า 269-277 สามารถวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

ก. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (ดูตารางที่ 72 และกราฟที่ 3.1-3.6 หน้า 269-271 ประกอบ)

อุตสาหกรรมอุปโภคบริโภคในฮ่องกงมีสภาพคล่องค่อนข้างต่ำและมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ จากปี 2519 - 2522 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนโดยเฉลี่ยมีค่า = 1.40 ส่วนอัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแก่นมีค่า = 0.14 ซึ่งต่ำมาก ทั้งนี้เนื่องจากอุตสาหกรรมนี้ถือสินค้าคงคลังไว้ในระดับสูงมาก แต่สินค้าคงคลังที่ถือไว้เป็นสินค้าที่หมุนเวียนยาก จึงมีระยะเวลาการหมุนเวียนของ

^{1/} เนื่องจากอุตสาหกรรมอุปโภคบริโภคในฮ่องกงมีผู้ผลิตเพียงรายเดียว ดังนั้นอัตราส่วนทางการเงินในระดับเฉลี่ย ระดับสูงสุด และระดับต่ำสุด ของอุตสาหกรรมจึงเป็นค่าเดียวกัน

สินค้าคงคลังโดยเฉลี่ยนานถึง 390 วัน สำหรับระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้โดยเฉลี่ยใช้เวลาประมาณ 54 วัน

อัตราล้วนทุนหมุนเวียนโดยเฉลี่ยในช่วง 2519 - 2522 มีค่าเท่ากับ 1.40 และมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ จาก 2.03 ในปี 2519 เป็น 0.94 ในปี 2522 และอัตราล้วนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแก่นโดยเฉลี่ยในช่วง 2519 - 2522 มีค่า 0.14 ซึ่งต่ำมากก็มีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ จาก 0.40 ในปี 2519 เป็น 0.09 ในปี 2522 จะเห็นว่าในทุกปีอัตราล้วนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแก่นต่ำกว่าอัตราล้วนทุนหมุนเวียนมาก แสดงว่าสินทรัพย์หมุนเวียนประกอบด้วยสินค้าคงคลังในสัดส่วนที่สูง นอกจากนี้เมื่อดูถึงระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังควบคู่กับอัตรากาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง จะพบว่าระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังของอุตสาหกรรมใช้เวลานานมาก กล่าวคือ อัตราล้วนโดยเฉลี่ยในช่วง 2519 - 2522 มีค่าถึง 390 วัน ทำให้อัตรากาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังโดยเฉลี่ยมีค่าเพียง 0.99 รอบ และแนวโน้มของระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จาก 271 วันในปี 2519 เป็น 553 วันในปี 2521 แล้วลดลงเหลือ 311 วันในปี 2522 การที่ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังนานขึ้น ๆ โดยเฉพาะในปี 2521 ซึ่งใช้เวลาหมุนเวียนนานถึง 553 วันนั้น เนื่องจากกิจการถือสินค้าคงคลังไว้เป็นจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี และสินค้าคงคลังที่ถือไว้เพิ่มขึ้นนี้เกิดขึ้นเนื่องจากสินค้าไม่เป็นที่นิยมของตลาด อุตสาหกรรมนี้เพิ่งเริ่มเกิดขึ้นในประเทศเมื่อปี 2518 มานี้เอง ซึ่งนับว่ายังอยู่ในขั้นเริ่มต้น จึงมีปัญหาทางด้านกรรมวิธีการผลิต เทคนิคการผลิต ตลอดจนการขาดแคลนช่างฝีมือที่มีความชำนาญทำให้คุณภาพของสินค้าที่ผลิตได้ไม่ดีเท่าที่ควร กล่าวคือต่ำกว่าไม่ทันทานตั้ง เช่นสินค้าที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี 2521 และ 2522 กิจการขาดการตรวจสอบคุณภาพของสินค้าก่อนนำออกจำหน่ายก็ยิ่งทำให้สินค้าขาดความเชื่อถือยิ่งขึ้น แต่เหตุที่สินค้าคงคลังหมุนเวียนเร็วขึ้นในปี 2522 เนื่องจากกิจการลดปริมาณการผลิตลงเพื่อให้สอดคล้องกับปริมาณการขายที่ลดลง อันสืบเนื่องมาจากปัญหาคุณภาพของสินค้า ทำให้ปริมาณสินค้าคงคลังลดลงได้ แต่ในขณะที่ต้นทุนสินค้าขายก็ได้เพิ่มสูงขึ้นทำให้ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังลดลงจากปี 2521 ทางด้านระยะเวลาในการเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้มีอัตราล้วนโดยเฉลี่ย = 54 วัน และอัตรากาการหมุนเวียนของลูกหนี้โดยเฉลี่ย = 7.19 รอบ โดยระยะเวลาการหมุนเวียนของลูกหนี้ลดลงเรื่อย ๆ จาก 79 วันในปี 2519 เป็น 36 วันในปี 2521 แล้วเพิ่มขึ้นเป็น 52 วันในปี 2522 แสดงว่ากิจการมีความสามารถ

ในการเก็บหนี้ที่อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างน่าพอใจ เพราะเก็บหนี้ได้เร็วขึ้น และเมื่อเทียบกับระยะเวลาที่ต้องจ่ายเงินค่าซื้อวัตถุดิบให้เจ้าหนี้ซึ่งมีระยะเวลาประมาณ 60 วันก็นับว่าใกล้เคียงกัน ส่วนในปี 2522 ซึ่งเกิดภาวะเงินตึงขึ้นในระบบการเงินของประเทศทำให้ลูกหนี้ชำระเงินให้กิจการช้าลงบ้าง

เมื่อดูถึงส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียน (ดูตารางที่ 73 ประกอบ) พบว่าสินทรัพย์หมุนเวียนที่กิจการถือไว้มากที่สุดได้แก่สินค้าคงคลัง ซึ่งมีสัดส่วนของการถือโดยเฉลี่ยในช่วง 2519 - 2522 = 90.04% และมีแนวโน้มของการลงทุนในสินค้าคงคลังเพิ่มขึ้นมาตลอดจาก 80.09% ในปี 2519 เป็น 90.37 ในปี 2522 สินทรัพย์หมุนเวียนที่ถือไว้มากอันดับรองลงไปคือ ลูกหนี้การค้า ซึ่งมีสัดส่วนโดยเฉลี่ย = 9.73% ดังนั้นแม้ว่าการหมุนเวียนของลูกหนี้จะเร็วขึ้นแต่สินค้าคงคลังซึ่งถือไว้มากที่สุดนั้นใช้เวลากการหมุนเวียนเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือลูกหนี้นานมาก สภาพคล่องของกิจการจึงไม่สู้ดีนัก และมีสภาพคล่องลดลงมาโดยลำดับ

ข. อัตราส่วนแสดงสภาพเสี่ยง (ดูตารางที่ 72 และกราฟที่ 3.7-3.10 หน้า 272-273 ประกอบ)

อุตสาหกรรมอุปโภคบริโภคในท้องตลาดลงมีการใช้ทุนจากเจ้าหนี้ค่อนข้างสูง และมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยมีอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมโดยเฉลี่ยในช่วง 2519 - 2522 = 98.29% อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดเท่ากับ 40.22% และอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมดมีค่าโดยเฉลี่ยสูงมากถึง 109.51% ทางด้านความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยอาจกล่าวได้ว่าอุตสาหกรรมนี้ไม่มีความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยจากผลกำไรเลย ดังจะเห็นได้จากอัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยโดยเฉลี่ยในช่วง 2519 - 2522 ซึ่งมีค่า (13.31) เท่า

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของอุตสาหกรรมมีอัตราส่วนโดยเฉลี่ยในช่วง 2519 - 2522 = 98.29% ซึ่งนับว่าสูงมาก โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จาก 55.96% ในปี 2519 เป็น 127.76% ในปี 2522 แสดงว่ากิจการใช้ทุนจากเจ้าหนี้สูงกว่าเจ้าของเพิ่มขึ้นทุกปี สำหรับหนี้สินของอุตสาหกรรมนี้ประกอบด้วยหนี้สินหมุนเวียนและหนี้สินระยะยาวในอัตราที่ค่อนข้างใกล้เคียงกัน กล่าวคือ อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดโดยเฉลี่ยในช่วง 2519 - 2522 = 40.22% ซึ่งแสดงว่าอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินลงทุนทั้งหมดโดยเฉลี่ย = 58.07% อัตราส่วน

หนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จาก 16.30% ในปี 2519 เป็น 58.29% ในปี 2522 และอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินลงทุนทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยในช่วง 2519 - 2522 = 109.51% โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เช่นกัน จาก 47.39% ในปี 2519 เป็น 166.55% ในปี 2522 จะเห็นว่าอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินลงทุนทั้งหมดในปี 2522 นั้นสูงมากจนเกิน 100% แสดงว่ากิจการดำเนินงานขาดทุนจนเกินทุน ซึ่งนับว่าเสี่ยงมาก เพราะถ้ากิจการยังมีผลการดำเนินงานที่ขาดทุนต่อไปโดยที่กิจการไม่หาทุนเพิ่มด้วยการเพิ่มทุนจากเจ้าของโดยการออกหุ้นเพิ่มแล้ว กิจการก็อาจจะต้องประสบปัญหาทางด้านสภาพคล่อง เพราะอาจจะหาเงินมาชำระหนี้ไม่ทัน เนื่องจากเงินที่ลงทุนในสินทรัพย์เกือบทั้งหมดได้มาจากเจ้าหนี้ทั้งสิ้น และในโครงสร้างของเงินทุนที่เสี่ยงเช่นนี้ เจ้าหนี้ก็อาจจะไม่ให้เงินกู้ยืมเพิ่มขึ้นอีก เมื่อกิจการขาดเงินทุนสำหรับการดำเนินงานและขาดสภาพคล่องก็ไม่สามารถดำเนินงานต่อไปได้ และอาจจะถูกฟ้องล้มละลายได้ เมื่อพิจารณาถึงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย พบว่าอัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยโดยเฉลี่ยในช่วง 2519 - 2522 มีค่าเท่ากับ (13.31) เท่า แสดงว่ากิจการไม่มีความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยจากผลกำไรของกิจการเลย ทั้ง ๆ ที่กิจการมีภาระที่จะต้องจ่ายดอกเบี้ยจำนวนมาก เนื่องจากกิจการก่อหนี้ไว้มาก สำหรับแนวโน้มของความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยในช่วง 2519 - 2522 นั้น ขึ้น ๆ ลง ๆ แต่ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยในปี 2522 มีแนวโน้มลดลงจากปี 2521 ดังนั้นเมื่อพิจารณาความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยประกอบกับอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งแสดงถึงการใช้ทุนจากหนี้สินสูงกว่าเจ้าของมากตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นก็แสดงว่ากิจการอยู่ในภาวะที่เสี่ยงมาก

ค. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน (ดูตารางที่ 72 และกราฟที่ 3.1, 3.3 - 3.6 และ 3.11 ถึง 3.12 หน้า 269-271 และ 274 ประกอบ)

การวัดการสินทรัพย์หมุนเวียนของกิจการในอุตสาหกรรมนี้มีประสิทธิภาพค่อนข้างต่ำ และมีแนวโน้มลดลงเป็นลำดับตั้งแต่ปี 2519 - 2522 ดังจะเห็นได้จากอัตราส่วนทุนหมุนเวียนโดยเฉลี่ยซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.40 มีแนวโน้มลดลงมาเป็นลำดับจากปี 2519 - 2522 และสินค้าคงคลัง ซึ่งเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีสัดส่วนสูงที่สุดได้ใช้เวลาในการหมุนเวียนเปลี่ยนเป็นเงินสด หรือลูกหนี้ นานมาก โดยเฉลี่ยใช้เวลาถึง 390 วันในช่วง 2519 - 2522 แม้ว่าระยะเวลาในการเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้จะใช้เวลาโดยเฉลี่ยเพียง 54 วัน และมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี 2519 - 2521 ซึ่ง

หมายความว่ากิจการในอุตสาหกรรมเก็บเงินจากลูกหนี้ได้เร็วขึ้นก็ตาม แต่สินทรัพย์หมุนเวียนของอุตสาหกรรมนี้ประกอบด้วยลูกหนี้เพียงส่วนน้อยเท่านั้นเมื่อเทียบกับสินค้าคงคลัง ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าความสามารถในการจัดการสินทรัพย์หมุนเวียนของอุตสาหกรรมอุปโภคบริโภคทั่วในห้วงทดลองอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

ทางด้านจัดการสินทรัพย์ถาวร และสินทรัพย์ดําเนินการนั้น การหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์ดําเนินการมีอัตราการหมุนเวียนโดยเฉลี่ยในช่วง 2519 - 2522 เท่ากับ 1.05 รอบ และ 0.38 รอบตามลำดับ โดยอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จากปี 2519 - 2522 ยกเว้นปี 2520 ซึ่งลดต่ำจากปี 2519 เล็กน้อย แสดงว่าการจัดการสินทรัพย์ถาวรของกิจการในอุตสาหกรรมดีขึ้นมาเป็นลำดับ กล่าวคือ การตัดสรรเงินลงทุนไปในสินทรัพย์ถาวรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งเมื่อถึงยอดขายและยอดสินทรัพย์ถาวรแล้วจะพบว่ายอดขายเพิ่มขึ้นแทบทุกปียกเว้นปี 2520 ส่วนสินทรัพย์ถาวรนั้นได้ลดลงทุกปีเนื่องจากการตัดค่าเสื่อมราคา จึงทำให้อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรเพิ่มขึ้น ส่วนแนวโน้มของอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดําเนินการนั้นลดลงในปี 2520 จากปี 2519 แล้วเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจนถึงปี 2522 ซึ่งแสดงว่าปี 2520 มีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดําเนินการต่ำที่สุด อย่างไรก็ตามแม้ว่าอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดําเนินการจะมีแนวโน้มสูงขึ้นในปี 2521 และ 2522 แต่อัตราส่วนโดยเฉลี่ยก็ยังคงอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ เป็นการแสดงว่าการลงทุนในสินทรัพย์ทั้งหมดที่ใช้ในการหาผลประโยชน์ของกิจการไม่ได้ก่อให้เกิดรายได้ในระดับที่น่าพอใจ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าสินทรัพย์ส่วนหนึ่งของกิจการไม่ได้ใช้ประโยชน์เต็มที่ในการหารายได้ ซึ่งหมายถึงการเกิดการเปลืองเปล่าของเงินทุน

ง. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร (ดูตารางที่ 72 และกราฟที่ 3.13-3.18 หน้า 275-277 ประกอบ)

ความสามารถในการหากำไรของกิจการในอุตสาหกรรมอุปโภคบริโภคทั่วในห้วงทดลองอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ เนื่องจากโดยเฉลี่ยแล้วกิจการประสบผลขาดทุนตั้งแต่ในขั้นเบื้องต้น กล่าวคือ ต้นทุนสินค้าขายมีจำนวนสูงกว่าค่าขาย ซึ่งหมายถึงการขาดทุนเบื้องต้น และจากการขาดทุนเบื้องต้นนี้ย่อมนำไปสู่การขาดทุนสุทธิเพราะกิจการไม่มีกำไรเบื้องต้นจะไปชดเชย ค่าใช้จ่ายในการดําเนินงานตลอดจนดอกเบี้ยที่เกิดจากการกู้ยืมเงินมาลงทุนได้ และจากการขาดทุนสุทธินี้เอง ทำให้อัตราผลตอบแทน

จากค่าขาย อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมและสินทรัพย์ดําเนินการตลอดจนอัตราผลตอบแทนจาก ส่วนของเจ้าของมีค่าติดลบทั้งหมด ดังจะเห็นได้จากอัตรากําไร เบื้องต้นต่อค่าขาย อัตราผลตอบแทน จากค่าขาย อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดําเนินการ อัตราผล ตอบแทนจากสินทรัพย์ดําเนินการก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ และอัตราผลตอบแทนจากส่วน ของเจ้าของ โดยเฉลี่ยในช่วง 2519 - 2522 มีค่าเท่ากับ (32.16)%, (75.43)%, (24.23)%, (29.33)%, (27.26)% และ (103.62)% ตามลำดับ ซึ่งหมายถึงนอกจากจะไม่มีผลกําไรเพื่อ ใ้เป็นแหล่งเงินทุนสำหรับดําเนินงานต่อไปแล้ว ยังต้องนำส่วนของเจ้าของมาชดเชยส่วนขาดทุน อีกด้วย

อัตรากําไรเบื้องต้นต่อค่าขาย มีอัตราส่วนโดยเฉลี่ยในช่วง 2519 - 2522 = (32.16)% โดยมีแนวโน้มขึ้น ๆ ลง ๆ แต่มีค่าสูงสุดในปี 2519 คือ มีค่า 16.38% แล้วลดลงอย่างมากในปี 2520 เป็น (30.39)% ทั้งนี้เนื่องจากต้นทุนสินค้าขายเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการลดลงของค่าขาย การที่ค่าขายในปี 2520 ลดลง เนื่องจากสินค้าไม่ล้เป็นที่ยอมรับของผู้ใช้ เพราะอุปกรณ์แก้วที่ใช้ในห้อง ทดลองวิทยาศาสตร์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ เช่น อังกฤษ อเมริกานั้น ล้วนมีคุณภาพดีกว่า และอยู่ ในตลาดมานานแล้ว แม้ว่าจะมีราคาสูงกว่าแต่ผู้ใช้ก็นิยมมากกว่า กระทั่งในปี 2521 กําไรเบื้องต้น ต่อค่าขาย ได้ดีกลับสูงขึ้นจนพ้นจากการขาดทุนและมีกําไรในอัตรา 7.54% เนื่องจากกิจการได้ ควบคุมให้ต้นทุนสินค้าขายลดลงพร้อมทั้งที่พยายามปรับปรุงให้ค่าขายเพิ่มขึ้นด้วย แต่ในปี 2522 กําไร เบื้องต้นต่อค่าขายได้ลดลงอีกจนต่ำกว่าในปี 2520 กล่าวคือลดลงเหลือ (74.95)% ทั้งนี้เนื่องจาก ภาวะเศรษฐกิจและการเงินในประเทศไม่เอื้ออำนวยแก่การลงทุนธุรกิจและอุตสาหกรรมประเภท ต่าง ๆ ได้ประสบปัญหาตาม ๆ กันจากปัญหาน้ำมันขาดแคลนและน้ำมันขึ้นราคา ทำให้ต้นทุนการผลิต เพิ่มขึ้นมาก ประกอบกับกิจการเองได้ประสบปัญหาเกี่ยวกับเทคนิคการผลิตและช่างฝีมือจึงทำให้ อัตรากําไรเบื้องต้นต่อค่าขายลดต่ำลงเช่นนั้น อัตรากําไรสุทธิต่อค่าขายหรืออัตราผลตอบแทนจากค่าขาย อัตรากําไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม อัตรากําไรสุทธิต่อสินทรัพย์ดําเนินการ อัตรากําไรก่อนหักดอกเบี้ย จ่ายและภาษีเงินได้ต่อสินทรัพย์ดําเนินการ และอัตรากําไรสุทธิต่อส่วนของเจ้าของ โดยเฉลี่ยในช่วง 2519 - 2522 ต่างก็มีค่าติดลบ กล่าวคือ มีค่า (75.43)%, (24.23)%, ( )% และ (103.62)% ตามลำดับ โดยมีแนวโน้มเช่นเดียวกับอัตรากําไรเบื้องต้นต่อค่าขาย กล่าวคือ สูงที่สุดใน ปี 2519 และมีแนวโน้มต่ำที่สุดในปี 2522 และเป็นที่น่าสังเกตว่าในบรรดาอัตราผลตอบแทนต่าง ๆ

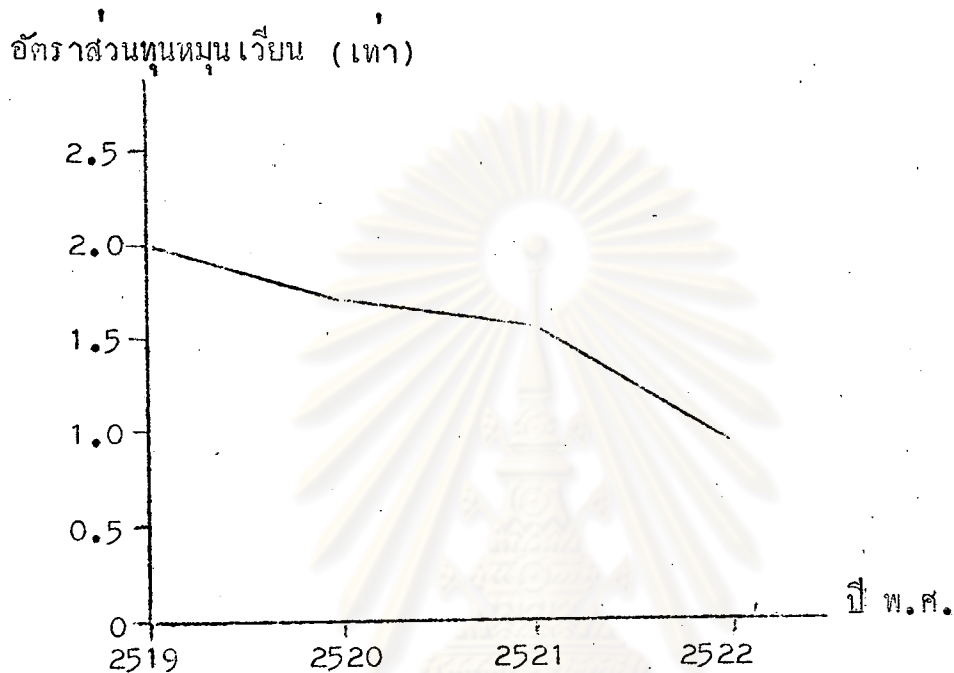
เหล่านี้อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นหรืออัตรากำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่าติดลบมากที่สุด คือมีค่า (103.62)% ซึ่งแสดงว่ากิจการใช้เงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นไปลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ ตลอดจนบริหารงานในด้านต่าง ๆ อย่างไม่มีประสิทธิภาพเลย ทำให้หนี้ออกจากผู้ลงทุนจะไม่ได้รับผลตอบแทนจากทุนที่ลงไปแล้ว ผู้ลงทุนยังไม่ได้รับทุนคืนด้วย เนื่องจากขาดทุนสะสมจนเกินทุนที่ลงไปนั่นเอง

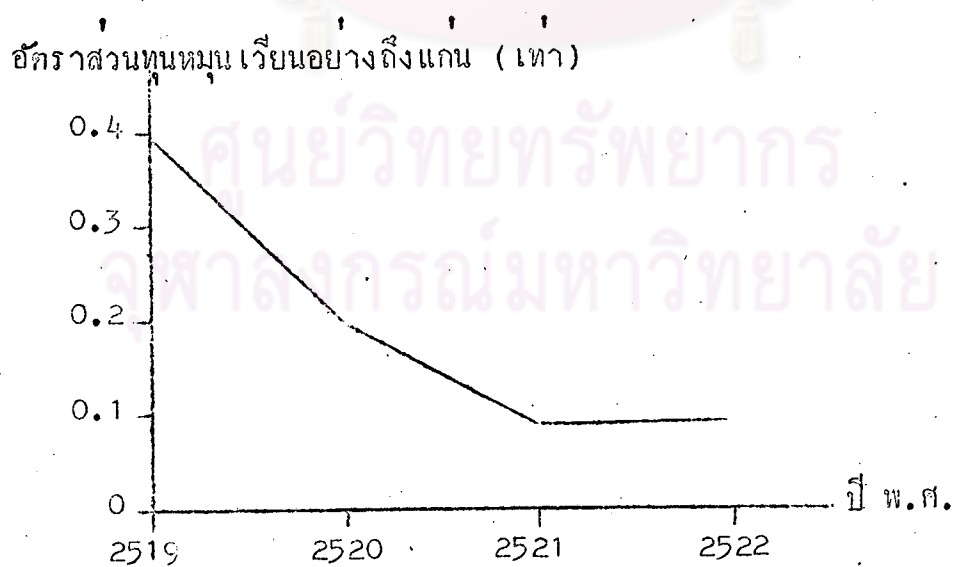
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อุตสาหกรรมอุปกรณ์แก้วในหนองคาย

กราฟที่ 3.1

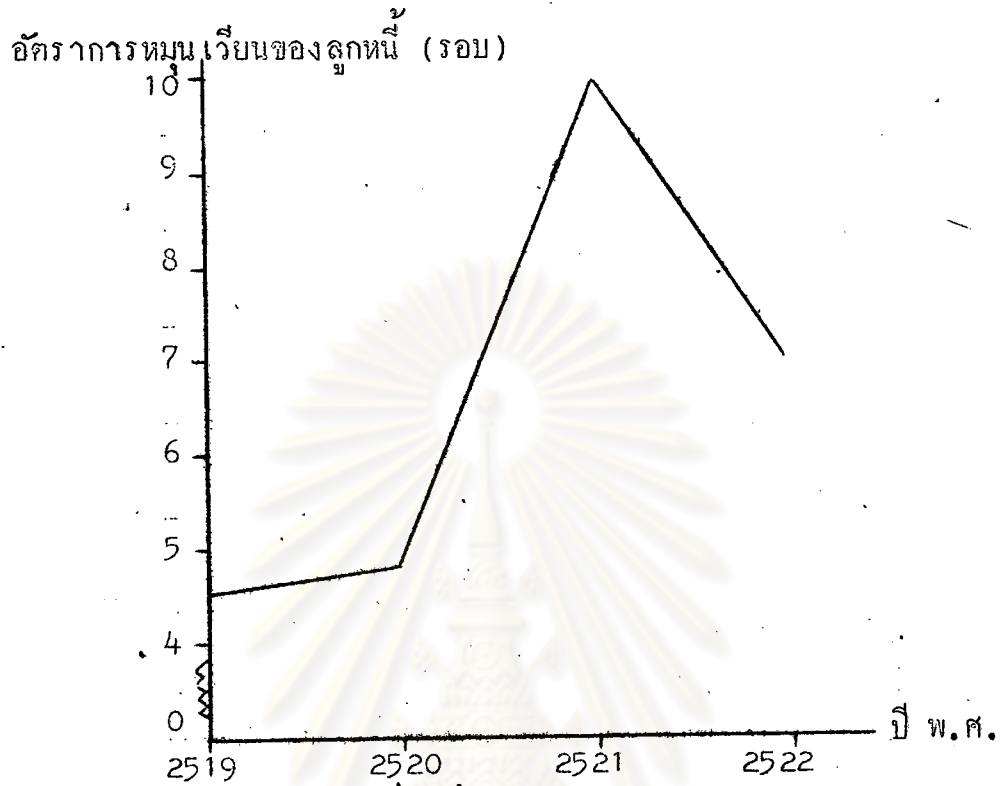

กราฟที่ 3.2

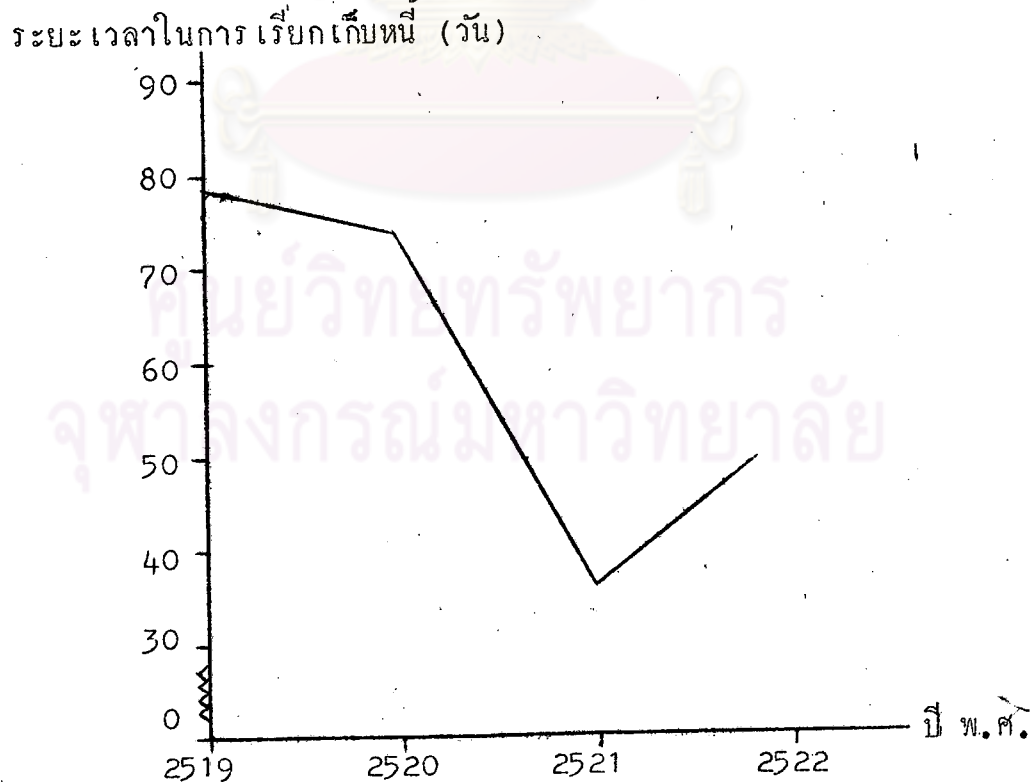

หมายเหตุ เนื่องจากอุตสาหกรรมแก้วในหนองคาย มีผู้ผลิตเพียงรายเดียว
อัตราส่วนในระบับเฉลี่ยสูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยจึง เป็นค่าเดียวกัน

กราฟที่ 3.3

กราฟที่ 3.4

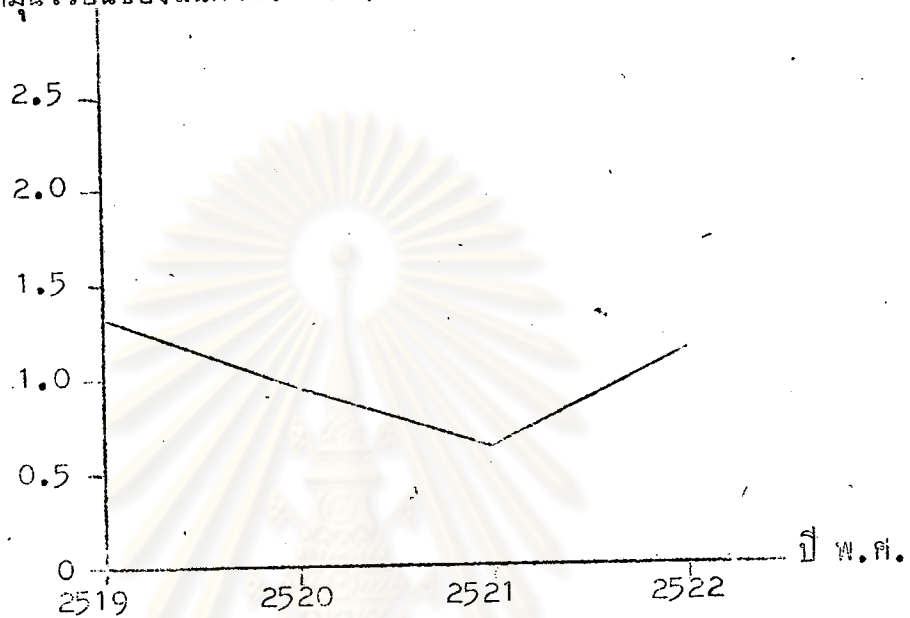

หมายเหตุ เนื่องจากอุตสาหกรรมแก้วในท้องตลาด มีผู้ผลิตเพียงรายเดียว อัตราส่วนในระดัปลดลง และต่ำสุด โดยเฉลี่ยจึงเป็นค่าเดียวกัน

อุตสาหกรรมอุปกรณ์แก้วในท้องถิ่น

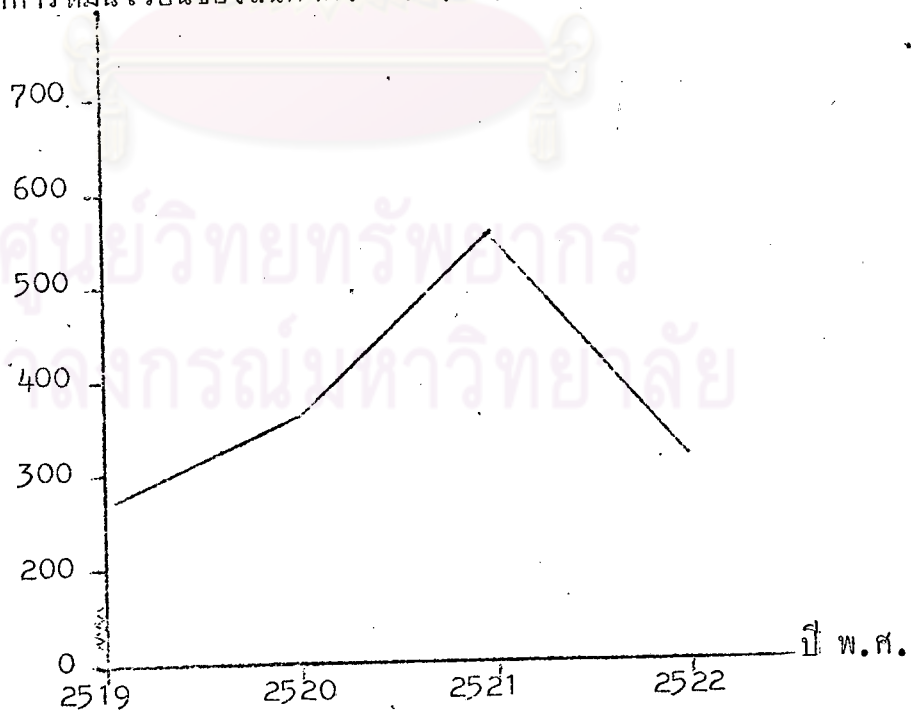
กราฟที่ 3.5

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (รอบ)

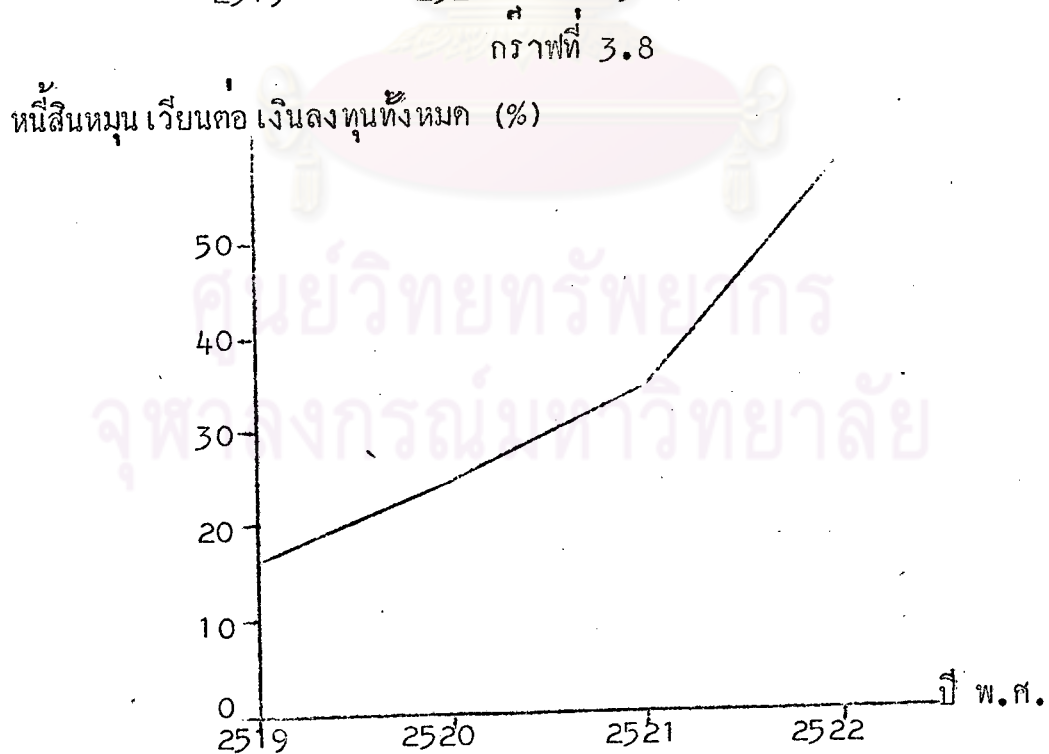
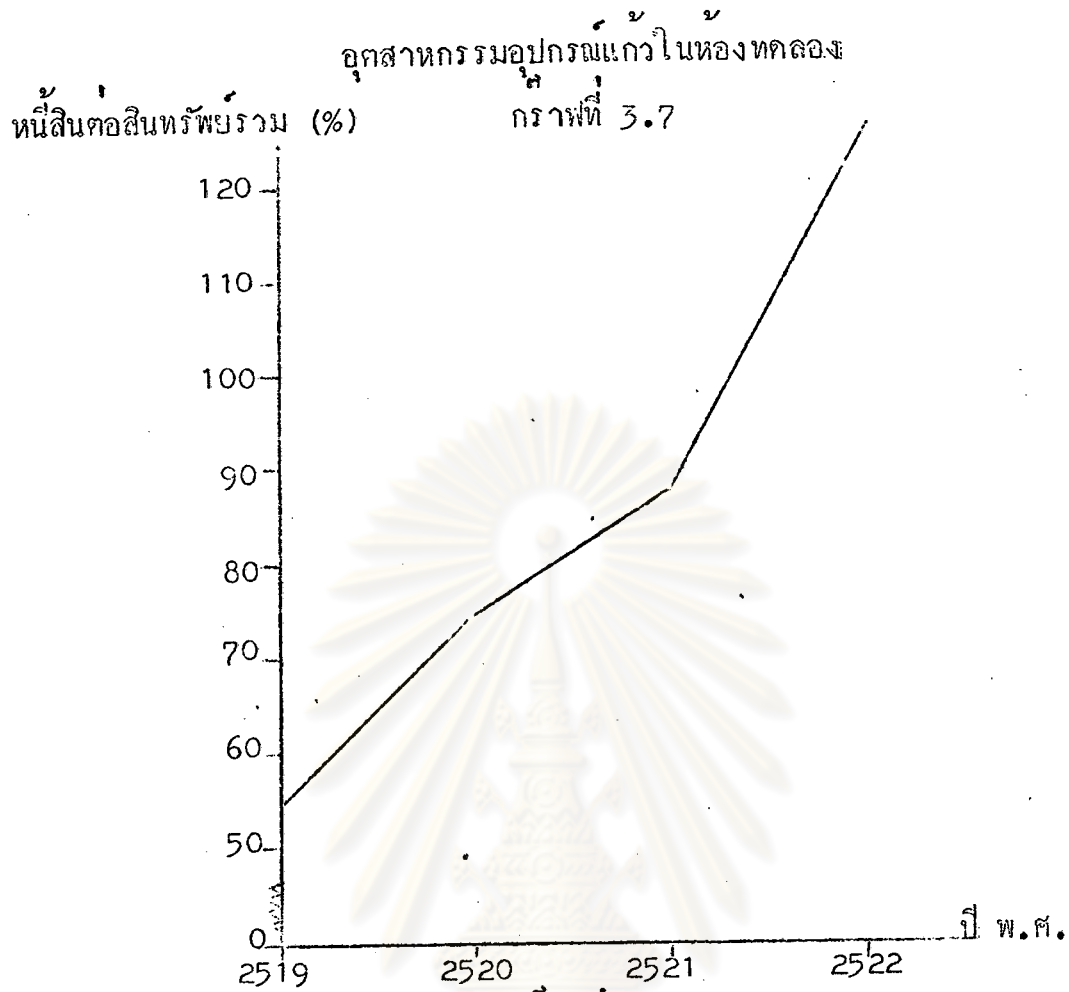

กราฟที่ 3.6

ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (วัน)

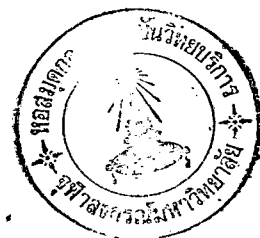
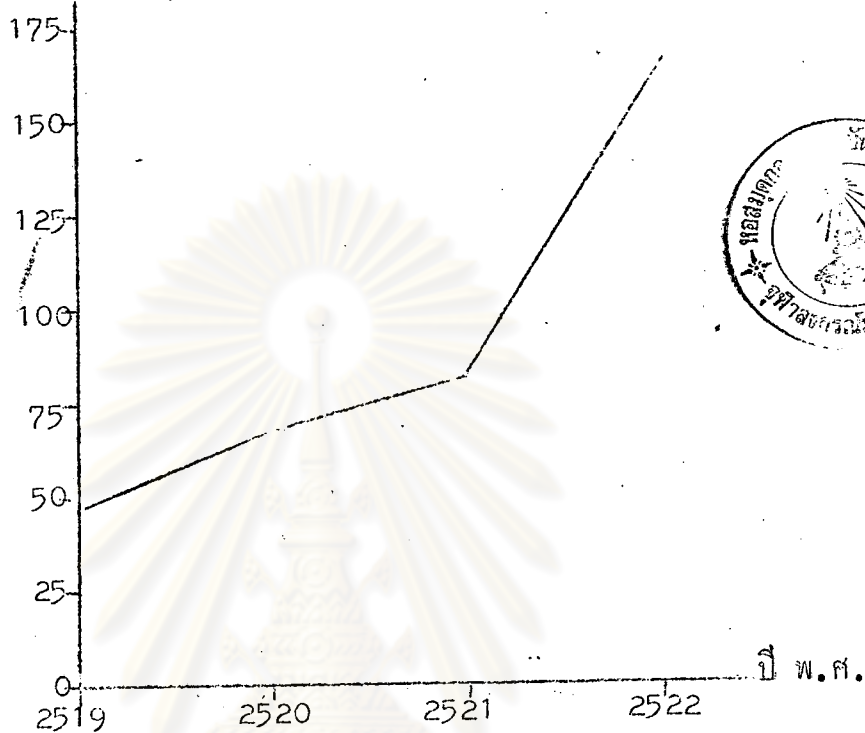
หมายเหตุ เนื่องจากอุตสาหกรรมแก้วในท้องถิ่น มีผู้ผลิตเพียงรายเดียว อัตราส่วนในระดับ เดี่ยสูงสุด และต่ำสุด โดย เดี่ยจึง เป็นค่า เดี่ยกัน

หมายเหตุ เนื่องจากอุตสาหกรรมแก้วในท้องตลาด มีผู้ผลิตเพียงรายเดียว อัตราส่วนในระคับเฉลี่ยสูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยจึง เป็นค่าเดียวกัน

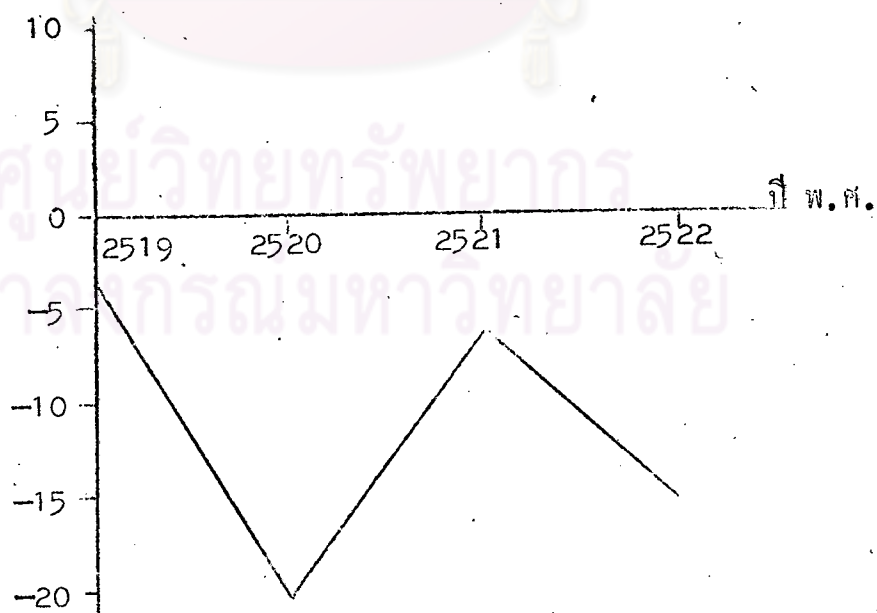
อุตสาหกรรมอุปกรณ์แก้วในฮ่องกง
กราฟที่ 3.9

หนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมด (%)

กราฟที่ 3.10

ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)

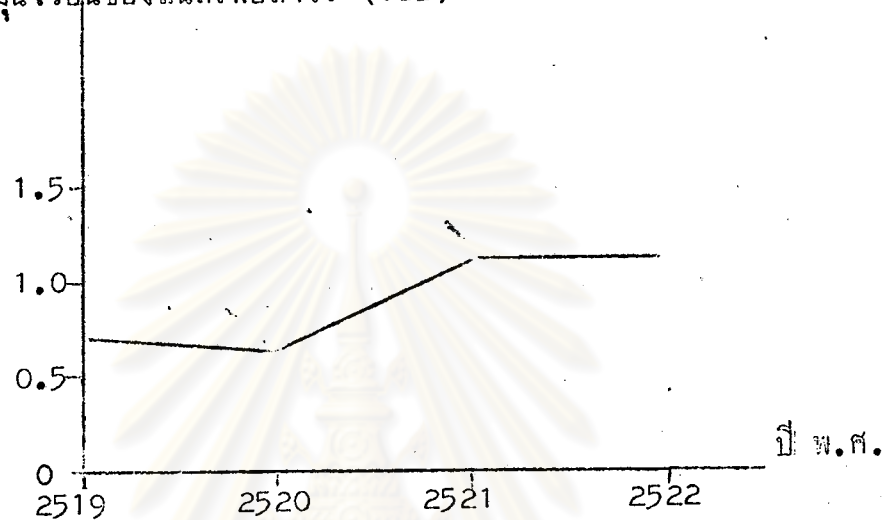
หมายเหตุ เนื่องจากอุตสาหกรรมแก้วในฮ่องกง มีผู้ผลิตเพียงรายเดียว
อัตราส่วนในระบับเฉลี่ยสูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยจึง เป็นค่าเดียวกัน

อุตสาหกรรมอุปกรณ์แก้วในฮ่องกง

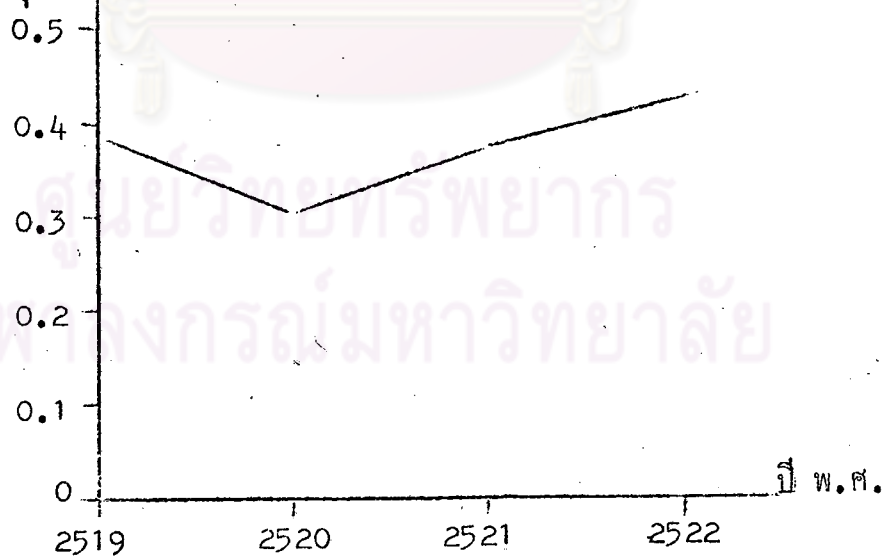
กราฟที่ 3.11

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (รอบ)

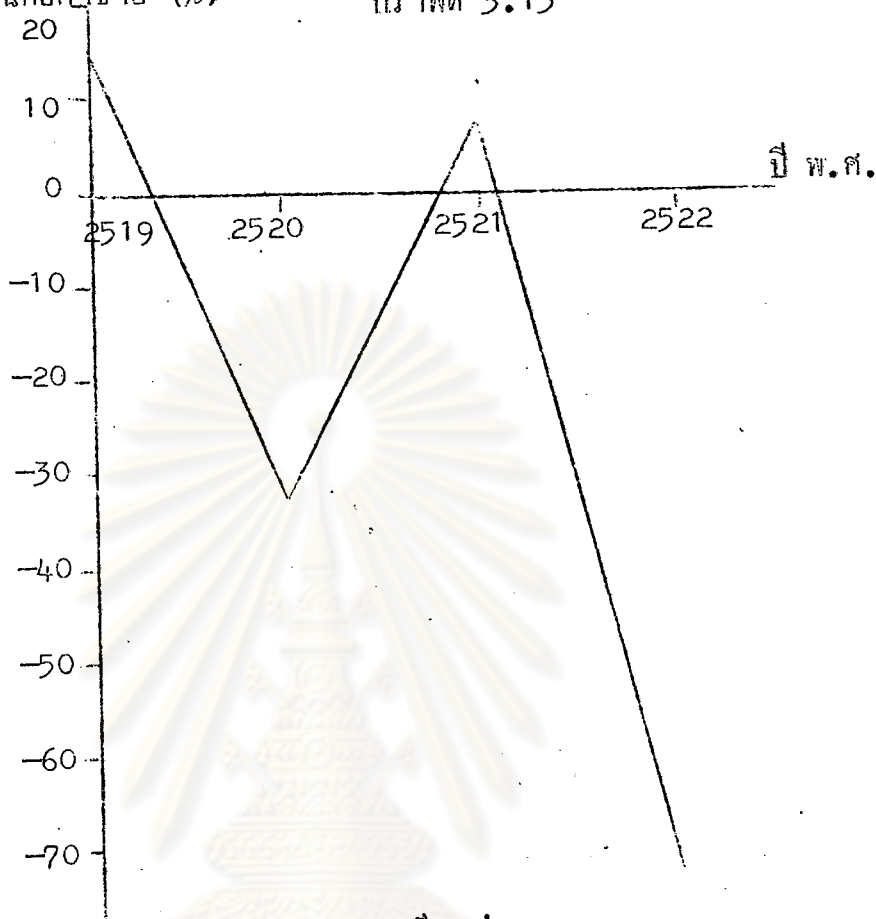
กราฟที่ 3.12

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินการ (รอบ)

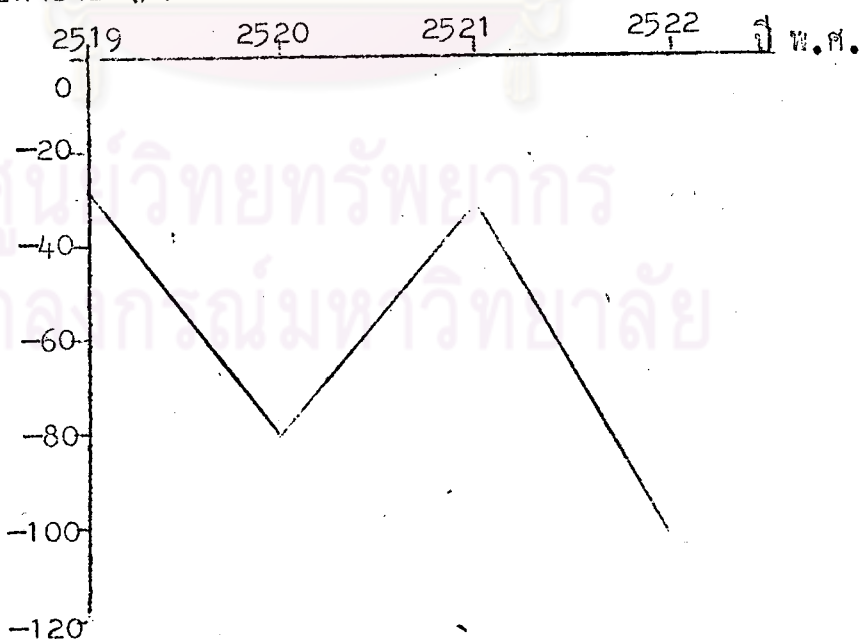

หมายเหตุ เนื่องจากอุตสาหกรรมแก้วในฮ่องกง มีผู้ผลิตเพียงรายเดียว อัตราส่วนในระบับเฉลี่ยสูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยจึง เป็นค่าเดียวกัน

ค่าไรเบียงตนต่อคชาขาย (%) อุตสาหกรรมอุปกรณ์แก้วในหองทดลอง
กราฟที่ 3.13

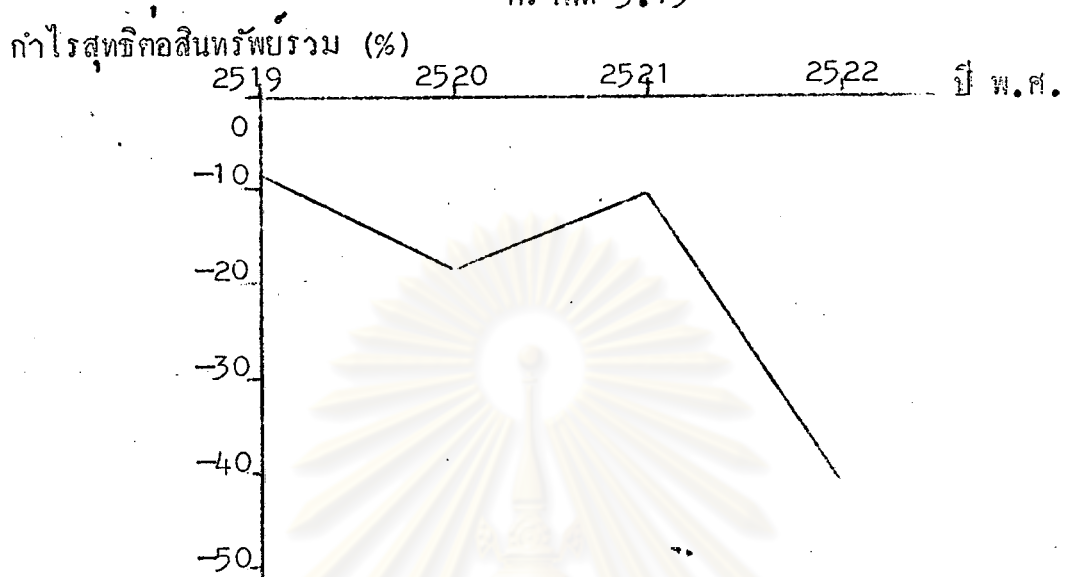

ค่าไรสุทธิต่อคชาขาย (%) กราฟที่ 3.14

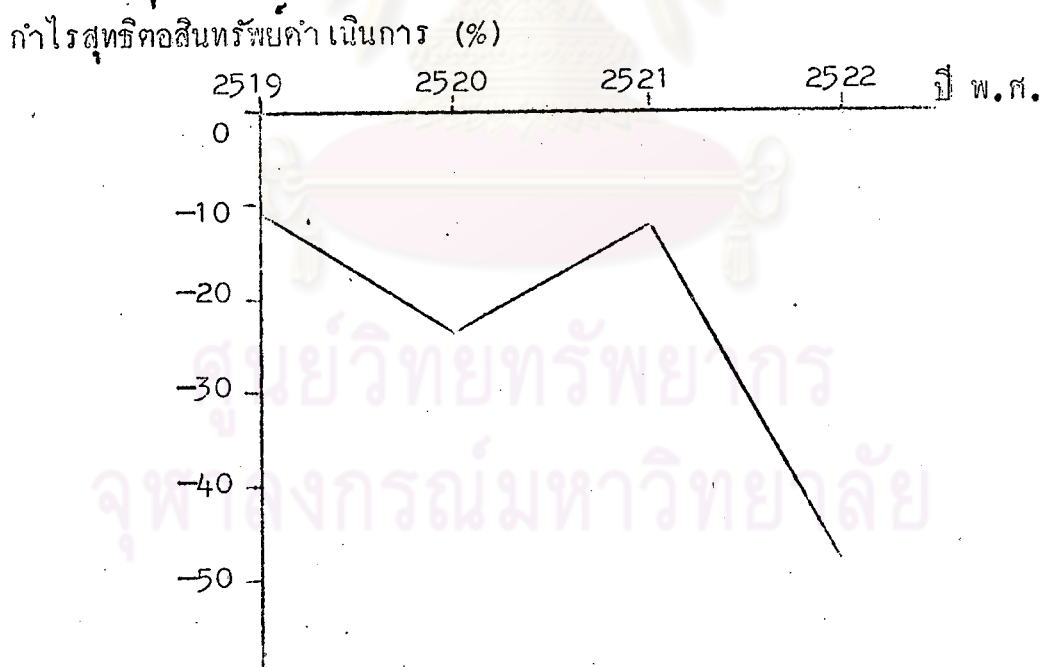

หมายเหตุ เนื่องจากอุตสาหกรรมแก้วในหองทดลอง มีผู้ผลิตเพียงรายเดียว
อัตราสวนในระดับ เฉลี่ยสูงสุด และต่ำสุด โดย เฉลี่ยจึง เป็นค่าเดียวกัน

อุตสาหกรรมอุปกรณ์แก้วในฮ่องกง
กราฟที่ 3.15

กราฟที่ 3.16

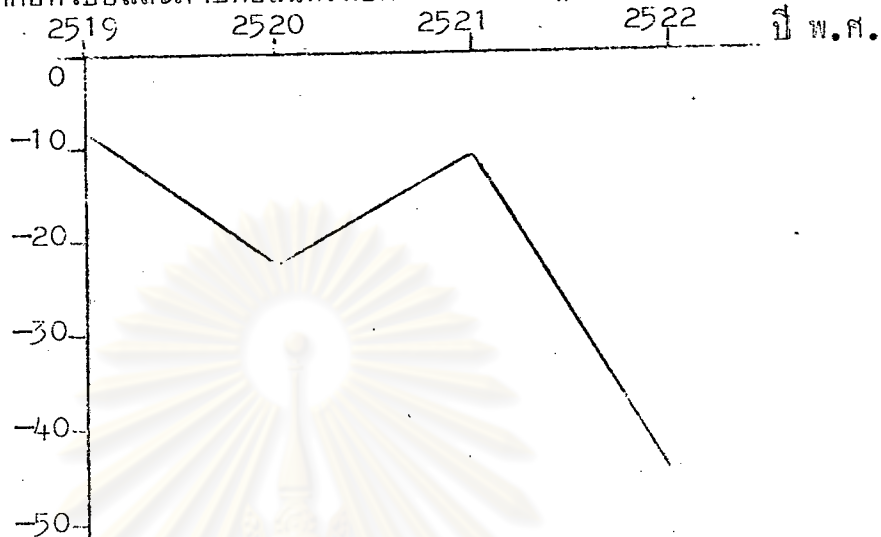

หมายเหตุ เนื่องจากอุตสาหกรรมแก้วในฮ่องกง มีผู้ผลิตเพียงรายเดียว
อัตราส่วนในระดัปลดลง และต่ำสุด โดยเฉลี่ยจึง เป็นค่าเดียวกัน

อุตสาหกรรมอุปกรณ์แก้วในฮ่องกง

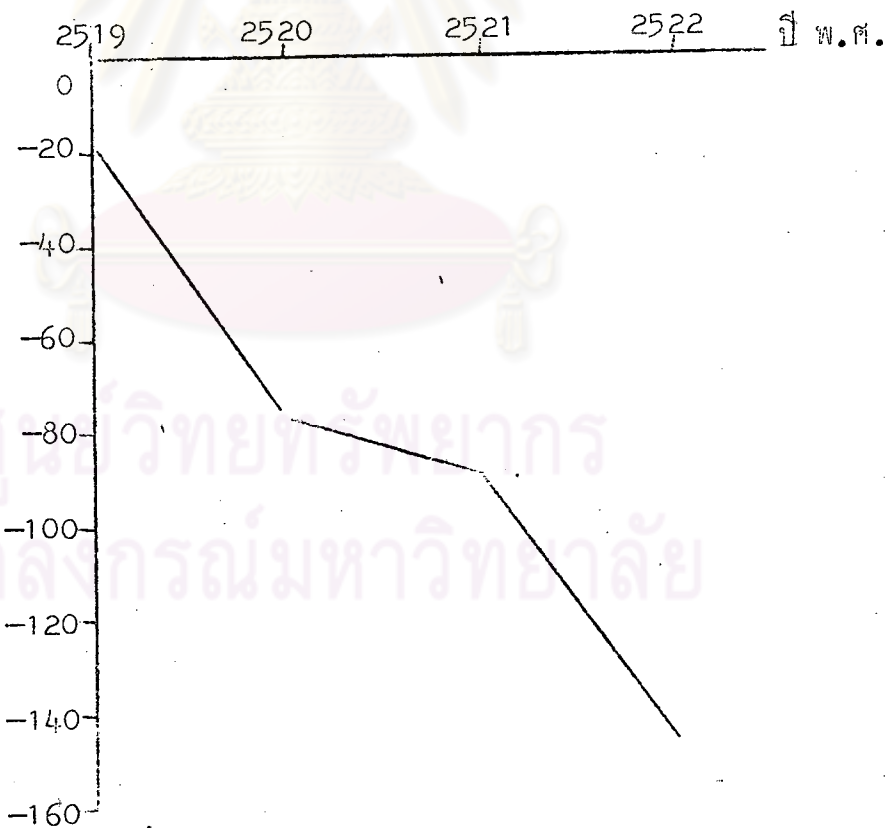
กราฟที่ 3.17

กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีต่อสินทรัพย์ค่าเงินการ (%)

กราฟที่ 3.18

กำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (%)

หมายเหตุ เนื่องจากอุตสาหกรรมแก้วในฮ่องกง มีผู้ผลิตเพียงรายเดียว อัตราส่วนในระบับเฉลี่ยสูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยจึง เป็นค่าเดียวกัน

อัตราส่วนทางการเงิน: งบโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมเกษตรปศุสัตว์ปศุสัตว์ (ปี 2520 - 2522)

อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง						อัตราส่วนแสดงสภาพแข็ง				อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน					อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร					
อัตราส่วนหมุนเวียน (เท่า)	อัตราส่วนหมุนเวียนอย่างถึงกัน (เท่า)	อัตราส่วนหมุนเวียนของสุทธิ (รอบ)	ระยะเวลาในการหมุนเวียนหนี้ (วัน)	อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (รอบ)	ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (วัน)	หนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (%)	หนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมด (%)	หนี้สินระยะยาวต่อเงินลงทุนทั้งหมด (%)	ความคล่องตัวในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)	อัตราส่วนหมุนเวียน (เท่า)	ระยะเวลาในการหมุนเวียนหนี้ (วัน)	อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (รวม)	อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (รอบ)	อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินงาน (รอบ)	กำไรเบื้องต้นต่อขาย (%)	กำไรสุทธิต่อขาย (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินงาน (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวรในการก่อหนี้ดอกเบี้ยและภาษี (%)	อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)
20.29	0.21	5.89	66	2.43	538	96.31	96.31	94.66	3.18	20.29	66	2.43	8.-	1.05	40.32	18.93	18.54	19.80	28.89	501.91
7.39	0.18	5.69	63	1.43	330	84.99	54.21	94.66	1.85	7.39	63	1.43	3.80	0.82	27.78	6.72	6.47	6.89	12.04	170.19
0.46	0.12	5.48	61	0.67	148	63.87	2.46	94.66	1.17	0.46	61	0.67	1.38	0.69	14.49	0.55	0.38	0.38	2.59	1.37
6.10	0.17	6.50	56	2.33	480	95.22	89.36	94.70	2.06	6.10	56	2.33	10.31	0.90	36.10	6.46	5.58	5.80	17.32	65.24
2.64	0.12	6.49	56	1.53	291	85.28	56.10	94.70	1.50	2.64	56	1.53	4.68	0.83	25.44	2.49	2.15	2.22	7.84	27.29
0.47	0.03	6.47	55	0.75	155	69.18	9.76	94.70	1.04	0.47	55	0.75	1.61	0.75	13.71	0.11	0.08	0.08	2.71	0.27
6.26	0.23	26.56	49	2.87	747	94.31	80.25	93.70	21.86	6.26	49	2.87	9.33	1.24	33.49	5.29	6.40	6.56	20.36	39.38
2.67	0.10	16.98	31	1.52	390	84.66	55.28	93.70	8.36	2.67	31	1.52	4.52	0.85	25.46	2.50	2.70	2.75	8.25	22.61
0.52	0.03	7.40	14	0.48	125	75.94	9.66	93.70	1.07	0.52	14	0.48	2.-	0.52	15.33	0.21	0.11	0.11	1.67	0.46
8.55	0.21	16.43	54	2.62	623	94.95	85.96	94.19	12.15	8.55	54	2.62	9.44	1.10	35.50	7.95	8.15	8.51	20.77	125.09
3.45	0.12	11.60	45	1.51	347	84.92	55.38	94.19	4.99	3.45	45	1.51	4.45	0.84	25.84	3.20	3.15	3.26	8.75	48.77
0.49	0.05	6.77	36	0.60	139	71.68	8.49	94.19	1.08	0.49	36	0.60	1.77	0.63	14.65	0.23	0.15	0.15	2.17	0.55

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 75 ส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนของอุตสาหกรรมกระดาษนิรภัยรถยนต์

	2520	2521	2522	เฉลี่ย (WEIGHTED AVERAGE)
<u>สินทรัพย์</u>				
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	0.52	0.14	0.26	0.26
ลูกหนี้การค้า	17.87	14.68	13.70	14.72
สินค้าคงเหลือ	79.76	84.39	84.78	83.82
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	1.85	0.79	1.26	1.20
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	100	100	100	100

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ยและแนวโน้มของการเงินของอุตสาหกรรมกระดาษนิรภัยรถยนต์

จากตารางที่ 74 หน้า 278 ซึ่งแสดงอัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ย ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดของอุตสาหกรรมกระดาษนิรภัยรถยนต์ ตั้งแต่ปี 2520 - 2522 และค่าเฉลี่ยของช่วง 2520 - 2522 และกราฟที่ 4.1-4.18 หน้า 288-296 ซึ่งแสดงแนวโน้มทางการเงินของอุตสาหกรรมกระดาษนิรภัยรถยนต์ตั้งแต่ปี 2520 - 2522 สามารถวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

ก. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (ดูตารางที่ 74 และกราฟที่ 4.1-4.6 หน้า 288-290 ประกอบ)

สภาพคล่องของอุตสาหกรรมกระดาษนิรภัยรถยนต์ค่อนข้างต่ำ และมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ จาก 2520 - 2522 แม้ว่าอัตราส่วนหมุนเวียนโดยเฉลี่ยจะมีค่าค่อนข้างสูง คือมีค่า 3.45 และบางกิจการมีค่าสูงถึง 8.55 แต่กิจการที่มีค่าต่ำที่สุดมีค่าเพียง 0.49 เท่านั้น และอัตราส่วนหมุนเวียนอย่างถึงแก่นโดยเฉลี่ยมีค่าเพียง 0.12 เนื่องจากอุตสาหกรรมนี้ถือสินค้าคงคลังไว้ในระดับที่สูงมาก แต่ไม่มีประสิทธิภาพในการจัดการสินค้าคงคลังเพราะระยะเวลาการหมุนเวียน

ของสินค้าคงคลังนานมาก โดยเฉลี่ย 347 วัน และมีแนวโน้มของระยะเวลาการหมุนเวียนนานขึ้นด้วย ส่วนลูกหนี้ซึ่งเป็นเพียงส่วนน้อยของสินทรัพย์หมุนเวียนใช้เวลาเก็บหนี้ 45 วัน

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยในช่วง 2520 - 2522 เท่ากับ 3.45, 8.55 และ 0.49 ตามลำดับ จะเห็นว่าอัตราส่วนในระดับเฉลี่ยและระดับสูงสุดมีค่าค่อนข้างสูง ส่วนอัตราส่วนในระดับต่ำสุดก็นับว่าต่ำมาก อย่างไรก็ตามกิจการที่มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนในระดับสูงสุดก็ได้ ปรับให้การถือสินทรัพย์หมุนเวียนสุทธิลดลง ดังจะเห็นได้ว่าแนวโน้มของอัตราส่วนทุนหมุนเวียนในระดับสูงสุดลดลงจาก 20.29 ในปี 2520 เป็น 6.10 ในปี 2521 แล้วเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเป็น 6.26 ในปี 2522 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าอัตราส่วนทุนหมุนเวียนในระดับสูงสุดมีแนวโน้มลดลง ส่วนกิจการที่มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนในระดับต่ำสุดนั้นก็ได้พยายามปรับให้การถือสินทรัพย์หมุนเวียนสุทธิเพิ่มขึ้น แต่ก็ไม่มากนัก โดยมีแนวโน้มของอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นจาก 0.46 ในปี 2520 เป็น 0.52 ในปี 2522 ดังนั้นอัตราส่วนทุนหมุนเวียนในระดับเฉลี่ยจึงมีแนวโน้มลดลงจาก 7.39 ในปี 2520 เป็น 2.67 ในปี 2522

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแก่นมีค่าค่อนข้างต่ำทั้งในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยค่าของอัตราส่วนทั้ง 3 โดยเฉลี่ยในช่วง 2520 - 2522 มีค่า 0.12, 0.21 และ 0.05 ตามลำดับ ในขณะที่อัตราส่วนทุนหมุนเวียนในระดับเฉลี่ยและสูงสุดมีค่าค่อนข้างสูง แสดงว่ากิจการผลิตกระดาษกึ่งกระดาษโดยส่วนรวมถือสินค้าคงคลังไว้ในสัดส่วนที่สูงมาก เมื่อเทียบกับสินทรัพย์หมุนเวียนที่เป็นเงินสดและที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็ว

ระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้ในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ย ในช่วง 2520 - 2522 มีค่า 45 วัน, 54 วัน, และ 36 วันตามลำดับ และมีแนวโน้มที่ลดลงเรื่อย ๆ แสดงถึงความสามารถในการจัดการลูกหนี้ดีขึ้น และเมื่อเทียบกับระยะเวลาที่กิจการให้เครดิตแก่ลูกหนี้ ซึ่งเป็นเวลา 90 วันด้วยแล้วจะเห็นว่ากิจการมีความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ดีมาก สำหรับอัตราการผลิตของลูกหนี้มีค่าในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 11.6 รอบ, 16.43 รอบ และ 6.77 รอบตามลำดับ ทางด้านระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังมีค่าในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดในช่วง 2520 - 2522 = 347 วัน, 623 วัน และ 139 วันตามลำดับ ซึ่งจะเห็นว่าระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังของกิจการโดยส่วนรวมนานมากถึง

347 วัน และกิจการที่มีการหมุนเวียนของสินค้านานที่สุดนั้นมีระยะเวลาการหมุนเวียนโดยเฉลี่ยถึง 623 วัน ซึ่งนานกว่า 1 ปี แสดงให้เห็นว่าสินค้าคงคลังหรือกระฉกนิรภัยรถยนต์ที่กิจการถือไว้ใน สัดส่วนที่สูงนั้นหมุนเวียนเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือลูกหนี้ได้ยาก เมื่อพิจารณาถึงสถานการณ์ของอุตสาหกรรม กระฉกนิรภัยรถยนต์จะพบว่านับตั้งแต่เริ่มมีอุตสาหกรรมนี้ในปี 2516 เป็นต้นมา กิจการต่าง ๆ มี ก้าส่งการผลิตรวมสูงกว่าปริมาณการผลิตมาก และปริมาณการผลิตก็สูงกว่าปริมาณการใช้ในประเทศ มาก เนื่องจากผู้ประกอบการรถยนต์ในประเทศยังไม่ค่อยนิยมใช้กระฉกนิรภัยรถยนต์ที่ผลิตในประเทศ เพราะราคาสูงกว่ากระฉกนิรภัยที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ประกอบกับยังไม่ไว้วางใจในคุณภาพของ สินค้าที่ผลิตในประเทศมากนัก เนื่องด้วยในขณะนั้นยังไม่มีความมาตรฐานบังคับสำหรับกระฉกนิรภัยรถยนต์ ที่ผลิตในประเทศอีกทั้งกระฉกนิรภัยรถยนต์สำหรับรถยนต์แต่ละยี่ห้อ แต่ละรุ่นก็มีรูปร่าง ขนาด และ ความหนาต่างกัน และปริมาณการใช้สำหรับรถยนต์แต่ละยี่ห้อแต่ละรุ่นมีไม่มากนัก ซึ่งหากผู้ผลิตจะ ผลิตเพียงจำนวนเล็กน้อยในแต่ละครั้งเพียงเพื่อให้เท่ากับปริมาณความต้องการใช้เท่านั้นก็จะทำให้ ต้นทุนต่อหน่วยสูงมาก ฉะนั้นจึงต้องผลิตในปริมาณมากพอสมควร จากสาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้จึงทำให้ สินค้าคงคลังเหลือในระดับสูงและสะสมเพิ่มขึ้นเรื่อยมา จนกระทั่งเมื่อรัฐบาลประกาศมาตรฐานบังคับ สำหรับกระฉกนิรภัยรถยนต์ที่ผลิตขึ้นในประเทศและที่นำเข้ามาจากต่างประเทศให้มียกใช้บังคับเมื่อกลาง ปี 2520 ก็ส่งผลให้ผู้ประกอบการรถยนต์วางใจในคุณภาพของกระฉกนิรภัยรถยนต์ที่ผลิตในประเทศและใช้ เพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้จากแนวโน้มของระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังทั้งในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดในปี 2521 ได้ลดลงจากปี 2520 อย่างไรก็ตามเนื่องจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ และการเงินที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนในปี 2522 จึงทำให้ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้า คงคลังในปี 2522 นานขึ้นอีกและนานกว่าปี 2520 เสียอีก

เมื่อพิจารณาถึงส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียน (ดูตารางที่ 75 ประกอบ) จะพบว่า กิจการในอุตสาหกรรมนี้มีการลงทุนในสินค้าคงคลังสูงที่สุดถึง 83.82% ของสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งหมด รองลงไปได้แก่ลูกหนี้การค้า ซึ่งเท่ากับ 14.72% ของสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งหมดที่เหลืออีกเพียง 1.46% นั้นเป็นเงินสดและสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น จากการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังซึ่งใช้เวลา การหมุนเวียนนานมากโดยเฉลี่ยนานถึง 347 วันนั้นก็เป็นการยืนยันว่าสินค้าคงคลังที่กิจการต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมนี้ถือไว้เป็นสินค้าที่หมุนเวียนเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ยาก ดังนั้นการที่อัตราส่วนทุนหมุนเวียนมีค่าค่อนข้างสูงนั้นก็แสดงว่าเกิดการจมทุนในสินค้าคงคลังและสภาพคล่องที่แท้จริงมีระดับค่อนข้าง

ข้างต่ำ ดังแสดงให้เห็นจากอัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแก่นแล้วว่ามีค่าโดยเฉลี่ยเพียง 0.12

ข. อัตราส่วนแสดงสภาพเสถียร (ดูตารางที่ 74 กราฟที่ 4.7 - 4.10 หน้า 291-292 ประกอบ)

การลงทุนในสินทรัพย์ทั้งหมดของอุตสาหกรรมนี้โดยส่วนรวมใช้ทุนจากเจ้าหนี้ค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับส่วนของเจ้าของ ดังจะเห็นได้จากอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมโดยเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 84.92% อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดโดยเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 55.38% และอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินลงทุนทั้งหมดมีค่า 94.19% สำหรับความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยโดยเฉลี่ยมีค่า 4.99 เท่า

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมมีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยในช่วง 2520 - 2522 เท่ากับ 84.92%, 94.95% และ 71.68% ตามลำดับ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมในระดับสูงสุดและต่ำสุดของอุตสาหกรรมนี้ไม่แตกต่างกันมาก โดยอัตราส่วนในระดับสูงสุดมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ จาก 96.31% ในปี 2520 เป็น 94.31% ในปี 2522 ส่วนอัตราส่วนในระดับต่ำสุดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จาก 63.87% ในปี 2520 เป็น 75.94% ในปี 2522 แสดงว่ากิจการได้มีการใช้ทุนจากหนี้สินในระดับสูงสุดนั้นได้ปรับให้การใช้ทุนจากหนี้สินทั้งหมดลดลง และในขณะเดียวกันกิจการที่ใช้ทุนจากเจ้าหนี้ในระดับต่ำสุดก็ได้ปรับให้การใช้ทุนจากเจ้าหนี้เพิ่มขึ้น ทำให้แนวโน้มในระดับเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2521 แล้วลดลงเล็กน้อยเช่นกันในปี 2522

อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดมีค่าในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยในช่วง 2520 - 2522 เท่ากับ 55.38%, 85.96% และ 8.49% ตามลำดับ จะเห็นว่าอัตราส่วนในระดับสูงสุดนั้นค่อนข้างสูงมาก ซึ่งแสดงว่ากิจการมีความเสี่ยงค่อนข้างสูง เพราะได้นำเงินทุนระยะสั้นไปลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ซึ่งเป็นการใช้เงินทุนที่ไม่ถูกวิธี แต่เมื่อพิจารณารายประกอบของหนี้สินหมุนเวียนจะพบว่าหนี้สินระยะสั้นที่สำคัญได้แก่ เจ้าหนี้เงินกู้ยืม และเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร ซึ่งหนี้สินประเภทนี้ในทางทฤษฎีและกฎหมายจะเป็นหนี้สินระยะสั้น แต่ในทางปฏิบัติธนาคารมักอนุญาติให้มีการต่อสัญญาเงินเบิกเกินบัญชีแก่ลูกค้าในแต่ละปีตราบเท่าที่ลูกค้ายังมีการติดต่อดำเนินการและ มีสภาพคล่องดีพอที่จะชำระคืนธนาคารได้ตามกำหนด และมีฐานะการเงินที่เชื่อถือได้ เมื่อเป็นเช่นนี้

เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารซึ่งมีสภาพเสมือนหนึ่งหนี้สินระยะยาว โดยปกติกิจการที่เป็นที่ไว้วางใจของธนาคารเท่านั้นจึงจะสามารถเบิกเงินเกินบัญชีได้ในวงเงินที่สูง ดังนั้นการที่กิจการที่มีอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดในระดับสูงที่สุดสามารถเบิกเงินเกินบัญชีได้เป็นจำนวนมากก็แสดงว่ากิจการเป็นที่ไว้วางใจของธนาคาร อย่างไรก็ตามการใช้ทุนจากหนี้สินหมุนเวียนในอัตราที่สูงเกินไปเมื่อเทียบกับทุนส่วนของเจ้าของก็บ่งชี้ว่ามีความเสี่ยงสูง ทั้งในแง่ของกิจการเองและในแง่ของเจ้าหนี้หรือธนาคาร แนวโน้มของอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดในระดับสูงที่สุดมีแนวโน้มลดลงจากปี 2520 - 2522 ซึ่งแสดงว่าแม้ว่ากิจการจะสามารถเบิกเงินเกินบัญชีธนาคารได้สูงมากก็ตาม แต่ก็ได้มีการปรับให้การใช้หนี้สินระยะสั้นลดลง ส่วนแนวโน้มของอัตราส่วนในระบิต่ำสุดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากอัตราที่ต่ำมากในปี 2520 ซึ่งเท่ากับ 2.46% เป็น 9.66% ในปี 2522 จากอัตราส่วนในระบิต่ำสุดนี้จะเห็นว่าบางกิจการมีการใช้ทุนอย่างไม่เหมาะสมเนื่องจากใช้ทุนจากหนี้สินระยะสั้นน้อยมากเมื่อเทียบกับเงินทุนระยะยาว ทำให้กิจการเสียค่าใช้จ่ายในด้านเงินทุนสูง เพราะต้นทุนของเงินทุนจากแหล่งระยะยาวย่อมสูงกว่าต้นทุนของเงินทุนจากแหล่งระยะสั้น

ทางด้านอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินลงทุนทั้งหมดในอุตสาหกรรมนี้มีการใช้เงินกู้ระยะยาวอยู่เพียงแห่งเดียว ดังนั้นอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยจึงเท่ากันหมด คือ 94.99% ซึ่งนับว่าสูงมากแต่เงินกู้ระยะยาวก็ยังคงมีความเสี่ยงน้อยกว่าเงินกู้ระยะสั้น เพราะกิจการสามารถนำเงินไปหาผลตอบแทนได้เป็นเวลานาน แต่กิจการก็ต้องแน่ใจว่าสามารถชำระดอกเบี้ยและเงินต้นได้เมื่อครบกำหนด สำหรับอัตราส่วนนี้ในแต่ละปีเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก เกือบจะเรียกได้ว่าค่อนข้างคงที่ ดังจะเห็นได้ว่าในปี 2522 อัตราส่วนนี้ลดลงจากปี 2520 และ 2521 เพียงเล็กน้อยเท่านั้น เมื่อดูถึงความสามารถในการชำระดอกเบี้ยของอุตสาหกรรมนี้ จะพบว่าค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดโดยเฉลี่ยในช่วง 2520 - 2522 มีค่า 4.99 เท่า, 12.15 เท่า และ 1.08 เท่าตามลำดับ ซึ่งนับว่าอุตสาหกรรมนี้มีความสามารถในการชำระดอกเบี้ยในระดับที่สูงกว่าอุตสาหกรรมแก้วประเภทอื่นบางประเภทและโดยเฉลี่ยแล้วในปี 2522 มีความสามารถในการชำระดอกเบี้ยสูงสุด

ค. อัตราส่วนแสดงสัมรรถภาพในการดำเนินงาน (ดูตารางที่ 74 และกราฟที่ 4.1, 4.3 - 4.6 และ 4.11 - 4.12 หน้า 288-290 และ 293 ประกอบ)

สัมรรถภาพในการจัดการทุนหมุนเวียนไม่ด้นักดั่งจะเห็นได้จากสินค้าซึ่งมีจำนวนลง ทุนสูงที่สุดในบรรดาสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งหมดนั้น มีระยะเวลาการหมุนเวียนนานมาก ใช้เวลาโดยเฉลี่ยถึง 347 วัน ส่วนการจัดการลูกหนี้คิดว่าอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะมีระยะเวลาในการเก็บหนี้โดยเฉลี่ยเพียง 45 วัน และอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ก็เพิ่มขึ้นมาโดยตลอด แต่การที่สินทรัพย์หมุนเวียนของอุตสาหกรรมประกอบด้วยสินค้าคงคลังในสัดส่วนสูงที่สุดถึง 83.82% และอัตราส่วน ทุนหมุนเวียนมีค่าโดยเฉลี่ย 3.45 ก็แสดงว่าเกิดการจมทุนในสินค้าคงคลังมาก

ทางด้านจัดการสินทรัพย์ถาวร อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยในช่วง 2520 - 2522 มีค่าเท่ากับ 4.45 รอบ, 9.44 รอบ, และ 1.77 รอบตามลำดับ อัตราส่วนในระดับสูงสุดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 8 รอบในปี 2520 เป็น 10.31 รอบในปี 2521 แล้วลดลงเหลือ 9.33 รอบในปี 2522 ส่วนอัตราส่วนในระดับต่ำสุดเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จาก 1.38 รอบในปี 2520 เป็น 2 รอบในปี 2522 มีผลให้อัตราส่วนในระดับเฉลี่ย เพิ่มขึ้นจาก 3.80 รอบในปี 2520 เป็น 4.68 รอบในปี 2521 และลดลงเล็กน้อยเหลือ 4.52 รอบในปี 2522 อย่างไรก็ตามก็อาจกล่าวได้ว่า อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรเพิ่มขึ้นจาก ปี 2518 แสดงว่าความสามารถในการจัดการสินทรัพย์ถาวรดีขึ้น หรือกิจการโดยส่วนรวมใน อุตสาหกรรมนี้ได้จัดสรรเงินลงทุนไว้ในสินทรัพย์ถาวรได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และอัตราการ หมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรของอุตสาหกรรมกระจกนิรภัยรถยนต์นี้โดยส่วนรวมมีอัตราค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมแก้วประเภทอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากสินทรัพย์ถาวรที่ใช้ในการผลิตกระจก นิรภัยไม่ล้าสมัยช้อนมาก เพราะวิธีการผลิตในอุตสาหกรรมกระจกนิรภัยรถยนต์เป็นการนำเอา กระจกแผ่นสำเร็จรูปมาผ่านกรรมวิธีอีกชั้นหนึ่งเท่านั้น ไม่ใช่เริ่มต้นผลิตตั้งแต่นำทรายมาทำ กระจกแผ่น ส่วนทางด้านจัดการสินทรัพย์ดำเนินการนั้นอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ดำเนินการ มีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.84 รอบ, 1.10 รอบ และ 0.63 รอบโดยลำดับ โดยมีแนวโน้มในระดับเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จาก 0.82 รอบในปี 2520 เป็น 0.85 รอบในปี 2522 แสดงว่าสัมรรถภาพในการจัดการสินทรัพย์ดำเนินการดีขึ้นมา

โดยลำดับ แต่ถึงกระนั้นก็ยังนับว่าอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้เพราะล้มรรถภาพในการจัดการทุนหมุนเวียนมีระดับต่ำมาก แม้ว่าล้มรรถภาพในการจัดการสินทรัพย์ถาวรจะสูงก็ตาม

ง. อัตราส่วนแสดงล้มรรถภาพในการหากำไร (ดูตารางที่ 74 และกราฟที่ 4.13 - 4.18 หน้า 294-296 ประกอบ)

ล้มรรถภาพในการหากำไรของกิจการโดยส่วนรวมในอุตสาหกรรมกระฉกนิรภัยรถยนต์ในปี 2522 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2521 เล็กน้อย แต่ก็ต่ำกว่าปี 2520 กิจการโดยส่วนรวมในอุตสาหกรรมนี้ใช้ทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นไปลงทุนหาผลประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากอัตรากำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นโดยเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 48.77% ทั้งนี้เนื่องจากอุตสาหกรรมนี้ใช้ทุนจากผู้ถือหุ้นในอัตราที่ต่ำมาก เมื่อเทียบกับทุนจากผู้ถือหุ้นซึ่งทำให้ผลตอบแทนจากผู้ถือหุ้นมีอัตราสูง แต่ผลตอบแทนชนิดอื่นยังมีอัตราค่อนข้างต่ำ กล่าวคือ อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย ผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินงาน ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ มีอัตราโดยเฉลี่ยเท่ากับ 3.20%, 3.15%, 3.26% และ 8.75% ตามลำดับ

อัตรากำไรเบื้องต้นต่อค่าขายมีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยในช่วง 2520 - 2522 เท่ากับ 25.84%, 35.50% และ 14.65% ตามลำดับ โดยอัตราส่วนในระดับสูงสุดมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ จาก 40.32% ในปี 2520 เป็น 33.49% ในปี 2522 ทำให้อัตราส่วนในระดับเฉลี่ยมีแนวโน้มลดลงจาก 27.78% ในปี 2520 เป็น 25.46% ในปี 2522 ในขณะที่อัตราส่วนในระดับต่ำสุดนั้นลดลงจาก 14.49% ในปี 2520 เป็น 13.71% ในปี 2521 แต่แล้วเพิ่มขึ้นในปี 2522 เป็น 15.33% การที่อัตรากำไรเบื้องต้นต่อค่าขายโดยเฉลี่ยลดลงในปี 2521 นั้นเนื่องจากต้นทุนสินค้าขายเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มของค่าขาย

อัตรากำไรสุทธิต่อค่าขายในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยในช่วง 2520 - 2522 เท่ากับ 3.20%, 7.95% และ 0.23% ตามลำดับ โดยมีแนวโน้มของทั้ง 3 ระดับเหมือนอัตรากำไรเบื้องต้นต่อค่าขายสุทธิ และจะเห็นว่าอัตรากำไรสุทธิต่อค่าขายลดลงจากอัตรากำไรเบื้องต้นต่อค่าขายมาก แสดงว่าค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ตลอดจนดอกเบี้ยจ่ายมีอัตราค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับกำไรเบื้องต้น

อัตรากำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมและสินทรัพย์ค่าเผินการต่างก็มีแนวโน้มลดลงในปี 2521 แล้วเพิ่มขึ้นในปี 2522 โดยอัตรากำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมมีค่าในระดับเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด โดยเฉลี่ยในช่วง 2520 - 2522 เท่ากับ 3.15%, 8.15% และ 0.15% ตามลำดับ ส่วนอัตรากำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ค่าเผินการมีค่าทั้ง 3 ระดับเท่ากับ 3.26%, 8.51% และ 0.15% ตามลำดับ สำหรับอัตรากำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ต่อสินทรัพย์ค่าเผินการนั้นมีค่าในระดับเฉลี่ยสูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยเท่ากับ 8.75%, 20.77% และ 2.17% ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นว่าอัตราส่วนในระดับสูงสุด และต่ำสุดมีค่าต่างกันมาก แสดงว่าความสามารถในการหากำไรจากสินทรัพย์ค่าเผินการของกิจการในอุตสาหกรรมนี้มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ กิจการที่มีความสามารถในการหากำไรสูงสุดนั้นเป็นกิจการที่มีการจัดการอย่างมีระบบ มีการบริหารงานโดยนักบริหารอาชีพ แนวโน้มของอัตราส่วนกำไรต่อสินทรัพย์ค่าเผินการก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ในระดับเฉลี่ย และระดับสูงสุดก็เช่นเดียวกับอัตราส่วนผลตอบแทนจากค่าขายและสินทรัพย์รวม กล่าวคือลดลงในปี 2521 แล้วเพิ่มขึ้นในปี 2522 ส่วนระดับต่ำสุดนั้นมีอัตราผลตอบแทนสูงสุดในปี 2521

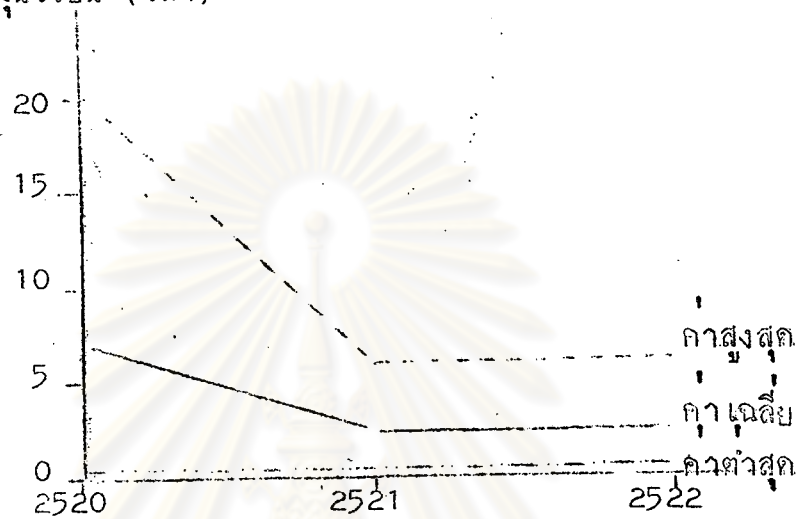
สำหรับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นหรืออัตรากำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ย เท่ากับ 48.77%, 125.09% และ 0.55% ตามลำดับ จะเห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้วผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมีอัตราสูงกว่าอัตราผลตอบแทนจากค่าขายและอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งสินทรัพย์ค่าเผินการและสินทรัพย์รวม นอกจากนี้อัตราส่วนในระดับสูงสุดยังสูงกว่าอัตราส่วนในระดับต่ำสุดมาก เมื่อพิจารณาถึงโครงสร้างของเงินทุนของกิจการในอุตสาหกรรมกระดาษนิรภัยรถยนต์นี้ (ตามที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้ออัตราส่วนแสดงสภาพเสี่ยงแล้ว) จะพบว่าโดยส่วนรวมกิจการในอุตสาหกรรมนี้มีการใช้ทุนจากเจ้าหนี้ในอัตราสูงกว่าเจ้าของผู้ ซึ่งโดยปกติการใช้ทุนจากเจ้าหนี้ในอัตราสูงมักจะทำให้ต้นทุนของเงินทุนต่ำ นอกจากนี้กิจการยังได้ประโยชน์ทางด้านภาษีอีกด้วย เพราะดอกเบี้ยจ่ายสามารถนำไปหักเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนได้ ดังนั้นผลตอบแทนที่ผู้เป็นเจ้าของได้รับในกรณีที่ใช้ทุนจากเจ้าหนี้สูง จะสูงกว่าในกรณีที่ใช้ทุนจากเจ้าของผู้สูงหรือใช้จากเจ้าของผู้ทั้งหมด ส่วนกิจการที่มีอัตรากำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในระดับต่ำสุดนั้นเป็นกิจการที่มีการใช้ทุนจากเจ้าหนี้ในระดับต่ำกว่ากิจการที่มีอัตรากำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในระดับสูงสุด สำหรับแนวโน้มของอัตรากำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในระดับสูงสุดซึ่งมีอัตราสูงมากในปี 2520 ถึง 501.91% ได้ลดลงอย่างฮวบฮาบจนเหลือ 65.24% ในปี 2521

และ 39.38% ในปี 2522 เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากในปี 2520 นั้น กิจการมียอดขายขาดทุนสะสม ยกมาจากปีก่อน ๆ จำนวนมาก แม้ว่ากิจการจะดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพจนทำให้กำไรต่อค่า ขายในปี 2520 มีอัตราที่สูงกว่าปีก่อน ๆ ที่ทำการวิเคราะห์ห้ก็ตาม ก็ยังไม่อาจขดเชยผลขาดทุนสะสม ที่ยกมาได้ทั้งหมด ส่วนของเจ้าของสิ่งมีค่าต่ำกว่าทุนจดทะเบียนและเรียกชำระแล้ว ของกิจการทำให้ กำไรสุทธิจากส่วนของเจ้าของมีอัตราสูงมากและสูงที่สุดในปี 2520 ส่วนการลดลงของอัตราผลตอบแทน จากส่วนของเจ้าของอย่างมากในปี 2521 นั้น สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากอัตรากำไรสุทธิต่อค่าขายลดลง จากปี 2520 อันสืบเนื่องมาจากต้นทุนต่าง ๆ ทั้งต้นทุนสินค้าขายและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มของค่าขายตามที่ได้อธิบายมาแล้วนั้น อีกสาเหตุหนึ่งเนื่องมาจาก ผลกำไรสุทธิในปี 2521 ได้ช่วยให้ผลขาดทุนสะสมที่ยกมากกลายเป็นกำไรสะสมหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ว่าพ้นจากการขาดทุนจนเกินทุน ดังนั้นเมื่อกำไรสุทธิในปี 2521 ซึ่งเป็นตัวตั้งลดลง ในขณะที่ส่วน ของเจ้าของซึ่งเป็นตัวหารเพิ่มขึ้น กำไรสุทธิต่อส่วนของเจ้าของจึงลดลงอย่างมาก ส่วนแนวโน้มของ อัตราส่วนในระดับต่ำสุดนั้นลดลงในปี 2521 แต่เพิ่มขึ้นในปี 2522 เล็กน้อย จากแนวโน้มของอัตรา ส่วนในระดับสูงสุดและต่ำสุด ทำให้อัตรากำไรสุทธิต่อส่วนของเจ้าของในระดับเฉลี่ยมีแนวโน้มลดลง เรื่อย ๆ จาก 170.19% ในปี 2520 เป็น 22.61% ในปี 2522 แม้กระนั้นอัตราส่วนในปี 2522 ก็ยังอยู่ในระดับที่น่าพอใจ จากอัตราผลตอบแทนต่าง ๆ ข้างต้นนี้แสดงให้เห็นว่าสมรรถภาพในการ หากำไรในปี 2522 ของอุตสาหกรรมกระดาษนิรภัยรถยนต์แม้จะถูกกระทบกระเทือนโดยภาวะเศรษฐกิจ และการเงินตลอดจนภาวะการแข่งขันซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกที่กิจการในอุตสาหกรรมไม่สามารถควบคุม ได้แล้ว แต่ก็ยังสูงกว่าสมรรถภาพในการหากำไรในปี 2521 ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากสถานการณ์ ของอุตสาหกรรมกระดาษนิรภัยรถยนต์ที่ค่อย ๆ ดีขึ้น อันเนื่องมาจากมาตรการการช่วยเหลือของรัฐบาล นั้นเอง ได้แก่ การกำหนดให้ผู้ประกอบรถยนต์นั่งต้องใช้อยู่ในส่วนที่ประกอบในประเทศ คิดเป็นมูลค่า , เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 25 ของมูลค่ารวมของวัตถุดิบประกอบทั้งหมดเป็นร้อยละ 50 ภายใน 5 ปี นับตั้งแต่ปลายปี 2521 เป็นต้นไป

อุตสาหกรรมกระจกนิรภัยรถยนต์

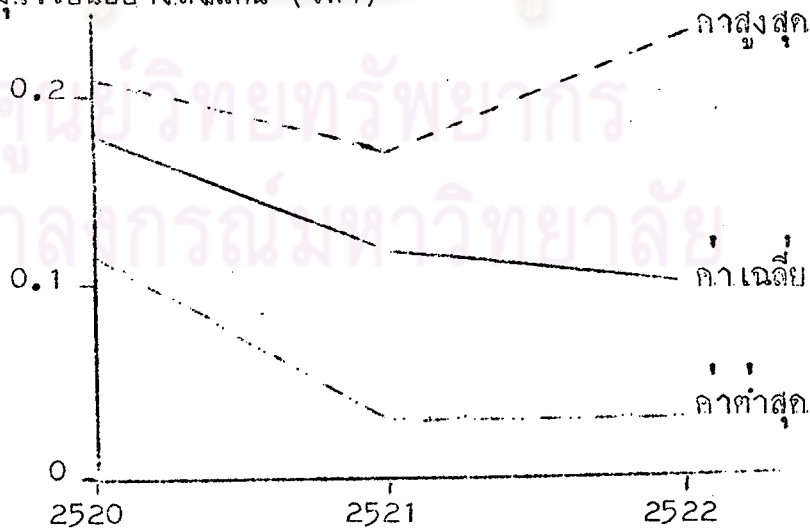
กราฟที่ 4.1

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)

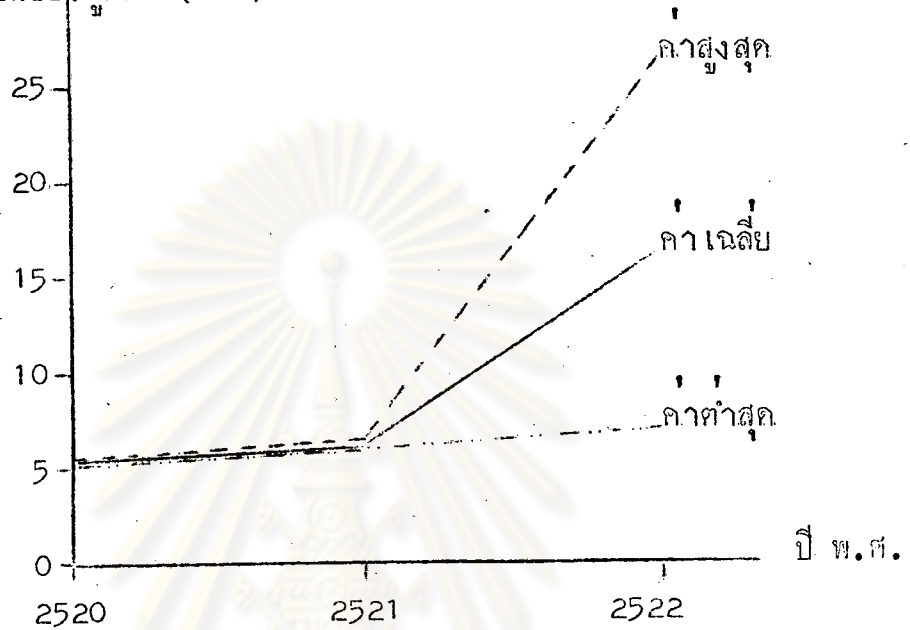
กราฟที่ 4.2

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแก่น (เท่า)

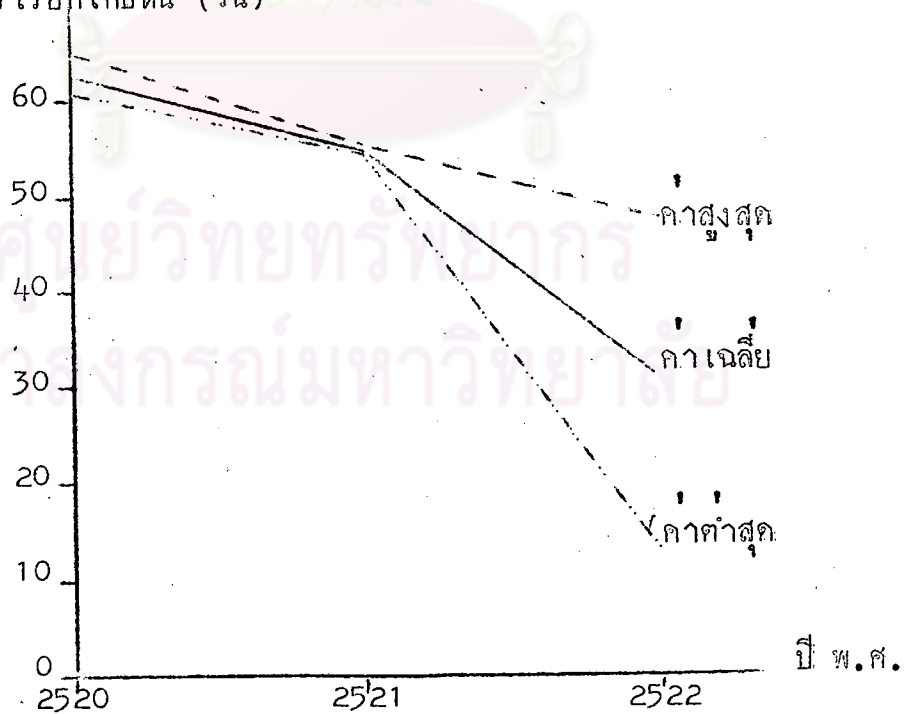
อุตสาหกรรมกระจกนิรภัยรถยนต์
 กราฟที่ 4.3

อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (รอบ)

กราฟที่ 4.4

ระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้ (วัน)

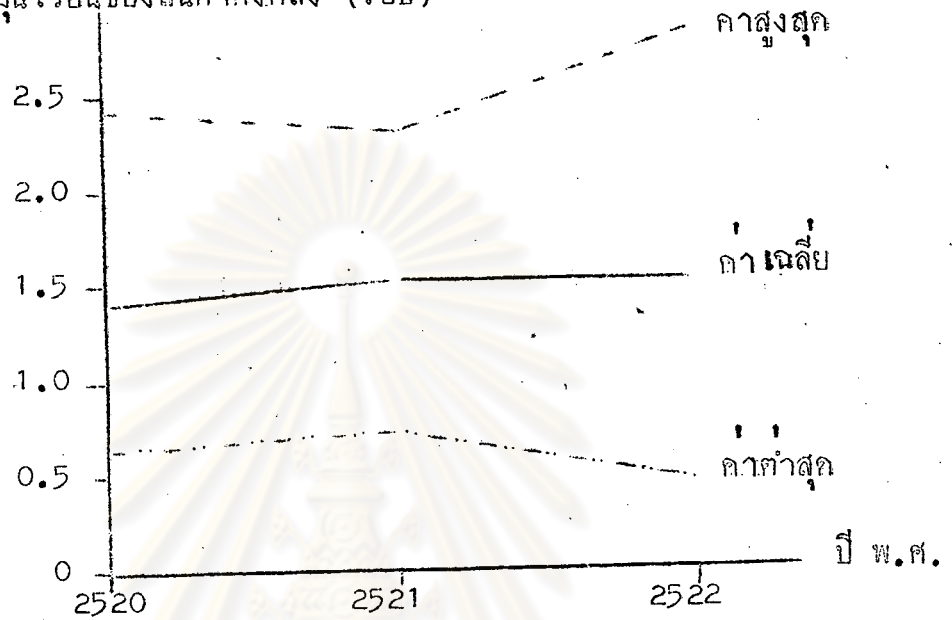

อุตสาหกรรมกระจกนิรภัยรถยนต์

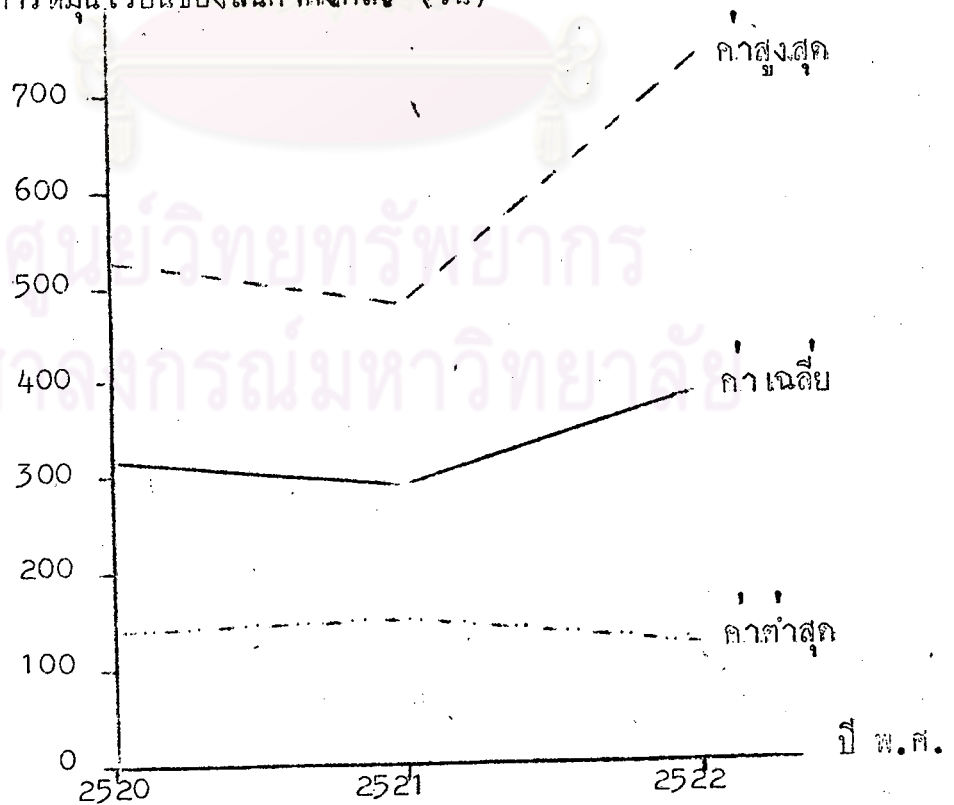
กราฟที่ 4.5

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (รอบ)

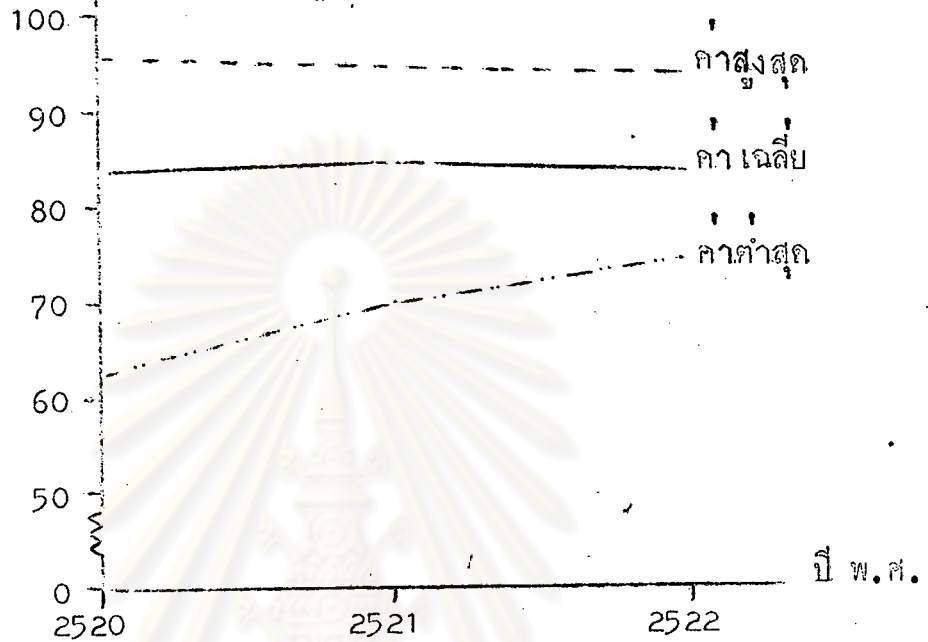
กราฟที่ 4.6

ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (วัน)

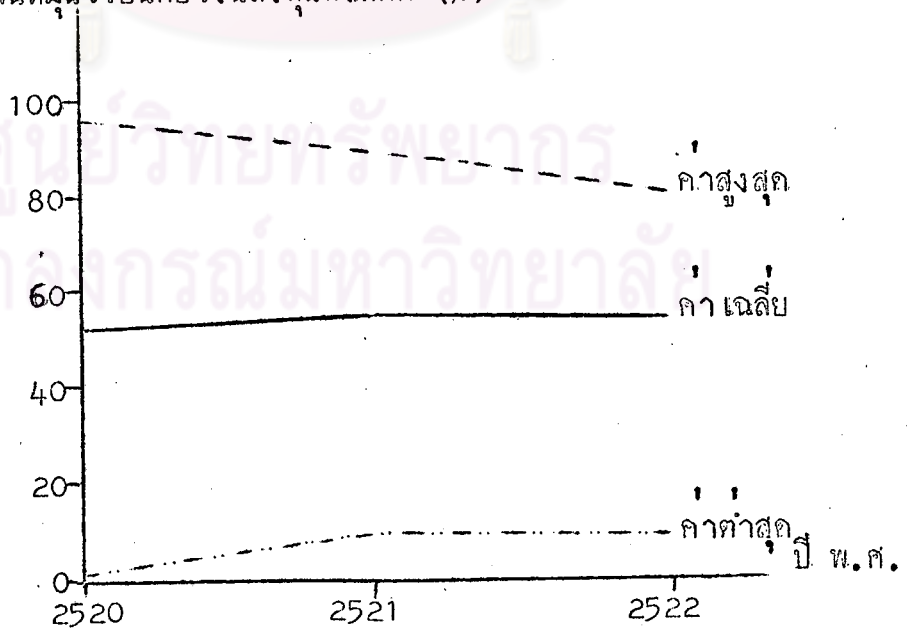
อุตสาหกรรมกระจกนิรภัยรถยนต์

กราฟที่ 4.7
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ทั้งหมด (%)

กราฟที่ 4.8

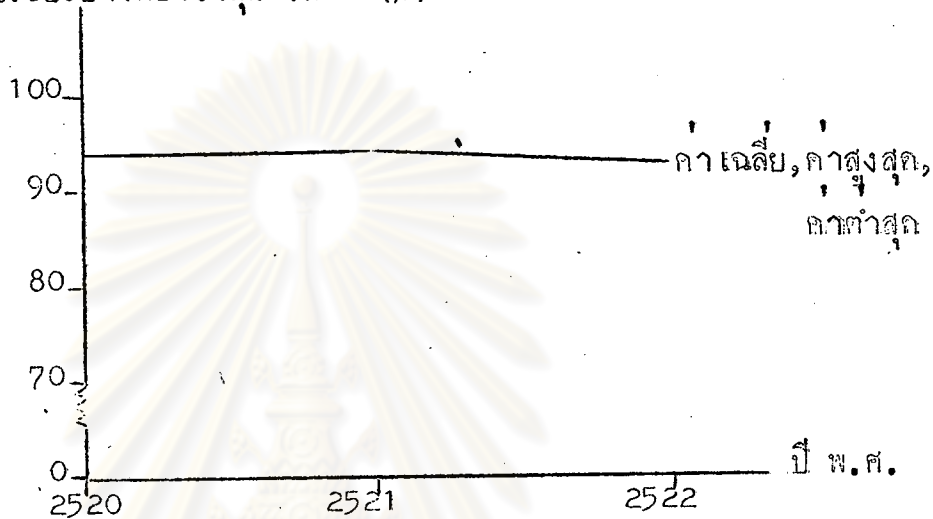
อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมด (%)

อุตสาหกรรมกระจกนิรภัยรถยนต์

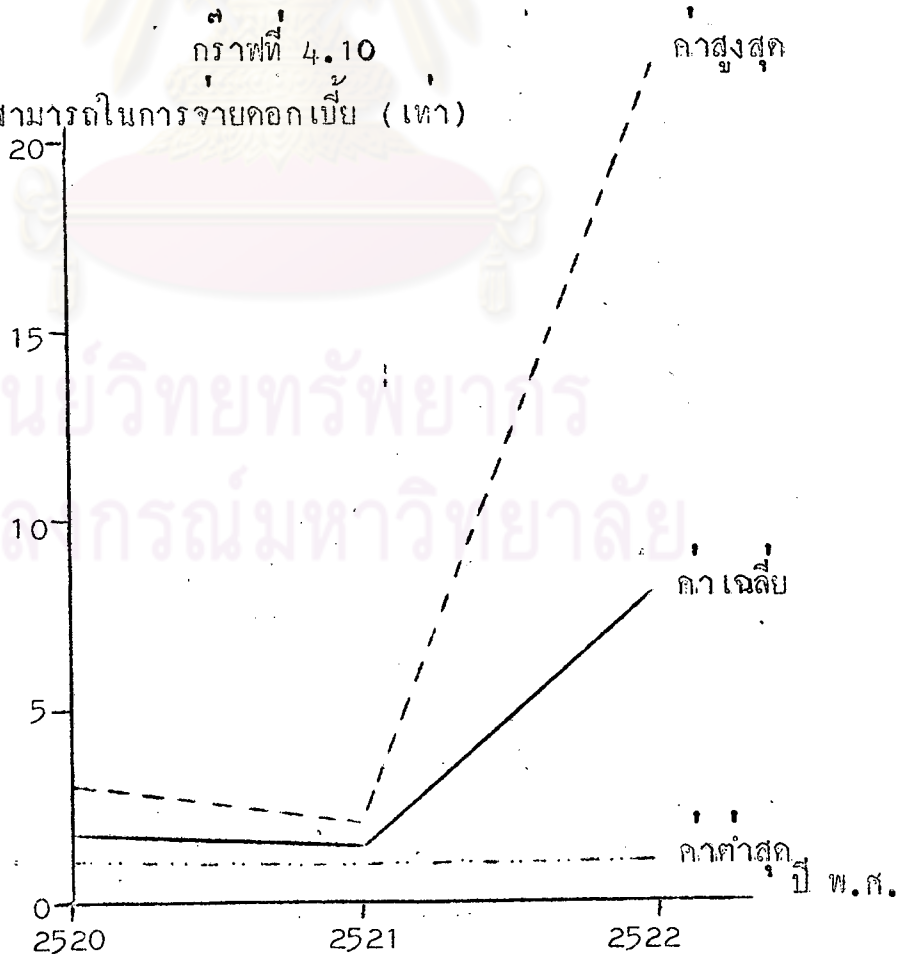
กราฟที่ 4.9

อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมด (%)

กราฟที่ 4.10

อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)

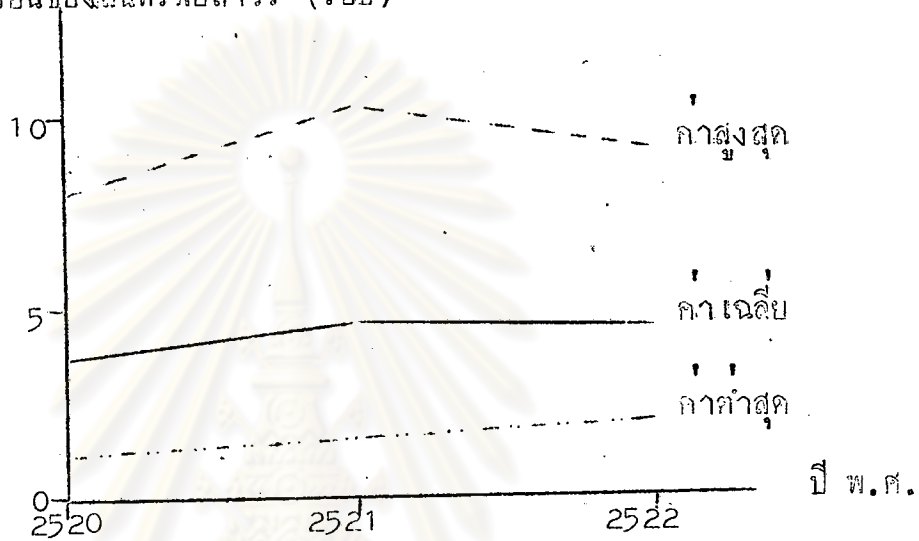

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อุตสาหกรรมกระจกนิรภัยรถยนต์

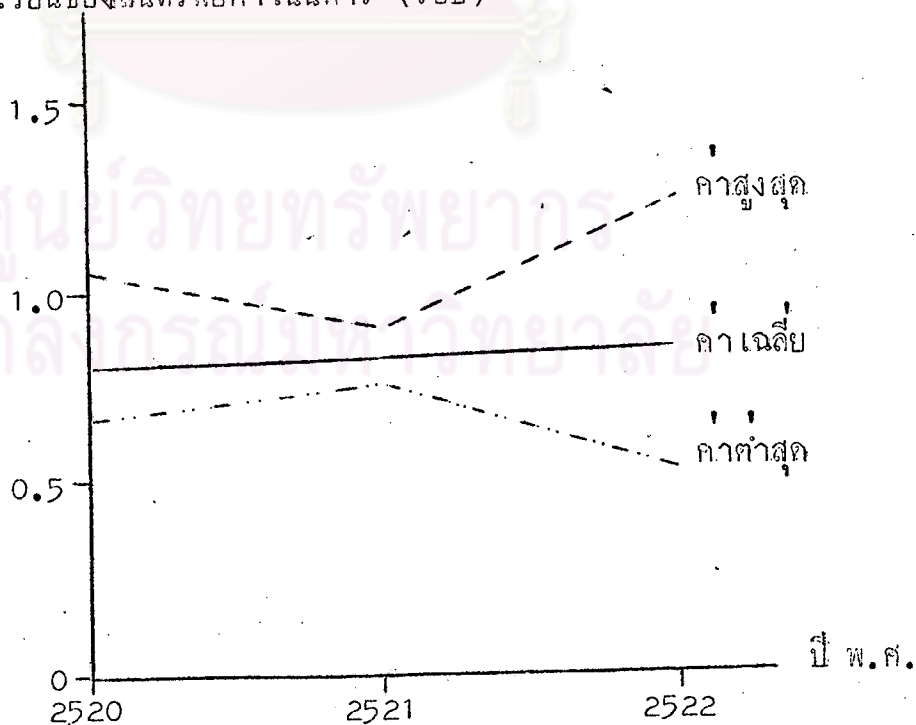
กราฟที่ 4.11

อัตราการผลิตเงินของสินทรัพย์ถาวร (รอบ)

กราฟที่ 4.12

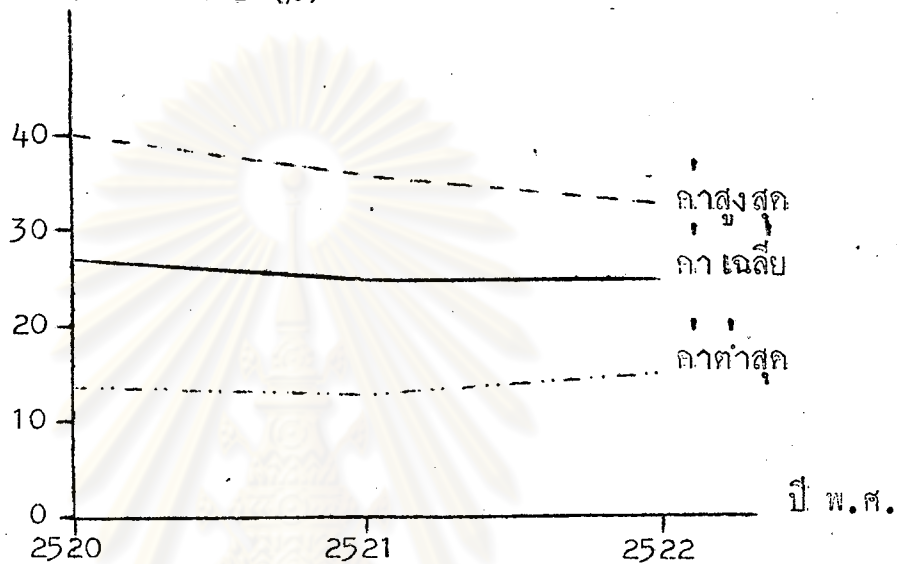
อัตราการผลิตเงินของสินทรัพย์ค่าเนิ่นการ (รอบ)

อุตสาหกรรมกระจกนิรภัยรถยนต์

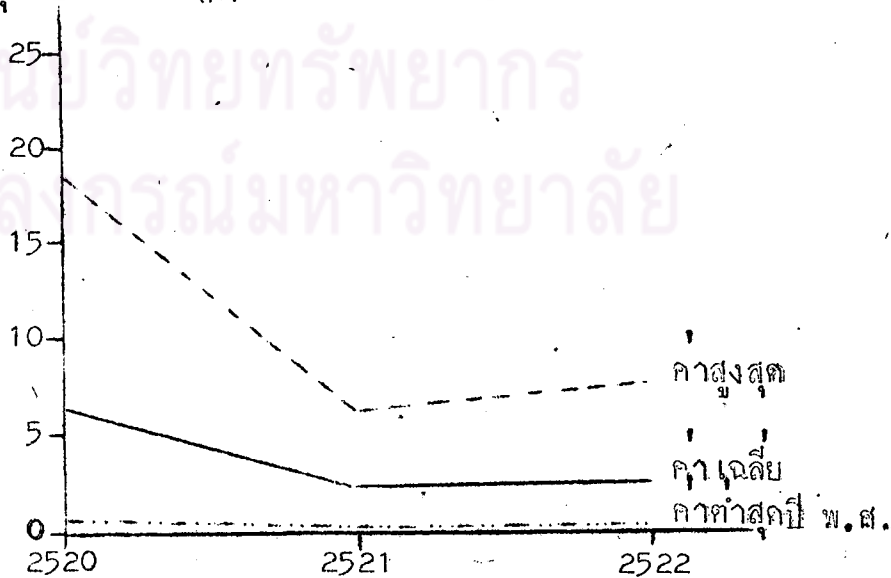
กราฟที่ 4.13

อัตราส่วนกำไร เบื้องต้นต่อคาขาย (%)

กราฟที่ 4.14

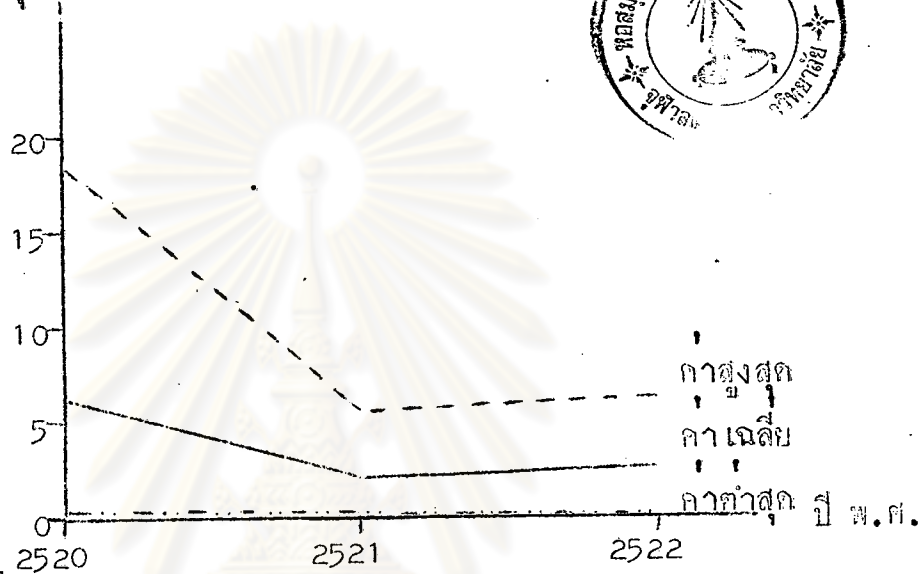
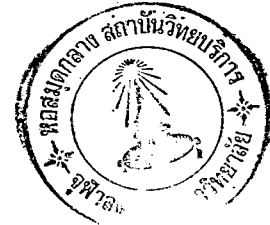
อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อคาขาย (%)

อุตสาหกรรมกระจกนิรภัยรถยนต์

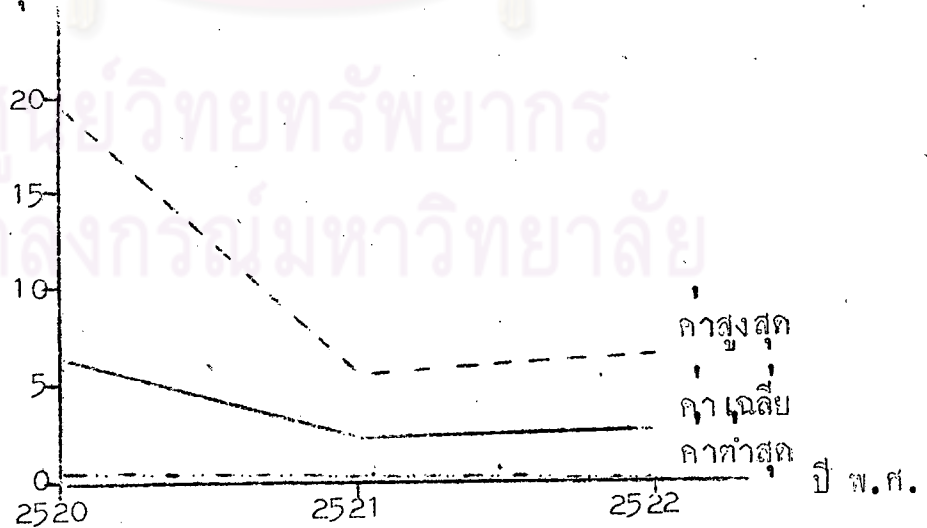
กราฟที่ 4.15

อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (%)

กราฟที่ 4.16

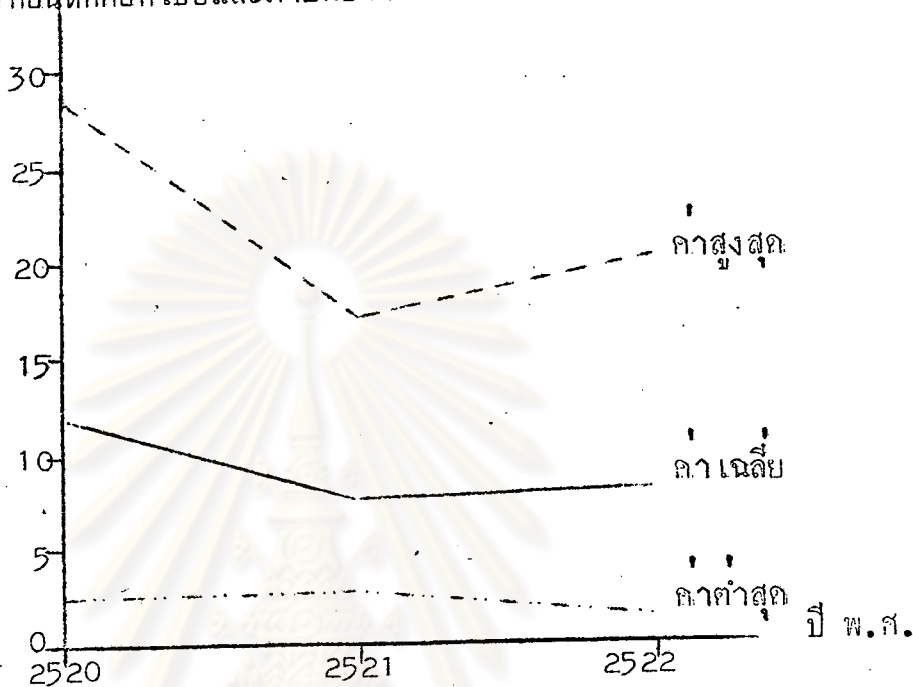
อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ค่าเป็นการ (%)

อุตสาหกรรมกระจกนิรภัยรถยนต์

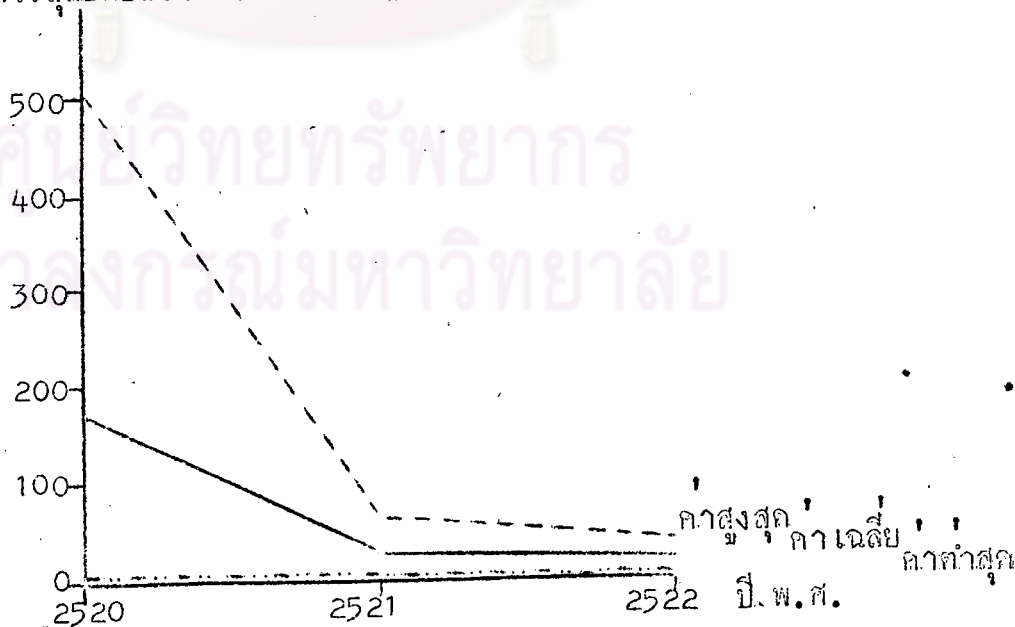
กราฟที่ 4.17

อัตราส่วนกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีต่อสินทรัพย์ค่าเน้นการ (%)

กราฟที่ 4.18

อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของเราของ (%)

ตารางที่ 76 อัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมเครื่องแก้วและขวดแก้วบรรจุยาชนิด (ปี 2518 - 2522)

	อัตราส่วนลักษณะสภาพคล่อง						อัตราส่วนแสดงสภาพเสถียร				อัตราส่วนแสดงสัมรรถภาพในการดำเนินงาน					อัตราส่วนแสดงสัมรรถภาพในการหากำไร					
	อัตราส่วนหมุนเวียน (เท่า)	อัตราส่วนหมุนเวียนบางส่วน (เท่า)	อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ (รอบ)	ระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้ (วัน)	อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ร้อยละ)	ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (วัน)	หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ร้อยละ)	หนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนทั้งหมด (ร้อยละ)	ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)	อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	ระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้ (วัน)	อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ร้อยละ)	อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ร้อยละ)	อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ร้อยละ)	กำไรเบื้องต้นต่อค่าขาย (%)	กำไรสุทธิต่อค่าขาย (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ค่าเงินบาท (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ค่าเงินบาทก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (%)	อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	
สูงสุด	1.04	0.59	3.60	111	3.74	260	96.20	63.76	-	2.60	1.04	111	3.74	3.10	1.21	19.34	(0.12)	(3.83)	(3.83)	7.15	(10.56)
เฉลี่ย	0.81	0.47	3.43	105	2.56	178	79.98	61.31	-	1.22	0.81	105	2.56	1.80	0.77	9.84	(4.04)	(6.72)	(6.72)	3.29	(131.71)
ต่ำสุด	0.57	0.34	3.25	100	1.38	96	63.76	58.86	-	(0.17)	0.57	100	1.38	0.50	0.32	0.34	(7.96)	(9.60)	(9.60)	(0.57)	(252.86)
สูงสุด	0.89	0.46	6.91	80	3.31	168	101.22	70.73	-	2.21	0.89	80	3.31	2.88	3.46	6.63	7.79	4.28	4.29	8.06	0.11
เฉลี่ย	0.80	0.41	5.70	66	2.73	139	80.66	65.41	-	0.83	0.80	66	2.73	1.93	2.27	3.53	1.84	(0.07)	(0.06)	3.24	(181.03)
ต่ำสุด	0.70	0.35	4.48	52	2.14	109	60.09	60.09	-	(0.56)	0.70	52	2.14	0.97	1.07	0.43	(4.12)	(4.41)	(4.41)	(1.59)	(362.17)
สูงสุด	0.95	0.61	3.52	104	3.23	116	99.03	75.88	-	1.56	0.95	104	3.23	4.30	1.20	12.05	1.62	1.94	1.94	5.40	199.51
เฉลี่ย	0.87	0.54	3.50	103	3.17	114	80.05	68.47	-	1.40	0.87	103	3.17	2.78	0.92	6.21	1.22	1.24	1.24	4.78	100.43
ต่ำสุด	0.79	0.46	3.47	102	3.11	111	61.06	61.06	-	1.24	0.79	102	3.11	1.26	0.64	0.37	0.82	0.53	0.53	4.16	1.35
สูงสุด	1.03	0.62	4.63	114	3.34	145	96.05	74.17	-	1.99	1.03	114	3.34	4.83	1.17	15.04	2.65	2.98	2.98	7.53	75.46
เฉลี่ย	0.90	0.56	3.90	96	2.92	126	78.52	67.58	-	1.72	0.90	96	2.92	2.94	0.84	7.73	1.83	1.77	1.77	5.22	38.44
ต่ำสุด	0.76	0.50	3.16	78	2.49	108	60.99	60.99	-	1.44	0.76	78	2.49	1.05	0.55	0.42	1.-	0.55	0.55	2.91	1.42
สูงสุด	1.06	0.73	2.71	155	4.12	296	95.31	77.16	-	1.58	1.06	155	4.12	7.18	1.28	2.34	1.36	1.21	1.21	5.10	25.85
เฉลี่ย	0.95	0.58	2.52	144	2.67	192	79.68	70.61	-	1.50	0.95	144	2.67	4.02	0.83	1.40	1.16	0.87	0.87	3.94	13.65
ต่ำสุด	0.84	0.43	2.32	133	1.22	87	64.05	64.05	-	1.41	0.84	133	1.22	0.85	0.38	0.45	0.95	0.52	0.52	2.78	1.45
สูงสุด	1.01	0.63	4.00	121	3.60	200	97.10	74.36	-	1.84	1.01	121	3.60	5.13	1.51	9.37	2.51	1.90	1.90	6.34	67.95
เฉลี่ย	0.89	0.54	3.57	110	2.84	151	79.60	68.06	-	1.43	0.89	110	2.84	3.06	1.04	4.90	1.09	0.55	0.55	4.31	1.97
ต่ำสุด	0.77	0.44	3.12	99	2.07	101	62.09	61.76	-	1.02	0.77	99	2.07	0.98	0.57	0.42	(0.33)	(0.80)	(0.80)	2.28	(64.01)

ตารางที่ 77 ส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนของอุตสาหกรรมหลอดแก้วและขวดแก้วบรรจุยาชนิด

	2518	2519	2520	2521	2522	เฉลี่ย (WEIGHTED AVERAGE)
<u>สินทรัพย์</u>						
สินทรัพย์หมุนเวียน						
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	0.35	7.57	8.39	17.70	4.90	9.06
ลูกหนี้การค้าและตัวเงินรับ	40.75	28.41	42.80	36.10	45.61	40.23
สินค้าคงเหลือ	41.99	47.93	37.31	34.84	40.44	39.42
ลูกหนี้อื่น ๆ	15.80	15.55	11.28	10.20	7.45	10.59
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	1.11	0.54	0.22	1.16	0.60	0.70
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	100	100	100	100	100	100

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ยและแนวโน้มทางการเงินของอุตสาหกรรมหลอดแก้วและขวดแก้วบรรจุยาชนิด

จากตารางที่ 76 หน้า 297 ซึ่งแสดงอัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ย ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดของอุตสาหกรรมหลอดแก้วและขวดแก้วบรรจุยาชนิด ตั้งแต่ปี 2518 - 2522 และค่าเฉลี่ยของช่วง 2518 - 2522 และกราฟที่ 5.1-5.17 หน้า 306-314 ซึ่งแสดงแนวโน้มทางการเงินของอุตสาหกรรมหลอดแก้วและขวดแก้วบรรจุยาชนิด ตั้งแต่ปี 2518 - 2522 สามารถวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินในด้านต่าง ๆ กันได้ดังนี้

ก. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (ดูตารางที่ 76 และกราฟที่ 5.1-5.6 หน้า 306-308 ประกอบ)

อุตสาหกรรมหลอดแก้วและขวดแก้วบรรจุยาชนิด มีสภาพคล่องเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปี 2518 - 2521 แล้วลดลงเล็กน้อยในปี 2522 อัตราส่วนหมุนเวียนโดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 มีค่าเท่ากับ 0.89 อัตราส่วนหมุนเวียนอย่างถึงแก่นโดยเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 0.54 ระยะ

เวลาในการเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้โดยเฉลี่ยเท่ากับ 110 วัน และระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังโดยเฉลี่ยเท่ากับ 151 วัน

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 มีค่า 0.89, 1.01 และ 0.77 ตามลำดับ แนวโน้มในระดับเฉลี่ยและสูงสุดหลังจากที่ลดลงเล็กน้อยในปี 2519 จากปี 2518 แล้วก็เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี ส่วนอัตราส่วนในระดับต่ำสุดนั้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยทุกปีจากปี 2518 - 2522 แสดงว่ากิจการที่มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนต่ำได้พยายามปรับให้อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นทุกปี อัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแก่นมีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.54, 0.63 และ 0.44 ตามลำดับ โดยมีแนวโน้มเหมือนกับอัตราส่วนทุนหมุนเวียนในทุกระดับ ทางด้านระยะเวลาในการเก็บหนี้มีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 110 วัน 121 วันและ 99 วันตามลำดับ โดยมีแนวโน้มของทั้ง 3 ระดับขึ้น ๆ ลง ๆ กล่าวคือ มีระยะเวลาในการเก็บหนี้โดยเฉลี่ยในปี 2518, 2519, 2520, 2521 และ 2522 เท่ากับ 105 วัน, 66 วัน, 103 วัน, 96 วันและ 144 วันตามลำดับ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่ามีแนวโน้มของระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้โดยเฉลี่ยมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี 2518 - 2521 แต่กลับเพิ่มขึ้นในปี 2522 ซึ่งมีระยะเวลาการเก็บหนี้ยาวนานกว่าปี 2518 เสียอีก เมื่อพิจารณาถึงส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียน (ดูตารางที่ 77 ประกอบ) จะพบว่าโดยเฉลี่ยแล้วกิจการในอุตสาหกรรมนี้มีการลงทุนในลูกหนี้การค้าสูงที่สุดถึง 40.23% และการลงทุนในลูกหนี้การค้าในปี 2522 มีแนวโน้มสูงกว่าทุกปี ทั้งนี้เนื่องจากในปี 2522 เกิดภาวะเงินตึงในระบบการเงินของประเทศ ลูกหนี้จึงขอขยายระยะเวลาการชำระหนี้ออกไปอย่างไรก็ตามเมื่อเทียบกับระยะเวลาที่กิจการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ซึ่งเป็นเวลา 1-6 เดือนแล้วก็นับได้ว่ากิจการสามารถบริหารลูกหนี้ได้บรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้เมื่อเทียบกับระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่ให้สินเชื่อแก่กิจการซึ่งเป็นเวลา 2-3 เดือน สำหรับเจ้าหน้าที่การค้าจำพวกแก๊สและเชื้อเพลิง และ 5 เดือนสำหรับการส่งวัตถุดิบจำพวกหลอดแก้ว เข้ามาจากต่างประเทศ โดยวิธีเปิด LETTER OF CREDIT และธนาคารอนุมัติให้ทำ TRUST RECEIPT ได้นั้นก็นับว่ากิจการมีสภาพคล่องในลูกหนี้ดีตั้งแต่ปี 2518 - 2521 กล่าวคือ สามารถเก็บเงินจากลูกหนี้ได้ รู้กว่าที่ต้องจ่ายให้เจ้าหน้าที่ส่วนในปี 2522 นั้นก็อาจเป็นไปได้ว่าระยะเวลาในการเก็บหนี้ค่อนข้างจะนานเกินไป ซึ่งอาจก่อให้เกิด

เกิดปัญหาการหมุนเวียนเงินมาไม่ทันเพื่อชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้การค้าในบางขณะได้ สำหรับอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่คำนวณจำนวนรอบของระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้ในปีหนึ่ง ๆ นั้นมีอัตราในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 รอบ, 4 รอบ และ 3.12 รอบตามลำดับ อัตราส่วนนี้เป็นไปในทางตรงกันข้ามกับระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้ กล่าวคือ ถ้าระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้เป็นเวลานาน อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้จะต่ำ แต่ถ้าระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้เร็ว อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้จะสูง ดังจะเห็นได้ว่า แนวโน้มของอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ในปี 2522 ได้ลดต่ำกว่าปีก่อน ๆ ทางด้านระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังมีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 151 วัน 200 วัน และ 101 วันตามลำดับ โดยมีแนวโน้มของอัตราส่วนในระดับเฉลี่ยลดลง ตั้งแต่ปี 2518 - 2520 แสดงว่าสินค้าคงคลังมีสภาพคล่องเพิ่มขึ้นหรือหมุนเวียนเร็วขึ้น แต่ในปี 2521 และ 2522 อัตราส่วนนี้กลับเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งแสดงว่าสินค้าคงคลังมีสภาพคล่องลดลง เพราะหมุนเวียนนานขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี 2522 ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังยิ่งนานกว่าในปี 2518 เสียอีก อันมีสาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากปัญหาน้ำมันขาดแคลนและขึ้นราคา ตลอดจนภาวะเงินตึงในปี 2521 และ 2522 ทำให้ต้นทุนสินค้าขายสูงขึ้น ซึ่งเป็นเหตุให้กิจการไม่สามารถแข่งขันทางด้านราคาขายกับหลอดแก้วบรรจุยาฉีดสำรับรูปที่นำเข้าจากต่างประเทศได้ เนื่องจากหลอดแก้วบรรจุยาฉีดที่นำเข้าจากต่างประเทศบางประเทศ เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าที่ผลิตในประเทศ เพราะผู้ผลิตในประเทศเหล่านั้นไม่ต้องเสียภาษีวัตถุดิบหรือแท่งแก้ว NEUTRAL ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ นอกจากนี้บริษัทหนึ่งในอุตสาหกรรมนี้มีผลการดำเนินงานไม่สู้ดีนัก ในปี 2522 เนื่องจากประสบปัญหาการแข่งขันจากผู้ผลิตรายอื่นที่มีเทคนิคการผลิตดีกว่า ตลอดจนการแข่งขันจากต่างประเทศด้วยทำให้สินค้าขายไม่ออก ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าจึงนานขึ้น หรือมีอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังต่ำกว่าปีก่อน ๆ ที่ผ่านมา และทำให้ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังในระดับสูงสุดในปี 2522 นานถึง 296 วัน สำหรับอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง มีอัตราส่วนในระดับโดยเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 2.84 รอบ 3.60 รอบ และ 2.07 รอบตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนของกิจการในอุตสาหกรรมนี้ (ดูตารางที่ 77 ประกอบ) จะพบว่าโดยเฉลี่ยแล้วกิจการมีการลงทุนในลูกหนี้การค้า และสินค้าคงคลัง ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน โดยมีการลงทุนในลูกหนี้การค้าสูงที่สุดเท่ากับ 40.23% รองลงมาได้แก่ สินค้าคงคลังเท่ากับ 39.42% และจากระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังซึ่งหมุนเร็วขึ้นตั้งแต่ 2518 - 2520 ตลอดจนระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้ซึ่งอยู่ในขอบเขตของการให้สินเชื่อ และเรียกเก็บหนี้ได้เร็วขึ้นจาก 2518 - 2521 ก็เป็นการแสดงว่า การที่อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นั้นหมายถึงสภาพคล่องที่เพิ่มขึ้นจากปี 2518 - 2521 ส่วนในปี 2522 นั้นสภาพคล่องได้ลดลงจากปี 2521 บ้างเล็กน้อย

ข. อัตราส่วนแสดงสภาพเสี่ยง (ดูตารางที่ 76 และกราฟที่ 5.7-5.9 หน้า 309-310 ประกอบ)

อุตสาหกรรมนี้ใช้ทุนจากเจ้าหนี้ค่อนข้างสูง ดังจะเห็นได้จากอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมโดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 มีค่าเท่ากับ 79.60% และหนี้สินของอุตสาหกรรมนี้เป็นหนี้สินหมุนเวียนเสียส่วนใหญ่ ไม่มีหนี้สินระยะยาวเลย โดยอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 68.06% สำหรับความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยโดยเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 1.43

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 มีค่าเท่ากับ 79.60%, 97.10% และ 62.09% ตามลำดับ จะเห็นว่ากิจการโดยส่วนรวมในอุตสาหกรรมนี้มีการใช้ทุนจากเจ้าหนี้ค่อนข้างสูง แนวโน้มของการใช้ทุนจากเจ้าหนี้ขึ้น ๆ ลง ๆ เล็กน้อยในแต่ละปีในช่วง 2518 - 2522 ทุนที่ได้จากเจ้าหนี้ส่วนใหญ่เป็นทุนจากเจ้าหนี้หมุนเวียน ซึ่งได้แก่เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร เงินกู้ยืมจากธนาคารระยะสั้นเพื่อซื้อวัตถุดิบในรูปของทรัพย์สินคงที่ และเจ้าหนี้การค้าในประเทศได้แก่ ค่าแก๊ส ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมด มีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุดและต่ำสุด โดยเฉลี่ยเท่ากับ 68.06%, 74.36% และ 61.76% ตามลำดับ โดยมีแนวโน้มของทั้ง 3 ระดับคือ ระดับเฉลี่ย ระดับสูงสุด และต่ำสุด เพิ่มขึ้นจากปี 2518 - 2522 ยกเว้นปี 2521 ซึ่งลดลงจากปี 2520 เพียงเล็กน้อยเท่านั้น เมื่อดูถึงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย ซึ่งมีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุด

และต่ำสุดโดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 = 1.43, 1.84 และ 1.02 ตามลำดับ ก็แสดงว่า แม้ว่าการโคจรโดยส่วนรวมจะใช้ทุนจากเจ้าหน้าที่ค่อนข้างสูง แต่ก็มีความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยจากผลกำไรได้ แต่อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยในระดับต่ำสุดในปี 2518 และ 2519 นั้นมีค่าติดลบ เพราะในปี 2518 และ 2519 มีกิจการที่ประสบการขาดทุนจากการดำเนินงานและไม่สามารถจ่ายดอกเบี้ยจากผลกำไรได้ แต่อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปี 2520 เป็นต้นมาจนถึงปี 2522 กิจการต่าง ๆ ก็ดำเนินงานมีผลกำไรและสามารถจ่ายดอกเบี้ยได้ แนวโน้มของความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยของกิจการในอุตสาหกรรมนี้จึงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปี 2518 - 2521 ยกเว้นปี 2519 ซึ่งลดลงจากปี 2518 และเป็นปีที่มีความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยต่ำที่สุด ส่วนแนวโน้มในปี 2522 นั้นลดลงจากปี 2521 เนื่องจากต้นทุนสินค้าขายสูงขึ้น ทำให้กำไรจากการดำเนินงานลดลง และในขณะเดียวกันจำนวนดอกเบี้ยจ่ายก็เพิ่มขึ้น เนื่องจากหนี้สินที่เพิ่มขึ้นนั่นเอง

ค. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน (ดูตารางที่ 76 และกราฟที่ 5.1, 5.3 - 5.6 และ 5.10 - 5.11 หน้า 306-308 และ 311 ประกอบ)

สมรรถภาพในการดำเนินงานในด้านการจัดการสินค้าคงคลังนับว่าดีขึ้นในช่วง 2518 - 2520. ดังจะเห็นได้จากระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง ซึ่งเร็วขึ้นจาก 178 วันในปี 2518 เป็น 114 วันในปี 2520 แต่ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังได้เพิ่มขึ้นในปี 2521 และ 2522 เป็น 126 วันและ 192 วันตามลำดับ จะเห็นได้ว่าในปี 2522 นี้ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังนานกว่าปี 2518 เสียอีก และนานกว่าระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังโดยเฉลี่ยซึ่งใช้เวลา 151 วัน แสดงว่านอกจากภาวะเศรษฐกิจและการเงินที่ผันแปรไปในทางที่ไม่เป็นประโยชน์แก่อุตสาหกรรมต่าง ๆ แล้ว ความสามารถในการจัดการสินค้าคงคลังโดยส่วนรวมของอุตสาหกรรมนี้ยังแย่ลงในปี 2522 ด้วย ส่วนความสามารถในการบริหารลูกหนี้โดยเฉลี่ยแล้วอุตสาหกรรมนี้ระยะเวลาในการเก็บหนี้ 110 วัน ซึ่งอยู่ในขอบเขตของระยะเวลาในการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ ก็แสดงว่าความสามารถในการจัดการสุทธหนี้ของกิจการในอุตสาหกรรมนี้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ในด้านความสามารถในการจัดการสินทรัพย์ถาวรอยู่ในระดับที่น่าพอใจ และมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปีจาก 2518 - 2522 แต่ความสามารถในการจัดการสินทรัพย์ถาวรในการดำเนินงานค่อนข้าง

ต่ำและมีแนวโน้มสูงที่สุดในปี 2520 แล้วลดลงในปี 2521 - 2522 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรมีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 = 3.06 รอบ, 5.13 รอบ และ 0.98 รอบตามลำดับ จะเห็นว่าอัตราส่วนในระดับสูงสุด สูงกว่าอัตราส่วนในระดับต่ำสุดมาก แสดงว่ากิจการในอุตสาหกรรมนี้มีทั้งที่มีสมรรถภาพในการจัดการสินทรัพย์ถาวรดี และก็มีกิจการที่มีความสามารถในการจัดการสินทรัพย์ถาวรไม่สู้ดีนัก กิจการที่มีความสามารถในการจัดการสินทรัพย์ถาวรในระดับสูงสุด เป็นกิจการที่มีเทคนิคการผลิตที่ดีและมีเครื่องจักรที่ค่อนข้างทันสมัย ส่วนกิจการที่มีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรในระดับต่ำสุดนั้นมีเทคนิคการผลิตและสินทรัพย์ถาวรค่อนข้างล้าสมัย ทำให้หลุดแกว่งที่ผลิตได้สูญเสียมาก เพราะรูปร่างของหลุดไม่ค่อยได้มาตรฐาน แนวโน้มของอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรในระดับสูงสุดเพิ่มขึ้นทุกปีจาก 2518 - 2522 ยกเว้นปี 2519 ซึ่งลดต่ำลงจากปี 2518 อันเนื่องจากการเพิ่มสินทรัพย์ถาวรประเภทเครื่องจักรในปีนั้น ซึ่งในปีแรกของการติดตั้งเครื่องจักรนั้น การใช้เครื่องจักรยังไม่เต็มที อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรจึงลดลง ส่วนในปีต่อ ๆ ไปคือปี 2520 - 2522 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรก็ได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยลำดับ สำหรับอัตราส่วนในระดับต่ำสุดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จาก 2518 - 2520 แล้วลดลงในปี 2521 - 2522 อันเนื่องมาจากในปี 2521 และ 2522 ค่าขายลดลงมากอันเกิดจากหลุดแกว่งที่ผลิตได้ไม่ได้มาตรฐานตามที่ลูกค้าต้องการ อย่างไรก็ตามอัตราส่วนในระดับเฉลี่ยก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปี 2518 - 2522 ทางด้านอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ต่ำ เนิ่นการมีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 เท่ากับ 1.04 รอบ, 1.51 รอบ และ 0.57 รอบตามลำดับ โดยกิจการโดยส่วนรวมมีแนวโน้มของการหมุนเวียนของสินทรัพย์ต่ำ เนิ่นการเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปี 2518 - 2520 แล้วลดลงในปี 2521 และ 2522 แต่ค่าของอัตราส่วนในปี 2522 ก็ยังคงสูงกว่าในปี 2518 ส่วนปีที่มีความสามารถในการจัดการสินทรัพย์ต่ำ เนิ่นการสูงที่สุดได้แก่ปี 2520

ง. อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการหากำไร (ดูตารางที่ 76 และกราฟที่ 5.12 - 5.17 หน้า 312-314 ประกอบ)

ความสามารถในการหากำไรของกิจการในอุตสาหกรรมหลุดแกว่งและขวดแกว่ง บรรลุขีดจำกัดว่าอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ โดยมีอัตรากำไรเบื้องต้นต่อค่าขาย อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ต่ำ เนิ่นการ อัตรา

ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ และอัตราผลตอบแทนจาก ส่วนของเจ้าของโดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 เท่ากับ 4.90%, 1.09%, 0.55%, 4.31% และ 1.97% ตามลำดับ แนวโน้มของความสามารถในการหากำไรนั้นขึ้น ๆ ลง ๆ ตามความสามารถในการบริหารงาน ภาวะเศรษฐกิจการเงินและการแข่งขัน ปีที่มีความสามารถในการหากำไรค่อนข้างดี ได้แก่ปี 2520 และ 2521 สำหรับปี 2522 มีแนวโน้มของความสามารถในการหากำไรลดลง

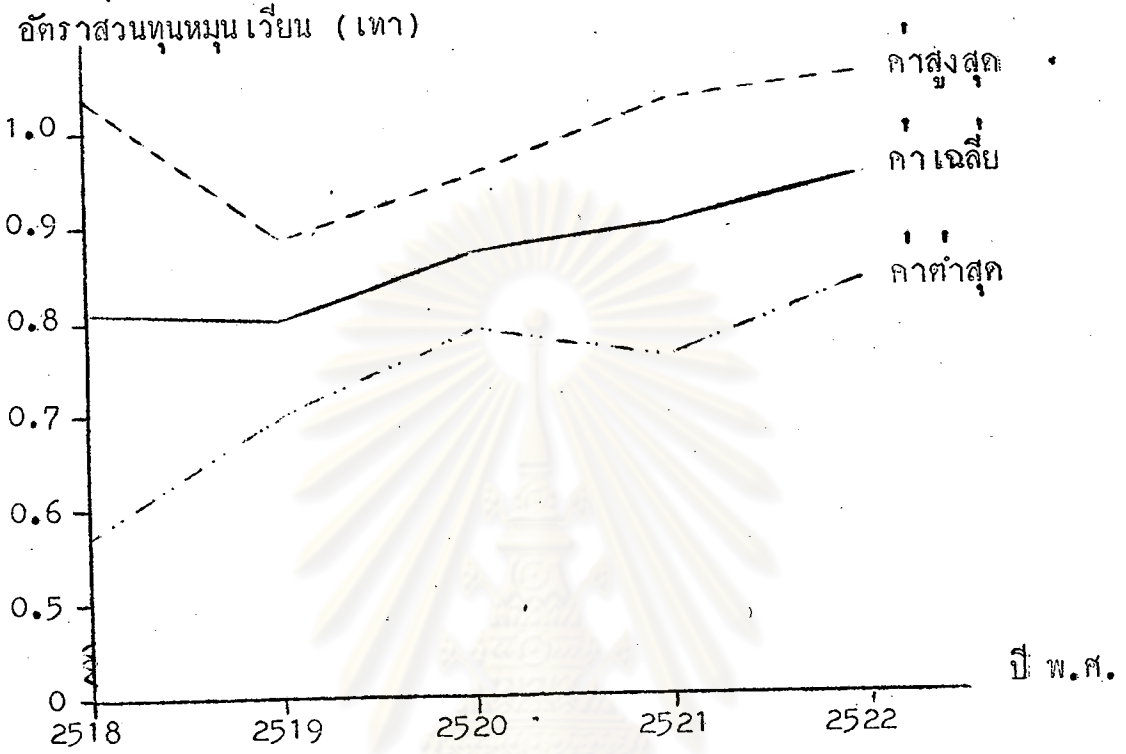
กำไรเบื้องต้นต่อค่าขายในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุด โดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 มีค่าเท่ากับ 4.90%, 9.37%, และ 0.42% ตามลำดับ ซึ่งนับว่าค่อนข้างต่ำ เพราะเมื่อหักค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารตลอดจนดอกเบี้ยจ่ายแล้ว กำไรที่เหลือหรือกำไรสุทธิก่อนหักภาษีเงินได้จะต่ำลง และเมื่อหักภาษีเงินได้ด้วยแล้ว กำไรสุทธิก็ยิ่งต่ำมาก ทำให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของต่ำมากด้วย โดยเฉลี่ยแล้วกำไรเบื้องต้นต่อค่าขายสูงที่สุดในปี 2518 แล้วลดลงอย่างเห็นได้ชัดในปี 2519 อันเนื่องมาจากต้นทุนการผลิต ซึ่งได้แก่ ค่าวัตถุดิบ ค่าพลังงานในการผลิต และค่าใช้จ่ายในการส่งเครื่องจักรเข้ามาจากต่างประเทศ เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของค่าขาย แต่หลังจากนั้นกำไรเบื้องต้นต่อค่าขายได้เพิ่มขึ้นในปี 2520 และ 2521 แต่ในปี 2522 กำไรเบื้องต้นต่อค่าขายกลับลดลงอีกอันเนื่องมาจากวิกฤตการณ์ทางด้านพลังงานมีผลให้ต้นทุนสินค้าขายสูงขึ้น ทางด้านกำไรสุทธิต่อค่าขายมีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ยสูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.09%, 2.51% และ (0.33)% ตามลำดับ ซึ่งนับว่าค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากกำไรเบื้องต้นต่อค่าขายที่ค่อนข้างต่ำนั่นเอง โดยเฉลี่ยแล้วกำไรสุทธิต่อค่าขายมีแนวโน้มขึ้น ๆ ลง ๆ โดยเพิ่มขึ้นจาก (4.04)% ในปี 2518 เป็น 1.84% ในปี 2519 แล้วลดลงเหลือ 1.22% ในปี 2520 และเพิ่มขึ้นอีกเล็กน้อยในปี 2521 แต่กลับลดลงอีกในปี 2522 เหลือ 1.16% จะเห็นว่าอุตสาหกรรมประมงผลขาดทุนในปี 2518 ทั้ง ๆ ที่กำไรเบื้องต้นต่อค่าขายมีค่าสูงที่สุดในปีนั้น ทั้งนี้เนื่องจากกิจการที่มีอัตรากำไรสุทธิต่อค่าขายอยู่ในระดับต่ำสุดนั้นมีอัตรากำไรต่ำใช้ในการดำเนินงานต่อค่าขายสูงกว่าอัตรากำไรเบื้องต้นต่อค่าขาย ส่วนกิจการที่มีอัตราในระดับสูงสุดนั้นมีปัญหาในด้านการถูกสรรพากรประเมินภาษีที่เกิดจากการดำเนินงานในงวดบัญชีที่ผ่านมา ๆ มา ทำให้กำไรสุทธิลดลงอย่างเห็นได้ชัด สำหรับความสามารถในการหากำไรจากสินทรัพย์รวมและสินทรัพย์

ดำเนินการนั้น กิจการในอุตสาหกรรมหลอดแก้วและขวดแก้วบรรจุยาชนิดมีอัตราส่วนกำไรรูทริต่อสินทรัพย์รวมและสินทรัพย์ดำเนินการ ในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยในช่วง 2518 - 2522 ดังนี้ คือ อัตราส่วนกำไรรูทริต่อสินทรัพย์รวมมีค่าเท่ากับ 0.55%, 1.90% และ (0.80)% ตามลำดับ และอัตราส่วนกำไรรูทริต่อสินทรัพย์ดำเนินการมีค่าเท่ากับ 0.55% 1.90% และ (0.80)% ตามลำดับ โดยมีแนวโน้มของอัตราส่วนทั้ง 2 ในระดับเฉลี่ยในทางเดียวกัน คือ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากขาดทุนในปี 2518 เป็นขาดทุนน้อยลงในปี 2519 และได้รับกำไรในปี 2520 และ 2521 แต่กลับลดลงในปี 2522 สำหรับกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีต่อสินทรัพย์ดำเนินการนั้น มีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.31%, 6.34% และ 2.28% ตามลำดับ โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปี 2518 - 2521 แล้วลดลงในปี 2522 ส่วนอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่มีอัตราส่วนในระดับเฉลี่ย สูงสุด และต่ำสุดเท่ากับ 1.97%, 67.95% และ (64.01)% ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นว่าอัตราส่วนในระดับสูงสุด และต่ำสุดต่างกันมาก ทั้งนี้เนื่องจากการขาดทุนสุทธิของกิจการที่มีอัตราส่วนต่ำสุดในปี 2518 และ 2519 มีจำนวนสูงมากจนทำให้ทุนจดทะเบียนและเรียกชำระแล้วของกิจการลดลง และมีผลให้อัตราผลตอบแทนจากผู้ถือหุ้นในอัตราสูง แสดงว่าในปี 2518 และ 2519 การใช้จ่ายเงินลงทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในการหาผลตอบแทนเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ แนวโน้มของอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นโดยเฉลี่ยลดลงจากปี 2518 - 2519 แล้วเพิ่มขึ้นในปี 2520 ซึ่งเป็นปีที่อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่าสูงสุด หลังจากนั้นแนวโน้มก็ได้ลดลงอีกในปี 2521 - 2522 จากอัตราผลตอบแทนต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว จะเห็นว่าอัตราผลตอบแทนในปี 2522 มีแนวโน้มลดลงจากปี 2521 แต่กระนั้นก็ยังคงมีอัตราที่สูงกว่าในปี 2518

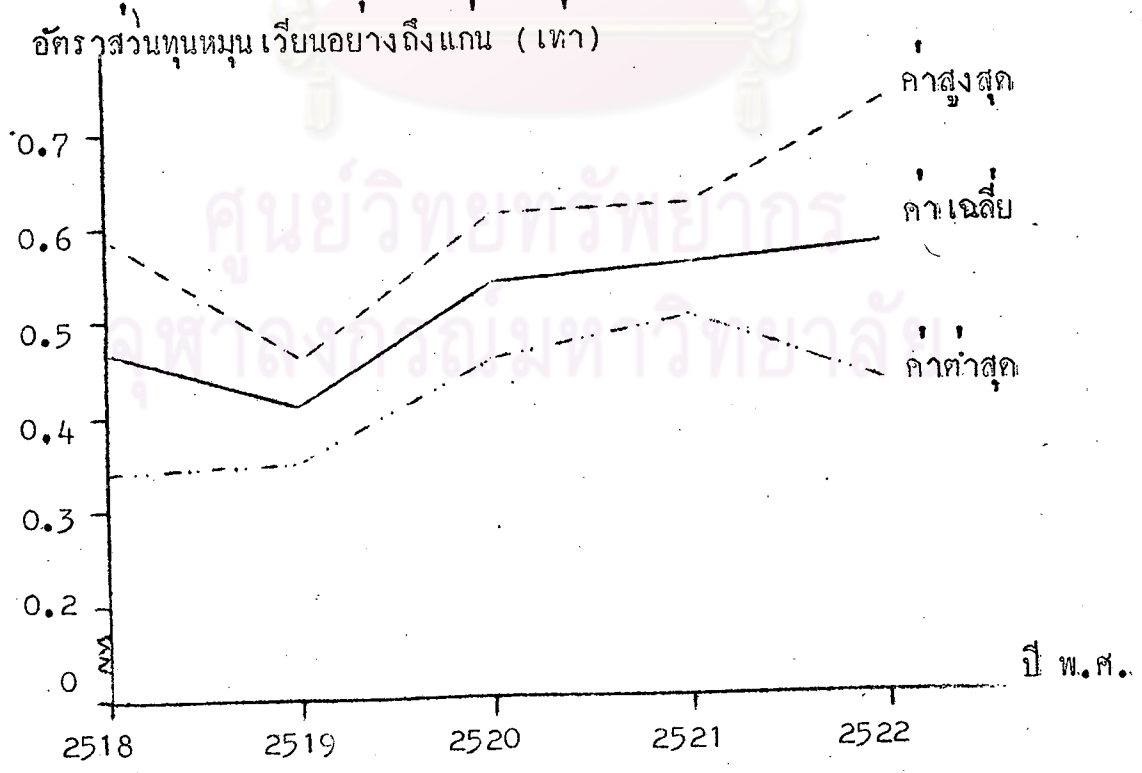
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อุตสาหกรรมหลอดแก้วและขวดแก้วบรรจุยา
กราฟที่ 5.1

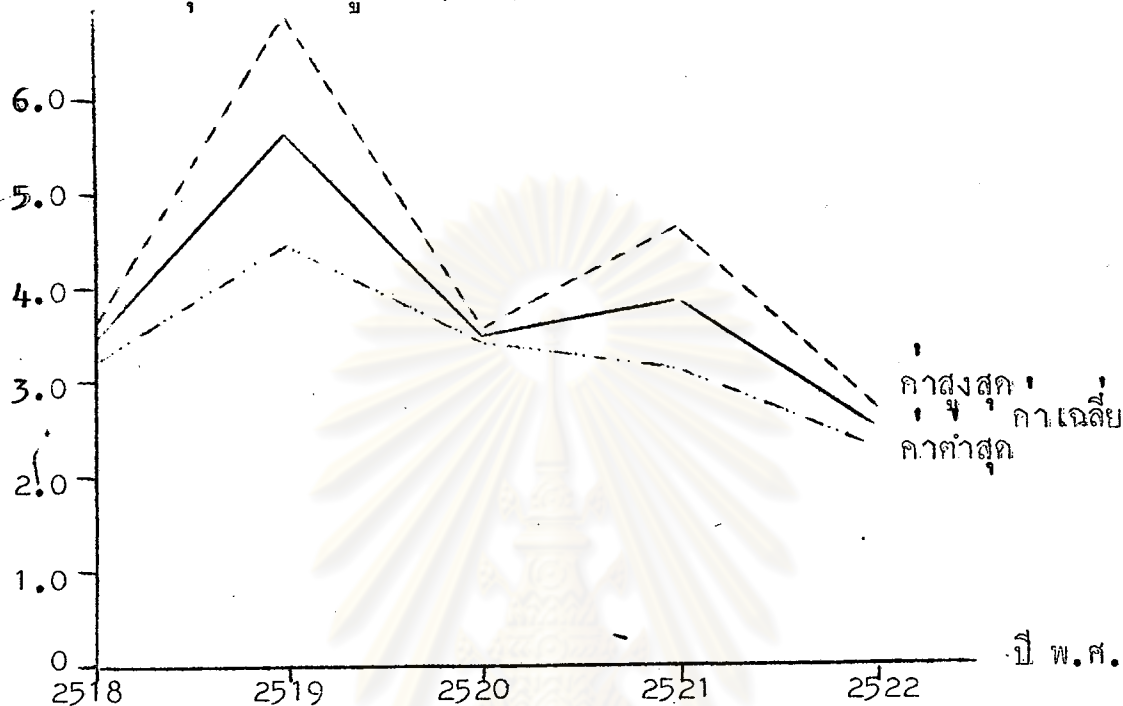
กราฟที่ 5.2

อุตสาหกรรมหลอดแก้วและขวดแก้วบรรจุยาชนิด

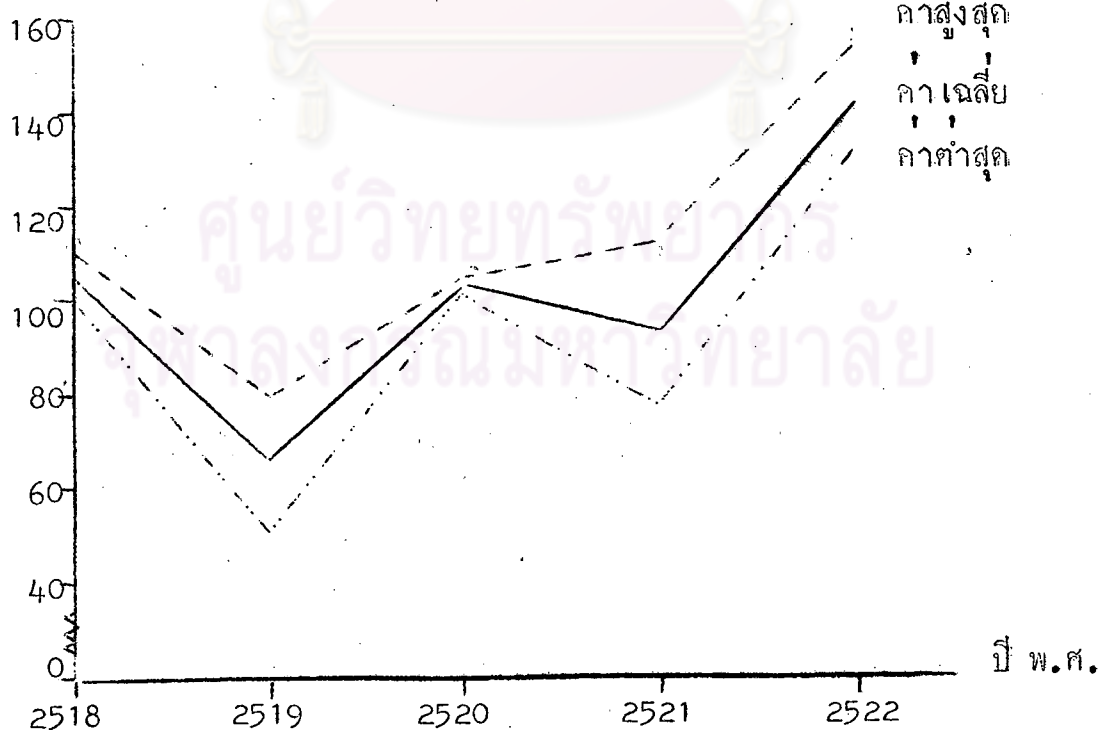
กราฟที่ 5.3

อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (รอบ)

กราฟที่ 5.4

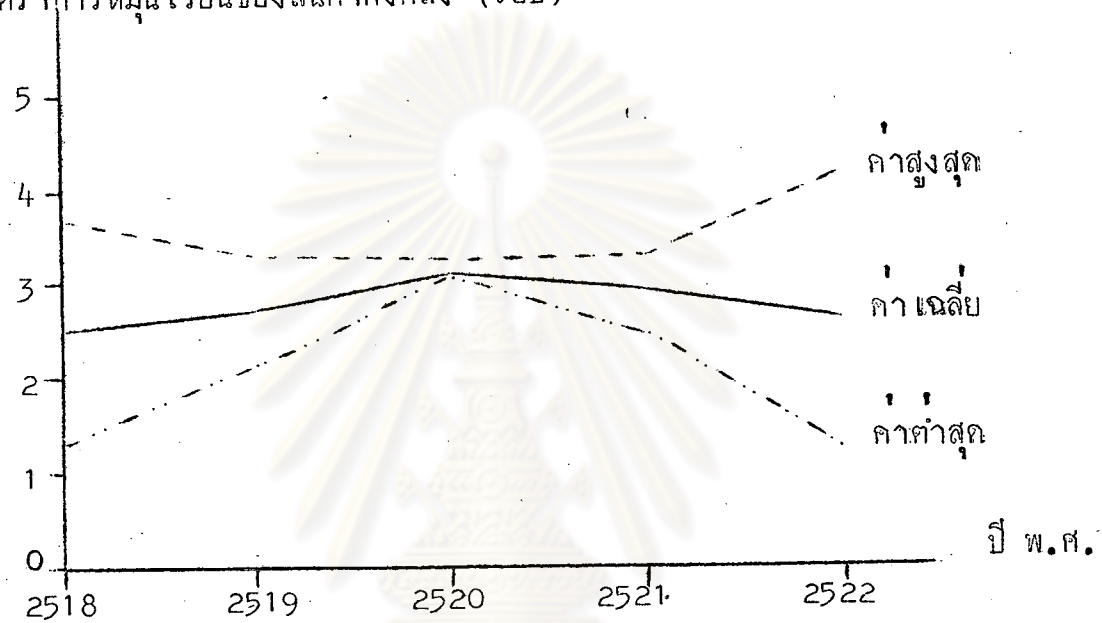
ระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้ (วัน)

อุตสาหกรรมหลอดแก้วและขวดแก้วบรรจุยาดีด

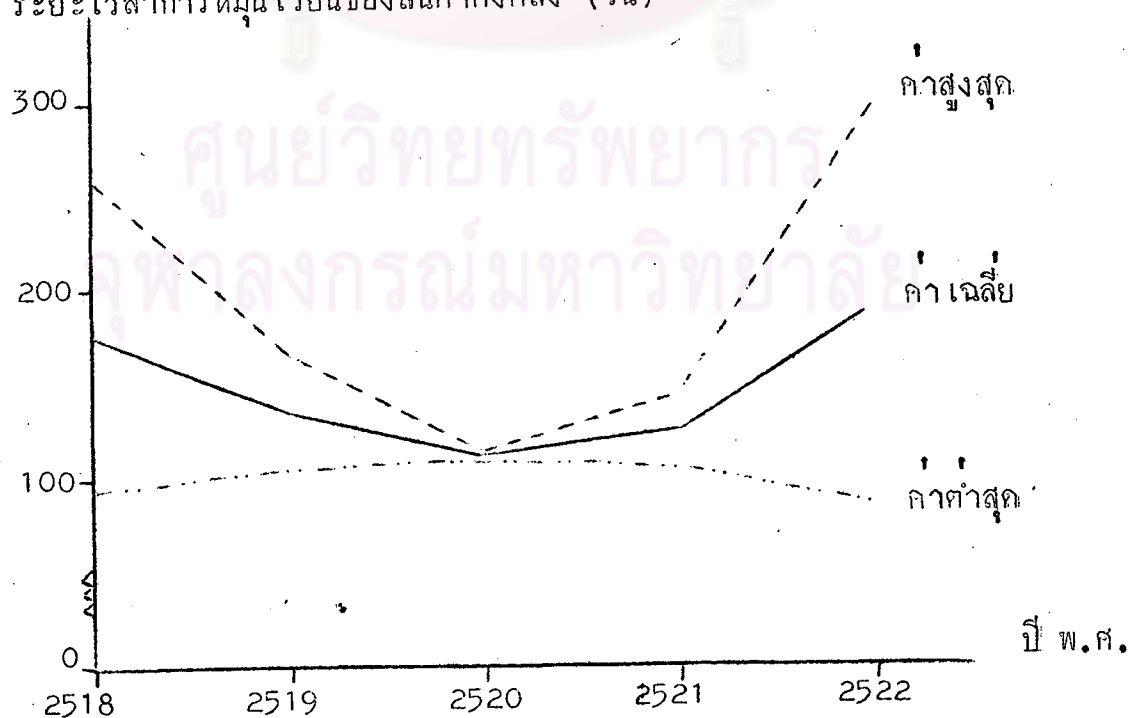
กราฟที่ 5.5

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (รอบ)

กราฟที่ 5.6

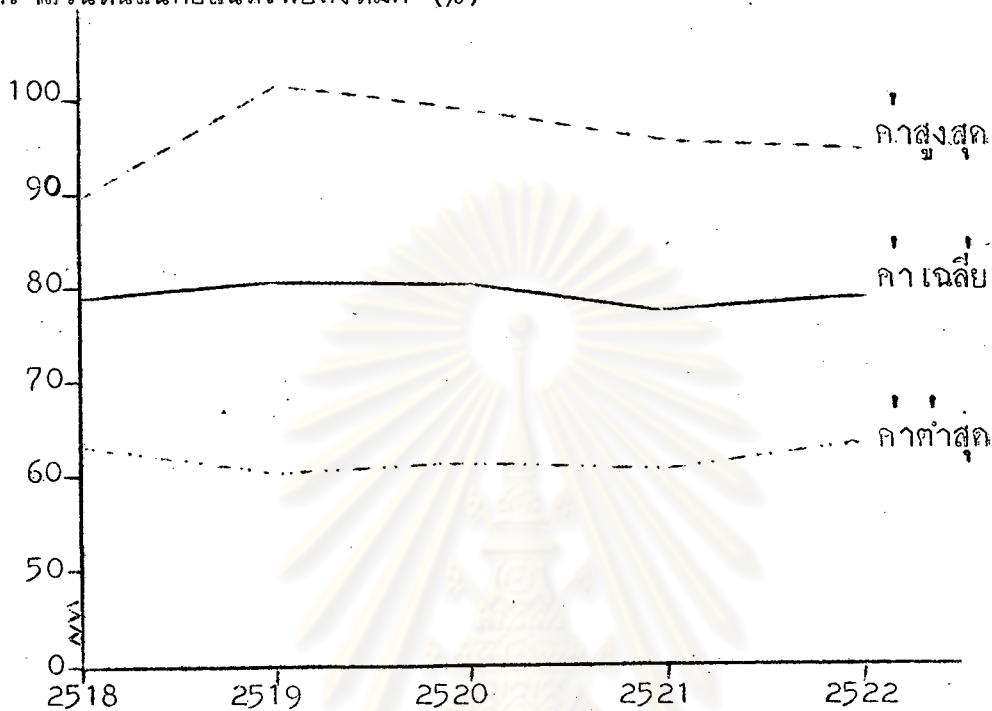
ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (วัน)

อุตสาหกรรมหลอดแก้วและขวดแก้วบรรจุยา

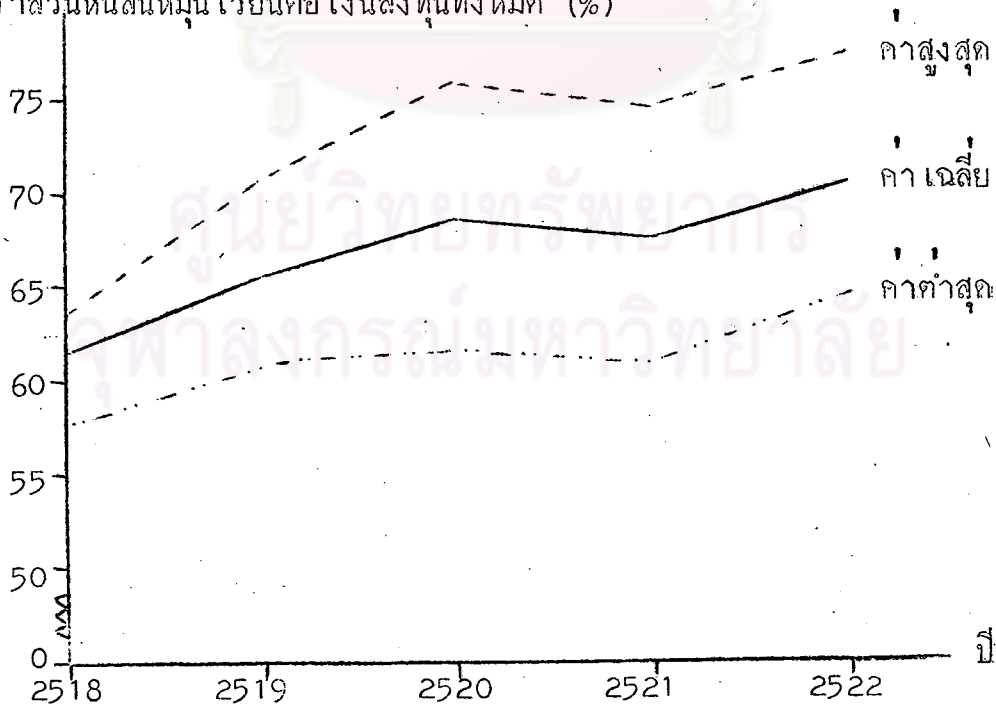
กราฟที่ 5.7

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ทั้งหมด (%)

กราฟที่ 5.8

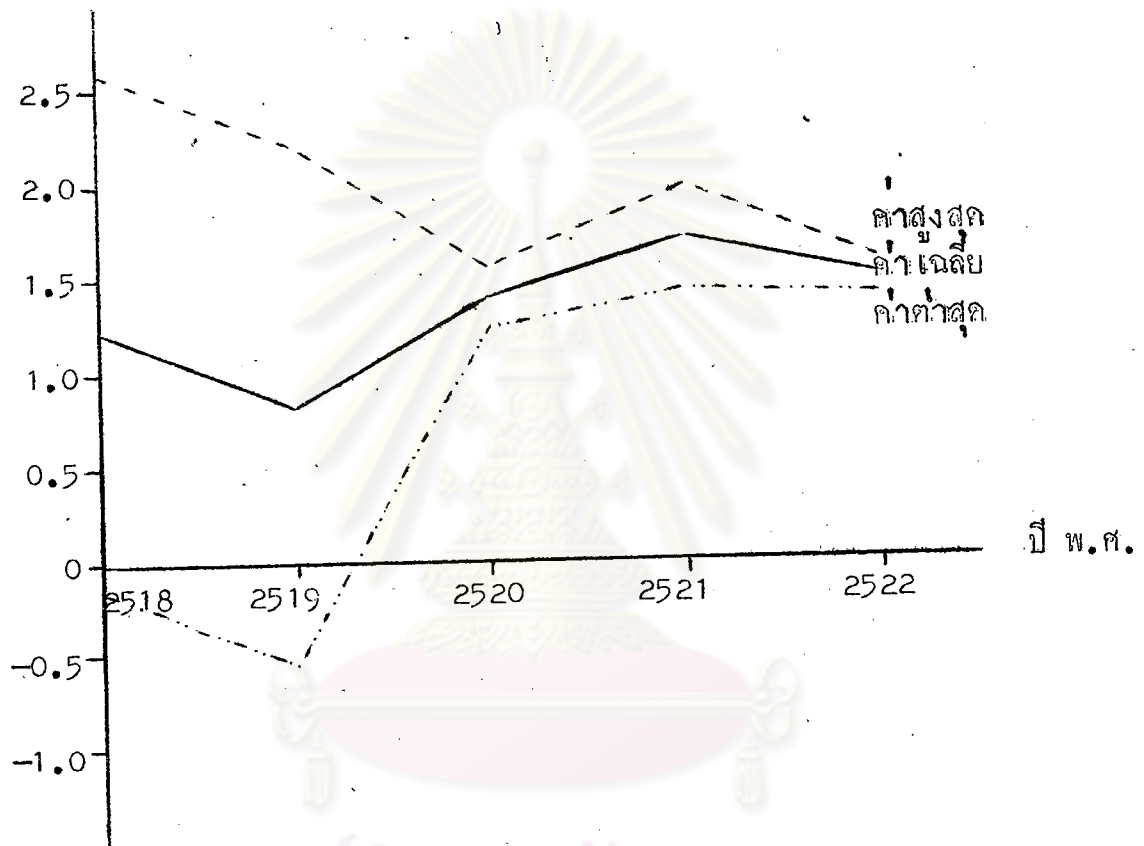
อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อเงินลงทุนทั้งหมด (%)

อุตสาหกรรมหลอดแก้วและขวดแก้วบรรจุยาเด็ก

กราฟที่ 5.9

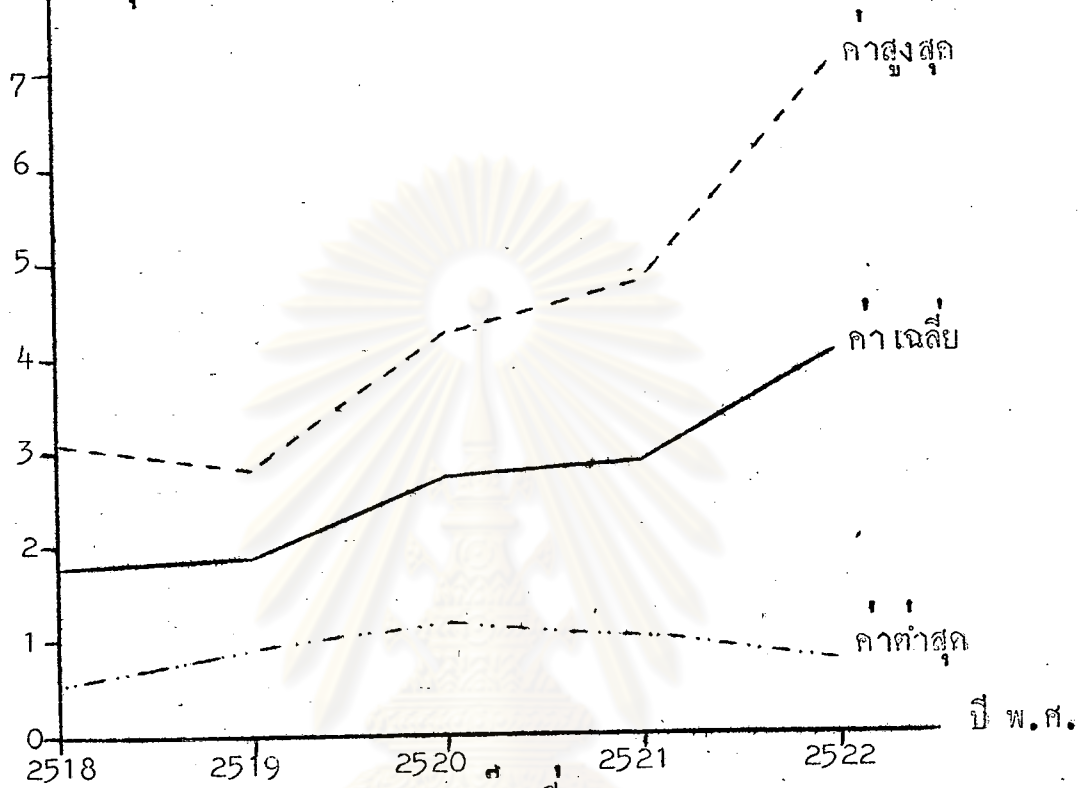
อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

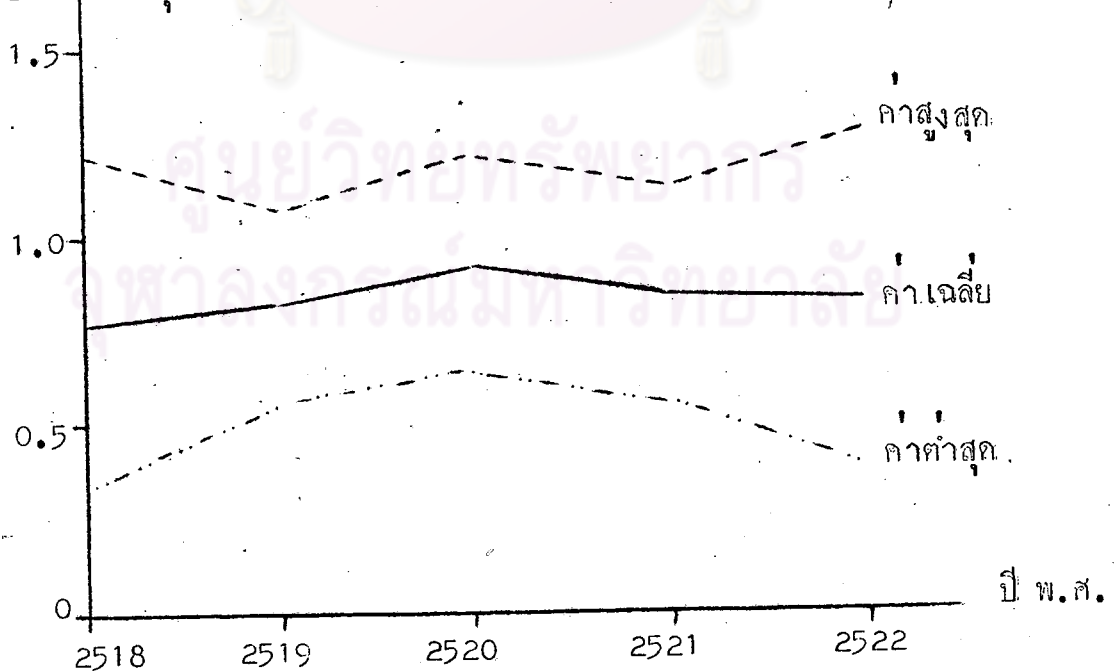
อุตสาหกรรมหลอดแก้วและขวดแก้วบรรจุยาชนิด
 กราฟที่ 5.10

อัตราการผลิตรวมของสินทรัพย์ถาวร (รอบ)

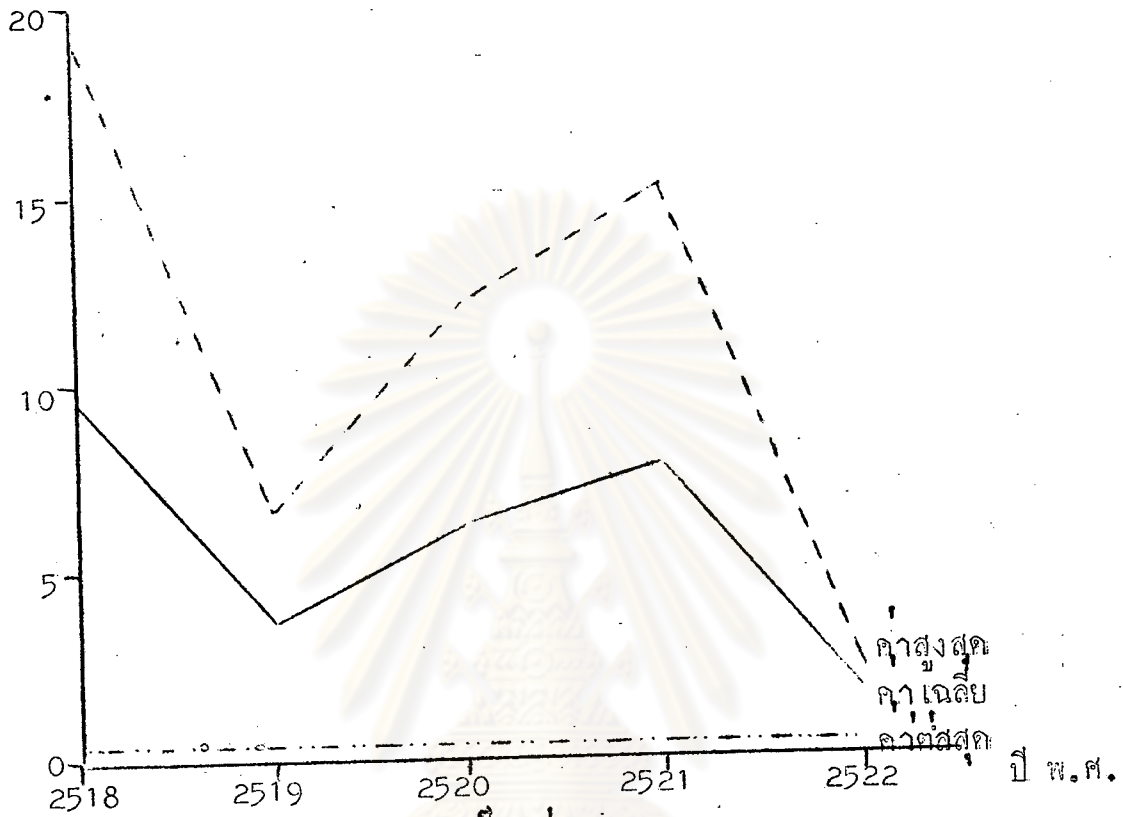

กราฟที่ 5.11

อัตราการผลิตรวมของสินทรัพย์ดำเนินการ (รอบ)

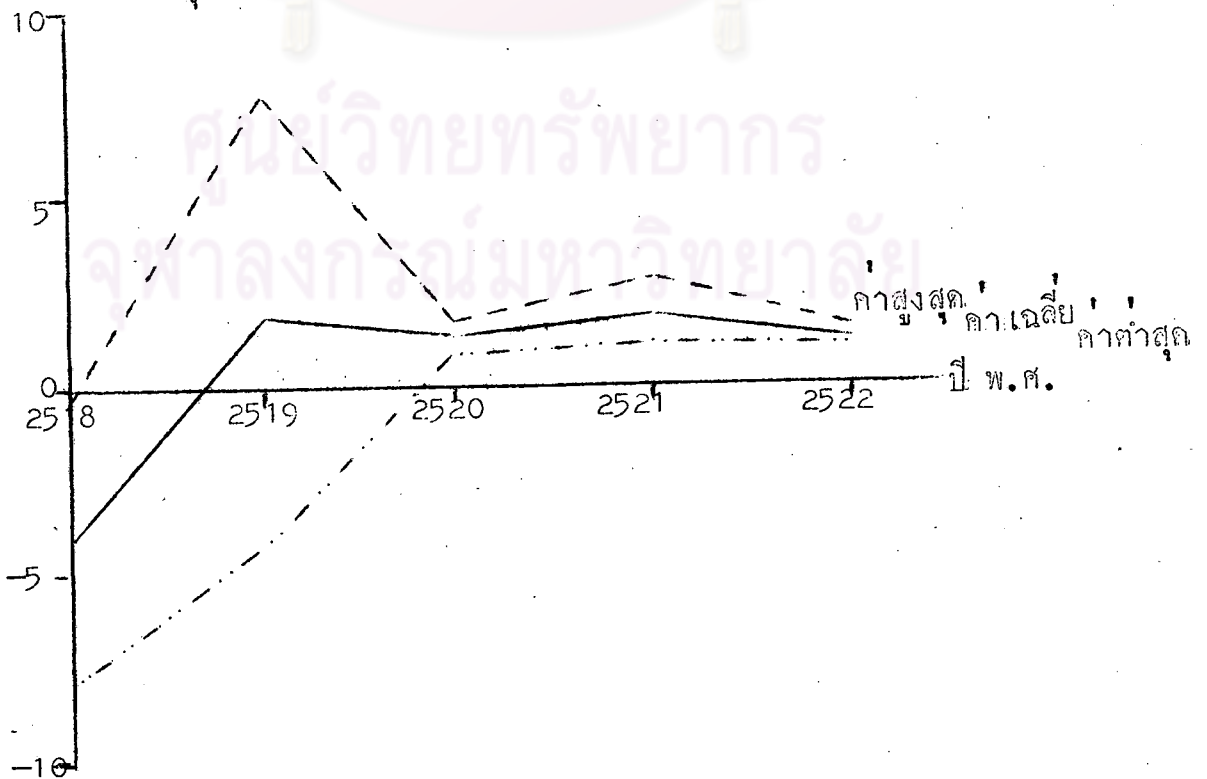

อุตสาหกรรมหล่อแก้วและขวดแก้วบรรจุยา
อัตราส่วนกำไรเบื้องต้นต่อค่าขาย (%)   กราฟที่ 5.12

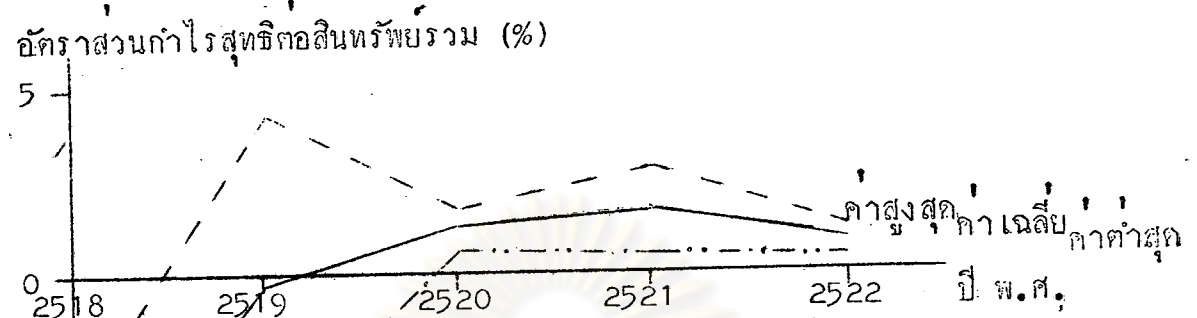

กราฟที่ 5.13

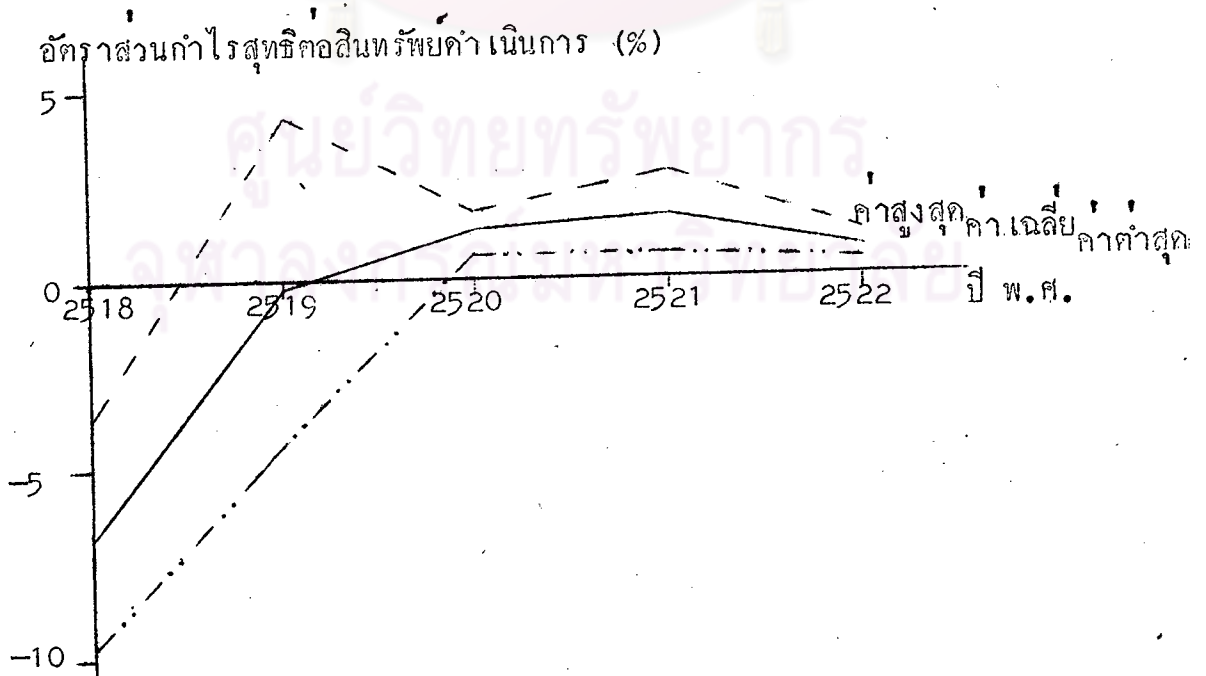
อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขาย (%)

อุตสาหกรรมหลอดแก้วและขวดแก้วบรรจุยาชนิด
 กราฟที่ 5.14

กราฟที่ 5.15

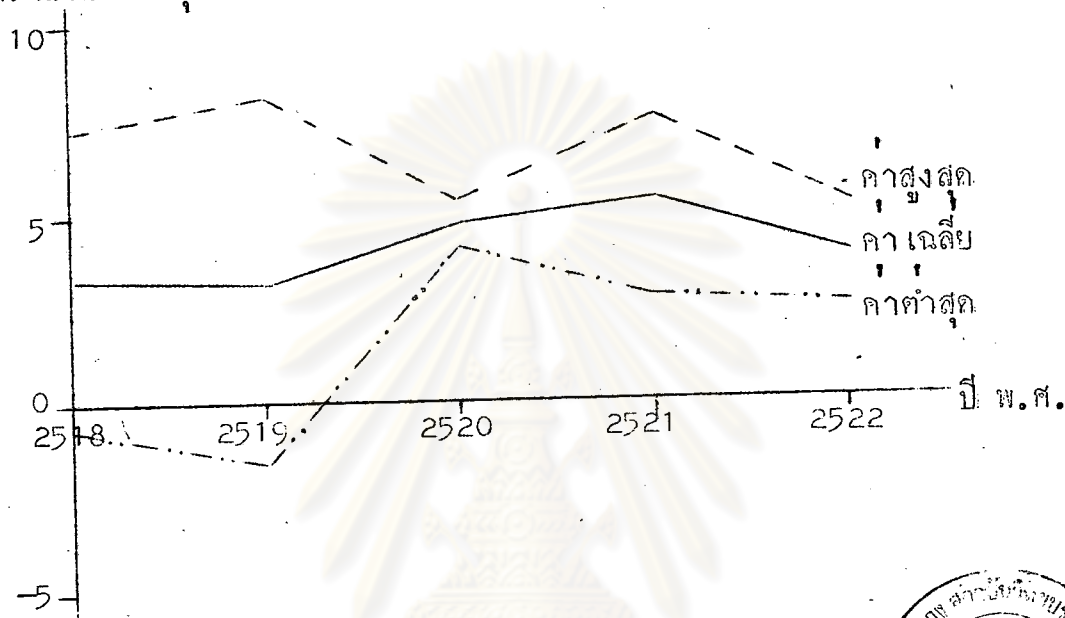

อุตสาหกรรมหอคอกแก้วและขวดแก้วบรรจุยาชนิด

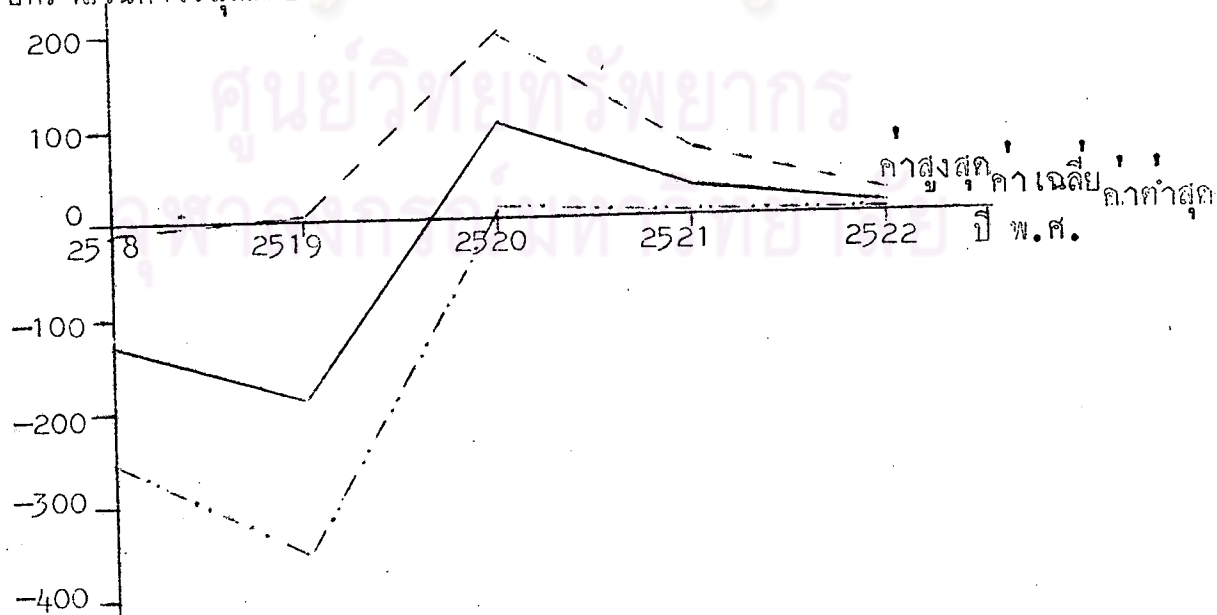
กราฟที่ 5.16

อัตราส่วนกำไรสุทธิก่อนหักคอก เบี้ยและภาษีต่อสินทรัพย์ดำเนินการ (%)

กราฟที่ 5.17

อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของเขาของ (%)

ตารางที่ 78 การเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินโดยเฉลี่ยระหว่างอุตสาหกรรมขวดแก้วและภาชนะแก้ว อุตสาหกรรมกระจกนิรภัย อุตสาหกรรมอุปกรณ์แก้วในท้องตลาด อุตสาหกรรมกระจกนิรภัยรถยนต์ และอุตสาหกรรมหลอดแก้วและขวดแก้วบรรจุยา

อัตราส่วน	อุตสาหกรรมขวดแก้วและภาชนะแก้วเฉลี่ยช่วง 2518-2522			อุตสาหกรรมกระจกนิรภัยเฉลี่ยช่วง 2518 - 2522	อุตสาหกรรมอุปกรณ์แก้วในท้องตลาดเฉลี่ยช่วง 2519-2522	อุตสาหกรรมกระจกนิรภัยรถยนต์เฉลี่ยช่วง 2520-2522	อุตสาหกรรมหลอดแก้วและขวดแก้วบรรจุยาเฉลี่ยช่วง 2518-2522
	รวม	กิจการที่มีเงินลงทุนเกิน 100 ล้านบาท	กิจการที่มีเงินลงทุนต่ำกว่า 10 ล้านบาท				
อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง							
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)	9.16	1.65	10.54	0.59	1.40	3.45	0.89
อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของข้างเคียง (เท่า)	2.92	1.13	3.22	0.20	0.14	0.12	0.54
อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของลูกหนี้ (รอบ)	4.75	4.75	-	29.28	7.19	11.60	3.57
ระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้ (วัน)	77	77	-	17	54	45	110
อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (รอบ)	5.21	11.38	3.85	4.41	0.99	1.51	2.84
ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (วัน)	119	53	132	86	390	347	151
อัตราส่วนแสดงสภาพเสีย							
หนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (%)	38.45	53.04	36.08	63.03	98.29	84.92	79.60
หนี้สินหมุนเวียนต่อเงินคงทุนทั้งหมด (%)	21.48	35.90	19.29	45.76	40.22	55.38	68.06
หนี้สินระยะยาวต่อเงินคงทุนทั้งหมด (%)	38.57	29.78	40.53	21.46	109.51	94.19	-
ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)	4.62	10.36	(5.22)	4.47	(13.31)	4.99	1.43
อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน							
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)	9.16	1.65	10.54	0.59	1.40	3.45	0.89
ระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้ (วัน)	77	77	-	17	54	45	110
อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (รอบ)	5.21	11.38	3.85	4.41	0.99	1.51	2.84
อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (รอบ)	4.42	2.55	4.77	1.58	1.05	4.45	3.06
อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรทางการเงิน (รอบ)	1.26	1.18	1.27	1.11	0.38	0.84	1.04
อัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการจัดหาเงิน							
กำไรเบื้องต้นต่อค่าขาย (%)	13.48	22.18	11.30	31.55	(32.16)	25.84	4.90
กำไรสุทธิต่อค่าขาย (%)	(5.04)	7.41	(8.18)	5.48	(75.43)	3.20	1.09
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (%)	(0.59)	8.61	(2.24)	6.28	(24.23)	3.15	0.55
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวรทางการเงิน (%)	(0.57)	8.81	(2.25)	6.48	(29.32)	3.26	0.55
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวรทางการเงินก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (%)	2.54	15.78	(2.03)	14.22	(27.26)	8.75	4.31
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	(7.15)	19.32	(12.09)	14.79	(103.62)	3.15	1.97

ข้อบกพร่องของการใช้อัตราส่วนทางการเงิน

แม้ว่าการวิเคราะห์ทางการเงินโดยใช้อัตราส่วนจะเป็นวิธีที่นิยมใช้กันมาก และมีความสำคัญมากวิธีหนึ่ง แต่การวิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วนนั้นเป็นการวิเคราะห์ตัวเลขที่ได้เกิดขึ้นแล้วในอดีต ดังนั้นผลการวิเคราะห์จะเชื่อถือได้เพียงไรจึงขึ้นอยู่กับความถูกต้องของตัวเลขในงบการเงิน สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ผู้ทำการวิเคราะห์ควรให้ความสนใจคือการแต่งตัวเลขของผู้ทำรายงานการเงิน เพื่อให้บุคคลภายนอกเข้าใจว่าฐานะการเงินของธุรกิจดีกว่าที่เป็นจริง เป็นต้นว่าการแสดงยอดสินทรัพย์หมุนเวียนให้สูงกว่าความเป็นจริงหรือการแสดงยอดหนี้สินหมุนเวียนให้ต่ำกว่าความเป็นจริง ตัวอย่างเช่น สินค้าซึ่งซื้อมาด้วยเงินเชื่อได้รวมอยู่ในยอดสินค้าคงคลังแล้ว แต่ยังไม่ได้ลงบัญชีเจ้าหนี้ หรือหนี้สินซึ่งต้องจ่ายในงวดบัญชีนี้อาจรวมอยู่ในหนี้สินระยะยาว ในบางกรณีธุรกิจบางแห่งที่ใช้เงินทุนระยะสั้นจำนวนมากเพื่อลงทุนในสินค้าคงคลังมักจะเลือกวันปิดงบในช่วงที่สินค้าคงคลังและการกู้ยืมลดลงเหลือจำนวนน้อยที่สุด เพื่อแสดงให้เห็นว่าธุรกิจนั้นมีสภาพคล่องสูง หรือธุรกิจบางแห่งที่ทำการกู้ยืมตลอดระยะเวลา 11 เดือนจะเลือกวันปิดงบในเดือนที่ชำระหนี้ไปหมดแล้ว สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลภายนอกเข้าใจว่าธุรกิจมีสภาพคล่องสูง ซึ่งย่อมทำให้เกิดความผิดพลาดในการตัดสินใจได้

นอกจากจะตระหนักถึงความเชื่อถือได้ของตัวเลขในงบการเงินแล้ว การวิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วนยังมีข้อควรคำนึงคือ

1. การใช้อัตราส่วนเพียงอัตราส่วนเดียวในการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของธุรกิจอาจก่อให้เกิดความผิดพลาดได้ เช่น ถ้าอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของกิจการหนึ่งมีระดับค่อนข้างสูงหรือสูงกว่าของอุตสาหกรรม เราก็ยังไม่อาจบอกได้ว่ากิจการนั้นมีสภาพคล่องสูง แต่จะต้องพิจารณาอัตราส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องกันทั้งหมดประกอบไปด้วย เช่น ต้องพิจารณาถึงอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง ระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้โดยเฉลี่ย และส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนด้วย
2. อัตราส่วนทางการเงินบางครั้งไม่สามารรถแสดงสถานการณ์ที่แท้จริงของธุรกิจนั้นได้ เช่น จากการวิเคราะห์กิจการผลิตขวดแก้วและภาชนะแก้วที่มีขนาดเงินลงทุนต่ำกว่า 10 ล้านบาทพบว่าบางกิจการการกู้เงินจากเจ้าหนี้สูงมาก และประสบผลขาดทุนเรื่อยมา ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากิจการมีความเสี่ยงสูงและไม่น่าที่จะอยู่รอดได้ แต่ในความเป็นจริง กิจการก็ยังคงดำเนินกิจการต่อไปได้

โดยไม่มีปัญหา ดังนั้นในการวิเคราะห์อัตราส่วนจะต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงอื่นประกอบด้วย เช่น พิจารณาว่าเจ้าหนี้มี ๗ เป็นผู้ใด

3. อัตราส่วนทางการเงินเป็นเพียงเครื่องมือในการพิจารณาฐานะการเงินของธุรกิจ ในขณะที่โดยขณะหนึ่งว่ามีความบกพร่องทางด้านใด แต่อัตราส่วนทางการเงินก็ไม่สามารถบอกให้ทราบถึงสาเหตุของข้อบกพร่องนั้นได้ ดังนั้นผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ค้นหาสาเหตุของข้อบกพร่องนั้นเพื่อที่จะได้ทำวิธีแก้ไขต่อไป

4. อัตราส่วนที่เกิดขึ้นแล้วในอดีตไม่จำเป็นต้องเป็นเช่นนั้นเสมอไปในอนาคต เป็นต้นว่าการวิเคราะห์ตัวเลขในงบกำไรขาดทุน ซึ่งตัวเลขในงบกำไรขาดทุนนั้นเป็นตัวเลขที่ได้จากการบันทึกบัญชีรายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีต ตัวเลขที่ปรากฏออกมาจะแสดงถึงความสามารถของฝ่ายจัดการและสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่ได้ปรากฏขึ้นกับธุรกิจในอดีต แต่ไม่จำเป็นเสมอไปว่าสิ่งต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจะต้องดำเนินไปในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นแล้ว ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ การแข่งขัน นโยบายของรัฐบาลฯ อาจเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ก่อให้เกิดผลเสียหรือผลดีแก่ธุรกิจได้ ดังนั้นการพยากรณ์ฐานะของกิจการในอนาคตได้จะต้องพิจารณาความสามารถของฝ่ายจัดการ และการเปลี่ยนแปลงของภาวะแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย

5. ในกรณีที่ทำการศึกษาวิเคราะห์โดยเปรียบเทียบอัตราส่วนของธุรกิจหนึ่งกับอีกธุรกิจหนึ่งนั้นจะต้องคำนึงด้วยว่าข้อมูลของธุรกิจเหล่านั้นสามารถเปรียบเทียบกันได้ กล่าวคือ เป็นธุรกิจที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน ขนาดของธุรกิจใกล้เคียงกัน ผลการดำเนินงานอยู่ในงวดเดียวกัน นอกจากนี้วิธีปฏิบัติในทางบัญชีจะต้องเป็นแบบเดียวกันด้วย เช่น วิธีคิดค่าเสื่อมราคา วิธีการตีราคาสินค้าคงคลัง วิธีการตีราคาสินทรัพย์ถาวร วิธีการตีราคาสินทรัพย์ไม่มีตัวตน เป็นต้น หากวิธีปฏิบัติในทางบัญชีไม่เหมือนกันแล้วจะทำให้ธุรกิจหนึ่งมีรายได้สูงกว่าอีกธุรกิจหนึ่งในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งได้ หรืออาจทำให้ธุรกิจหนึ่งมีสภาพคล่องสูงกว่าอีกธุรกิจหนึ่งได้ ทั้ง ๆ ที่ความแตกต่างนี้ไม่ได้เกิดจากความสามารถของฝ่ายจัดการ แต่เกิดจากนโยบายทางการบัญชี ดังนั้นถ้าเป็นไปได้ควรปรับตัวเลขของกิจการที่ต้องการเปรียบเทียบกันให้สามารถเปรียบเทียบกันได้ ก็จะได้ข้อมูลที่เพียงพอขึ้นยิ่งขึ้นต่อการตัดสินใจ

ดังนั้นในการวิเคราะห์ฐานะการเงินของธุรกิจโดยอาศัยอัตราส่วนเป็นเครื่องมือ และการที่จะตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งลงไปโดยเชื่อตัวเลขอย่างเดียวนั้นไม่เป็นการเพียงพอ ดังข้อจำกัดที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น ซึ่งอาจทำให้การตัดสินใจผิดพลาดได้ง่าย ผู้ใช้อัตราส่วนจึงควรพิจารณาถึงข้อมูลอื่นประกอบไปด้วย เช่น งบประมาณเงินสด งบประมาณเงินทุน งบการเงินโดยคณะ ประกอบกับการพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ การแข่งขัน และนโยบายของรัฐบาลด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย